

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ และนายมงคลรัตน์ พุกะนัดด์
กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

(เล่ม ๑ บทสรุป/ความเป็นมาและสาระสำคัญ/ตารางเปรียบเทียบ/
ข้อมูลประกอบการพิจารณา)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๓/๒๕๖๑

วันศุกร์ที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑

อ.พ. ๔๐/๒๕๖๑

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติ

สหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ

(นายมงคลศักดิ์ พุคะนัดด์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีผู้เสนอ รวม ๓ ฉบับ ดังนี้

๑. เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๒. เสนอโดยพลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง กับคณะ ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๐ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๓. เสนอโดยนายมงคลศักดิ์ พุคะนัดด์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๖,๐๔๗ คน ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ทั้ง ๓ ฉบับ มีหลักการและเหตุผล ดังนี้

๑. หลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ วรรคสาม)

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลศักดิ์ พุคะนัดด์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์เกี่ยวกับการกำหนดระบบบัญชี การแต่งตั้งผู้สอบบัญชี และการร้องทุกข์หรือฟ้องคดีแทนสหกรณ์ รวมทั้งอำนาจสั่งการเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และเพิ่มอำนาจในการมอบหมายผู้มีอำนาจดำเนินการแทนคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และดำเนินกิจการแทนสหกรณ์ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖ (๒) และ (๓) มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ และเพิ่มมาตรา ๒๓/๑)

(๓) ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์ โดยให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ เพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ (ยกเลิกมาตรา ๒๖ มาตรา ๓๘ วรรคสอง และวรรคสาม และมาตรา ๓๒ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง และเพิ่มหมวด ๙/๑ การพิจารณาอุทธรณ์ มาตรา ๑๒๘/๑ มาตรา ๑๒๘/๒ มาตรา ๑๒๘/๓ มาตรา ๑๒๘/๔ และมาตรา ๑๒๘/๕)

(๔) กำหนดประเภทของสหกรณ์ ลักษณะของสหกรณ์ วัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์แต่ละประเภท (ยกเลิกมาตรา ๓๓ วรรคสอง และเพิ่มมาตรา ๓๓/๑)

(๕) ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับสมาชิกสมทบของสหกรณ์ และแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจกระทำการของสหกรณ์โดยกำหนดกรณีเรื่องการรับฝากเงินจากนิติบุคคล (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๖ (๕))

(๖) กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของสหกรณ์ และเพิ่มลักษณะต้องห้ามของกรรมการหรือผู้จัดการ (เพิ่มมาตรา ๕๑/๑ มาตรา ๕๑/๒ มาตรา ๕๑/๓ และมาตรา ๕๒ (๕) (๖) และ (๗))

(๗) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ตรวจสอบกิจการ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๓ วรรคสอง)

(๘) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับงบการเงิน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ มาตรา ๗๑ (๒) และมาตรา ๘๐)

(๙) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการสอบบัญชี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๙)

(๑๐) กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน (เพิ่มหมวด ๔/๑ การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน มาตรา ๘๙/๑ มาตรา ๘๙/๒ มาตรา ๘๙/๓ และมาตรา ๘๙/๔)

(๑๑) กำหนดให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนมาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์โดยอนุโลม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๕ วรรคสาม)

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลรัตน์ พุคะนัคด์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

(๑๒) แก้ไขเพิ่มเติมให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๑ วรรคสอง)

(๑๓) ปรับปรุงบทกำหนดโทษและอัตราโทษให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ)

เหตุผล

เนื่องจากพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานทำให้มีบทบัญญัติบางประการไม่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาและคุ้มครองระบบสหกรณ์ สมควรปรับปรุงบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเพื่อการพัฒนา คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพแก่ระบบสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเพิ่มการกำหนดคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น กำหนดประเภท ลักษณะของสหกรณ์ วัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการดำเนินงานของสหกรณ์ ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับสมาชิกสมทบของสหกรณ์ กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ตรวจสอบกิจการ บทบัญญัติเกี่ยวกับงบการเงิน และบทบัญญัติเกี่ยวกับการสอบบัญชี เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ดำเนินการในทำนองเดียวกันกับสถาบันการเงินไว้เป็นการเฉพาะ และกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เพื่อให้การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น รวมถึงกำหนดให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดเพื่อประสิทธิภาพในการกำกับดูแลกลุ่มเกษตรกร และปรับปรุงบทกำหนดโทษและอัตราโทษให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. หลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมนิยามคำว่า “สหกรณ์” เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการสหกรณ์สากลของสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (THE INTERNATIONAL CO-OPERATIVES ALLIANCE : ICA) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “สหกรณ์”

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมโครงสร้างของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เพื่อให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ สามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙)

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลศักดิ์ พุกะนัตต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ให้มีอำนาจในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งหรือข้อกำหนดตามอำนาจและหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เพื่อความสะดวกและให้เกิดความคล่องตัวในการกำกับดูแลสหกรณ์หรือเรื่องอื่น ๆ และเพื่อการพัฒนาสหกรณ์ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมกรอบระยะเวลาเพื่อให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมีการประชุมที่ชัดเจนเพื่อให้สามารถพิจารณาอนุมัติและอนุญาตในเรื่องที่สำคัญ และเพื่อให้มีหน่วยงานหลักที่จะนำนโยบายคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ไปสู่การปฏิบัติให้เป็นไปอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓)

(๕) กำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ของสหกรณ์เพื่อให้การพิจารณาดำเนินการเกิดความรวดเร็วและชัดเจน และกำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติยังสามารถแต่งตั้งคณะกรรมการอื่น ๆ ได้ตามความจำเป็น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔)

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อให้มีอำนาจสั่งการและบังคับบัญชาหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องภายในกระทรวงได้อย่างเหมาะสม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่งและวรรคสอง)

(๗) กำหนดให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่ในการฟื้นฟูสหกรณ์ที่ประสบปัญหา โดยมีต้องนำเรื่องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมและเพื่อให้การแก้ไขปัญหารวดเร็วและทันท่วงทีตลอดจนมีอำนาจในการที่จะเรียกบุคคลใด ๆ ซึ่งรวมถึงบุคคลภายนอกที่กระทำให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์มาให้ข้อมูลข้อเท็จจริง (เพิ่มมาตรา ๑๖ (๘/๑) (๘/๒) และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๗)

(๘) แก้ไขเพิ่มเติมให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจในการฟ้องร้องบุคคลภายนอกที่ทำให้สหกรณ์เกิดความเสียหาย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๑)

(๙) แก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำของกฎหมายให้มีความชัดเจนและเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการตีความกฎหมาย และแก้ไขเพิ่มเติมให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจในการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสหกรณ์แทนคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่กระทำให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและรักษาผลประโยชน์ของสหกรณ์ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒ (๒) (๓))

(๑๐) แก้ไขเพิ่มเติมให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมีอำนาจในการกำหนดข้อยกเว้นและคุณสมบัติของสมาชิกสมทบได้โดยไม่อยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๓๓ (๑) และ (๒) (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๑)

(๑๑) แก้ไขเพิ่มเติมให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมีอำนาจในการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทุกประเภท เพื่อให้สามารถเปลี่ยนแปลงวาระการดำรงตำแหน่งได้ตามความเหมาะสม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๐ วรรคสาม)

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เซตบุญเมือง สมาชิกสภาขับเคลื่อนปฏิรูปแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลดี พุคะนัดดี กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

(๑๒) แก้ไขเพิ่มเติมให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เป็นผู้กำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ เพื่อให้ได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถและปราศจากการแทรกแซงของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๓)

(๑๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้สหกรณ์ต่างประเภทสามารถรวมกันเป็นชุมนุมสหกรณ์ภายใต้กรอบของกฎหมายที่ชัดเจน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑ วรรคสอง)

(๑๔) แก้ไขเพิ่มเติมโดยเปลี่ยนแปลงนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรสามารถประสานงานระหว่างกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้อย่างเป็นระบบและเพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็ว โดยกำหนดให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด และผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ ๑ และผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ ๒ เป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรกรุงเทพมหานครเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๕ แห่งร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๑)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน และมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน สหกรณ์ขาดการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ และการกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกสมทบที่ไม่เหมาะสม อีกทั้งนายทะเบียนสหกรณ์ไม่มีอำนาจหน้าที่มากพอที่จะแก้ไขปัญหาของสหกรณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างทันที่ รวมถึงการดำเนินการกับบุคคลภายนอกที่มาก่อให้เกิดความเสียหายกับสหกรณ์ โดยการเปลี่ยนแปลงนายทะเบียนและแก้ไขอำนาจหน้าที่ให้นายทะเบียนสหกรณ์และคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติให้สามารถดำเนินกิจกรรมและกำหนดกรอบภารกิจของสหกรณ์ภายใต้อำนาจของกฎหมายได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓. หลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายมงคลศักดิ์ พุกะนัตต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ และให้นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งข้าราชการที่เกี่ยวข้องเป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ไม่เกินสองคน มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕)

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลศักดิ์ พุกะนัตต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

๒. แก้ไขเพิ่มเติมให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกันหรือตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๐ วรรคสาม)

๓. กำหนดให้ชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศมีอำนาจร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตน จัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด เพื่อส่งเสริมระบบสวัสดิการและคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ (เพิ่มมาตรา ๑๐๕/๑)

เหตุผล

เนื่องจากพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว และมีบทบัญญัติบางประการไม่เอื้อต่อสหกรณ์ ดังนั้น จึงเห็นสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ที่ใช้บังคับอยู่เดิม โดยมีการกำหนดให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์อย่างบูรณาการ ปรับปรุงระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์เพื่อให้มีความต่อเนื่องในการบริหารงานและแก้ไขปัญหาการขาดแคลนบุคลากร และกำหนดอำนาจระงับการของชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศในการร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวได้เป็นการเฉพาะอันเป็นการส่งเสริมระบบสวัสดิการของประชาชนอันจะทำให้สหกรณ์เข้มแข็ง สมาชิกสหกรณ์มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีผู้เสนอรวม ๓ ฉบับ เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้ใช้ร่างพระราชบัญญัติฉบับที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการสรุปสาระสำคัญ ทั้งนี้ สามารถศึกษาร่างพระราชบัญญัติในส่วนของสมาชิกสถานิตบัญญัติแห่งชาติ และประชาชนเป็นผู้เสนอได้ตามรายละเอียดในภาคผนวก

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) มีเนื้อหารวม จำนวน ๓๒ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

- แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ วรรคสาม)

- แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์เกี่ยวกับกำหนดระบบบัญชีและการแต่งตั้งผู้สอบบัญชี (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติม (๒) และ (๓) ของมาตรา ๑๖)

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสถานิตบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลรัตน์ พุกะนันต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

- แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ในการร้องทุกข์หรือฟ้องคดีแทนสหกรณ์ กรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ ผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ทำให้สหกรณ์เสียหาย และแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์ในการออกคำสั่งให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติการในกรณีที่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อาจทำให้สหกรณ์หรือสมาชิกเสื่อมเสียผลประโยชน์ (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒)

- กำหนดเพิ่มอำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์ในการมอบหมายผู้มีอำนาจดำเนินการแทนคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และให้ถือว่าผู้ได้รับมอบหมายดังกล่าวเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอกจนกว่าจะแก้ไขข้อบกพร่องให้แล้วเสร็จ (ร่างมาตรา ๖ เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๓/๑)

- กำหนดให้ยกเลิกมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ (ร่างมาตรา ๗ ยกเลิกมาตรา ๒๖)

- กำหนดให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ (ร่างมาตรา ๘ ยกเลิกมาตรา ๓๓ วรรคสอง)

- กำหนดประเภทของสหกรณ์ ลักษณะของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียนตามมาตรา ๓๓ วัตถุประสงค์และขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์แต่ละประเภท (ร่างมาตรา ๙ เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๓/๑)

- กำหนดให้ยกเลิกวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ (ร่างมาตรา ๑๐ ยกเลิกมาตรา ๓๘ วรรคสองและวรรคสาม)

- กำหนดประเภทของสหกรณ์ที่อาจรับสมาชิกสมทบได้และกำหนดเงื่อนไขให้สมาชิกสมทบต้องเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งบรรลุนิติภาวะและมีความสัมพันธ์กับสหกรณ์ตามหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด โดยไม่ให้รวมถึงนิติบุคคล ยกเว้นให้สหกรณ์ร้านค้าหรือสหกรณ์ออมทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้นในสถานศึกษาอาจรับผู้ศึกษาในสถานศึกษานั้นที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเป็นสมาชิกสมทบได้ (ร่างมาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๑)

- แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจการกระทำการของสหกรณ์ โดยกำหนดให้สหกรณ์สามารถรับฝากเงินจากนิติบุคคลซึ่งมีบุคลากรหรือลูกจ้างไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นเป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้รับฝากเงิน เพื่อให้สหกรณ์สามารถรับฝากเงินจากนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสมาชิกของสหกรณ์ได้ (ร่างมาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติม (๕) ของมาตรา ๔๖)

- กำหนดให้การดำเนินกิจการของสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์ ข้อบังคับของสหกรณ์ และมติที่ประชุมใหญ่ ทั้งนี้ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก กำหนดกรณี

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เขตบุญเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด กบคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลรัตน์ พุกะนันต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

ที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการต้องรับผิดชอบร่วมกันในความเสียหายต่อสหกรณ์ และกำหนดกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการไม่ต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕๑/๒ (ร่างมาตรา ๑๓ เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๑/๑ มาตรา ๕๑/๒ และมาตรา ๕๑/๓)

- กำหนดลักษณะต้องห้ามของกรรมการหรือผู้จัดการ (ร่างมาตรา ๑๔ เพิ่มความเป็น (๕) (๖) และ (๗) ของมาตรา ๕๒)

- กำหนดหลักเกณฑ์ จำนวน คุณสมบัติ และลักษณะต้องห้าม วิธีการรับสมัคร และการขาดจากการเป็นผู้ตรวจสอบกิจการ ตลอดจนอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ (ร่างมาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๓ วรรคสอง)

- กำหนดหลักเกณฑ์ให้สหกรณ์จัดทำงบการเงินประจำปี กำหนดหลักเกณฑ์ให้สหกรณ์จัดทำรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ และกำหนดหลักเกณฑ์ให้สหกรณ์เก็บรักษารายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ และงบการเงินประจำปี พร้อมทั้งข้อบังคับและกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ (ร่างมาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ และมาตรา ๖๘)

- กำหนดให้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้สอบบัญชีและการสอบบัญชีของสหกรณ์ โดยการกำหนดให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์หรืออาจแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ได้ โดยการสอบบัญชีให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด (ร่างมาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ ๔ การสอบบัญชี มาตรา ๖๙ ในหมวด ๓)

- แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำงบดุลให้เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับงบการเงิน (ร่างมาตรา ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (๒) ของมาตรา ๗๑)

- กำหนดให้ยกเลิกมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ (ร่างมาตรา ๑๙ ยกเลิกมาตรา ๗๒)

- กำหนดหลักเกณฑ์การชำระบัญชีสหกรณ์ที่เลิกเพราะเหตุอื่นนอกจากล้มละลาย (ร่างมาตรา ๒๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง)

- กำหนดหลักเกณฑ์การทำงานงบการเงินของผู้ชำระบัญชี (ร่างมาตรา ๒๑ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๐)

- กำหนดเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้เป็นการเฉพาะ

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เซตบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลรัตน์ พุกะนัตต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินงาน และการกำกับดูแล สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง โดยอาจ กำหนดให้แตกต่างกันตามขนาดของสหกรณ์ก็ได้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและประสิทธิภาพ ในการกำกับดูแลสหกรณ์แต่ละประเภท ในการออกกฎกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือ ร่วมกับกระทรวงการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทยด้วย

- เพิ่มอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ในการสั่งแก้ไขข้อบกพร่องหรือระงับ การดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘๘/๒

- เพิ่มอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ในการสั่งให้คณะกรรมการดำเนินการ สหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการของสหกรณ์พ้นจากตำแหน่ง หรือสั่งให้เลิกสหกรณ์ แล้วแต่กรณี

- กำหนดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำ เสนอมาตรการแก้ไขปัญหา หรือเสนอให้ปรับปรุงระเบียบหรือคำสั่งเกี่ยวกับการกำกับดูแลสหกรณ์ดังกล่าวโดยเฉพาะ

(ร่างมาตรา ๒๒ เพิ่มความเป็นหมวด ๔/๑ การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน มาตรา ๘๘/๑ มาตรา ๘๘/๒ มาตรา ๘๘/๓ และมาตรา ๘๘/๔)

- กำหนดให้นำหมวด ๔/๑ มาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์และชุมนุม สหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วย (ร่างมาตรา ๒๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๕ วรรคสาม)

- แก้ไขเพิ่มเติมให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด (ร่างมาตรา ๒๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๑ วรรคสอง)

- ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการ พิจารณาอุทธรณ์ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ คำสั่งที่สามารถอุทธรณ์ ต่อคณะกรรมการได้ ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอุทธรณ์และวิธีพิจารณา อุทธรณ์ไว้เป็นการเฉพาะในหมวด ๘/๑ (ร่างมาตรา ๒๕ เพิ่มความเป็นหมวด ๘/๑ การพิจารณา อุทธรณ์ มาตรา ๑๒๘/๑ มาตรา ๑๒๘/๒ มาตรา ๑๒๘/๓ มาตรา ๑๒๘/๔ และมาตรา ๑๒๘/๕)

- ปรับปรุงบทกำหนดโทษและอัตราโทษ ดังนี้

- กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ใช้คำว่า “สหกรณ์” หรือ “กลุ่มเกษตรกร” ประกอบกับชื่อหรือส่วนหนึ่งของชื่อในทางธุรกิจ โดยมีได้เป็นสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรที่ได้ จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

- กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสาร ต่อนายทะเบียนสหกรณ์และบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด

- กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ขัดขวางหรือไม่ให้คำชี้แจงต่อนายทะเบียนสหกรณ์ และบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เสียดบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลรัตน์ พุกะนัตต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

- กำหนดเพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามที่นายทะเบียนสหกรณ์ออกคำสั่งเป็นหนังสือตามมาตรา ๒๒

- เพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีกรรมการหรือผู้จัดการของสหกรณ์ดำเนินกิจการของสหกรณ์นอกขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการของสหกรณ์ที่จะพึงดำเนินการได้ตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๓๓/๑ วรรคสอง

- เพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีกรรมการหรือผู้จัดการของสหกรณ์ดำเนินกิจการของสหกรณ์โดยผิดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ และการดำเนินกิจการนั้นเป็นภัยอันตรายต่อความสงบสุขของประชาชนหรือความมั่นคงของรัฐ

- ปรับปรุงบทกำหนดโทษและอัตราโทษในมาตรา ๑๓๒ เดิม ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

- เพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๘๙/๒ (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๑๐) (๑๑) (๑๒) หรือ (๑๓)

- เพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการของสหกรณ์ไม่แก้ไขข้อบกพร่องหรือระงับการดำเนินการตามที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งการตามมาตรา ๘๙/๓

- เพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีสหกรณ์กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยกรรมการดำเนินการสหกรณ์หรือผู้จัดการเป็นผู้ลงมติให้สหกรณ์ดำเนินการหรืองดเว้นการดำเนินการหรือเป็นผู้ดำเนินการ หรือรับผิดชอบในการดำเนินการนั้นได้กระทำความผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใด ๆ โดยทุจริต

(ร่างมาตรา ๒๖ แก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ มาตรา ๑๒๙ มาตรา ๑๓๐ มาตรา ๑๓๑ มาตรา ๑๓๒ และมาตรา ๑๓๔)

- กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการแต่งตั้งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ **(ร่างมาตรา ๒๗)**

- กำหนดว่าในกรณีที่ข้อบังคับของสหกรณ์ใดไม่เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๓๓/๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้สหกรณ์นั้นแก้ไขข้อบังคับของสหกรณ์ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงดังกล่าว ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ **(ร่างมาตรา ๒๘)**

- กำหนดให้สหกรณ์แก้ไขข้อบังคับของสหกรณ์ที่เกี่ยวกับสมาชิกสมทบให้เป็นไปตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลศักดิ์ พุกะนัคด์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑

ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และกำหนดให้สมาชิกสมทบของสหกรณ์ประเภทสหกรณ์บริการและประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้เป็นสมาชิกสมทบต่อไปได้แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒๙)

- กำหนดว่าบรรดาคำอุทธรณ์ที่ได้ยื่นและยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจพิจารณาต่อไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะแล้วเสร็จ (ร่างมาตรา ๓๐)

- กำหนดว่าบรรดากฎหรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎหรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๓๑)

บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.*

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ การกำหนดประเภทของสหกรณ์ ลักษณะของสหกรณ์ วัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการดำเนินงานกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์แต่ละประเภท การปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับสมาชิกสมทบของสหกรณ์ การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการของสหกรณ์ การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ตรวจสอบกิจการและบทบัญญัติเกี่ยวกับการสอบบัญชี ตลอดจนการกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งมีการดำเนินงานในทำนองเดียวกันกับสถาบันการเงินไว้เป็นการเฉพาะ การกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์

* หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)
บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ
(ดูภาคผนวกหน้า (๕๑)-(๗๗))

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภาขับเคลื่อนปฏิรูปแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
และ (นายมงคลรัตน์ พงษ์นันทน์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

จะทำให้สหกรณ์มีกลไกการดำเนินงาน การกำกับดูแล และการตรวจสอบกิจการที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และเป็นไปตามอุดมการณ์ของสหกรณ์ ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สามารถสรุปข้อดี ได้ดังนี้

ระดับประเทศ

๑. ด้านนโยบายของรัฐ

กฎหมายมีความสอดคล้องกับหน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่อง การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ การส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา และคุ้มครองระบบสหกรณ์ หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ วางหลักไว้ว่า รัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ วาระแห่งชาติด้านการสหกรณ์ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การปฏิรูปโครงสร้างหน่วยงานภาครัฐ ขบวนการสหกรณ์ และปรับปรุงกฎหมายสหกรณ์ให้เอื้อต่อการพัฒนา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประเด็นที่สำคัญ คือ การพัฒนาภาคการเงิน โดยให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจและสหกรณ์ เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการ การพัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคเกษตรและสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ การสนับสนุนเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้พึ่งตนเองได้ การผลักดันให้กลไกประชารัฐมีส่วนร่วมขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ อย่างเข้มแข็ง การแปลงแผนพัฒนาประเทศสู่การปฏิบัติ จำเป็นต้องสร้างการทำงานร่วมกันระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในรูปของเครือข่ายการพัฒนาทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน แนวทางการปฏิรูปประเทศ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สอดคล้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ประเด็นการสร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการแต่ละขนาด ให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคม และวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน

๒. ด้านกฎหมาย

การบังคับใช้กฎหมาย โดยมีการปรับปรุงบทกำหนดโทษให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ย่อมทำให้บุคคลที่กระทำความผิดคำนึงถึงผลร้ายที่จะเกิดจากการกระทำความผิดและโทษที่จะได้รับรวมตลอดถึงการปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งที่สามารถอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอุทธรณ์และวิธีพิจารณาอุทธรณ์ไว้เป็นการเฉพาะ ส่งผลให้เกิดความเป็นธรรมในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก สักดิ์สิทธิ์ เข็ดบุญเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลรัตน์ พุกะนัคด์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

๓. ด้านเศรษฐกิจ

สหกรณ์มีระบบการดำเนินงาน การกำกับดูแล และการตรวจสอบกิจการภายในที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น ช่วยแก้ไขปัญหาการทุจริตในระบบสหกรณ์และการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ ย่อมทำให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง ส่งผลให้ประชาชนที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์สามารถใช้ประโยชน์จากระบบสหกรณ์ได้อย่างเต็มที่ สามารถเข้าถึงแหล่งเงิน และรวมกลุ่มเพื่อการประกอบอาชีพ ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจและพัฒนาสังคมในระยะยาวต่อไป

๔. ด้านสังคม

ระบบสหกรณ์ทำให้สมาชิกช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิก ก่อเกิดเป็นเครือข่ายการรวมกลุ่มทางสังคม โดยมีการกำหนดประเภทของสหกรณ์ที่อาจรับสมาชิกสมทบได้ และกำหนดเงื่อนไขให้สมาชิกสมทบต้องเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งบรรลุนิติภาวะและมีความสัมพันธ์กับสหกรณ์ตามหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดโดยไม่ให้รวมถึงนิติบุคคล อันเป็นการป้องกันมิให้นิติบุคคลเข้าเป็นสมาชิกสมทบเพื่อแสวงหาประโยชน์ต่อตนเองจากสหกรณ์ โดยไม่เป็นไปตามอุดมการณ์ของสหกรณ์ แต่กำหนดข้อยกเว้นให้สหกรณ์ร้านค้าหรือสหกรณ์ออมทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้นในสถานศึกษา อาจารย์ผู้ศึกษาในสถานศึกษานั้นที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเป็นสมาชิกสมทบได้ เป็นการแนะนำให้เยาวชนเรียนรู้เรื่องระบบสหกรณ์ รวมไปถึงการส่งเสริมการออมแก่เยาวชน

๕. ด้านองค์การ

การส่งเสริมสหกรณ์เกิดการบูรณาการจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความจำเป็นจะต้องปรึกษาหารือร่วมกับหน่วยงานของรัฐอื่น ซึ่งได้แก่ กระทรวงการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อให้การวางนโยบายเกี่ยวกับการกำหนดกฎเกณฑ์เรื่องการกำกับดูแลสหกรณ์ทางการเงินเป็นไปโดยถูกต้องชัดเจน ร่วมแก้ไขข้อบกพร่องและปัญหาที่เกิดขึ้นในสหกรณ์ให้ลดลง และเมื่อเกิดปัญหาก็สามารถแก้ไขได้อย่างทัน่วงที

ตลอดจนประเด็นที่สหกรณ์กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ และผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการของสหกรณ์ได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้ระบบสหกรณ์มีเสถียรภาพมากยิ่งขึ้น

๖. ด้านสมาชิกสหกรณ์

การกำหนดให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจของสำนักงานสหกรณ์จังหวัด ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำให้กลุ่มเกษตรกรสามารถประสานงานระหว่างกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้อย่างเป็นระบบและเกิดความสะดวกรวดเร็ว

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลศักดิ์ พุกะนัตต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

สรุปได้ว่า สหกรณ์เป็นองค์กรทางเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นการจัดสวัสดิการเป็นการตอบสนองหลักการบริการสมาชิกและหลักความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการดำเนินงานของสหกรณ์ ทำให้สมาชิกและครอบครัวมีความเข้มแข็งที่จะพัฒนาชีวิตให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างหลักประกันที่มั่นคงแก่สมาชิก ครอบครัว และสังคม โดยรวม การจัดสวัสดิการจะเป็นตัวค้ำประกันว่าสมาชิกและครอบครัวจะได้รับความช่วยเหลือเมื่อมีความเดือดร้อนและสังคมก็จะมั่นใจได้ว่าปัญหาของสมาชิกสหกรณ์จะไม่ถูกผลักให้เป็นปัญหาสังคม แต่ทั้งนี้การจัดสวัสดิการ ต้องเพิ่มความเข้มงวดในการกำกับดูแลของภาครัฐ เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับภาพลักษณ์ของสหกรณ์ ดังนั้น การพัฒนา คຸ້มครอง และสร้างเสถียรภาพแก่ระบบสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรมาจากการศึกษาเปรียบเทียบผสมผสาน เพื่อนำเอาความคิดเห็นจากหลายภาคส่วนมาจัดทำเป็นบทบัญญัติที่ดี และเหมาะสมที่สุดสำหรับสหกรณ์ในประเทศไทย โดยคำนึงถึงประโยชน์ของสหกรณ์ และสมาชิก รวมถึงระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นสำคัญ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้ทำการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ แล้ว เห็นว่าได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง แล้ว (ดังปรากฏอยู่ในส่วนข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ หัวข้อการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ (ดูภาคผนวกหน้า (๕๑)-(๗๗))

สัันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ได้ทำการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เขิตบุญเมือง สมาชิกสภาธิบดีบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เขิตบุญเมือง สมาชิกสภาธิบดีบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ แล้ว เห็นว่าได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง แล้ว (ดังปรากฏอยู่ในส่วนข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เขิตบุญเมือง สมาชิกสภาธิบดีบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ หัวข้อการดำเนินการตามมาตรา ๗๗

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เขิตบุญเมือง สมาชิกสภาธิบดีบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลดัดดี พุกะนันต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เขิตบุญเมือง สมาชิก
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ (ดูภาคผนวกหน้า (๑๑๕)-(๑๒๗))

ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด (ช.ส.ค.) ได้ทำการรับฟัง
ความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่นายมงคลต์ พุกะนัตต์
กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับ
ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่นายมงคลต์ พุกะนัตต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิ
เลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ แล้ว เห็นว่าได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง แล้ว (ดังปรากฏอยู่ในส่วนข้อมูลประกอบ
การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่นายมงคลต์ พุกะนัตต์
กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ หัวข้อการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย และรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่นายมงคลต์ พุกะนัตต์ กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๖,๐๔๗ เป็นผู้เสนอ
(ดูภาคผนวกหน้า (๑๔๙)-(๑๖๓))

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เขิตบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลต์ พุกะนัตต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น ๒ เล่ม มีผู้เสนอรวม ๓ ฉบับ ดังนี้

๑. เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๒. เสนอโดยพลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง กับคณะ ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๐ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๓. เสนอโดยนายมงคลศักดิ์ พุกะนัดต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๖,๐๔๗ คน ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงานนิติบัญญัติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น เพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิงหาคม ๒๕๖๑

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายনীล ผาสุข	เลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายสุชาติ พันทองคำ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางสาวปรางทิพย์ หวังสมนึก	นิติกรชำนาญการ
นางสาวจิตรกาน เจียรตระกูล	วิทยากรชำนาญการ
นางสิริกัญย์ ส่องแสง	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวรัตติกานต์ น้อยนวม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางกาญจนา ผลาชีวะ	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน
นายพัลลภ วงศ์พานิช	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๙๖

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์วุฒิสภา www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลกฎหมาย วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

เล่มที่ ๑

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ก
ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ สหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ พลเรือเอก คักดีสิทธิ์ เขิตบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ และนายมงคลศักดิ์ พุกะนัดต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)	๑
ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ กับร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	๒๑
ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ สหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	
- การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	-๑-
- หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)	-๘-
- บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	-๕๑-
- บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	-๗๓-
- บทความเรื่องระบบสหกรณ์ ทางเลือกที่ดีกว่าทั้งทุนนิยม และสังคมนิยมแบบวางแผนจากส่วนกลาง	-๗๖-
- องค์กรประกอบของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.)	-๘๒-
- สรุปผลงานวิจัยเรื่องปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการได้มาและการใช้อำนาจ และหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ	-๘๔-
- สรุปผลงานวิจัยเรื่องการทำกับ ดุแล และตรวจสอบบุคคลภายนอก ของนายทะเบียนหรือรองนายทะเบียน ตามกฎหมายสหกรณ์	-๙๐-
- สรุปผลงานวิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการสหกรณ์เครดิตยูเนียน เพื่อความยั่งยืนของเศรษฐกิจชุมชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน	-๙๗-
- ข้อเปรียบเทียบระหว่างสหกรณ์กับองค์กรธุรกิจรูปอื่น	-๙๙-
- กรมส่งเสริมสหกรณ์ จับมือบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เอาใจผู้บริโภคทั่วประเทศ	-๑๐๒-

- สหกรณ์นักเรียน สูชีวิตที่พอเพียง	-๑๐๔-
- ข้อมูลทางทะเบียนสหกรณ์	-๑๐๘-
- ผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย	-๑๐๙-
- ข้อเสนอแนะและประเด็นของคณะอนุกรรมการฯ ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	-๑๒๒-
- ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการรับจดทะเบียนข้อบังคับ เกี่ยวกับสมาชิกสมทบของสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๑	-๑๒๗-

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลรัตน์ พุกะนัดด์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

เป็นผู้เสนอ)

**ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..)**

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
และ (นายมงคลรัตน์ พุกะนัตต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีผู้เสนอ รวม ๓ ฉบับ ดังนี้

๑. เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๒. เสนอโดยพลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง กับคณะ ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๐ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๓. เสนอโดยนายมงคลรัตน์ พุกะนัตต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๖,๐๔๗ คน ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีผู้เสนอรวม ๓ ฉบับ เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้ใช้ร่างพระราชบัญญัติฉบับที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรีเป็นหลัก ในการสรุปสาระสำคัญ ทั้งนี้ สามารถศึกษาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในส่วนของสมาชิก สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และประชาชนเป็นผู้เสนอได้ตามรายละเอียดในภาคผนวก

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการ สหกรณ์แห่งชาติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ วรรคสาม)

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลรัตน์ พุกะนัตต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์เกี่ยวกับการกำหนดระบบบัญชี การแต่งตั้งผู้สอบบัญชี และการร้องทุกข์หรือฟ้องคดีแทนสหกรณ์ รวมทั้งอำนาจสั่งการเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และเพิ่มอำนาจในการมอบหมายผู้มีอำนาจดำเนินการแทนคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และดำเนินกิจการแทนสหกรณ์ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖ (๒) และ (๓) มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ และเพิ่มมาตรา ๒๓/๑)

(๓) ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์ โดยให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ เพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ (ยกเลิกมาตรา ๒๖ มาตรา ๓๘ วรรคสอง และวรรคสาม และมาตรา ๗๒ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง และเพิ่มหมวด ๙/๑ การพิจารณาอุทธรณ์ มาตรา ๑๒๘/๑ มาตรา ๑๒๘/๒ มาตรา ๑๒๘/๓ มาตรา ๑๒๘/๔ และมาตรา ๑๒๘/๕)

(๔) กำหนดประเภทของสหกรณ์ ลักษณะของสหกรณ์ วัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์แต่ละประเภท (ยกเลิกมาตรา ๓๓ วรรคสอง และเพิ่มมาตรา ๓๓/๑)

(๕) ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับสมาชิกสมทบของสหกรณ์ และแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจกระทำการของสหกรณ์โดยกำหนดกรณีเรื่องการรับฝากเงินจากนิติบุคคล (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๖ (๕))

(๖) กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของสหกรณ์ และเพิ่มลักษณะต้องห้ามของกรรมการหรือผู้จัดการ (เพิ่มมาตรา ๕๑/๑ มาตรา ๕๑/๒ มาตรา ๕๑/๓ และมาตรา ๕๒ (๕) (๖) และ (๗))

(๗) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ตรวจสอบกิจการ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๓ วรรคสอง)

(๘) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับงบการเงิน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ มาตรา ๗๑ (๒) และมาตรา ๘๐)

(๙) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการสอบบัญชี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๙)

(๑๐) กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน (เพิ่มหมวด ๔/๑ การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน มาตรา ๘๙/๑ มาตรา ๘๙/๒ มาตรา ๘๙/๓ และมาตรา ๘๙/๔)

(๑๑) กำหนดให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนมาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์โดยอนุโลม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๕ วรรคสาม)

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลรัตน์ พุกะนัคค์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

(๑๒) แก้ไขเพิ่มเติมให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๑ วรรคสอง)

(๑๓) ปรับปรุงบทกำหนดโทษและอัตราโทษให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ)

๑.๒ เหตุผล

เนื่องจากพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานทำให้มีบทบัญญัติบางประการไม่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาและคุ้มครองระบบสหกรณ์ สมควรปรับปรุงบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเพื่อการพัฒนา คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพแก่ระบบสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเพิ่มการกำหนดคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น กำหนดประเภท ลักษณะของสหกรณ์ วัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการดำเนินงานของสหกรณ์ ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับสมาชิกสมทบของสหกรณ์ กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ตรวจสอบกิจการ บทบัญญัติเกี่ยวกับงบการเงิน และบทบัญญัติเกี่ยวกับการสอบบัญชี เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ดำเนินการในทำนองเดียวกันกับสถาบันการเงินไว้เป็นการเฉพาะ และกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เพื่อให้การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น รวมถึงกำหนดให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดเพื่อประสิทธิภาพในการกำกับดูแลกลุ่มเกษตรกร และปรับปรุงบทกำหนดโทษและอัตราโทษให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

๔. บทจำกัดสิทธิ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๔๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลศักดิ์ หุตะนัคด์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อการพัฒนาและการสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ และการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของสหกรณ์และสมาชิกให้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะเกิดประโยชน์ต่อระบบสหกรณ์ของประเทศ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

๕. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๖. บทรักษาการตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๓๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๗. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๗.๑ แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ วรรคสาม)

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งคัดเลือกผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการเงิน การตลาด การเกษตร กฎหมาย หรือดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเสนอให้รัฐมนตรีแต่งตั้ง”

๗.๒ แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์เกี่ยวกับกำหนดระบบบัญชีและการแต่งตั้งผู้สอบบัญชี (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติม (๒) และ (๓) ของมาตรา ๑๖)

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน (๒) และ (๓) ของมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) กำหนดระบบบัญชี ตลอดจนจนสมุดและแบบรายงานต่าง ๆ ที่สหกรณ์ต้องยื่นต่อนายทะเบียนสหกรณ์ รวมทั้งแบบพิมพ์อื่น ๆ ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) แต่งตั้งผู้สอบบัญชีตามมาตรา ๘๐ ผู้ตรวจการสหกรณ์ และผู้ชำระบัญชี”

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลรัตน์ พุกะนัตต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

๗.๔ กำหนดเพิ่มอำนาจของนายทะเบียนสภรณในการมอบหมายผู้มีอำนาจดำเนินการแทนคณะกรรมการดำเนินการสภรณ และให้ถือว่าผู้ได้รับมอบหมายดังกล่าวเป็นผู้แทนสภรณ ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอกจนกว่าจะแก้ไขข้อบกพร่องให้แล้วเสร็จ (ร่างมาตรา ๖ เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๓/๑)

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติสภรณ พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๒๓/๑ ในกรณีที่นายทะเบียนสภรณมีคำสั่งตามมาตรา ๒๒ (๓) ให้นายทะเบียนสภรณสั่งให้ผู้ตรวจการสภรณหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสภรณ มอบหมายดำเนินการแทนคณะกรรมการดำเนินการสภรณเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องให้แล้วเสร็จ ตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนสภรณกำหนด และดำเนินการแทนสภรณนั้น โดยให้ถือว่าผู้ได้รับมอบหมายดังกล่าวเป็นผู้แทนสภรณในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก จนกว่าจะแก้ไขข้อบกพร่องนั้นให้แล้วเสร็จโดยให้ดำเนินการได้เท่าที่จำเป็น”

๗.๕ กำหนดให้ยกเลิกมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติสภรณ พ.ศ. ๒๕๕๒ (ร่างมาตรา ๗ ยกเลิกมาตรา ๒๖)

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติสภรณ พ.ศ. ๒๕๕๒

๗.๖ กำหนดให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติสภรณ พ.ศ. ๒๕๕๒ (ร่างมาตรา ๘ ยกเลิกมาตรา ๓๓ วรรคสอง)

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติสภรณ พ.ศ. ๒๕๕๒

๗.๗ กำหนดประเภทของสภรณ ลักษณะของสภรณที่จะรับจดทะเบียน ตามมาตรา ๓๓ วัตถุประสงค์และขอบเขตแห่งการดำเนินการที่จะพึงดำเนินการได้ ของสภรณแต่ละประเภท (ร่างมาตรา ๙ เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๓/๑)

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติสภรณ พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๓๓/๑ สภรณที่จะรับจดทะเบียนตามมาตรา ๓๓ แบ่งประเภทได้ ดังต่อไปนี้

- (๑) สภรณการเกษตร
- (๒) สภรณประมง
- (๓) สภรณนิคม
- (๔) สภรณร้านค้า
- (๕) สภรณบริการ
- (๖) สภรณออมทรัพย์
- (๗) สภรณเครดิตยูเนียน

ร่างพระราชบัญญัติสภรณ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เซตบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลรัตน์ พุกะนันต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

(๘) สหกรณ์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
ลักษณะของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน วัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการดำเนิน
กิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์แต่ละประเภทตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวง”

๗.๘ กำหนดให้ยกเลิกวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติ
สหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ (ร่างมาตรา ๑๐ ยกเลิกมาตรา ๓๘ วรรคสองและวรรคสาม)

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติ
สหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

๗.๙ กำหนดประเภทของสหกรณ์ที่อาจรับสมาชิกสมทบได้และกำหนดเงื่อนไข
ให้สมาชิกสมทบต้องเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งบรรลุนิติภาวะและมีความสัมพันธ์กับสหกรณ์
ตามหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด โดยไม่ให้รวมถึงนิติบุคคล ยกเว้นให้สหกรณ์
ร้านค้าหรือสหกรณ์ออมทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้นในสถานศึกษาอาจรับผู้ศึกษาในสถานศึกษานั้นที่ยัง
ไม่บรรลุนิติภาวะเป็นสมาชิกสมทบได้ (ร่างมาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๑)

^๒ มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์
พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๑ สหกรณ์ตามมาตรา ๓๓/๑ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๖) อาจรับสมาชิก
สมทบได้

สมาชิกสมทบต้องเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งบรรลุนิติภาวะ เว้นแต่สหกรณ์ตามมาตรา ๓๓/๑
(๔) หรือ (๖) ในสถานศึกษาอาจรับผู้ศึกษาในสถานศึกษานั้นซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะเป็นสมาชิก
สมทบได้

สมาชิกสมทบต้องมีความสัมพันธ์กับสหกรณ์หรือสมาชิกสหกรณ์ตามหลักเกณฑ์
ที่นายทะเบียนสหกรณ์ประกาศกำหนด

คุณสมบัติอื่น วิธีรับสมัคร และการขาดจากสมาชิกภาพ ตลอดจนสิทธิและหน้าที่
ของสมาชิกสมทบ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับโดยความเห็นชอบของนายทะเบียน
สหกรณ์

ห้ามมิให้สหกรณ์ให้สิทธิแก่สมาชิกสมทบในการนับชื่อของสมาชิกสมทบเข้าเป็น
องค์ประชุมในการประชุมใหญ่ การออกเสียงในเรื่องใด ๆ การเป็นกรรมการดำเนินการ หรือกัวยืมเงิน
จากสหกรณ์”

^๒ ร่างที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๑ เฉพาะวรรคหนึ่ง

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก สักดิ์สิทธิ์ เขียดบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลศักดิ์ ทุกะมัตต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

๗.๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจการกระทำการของสหกรณ์ โดยกำหนดให้สหกรณ์สามารถรับฝากเงินจากนิติบุคคลซึ่งมีบุคลากรหรือลูกจ้างไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นเป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้รับฝากเงิน เพื่อให้สหกรณ์สามารถรับฝากเงินจากนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสมาชิกของสหกรณ์ได้ (ร่างมาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติม (๕) ของมาตรา ๔๖)

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๕) รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่นหรือสมาคมอาปนกิจสงเคราะห์ซึ่งมีสมาชิกของสมาคมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้รับฝากเงิน หรือนิติบุคคลซึ่งมีบุคลากรหรือลูกจ้างไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นเป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้รับฝากเงิน ทั้งนี้ ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์”

๗.๑๑ กำหนดให้การดำเนินกิจการของสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์ ข้อบังคับของสหกรณ์ และมติที่ประชุมใหญ่ ทั้งนี้ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก กำหนดกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการต้องรับผิดชอบร่วมกันในความเสียหายต่อสหกรณ์ และกำหนดกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการไม่ต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕๑/๒ (ร่างมาตรา ๑๓ เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๑/๑ มาตรา ๕๑/๒ และมาตรา ๕๑/๓)

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๑/๑ มาตรา ๕๑/๒ และมาตรา ๕๑/๓ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๕๑/๑ ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์ ข้อบังคับของสหกรณ์ และมติที่ประชุมใหญ่ ทั้งนี้ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก

มาตรา ๕๑/๒ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการต้องรับผิดชอบร่วมกันในความเสียหายต่อสหกรณ์ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ
- (๒) ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์
- (๓) ดำเนินกิจการนอกขอบวัตถุประสงค์หรือขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลศักดิ์ พุกะบัคค์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

เจ้าหน้าที่ของสภรณ์ผู้มีส่วนร่วมในการกระทำของคณะกรรมการดำเนินการ สภรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่สภรณ์ เจ้าหน้าที่ของสภรณ์ ผู้นั้นต้องรับผิดชอบร่วมกับคณะกรรมการดำเนินการสภรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการ ในความเสียหาย ต่อสภรณ์

มาตรา ๕๑/๓ คณะกรรมการดำเนินการสภรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการ ไม่ต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕๑/๒ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) พิสูจน์ได้ว่าตนมิได้ร่วมกระทำการอันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อสภรณ์

(๒) ได้คัดค้านในที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสภรณ์โดยปรากฏในรายงาน การประชุม หรือได้ทำคำคัดค้านเป็นหนังสือยื่นต่อประธานที่ประชุมภายในสามวันนับแต่สิ้นสุด การประชุม”

๗.๑๒ กำหนดลักษณะต้องห้ามของกรรมการหรือผู้จัดการ (ร่างมาตรา ๑๔ เพิ่มความ เป็น (๕) (๖) และ (๗) ของมาตรา ๕๒)

มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๕) (๖) และ (๗) ของมาตรา ๕๒ แห่ง พระราชบัญญัติสภรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

“(๕) เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการหรือผู้จัดการตามมาตรา ๘๘/๓ วรรคสอง

(๖) เป็นกรรมการหรือผู้จัดการในสภรณ์ที่ถูกสั่งเลิกตามมาตรา ๘๘/๓ วรรคสอง

(๗) เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบที่นายทะเบียนสภรณ์กำหนด”

๗.๑๓ กำหนดหลักเกณฑ์ จำนวน คุณสมบัติ และลักษณะต้องห้าม วิธีการรับสมัคร และการขาดจากการเป็นผู้ตรวจสอบกิจการ ตลอดจนอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ (ร่างมาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๓ วรรคสอง)

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติ สภรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“จำนวน คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วิธีการรับสมัคร และการขาดจากการเป็น ผู้ตรวจสอบกิจการ ตลอดจนอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไป ตามระเบียบที่นายทะเบียนสภรณ์กำหนด โดยอาจกำหนดให้แตกต่างกันตามขนาดและประเภท ของสภรณ์ก็ได้”

๙ ร่างที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๓ ทั้งมาตรา

ร่างพระราชบัญญัติสภรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลรัตน์ พุกะนิตต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

๗.๑๔ กำหนดหลักเกณฑ์ให้สหกรณ์จัดทำงบการเงินประจำปี กำหนดหลักเกณฑ์ให้สหกรณ์จัดทำรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ และกำหนดหลักเกณฑ์ให้สหกรณ์เก็บรักษารายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์และงบการเงินประจำปี พร้อมทั้งข้อบังคับและกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ (ร่างมาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ และมาตรา ๖๘)

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ และมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๖ ให้สหกรณ์จัดทำงบการเงินประจำปีทุกรอบปีทางบัญชีของสหกรณ์ งบการเงินประจำปีต้องเป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด งบการเงินประจำปีนั้นต้องทำให้แล้วเสร็จและให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี

มาตรา ๖๗ ให้สหกรณ์จัดทำรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ในคราวที่เสนองบการเงินประจำปี และให้ส่งสำเนารายงานประจำปีและงบการเงินประจำปีไปยังนายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบนับแต่วันที่มีการประชุม

มาตรา ๖๘ ให้สหกรณ์เก็บรักษารายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์และงบการเงินประจำปี พร้อมทั้งข้อบังคับและกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ไว้ที่สำนักงานของสหกรณ์ เพื่อให้สมาชิกขอตรวจดูได้”

๗.๑๕ กำหนดให้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้สอบบัญชีและการสอบบัญชีของสหกรณ์ โดยการกำหนดให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์หรืออาจแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ได้ โดยการสอบบัญชีให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด (ร่างมาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ ๔ การสอบบัญชี มาตรา ๖๙ ในหมวด ๓)

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในส่วนที่ ๔ การสอบบัญชี มาตรา ๖๙ ของหมวด ๓ สหกรณ์ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ส่วนที่ ๔
การสอบบัญชี

มาตรา ๖๙ ให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ ในการนี้ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์อาจแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ก็ได้

การสอบบัญชื่อนั้น ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชีและตามระเบียบที่อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด”

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด กบคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลศักดิ์ พุคะนัตต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

๗.๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำงบดุลให้เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับงบการเงิน (ร่างมาตรา ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (๒) ของมาตรา ๗๑)

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) สหกรณ์ไม่ส่งสำเนารายงานประจำปีและงบการเงินประจำปีต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นเวลาสามปีติดต่อกัน”

๗.๑๗ กำหนดให้ยกเลิกมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ (ร่างมาตรา ๑๙ ยกเลิกมาตรา ๗๒)

มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

๗.๑๘ กำหนดหลักเกณฑ์การชำระบัญชีสหกรณ์ที่เลิกเพราะเหตุอื่นนอกจากล้มละลาย (ร่างมาตรา ๒๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง)

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๕ การชำระบัญชีสหกรณ์ที่เลิกเพราะเหตุอื่นนอกจากล้มละลาย ให้ที่ประชุมใหญ่ตั้งผู้ชำระบัญชีโดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ขึ้นทำการชำระบัญชีสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เลิกสหกรณ์หรือนับแต่วันที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์ แล้วแต่กรณี”

๗.๑๙ กำหนดหลักเกณฑ์การทำงานงบการเงินของผู้ชำระบัญชี (ร่างมาตรา ๒๑ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๐)

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๐ ผู้ชำระบัญชีต้องทำงบการเงินของสหกรณ์ ณ วันที่เลิกสหกรณ์ โดยไม่ชักช้า และให้นายทะเบียนสหกรณ์ตั้งผู้สอบบัญชีเพื่อตรวจสอบงบการเงินนั้น

เมื่อผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีเสนองบการเงินต่อที่ประชุมใหญ่เพื่ออนุมัติ แล้วเสนองบการเงินนั้นต่อนายทะเบียนสหกรณ์

ในกรณีที่การประชุมใหญ่ไม่ครบองค์ประชุม ให้ผู้ชำระบัญชีเสนองบการเงินต่อนายทะเบียนสหกรณ์เพื่ออนุมัติ”

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลรัตน์ พุกะนันต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

๗.๒๐ กำหนดเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์
ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้เป็นการเฉพาะ

- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินงาน และการกำกับดูแล
สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง โดยอาจ
กำหนดให้แตกต่างกันตามขนาดของสหกรณ์ก็ได้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและประสิทธิภาพ
ในการกำกับดูแลสหกรณ์แต่ละประเภท ในการออกกฎกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
หรือร่วมกับกระทรวงการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทยด้วย

- เพิ่มอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ในการสั่งแก้ไขข้อบกพร่อง
หรือระงับการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘๘/๒

- เพิ่มอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ในการสั่งให้คณะกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการของสหกรณ์พ้นจากตำแหน่ง หรือสั่งให้เลิกสหกรณ์
แล้วแต่กรณี

- กำหนดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์
และสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำ เสนอมาตรการแก้ไขปัญหา
หรือเสนอให้ปรับปรุงระเบียบหรือคำสั่งเกี่ยวกับการกำกับดูแลสหกรณ์ดังกล่าวโดยเฉพาะ
(ร่างมาตรา ๒๒ เพิ่มความเป็นหมวด ๔/๑ การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์
และสหกรณ์เครดิตยูเนียน มาตรา ๘๘/๑ มาตรา ๘๘/๒ มาตรา ๘๘/๓ และมาตรา ๘๘/๔)

มาตรา ๒๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๔/๑ การดำเนินงานและการกำกับดูแล
สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน มาตรา ๘๘/๑ มาตรา ๘๘/๒ มาตรา ๘๘/๓
และมาตรา ๘๘/๔ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

“หมวด ๔/๑

การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน

มาตรา ๘๘/๑ เว้นแต่จะได้บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในหมวดนี้ ให้การดำเนินงาน
และการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นไปตามบทบัญญัติในหมวดอื่น
ด้วย

มาตรา ๘๘/๒ การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์
เครดิตยูเนียนในเรื่องดังต่อไปนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด
ในกฎกระทรวง ทั้งนี้ อาจกำหนดให้แตกต่างกันไปตามขนาดของสหกรณ์ก็ได้

(๑) การกำหนดขนาดของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน

(๒) การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามอื่นของกรรมการดำเนินการสหกรณ์

และผู้จัดการ

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เขตบุญเมือง สมาชิกสภาอันติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลศักดิ์ พุกะนัตต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

(๓) การกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์
 (๔) การให้กู้และการให้สินเชื่อ
 (๕) การรับฝากเงิน การก่อกู้ และการสร้างภาระผูกพัน ซึ่งรวมถึงการกู้ยืมเงิน
 หรือการค้าประกัน

(๖) การดำรงเงินกองทุน
 (๗) การบริหารสินทรัพย์และการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง
 (๘) การฝากเงินหรือการลงทุน
 (๙) การกำกับดูแลด้านธรรมาภิบาล
 (๑๐) การจัดชั้นสินทรัพย์และการกักเงินสำรอง
 (๑๑) การจัดทำบัญชี การจัดทำและการเปิดเผยงบการเงิน การสอบบัญชี
 และการแต่งตั้งผู้สอบบัญชี

(๑๒) การจัดเก็บและรายงานข้อมูล
 (๑๓) เรื่องอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานและการกำกับดูแล
 ในการออกกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์หารือร่วมกับ
 กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย

มาตรา ๘๙/๓ ในกรณีที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นว่าคณะกรรมการดำเนินการ
 สหกรณ์กรรมการ หรือผู้จัดการของสหกรณ์ออมทรัพย์หรือสหกรณ์เครดิตยูเนียนใดฝ่าฝืนหรือ
 ไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๘๙/๒ ให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งให้
 แก้อับข้อบกพร่องหรือระงับการดำเนินการนั้นได้

ในกรณีที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นว่าการกระทำตามวรรคหนึ่งอาจก่อให้เกิด
 ความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสหกรณ์หรือสมาชิก ให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งให้
 คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการนั้น พ้นจากตำแหน่ง หรือสั่งให้เลิก
 สหกรณ์ดังกล่าวได้แล้วแต่กรณี และให้นำมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๗๓ มาใช้บังคับโดย
 อนุโลม

มาตรา ๘๙/๔ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์
 เครดิตยูเนียน ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการที่ปรึกษาการกำกับดูแล
 สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือ
 รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่งได้รับมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง
 ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาด
 หลักทรัพย์ เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์แต่งตั้งข้าราชการในสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็น
 เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก สักดิ์สิทธิ์ เซ็ดบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายอมงคลดีศักดิ์ พุกะนัคด์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีอำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำ เสนอมาตรการแก้ไขปัญหา และเสนอให้ปรับปรุงระเบียบหรือคำสั่ง เกี่ยวกับการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนแก่นายทะเบียนสหกรณ์

ให้นำมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการที่ปรึกษาการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยอนุโลม”

๗.๒๑ กำหนดให้นำหมวด ๔/๑ มาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์และชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วย (ร่างมาตรา ๒๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๕ วรรคสาม)

มาตรา ๒๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๐๕ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๓ หมวด ๔ หมวด ๔/๑ หมวด ๕ และหมวด ๖ มาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์โดยอนุโลม”

๗.๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด (ร่างมาตรา ๒๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๑ วรรคสอง)

“มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดที่กลุ่มเกษตรกรตั้งอยู่ และมีอำนาจหน้าที่ตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด”

๗.๒๓ ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ คำสั่งที่สามารถอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอุทธรณ์ และวิธีพิจารณาอุทธรณ์ไว้เป็นการเฉพาะในหมวด ๙/๑ (ร่างมาตรา ๒๕ เพิ่มความเป็นหมวด ๙/๑ การพิจารณาอุทธรณ์ มาตรา ๑๒๘/๑ มาตรา ๑๒๘/๒ มาตรา ๑๒๘/๓ มาตรา ๑๒๘/๔ และมาตรา ๑๒๘/๕)

มาตรา ๒๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๙/๑ การพิจารณาอุทธรณ์ มาตรา ๑๒๘/๑ มาตรา ๑๒๘/๒ มาตรา ๑๒๘/๓ มาตรา ๑๒๘/๔ และมาตรา ๑๒๘/๕ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

“หมวด ๙/๑

การพิจารณาอุทธรณ์

“ร่างที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๑ ทั้งมาตรา

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก สักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลศักดิ์ พุกะนัคค์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

มาตรา ๑๒๘/๑ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ประกอบด้วย รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่งปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมาย เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่ง ในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมอบหมาย เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์แต่งตั้งข้าราชการในสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๒๘/๒ ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ที่อุทธรณ์ตามมาตรา ๑๒๘/๔

(๒) มีหนังสือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือสั่งให้บุคคลดังกล่าวส่งเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

มาตรา ๑๒๘/๓ให้นำมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์โดยอนุโลม

มาตรา ๑๒๘/๔ คำสั่งตามมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๒ (๓) และ (๔) มาตรา ๗๑ และมาตรา ๘๙/๓ วรรคสอง รวมถึงคำสั่งเลิกกลุ่มเกษตรกรตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๑๑๙ วรรคสอง ให้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

คำสั่งไม่รับจดทะเบียนตามมาตรา ๓๘ และคำสั่งตามมาตรา ๔๔ ให้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งและวรรคสองไม่เป็นเหตุทุเลาการบังคับตามคำสั่ง เว้นแต่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์จะเห็นสมควรให้มีการทุเลาการบังคับตามคำสั่งนั้นไว้ชั่วคราว

มาตรา ๑๒๘/๕ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอุทธรณ์และวิธีพิจารณาอุทธรณ์ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์กำหนด

ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ แล้วแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์พร้อมด้วยเหตุผลเป็นหนังสือไปยังผู้อุทธรณ์โดยไม่ชักช้า

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด”

๗.๒๔ ปรับปรุงบทกำหนดโทษและอัตราโทษ ดังนี้

- กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ใช้คำว่า “สหกรณ์” หรือ “กลุ่มเกษตรกร” ประกอบกับชื่อหรือส่วนหนึ่งของชื่อในทางธุรกิจ โดยมีได้เป็นสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรที่ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เขตบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลรัตน์ พุคะนันต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

- กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสาร
ต่อนายทะเบียนสหกรณ์และบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด
 - กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ขัดขวางหรือไม่ให้คำชี้แจงต่อนายทะเบียน
สหกรณ์และบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด
 - กำหนดเพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีคณะกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามที่นายทะเบียนสหกรณ์ออกคำสั่งเป็นหนังสือ
ตามมาตรา ๒๒
 - เพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีกรรมการหรือผู้จัดการ
ของสหกรณ์ดำเนินกิจการของสหกรณ์นอกขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการของสหกรณ์ที่จะพึง
ดำเนินการได้ตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๓๓/๑ วรรคสอง
 - เพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีกรรมการหรือผู้จัดการของ
สหกรณ์ดำเนินกิจการของสหกรณ์โดยผิดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ และการดำเนินกิจการนั้น
เป็นภัยอันตรายต่อความสงบสุขของประชาชนหรือความมั่นคงของรัฐ
 - ปรับปรุงบทกำหนดโทษและอัตราโทษในมาตรา ๑๓๒ เดิม ให้มีความเหมาะสม
ยิ่งขึ้น
 - เพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ
ตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๘๙/๒ (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๑๐) (๑๑) (๑๒)
หรือ (๑๓)
 - เพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีคณะกรรมการดำเนินการ
สหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการของสหกรณ์ไม่แก้ไขข้อบกพร่องหรือระงับการดำเนินการตามที่
นายทะเบียนสหกรณ์สั่งการตามมาตรา ๘๙/๓
 - เพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีสหกรณ์กระทำความผิด
ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยกรรมการดำเนินการสหกรณ์หรือผู้จัดการเป็นผู้ลงมติให้สหกรณ์
ดำเนินการหรืองดเว้นการดำเนินการหรือเป็นผู้ดำเนินการ หรือรับผิดชอบในการดำเนินการนั้น
ได้กระทำความผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใด ๆ โดยทุจริต
(ร่างมาตรา ๒๖ แก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ มาตรา ๑๒๙ มาตรา ๑๓๐ มาตรา
๑๓๑ มาตรา ๑๓๒ และมาตรา ๑๓๔)
- มาตรา ๒๖ ให้ยกเลิกความในหมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ มาตรา ๑๒๙ มาตรา
๑๓๐ มาตรา ๑๓๑ มาตรา ๑๓๒ และมาตรา ๑๓๓ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลรัตน์ พุคะนัคด์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

“หมวด ๑๐
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๒๙ ผู้ใดใช้คำว่า “สหกรณ์” หรือ “กลุ่มเกษตรกร” ประกอบกับชื่อหรือส่วนหนึ่งของชื่อในทางธุรกิจ โดยมีได้เป็นสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรที่ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกวันละไม่เกินห้าพันบาทจนกว่าจะได้เลิกใช้

มาตรา ๑๓๐ ผู้ใดไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือรายงานการประชุมของสหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ตามคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายซึ่งสั่งการตามมาตรา ๑๗ หรือไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือรายงานการประชุมของกลุ่มเกษตรกรตามคำสั่งของนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมอบหมายตามมาตรา ๑๒๘ แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๑ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ให้คำชี้แจงแก่นายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายตามมาตรา ๑๘ หรือขัดขวางหรือไม่ให้คำชี้แจงแก่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมอบหมายตามมาตรา ๑๒๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งการตามมาตรา ๒๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๓ กรรมการหรือผู้จัดการของสหกรณ์ผู้ใดดำเนินกิจการของสหกรณ์นอกขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการของสหกรณ์ที่จะพึงดำเนินการได้ตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๓๓/๑ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๓/๑ กรรมการหรือผู้จัดการของสหกรณ์ผู้ใดดำเนินกิจการของสหกรณ์โดยผิดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์และการดำเนินกิจการนั้นเป็นภัยอันตรายต่อความสงบสุขของประชาชนหรือความมั่นคงของรัฐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดภูเก็ต เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลศักดิ์ พุกะนันต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

มาตรา ๑๓๓/๒ ผู้ใดฝ่าฝืนไม่จัดการรักษาทรัพย์สินของสภกรณ์ หรือไม่ส่งมอบทรัพย์สิน สมุดบัญชี เอกสาร และสิ่งอื่นของสภกรณ์ให้แก่ผู้ชำระบัญชีตามมาตรา ๗๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๓๓/๓ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๘๙/๒ (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๑๐) (๑๑) (๑๒) หรือ (๑๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๓๓/๔ ผู้ใดฝ่าฝืนไม่แก้ไขข้อบกพร่องหรือระงับการดำเนินการตามที่นายทะเบียนสภกรณ์สั่งการตามมาตรา ๘๙/๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๓/๕ ในกรณีที่สภกรณ์กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ กรรมการหรือผู้จัดการของสภกรณ์ซึ่งเป็นผู้ลงมติให้สภกรณ์ดำเนินการหรืองดเว้นการดำเนินการหรือเป็นผู้ดำเนินการหรือรับผิดชอบในการดำเนินการนั้น ได้กระทำความผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใด ๆ โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับไม่เกินห้าแสนบาท”

๗.๒๕ กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสภกรณ์แห่งชาติ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัติสภกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการแต่งตั้งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒๗)

มาตรา ๒๗ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสภกรณ์แห่งชาติ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัติสภกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการแต่งตั้งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๗.๒๖ กำหนดว่าในกรณีที่ข้อบังคับของสภกรณ์ใดไม่เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๓๓/๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสภกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้สภกรณ์นั้นแก้ไขข้อบังคับของสภกรณ์ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงดังกล่าว ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒๘)

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่ข้อบังคับของสภกรณ์ใดไม่เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๓๓/๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสภกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้สภกรณ์นั้นแก้ไขข้อบังคับของสภกรณ์ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงดังกล่าว ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ

ร่างพระราชบัญญัติสภกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กัปคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลศักดิ์ พุกะนัตต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

๗.๒๗ กำหนดให้สภกรรมการแก้ไขข้อบังคับของสภกรรมการที่เกี่ยวกับสมาชิกสมทบให้เป็นไปตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติสภกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และกำหนดให้สมาชิกสมทบของสภกรรมการประเภทสภกรรมการบริการและประเภทสภกรรมการเครดิตยูเนียนตามพระราชบัญญัติสภกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ เป็นสมาชิกสมทบต่อไปได้แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒๙)

มาตรา ๒๙ ให้สภกรรมการแก้ไขข้อบังคับของสภกรรมการที่เกี่ยวกับสมาชิกสมทบให้เป็นไปตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติสภกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้สมาชิกสมทบของสภกรรมการประเภทสภกรรมการบริการและประเภทสภกรรมการเครดิตยูเนียนตามพระราชบัญญัติสภกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ เป็นสมาชิกสมทบต่อไปได้แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๗.๒๘ กำหนดว่าบรรดาคำอุทธรณ์ที่ได้ยื่นและยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาการสภกรรมการแห่งชาติก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจพิจารณาต่อไปตามพระราชบัญญัติสภกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะแล้วเสร็จ (ร่างมาตรา ๓๐)

มาตรา ๓๐ บรรดาคำอุทธรณ์ที่ได้ยื่นและยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาการสภกรรมการแห่งชาติก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจพิจารณาต่อไปตามพระราชบัญญัติสภกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะแล้วเสร็จ

๗.๒๙ กำหนดว่าบรรดากฎหรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติสภกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติสภกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎหรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติสภกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๓๑)

มาตรา ๓๑ บรรดากฎหรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติสภกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติสภกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎหรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติสภกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ร่างพระราชบัญญัติสภกรรมการ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลรัตน์ พุกนัคค์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

กับร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะกรรมการ เป็นผู้เสนอ)

ตารางเปรียบเทียบ
พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ กับร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ สหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <p>.....</p> <p>โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วย สหกรณ์</p> <p>พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการ จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับ มาตรา ๔๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติ ให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย</p> <p>เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อการพัฒนาและการสร้าง</p>	

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>เสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ และการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของสหกรณ์และสมาชิก ให้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะเกิดประโยชน์ต่อระบบสหกรณ์ของประเทศไทย ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเจองานที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
	<p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ."</p>	
	<p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p>	<p>แก้ไขเพิ่มเติมวันใช้บังคับ โดยกำหนดให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เพื่อให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบมีระยะเวลาเตรียมการออกกฎหมายลำดับรองตามมาหมวด ๔/๑ การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน</p>

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๙ ๑๓๖</p> <p>ผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติซึ่งเป็นการรวมกันโดยตำแหน่งคัดเลือกผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเป็นที่ประจักษ์ด้านการบริหารสหกรณ์</p> <p>มาตรา ๑๖ ให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้</p> <p>๑๓๖ (๒) กำหนดระบบบัญชีและมาตรฐานการสอบบัญชี ตลอดจนสมุดและแบบรายงานต่าง ๆ ที่สหกรณ์ต้องยื่นต่อ นายทะเบียนสหกรณ์ รวมทั้งแบบพิมพ์อื่น ๆ ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>(๓) แต่งตั้งผู้สอบบัญชี ผู้ตรวจการสหกรณ์ และผู้ชำระบัญชี</p> <p>๑๓๖</p>	<p>มาตรา ๓ ให้อำนาจคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติซึ่งเป็นการรวมกันโดยตำแหน่งคัดเลือกผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการเงิน การตลาด การเกษตร กฎหมาย หรือดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเสนอให้รัฐมนตรีแต่งตั้ง"</p> <p>มาตรา ๔ ให้อำนาจใน (๒) และ (๓) ของ มาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>"(๒) กำหนดระบบบัญชี ตลอดจนสมุดและแบบรายงานต่าง ๆ ที่สหกรณ์ต้องยื่นต่อ นายทะเบียนสหกรณ์ รวมทั้งแบบพิมพ์อื่น ๆ ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>(๓) แต่งตั้งผู้สอบบัญชีตามมาตรา ๕๐ ผู้ตรวจการสหกรณ์ และผู้ชำระบัญชี"</p>	<p>แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ โดยกำหนดให้กรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติซึ่งเป็นการรวมกันโดยตำแหน่งคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเงิน การตลาด การเกษตร กฎหมาย หรือดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้ได้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสหกรณ์ที่ครอบคลุมยิ่งขึ้น</p> <p>แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ เกี่ยวกับการกำหนดระบบบัญชีและการแต่งตั้งผู้สอบบัญชี เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติม</p>

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๒๑ ในกรณีที่กรรมการ ผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ทำให้สหกรณ์เสียหาย ถ้าสหกรณ์ไม่ร้องทุกข์หรือฟ้องคดี ให้นายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ร้องทุกข์หรือฟ้องคดีแทนสหกรณ์ได้ และให้พนักงานอัยการรับว่าต่างฟ้องคดีโดยให้สหกรณ์เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายกับการร้องทุกข์ ฟ้องคดีหรือการว่าต่างแก่นายทะเบียนสหกรณ์ รอนายทะเบียนสหกรณ์ หรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี</p> <p>มาตรา ๒๒ ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์กระทำการหรือละเว้นกระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ของตน จนทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก หรือสหกรณ์มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี หรือกิจการหรือฐานะการเงิน ตามรายงานการสอบบัญชีหรือตามรายงานการตรวจสอบ ให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ปฏิบัติการ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องตามวิธีการและระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด</p> <p>(๒) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ระงับการปฏิบัติบางส่วนที่เป็นเหตุให้เกิดข้อบกพร่องหรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก</p>	<p>มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๒๑ ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ ผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ทำให้สหกรณ์เสียหาย ถ้าสหกรณ์ไม่ร้องทุกข์หรือฟ้องคดี ให้นายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ร้องทุกข์หรือฟ้องคดีแทนสหกรณ์ได้ โดยส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาว่าต่างฟ้องคดีโดยให้สหกรณ์เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายกับการร้องทุกข์ ฟ้องคดีหรือการว่าต่างแก่นายทะเบียนสหกรณ์ รอนายทะเบียนสหกรณ์ หรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี</p> <p>มาตรา ๒๒ ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์กระทำการหรือละเว้นกระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ของตนอันอาจทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก หรือสหกรณ์มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี หรือกิจการหรือฐานะการเงิน ตามรายงานการสอบบัญชีหรือตามรายงานการตรวจสอบ ให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ปฏิบัติการ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องตามวิธีการและระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด</p> <p>(๒) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ระงับการปฏิบัติที่เป็นเหตุให้เกิดข้อบกพร่องหรืออาจทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก</p>	<p>แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ในการร้องทุกข์หรือฟ้องคดีแทนสหกรณ์ให้ครอบคลุมกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ทำให้สหกรณ์เสียหาย</p> <p>แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์ในการออกคำสั่งให้คณะกรรมการดำเนินการดำเนินการปฏิบัติการในการที่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อาจทำให้สหกรณ์หรือสมาชิกเสื่อมเสียผลประโยชน์</p>

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p>(๓) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราวเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องนั้นให้แล้วเสร็จ ตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด</p> <p>(๔) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ หรือให้กรรมการซึ่งเกี่ยวข้องกับกรรมการนั้นพ้นจากตำแหน่งกรรมการ</p>	<p>(๓) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว จนกว่าจะมีการแก้ไขข้อบกพร่องนั้นให้แล้วเสร็จ</p> <p>(๔) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ หรือให้กรรมการซึ่งเกี่ยวข้องกับกรรมการนั้นพ้นจากตำแหน่งกรรมการ”</p>	
	<p>มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p>“มาตรา ๒๓/๑ ในกรณีที่นายทะเบียนสหกรณ์มีคำสั่งตามมาตรา ๒๒ (๓) ให้นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้ผู้ตรวจการสหกรณ์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายดำเนินการแทนคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องให้แล้วเสร็จตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด และดำเนินการดังกล่าวเป็นผู้แทนสหกรณ์โดยให้ถือว่าผู้ได้รับมอบหมายดังกล่าวเป็นผู้แทนสหกรณ์ ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอกจนกว่าจะแก้ไขข้อบกพร่องนั้นให้แล้วเสร็จโดยให้ดำเนินการได้เท่าที่จำเป็น”</p>	<p>เพิ่มอำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์ในการมอบหมายผู้มีอำนาจดำเนินการแทนคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และให้ถือว่าผู้ได้รับมอบหมายดังกล่าวเป็นผู้แทนสหกรณ์ ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอกจนกว่าจะแก้ไขข้อบกพร่องให้แล้วเสร็จ</p>
<p>มาตรา ๒๖ คำสั่งใด ๆ ตามมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ ให้ผู้มีส่วนได้เสียอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติได้ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง</p> <p>คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติให้เป็นที่สุด</p>	<p>มาตรา ๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒</p>	<p>นำทบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์ไปกำหนดไว้เป็นหมวดเฉพาะ ในหมวด ๘/๑ การพิจารณาอุทธรณ์</p>

<p>พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p>มาตรา ๓๓ ฯลฯ</p> <p>ประเภทของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียนให้กำหนดโดยกฎกระทรวง</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <p>มาตรา ๘ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒</p>	<p>เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>นำบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อกำหนดประเภทของสหกรณ์ไปกำหนดไว้ในมาตรา ๓๓/๑</p>
<p>มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p>“มาตรา ๓๓/๑ สหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียนตามมาตรา ๓๓ แบ่งประเภทได้ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) สหกรณ์การเกษตร</p> <p>(๒) สหกรณ์ประมง</p> <p>(๓) สหกรณ์นิคม</p> <p>(๔) สหกรณ์ร้านค้า</p> <p>(๕) สหกรณ์บริการ</p> <p>(๖) สหกรณ์ออมทรัพย์</p> <p>(๗) สหกรณ์เครดิตยูเนียน</p> <p>(๘) สหกรณ์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>ลักษณะของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน วัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการค้าเป็นกิจการได้ของสหกรณ์แต่ละประเภทตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”</p>	<p>มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p>“มาตรา ๓๓/๑ สหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียนตามมาตรา ๓๓ แบ่งประเภทได้ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) สหกรณ์การเกษตร</p> <p>(๒) สหกรณ์ประมง</p> <p>(๓) สหกรณ์นิคม</p> <p>(๔) สหกรณ์ร้านค้า</p> <p>(๕) สหกรณ์บริการ</p> <p>(๖) สหกรณ์ออมทรัพย์</p> <p>(๗) สหกรณ์เครดิตยูเนียน</p> <p>(๘) สหกรณ์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>ลักษณะของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน วัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการค้าเป็นกิจการได้ของสหกรณ์แต่ละประเภทตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”</p>	<p>กำหนดประเภทของสหกรณ์ ลักษณะของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน วัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการค้าเป็นกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์แต่ละประเภทไว้ในบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อให้เกิดความชัดเจน</p>
	<p>มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒</p>	

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๘ ๓๙ คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์มีสิทธิยื่นคำอุทธรณ์คำสั่งไม่รับจดทะเบียนต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติโดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติให้เป็นที่สุด	ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๑ สหกรณ์ตามมาตรา ๓๗/๑ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๖) อาจรับสมาชิกสหกรณ์ได้ สมาชิกสหกรณ์ต้องเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งบรรลุนิติภาวะ เว้นแต่สหกรณ์ตามมาตรา ๓๗/๑ (๔) หรือ (๖) ในสถานศึกษาหรือรับผู้ศึกษาในสถานศึกษาซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะเป็นสมาชิกสหกรณ์ได้ สมาชิกสหกรณ์ต้องมีความสัมพันธ์กับสหกรณ์หรือสหกรณ์สหกรณ์ตามหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์ประกาศกำหนด คุณสมบัติอื่น วิธีรับสมัคร และการขาดจากสมาชิกภาพ ตลอดจนสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสหกรณ์ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับโดยความเห็นชอบของนายทะเบียนสหกรณ์ ห้ามมิให้สหกรณ์ให้สิทธิแก่สมาชิกสหกรณ์ในการนับชื่อของสมาชิกสหกรณ์เข้าเป็นองค์ประชุมในการประชุมใหญ่ การออกเสียงในเรื่องใด ๆ การเป็นกรรมการดำเนินการ หรือกู้ยืมเงินจากสหกรณ์”	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์ไปกำหนดไว้เป็นหมวดเฉพาะ ในหมวด ๘/๑ การพิจารณาอุทธรณ์
มาตรา ๔๑ ให้นายทะเบียนสหกรณ์ประกาศกำหนดประเภทของสหกรณ์ที่สามารถรับสมาชิกสหกรณ์ได้ คุณสมบัติ วิธีรับสมัคร และการขาดจากสมาชิกภาพ ตลอดจนสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสหกรณ์ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ ห้ามมิให้สหกรณ์ให้สิทธิแก่สมาชิกสหกรณ์ในการนับชื่อของสมาชิกสหกรณ์เข้าเป็นองค์ประชุมในการประชุมใหญ่ การออกเสียงในเรื่องใด ๆ หรือเป็นกรรมการดำเนินการ	มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๑ สหกรณ์ตามมาตรา ๓๗/๑ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๖) อาจรับสมาชิกสหกรณ์ได้ สมาชิกสหกรณ์ต้องเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งบรรลุนิติภาวะ เว้นแต่สหกรณ์ตามมาตรา ๓๗/๑ (๔) หรือ (๖) ในสถานศึกษาหรือรับผู้ศึกษาในสถานศึกษาซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะเป็นสมาชิกสหกรณ์ได้ สมาชิกสหกรณ์ต้องมีความสัมพันธ์กับสหกรณ์หรือสหกรณ์สหกรณ์ตามหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์ประกาศกำหนด คุณสมบัติอื่น วิธีรับสมัคร และการขาดจากสมาชิกภาพ ตลอดจนสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสหกรณ์ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับโดยความเห็นชอบของนายทะเบียนสหกรณ์ ห้ามมิให้สหกรณ์ให้สิทธิแก่สมาชิกสหกรณ์ในการนับชื่อของสมาชิกสหกรณ์เข้าเป็นองค์ประชุมในการประชุมใหญ่ การออกเสียงในเรื่องใด ๆ การเป็นกรรมการดำเนินการ หรือกู้ยืมเงินจากสหกรณ์”	กำหนดประเภทของสหกรณ์ที่อาจรับสมาชิกสหกรณ์ได้ และกำหนดเงื่อนไขให้สมาชิกสหกรณ์ต้องเป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งบรรลุนิติภาวะและมีความสัมพันธ์กับสหกรณ์ตามหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดโดยไม่รวมถึงนิติบุคคล อันเป็นการป้องกันมิให้นิติบุคคลเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เพื่อแสวงหาประโยชน์ตอบแทนจากสหกรณ์ โดยไม่เป็นไปตามอุดมการณ์ของสหกรณ์ในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิก กำหนดข้อยกเว้นให้สหกรณ์ร้านค้าหรือสหกรณ์ออมทรัพย์ ที่จัดตั้งขึ้นในสถานศึกษาอาจรับผู้ศึกษาในสถานศึกษานั้น ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเป็นสมาชิกสหกรณ์ได้เพื่อส่งเสริมการออม และเสริมสร้างการเรียนรู้ระบบสหกรณ์ของนักเรียน และนักศึกษาในสถานศึกษา รวมทั้งกำหนดข้อจำกัดสิทธิของสมาชิกสหกรณ์ในการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ด้วย

<p>พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒</p>	<p>พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p>	<p>เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม</p>
<p>มาตรา ๔๖ เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการ ดังต่อไปนี้ได้ ๑.ล๑ (๕) รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำ จากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่นหรือสมาคมสถาปนากิจสังเคราะห์ ซึ่งมีสมาชิกของสมาคมนั้นไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นสมาชิกของ สหกรณ์ผู้รับฝากเงิน ทั้งนี้ ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับ ความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ ๑.ล๑</p>	<p>มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ และให้ใช้ ความต่อไปนี้เป็นแทน “(๕) รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทประจำ จากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่นหรือสมาคมสถาปนากิจสังเคราะห์ ซึ่งมีสมาชิกของสมาคมนั้นไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นสมาชิกของ สหกรณ์ผู้รับฝากเงิน หรือนิติบุคคลซึ่งมี บุคลากรหรือลูกจ้าง ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นเป็นสมาชิกของสหกรณ์ ผู้รับฝากเงิน ทั้งนี้ ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบ จากนายทะเบียนสหกรณ์”</p>	<p>แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจกระทำการของสหกรณ์ โดยกำหนดให้สหกรณ์สามารถรับฝากเงินจากนิติบุคคลซึ่งมี บุคลากรหรือลูกจ้างไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้น เป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้รับฝากเงิน เพื่อให้สหกรณ์สามารถ รับฝากเงินจากนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสมาชิกของ สหกรณ์ได้</p>
	<p>มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๑/๑ มาตรา ๕๑/๒ และมาตรา ๕๑/๓ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ “มาตรา ๕๑/๑ ในการดำเนินการของสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการ ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ขอบเขต แห่งการดำเนินงานที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์ ข้อบังคับ ของสหกรณ์ และมติที่ประชุมใหญ่ ทั้งนี้ ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตและระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก</p>	<p>กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการของสหกรณ์เกี่ยวกับการดำเนินการ ของสหกรณ์</p>

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒	พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>มาตรา ๕๑/๒ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการต้องรับผิดร่วมกันในความเสียหายต่อสหกรณ์ในกรณีดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ</p> <p>(๒) ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์</p> <p>(๓) ดำเนินกิจการนอกขอบวัตถุประสงค์หรือขอบเขตแห่งการดำเนินการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์</p> <p>เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ผู้มีส่วนร่วมในการกระทำของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ผู้มีส่วนร่วมรับผิดร่วมกันกับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการในความเสียหายต่อสหกรณ์</p> <p>มาตรา ๕๑/๓ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการไม่ต้องรับผิดตามมาตรา ๕๑/๒ ในกรณีดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) พิสูจน์ได้ว่าตนมิได้ร่วมกระทำการอันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อสหกรณ์</p> <p>(๒) ได้ตัดคำในใบที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์โดยปรากฏใบรายงานการประชุม หรือได้ทำคำคัดค้านเป็นหนังสือยื่นต่อประธานที่ประชุมภายในสามวันนับแต่สิ้นสุดการประชุม”</p>	<p>กำหนดความรับผิดชอบร่วมกันในความเสียหายต่อสหกรณ์ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์เกี่ยวกับการดำเนินการของสหกรณ์ เพื่อให้เกิดความชัดเจน</p> <p>เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการ</p>

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒	ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้บุคคลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการหรือผู้จัดการ</p> <p>๑.</p> <p>๒.</p>	<p>มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๕) (๖) และ (๗) ของมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒</p> <p>“(๕) เคยถูกล้างให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการหรือผู้จัดการตามมาตรา ๘๘/๓ วรรคสอง</p> <p>(๖) เป็นกรรมการหรือผู้จัดการในสหกรณ์ที่ถูกสั่งเลิกตามมาตรา ๘๘/๓ วรรคสอง</p> <p>(๗) เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๒ ที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด”</p>	<p>เพิ่มการกำหนดลักษณะต้องห้ามของกรรมการหรือผู้จัดการของสหกรณ์</p>
<p>มาตรา ๕๓ ๑.</p> <p>๒.</p> <p>๓.</p>	<p>มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“จำนวน คุณสมบัติ และลักษณะต้องห้าม วิธีการรับสมัคร และการขาดจากการเป็นผู้ตรวจสอบกิจการ ตลอดจนอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด โดยอาจกำหนดให้แตกต่างกันตามขนาดและประเภทของสหกรณ์ก็ได้”</p>	<p>แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ตรวจสอบกิจการ โดยกำหนดให้จำนวน คุณสมบัติ และลักษณะต้องห้าม วิธีการ ขาดจากการตรวจสอบกิจการ เป็นผู้ตรวจสอบกิจการ รวมถึงอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ เป็นไปตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์อาจกำหนดให้แตกต่างกันตามขนาดและประเภทของสหกรณ์ได้</p>

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๖๖ ให้สหกรณ์จัดทำบัญชีอย่างน้อยครั้งหนึ่งทุกรอบสิบสองเดือนอันจัดทำเป็นรอบปีทางบัญชีของสหกรณ์</p> <p>งบดุลนั้นต้องมีรายการแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของสหกรณ์ กับทั้งบัญชีกำไรขาดทุนตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด</p> <p>งบดุลนั้นต้องทำให้แล้วเสร็จและให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบล้านนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี</p> <p>มาตรา ๖๗ ให้สหกรณ์จัดทำรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ในคราวที่เสนอของงบดุล และให้ส่งสำเนารายงานประจำปีกับงบดุลไปยังนายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบล้านนับแต่วันที่มีการประชุม</p> <p>มาตรา ๖๘ ให้สหกรณ์เก็บรักษารายงานประจำปี แสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์และงบดุลพร้อมทั้งข้อบังคับและกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ไว้ที่สำนักงานของสหกรณ์ เพื่อให้สมาชิกขอตรวจดูได้</p>	<p>มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ และมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๖๖ ให้สหกรณ์จัดทำงบการเงินประจำปีทุกรอบปีทางบัญชีของสหกรณ์</p> <p>งบการเงินประจำปีต้องเป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด</p> <p>งบการเงินประจำปีนั้นต้องทำให้แล้วเสร็จและให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบล้านนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี</p> <p>มาตรา ๖๗ ให้สหกรณ์จัดทำรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ในคราวที่เสนอของงบการเงินประจำปี และให้ส่งสำเนารายงานประจำปีและงบการเงินประจำปีไปยังนายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบล้านนับแต่วันที่มีการประชุม</p> <p>มาตรา ๖๘ ให้สหกรณ์เก็บรักษารายงานประจำปี แสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์และงบการเงินประจำปีพร้อมทั้งข้อบังคับและกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ไว้ที่สำนักงานของสหกรณ์ เพื่อให้สมาชิกขอตรวจดูได้”</p>	<p>แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำงบดุล ในมาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ และมาตรา ๖๘ โดยกำหนดให้เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับงบการเงิน</p>

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๖๙ ให้นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งผู้สอบบัญชี เพื่อตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์</p> <p>การตรวจสอบบัญชีนั้น ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด</p>	<p>มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความใน ส่วนที่ ๔ การสอบบัญชี มาตรา ๖๙ ของหมวด ๓ สหกรณ์ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ส่วนที่ ๔ การสอบบัญชี</p> <p>มาตรา ๖๙ ให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ ในการนี้ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์อาจแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ก็ได้</p> <p>การสอบบัญชีนั้น ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชี และตามระเบียบที่อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด”</p>	<p>แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้สอบบัญชีและการสอบบัญชีของสหกรณ์ โดยการกำหนดให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ หรืออาจแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ได้ โดยการสอบบัญชีให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจหน้าที่ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒</p>
<p>มาตรา ๗๑ นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งเลิกสหกรณ์ได้เมื่อปรากฏว่า</p> <p>๑) สหกรณ์ไม่ส่งสำเนางบดุลและรายงานประจำปี ต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นเวลาที่สามปีติดต่อกัน</p> <p>๒) สหกรณ์ไม่ส่งสำเนารายงานประจำปีและงบการเงินประจำปีต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นเวลาที่สามปีติดต่อกัน”</p>	<p>มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“(๒) สหกรณ์ไม่ส่งสำเนารายงานประจำปีและงบการเงินประจำปีต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นเวลาที่สามปีติดต่อกัน”</p>	<p>แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำงบดุล ในมาตรา ๗๑ โดยกำหนดให้เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน เนื่องจากงบดุลเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน</p>

<p>พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <p>มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒</p>	<p>เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์ไปกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ในหมวด ๘/๑ การพิจารณาอุทธรณ์</p>
<p>มาตรา ๗๒ สหกรณ์ที่ถูกสั่งเลิกตามมาตรา ๗๑ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง และให้นายทะเบียนสหกรณ์ส่งคำอุทธรณ์ต่อไปยังคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติโดยไม่ชักช้า</p> <p>คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติให้เป็นที่สุด</p>	<p>มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๗๕ การชำระบัญชีสหกรณ์ที่เลิกเพราะเหตุอื่นนอกจากล้มละลาย ให้ที่ประชุมใหญ่ของผู้ชำระบัญชีได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ขึ้นทำการชำระบัญชีสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เลิกสหกรณ์หรือนับแต่วันที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์แล้วแต่กรณี”</p>	<p>แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๕ การชำระบัญชีสหกรณ์กรณีคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมีคำสั่งยกอุทธรณ์ เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดบทบัญญัติเรื่องการพิจารณาอุทธรณ์ไว้เป็นหมวดเฉพาะ</p>
<p>มาตรา ๗๕ การชำระบัญชีสหกรณ์ที่เลิกเพราะเหตุอื่นนอกจากล้มละลาย ให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งผู้ชำระบัญชี โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ขึ้นทำการชำระบัญชีสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เลิกสหกรณ์หรือนับแต่วันที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์แล้วแต่กรณี</p> <p>๑๒๓</p>	<p>มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๘๐ ผู้ชำระบัญชีต้องทำงบการเงินของสหกรณ์ วันเวลาที่เลิกสหกรณ์โดยไม่ชักช้า และให้นายทะเบียนสหกรณ์ตั้งผู้สอบบัญชีเพื่อตรวจสอบงบการเงินนั้น</p>	<p>แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำงบดุล ในมาตรา ๘๐ โดยกำหนดให้เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน เนื่องจากงบดุลเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน</p>
<p>มาตรา ๘๐ ผู้ชำระบัญชีต้องทำงบดุลของสหกรณ์โดยไม่ชักช้า และให้นายทะเบียนสหกรณ์ตั้งผู้สอบบัญชีเพื่อตรวจสอบงบดุลนั้น</p>	<p>มาตรา ๘๐ ผู้ชำระบัญชีต้องทำงบดุลของสหกรณ์โดยไม่ชักช้า และให้นายทะเบียนสหกรณ์ตั้งผู้สอบบัญชีเพื่อตรวจสอบงบดุลนั้น</p>	<p>แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำงบดุล ในมาตรา ๘๐ โดยกำหนดให้เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน เนื่องจากงบดุลเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน</p>

<p>พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p>เมื่อผู้สอบบัญชีรับรองบุคคลแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีเสนอองค์ต่อที่ประชุมใหญ่เพื่ออนุมัติแล้วเสนอองค์ต่อ นายทะเบียนสหกรณ์</p> <p>ในกรณีที่การประชุมใหญ่ไม่ครบองค์ประชุม ให้ผู้ชำระบัญชีเสนอองค์ต่อนายทะเบียนสหกรณ์เพื่ออนุมัติ</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.</p> <p>เมื่อผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่อการเงินแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีเสนอองค์ต่อที่ประชุมใหญ่เพื่ออนุมัติแล้วเสนอองค์ต่อที่ประชุมใหญ่เสนอองค์ต่อที่ประชุมใหญ่ในกรณีที่การประชุมใหญ่ไม่ครบองค์ประชุม ให้ผู้ชำระบัญชีเสนอองค์ต่อนายทะเบียนสหกรณ์เพื่ออนุมัติ”</p>	<p>เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม</p>
	<p>มาตรา ๒๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๔/๑ การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน มาตรา ๘๘/๑ มาตรา ๘๘/๒ มาตรา ๘๘/๓ และ มาตรา ๘๘/๔ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p>“หมวด ๔/๑</p> <p>การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน</p> <p>_____</p> <p>มาตรา ๘๘/๑ เว้นแต่จะได้บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ ในหมวดนี้ ให้การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นไปตามบทบัญญัติในหมวดอื่นด้วย</p> <p>มาตรา ๘๘/๒ การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนในเรื่องดังต่อไปนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ทั้งนี้ อาจกำหนดให้แตกต่างกันไปตามขนาดของสหกรณ์ก็ได้</p> <p>(๑) การกำหนดขนาดของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน</p>	<p>เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนไว้เป็นการเฉพาะ ในหมวด ๔/๑</p> <p>กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินงาน และการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง โดยอาจกำหนดให้แตกต่างกันตามขนาดของสหกรณ์ก็ได้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและประสิทธิภาพในการกำกับดูแลสหกรณ์แต่ละประเภท นอกจากนี้ เพื่อให้เกิดความรอบคอบในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๘๘/๒ จึงกำหนดให้</p>

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>(๒) การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามอื่นของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และผู้จัดการ</p> <p>(๓) การกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์</p> <p>(๔) การให้กู้และการให้สินเชื่อ</p> <p>(๕) การรับฝากเงิน การก้อหน้ และการสร้างภาระผูกพัน ซึ่งรวมถึงการกู้ยืมเงินหรือการค้าประกัน</p> <p>(๖) การดำรงเงินกองทุน</p> <p>(๗) การบริหารสินทรัพย์และการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง</p> <p>(๘) การฝากเงินหรือการลงทุน</p> <p>(๙) การกำกับดูแลด้านธรรมาภิบาล</p> <p>(๑๐) การจัดขึ้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรอง</p> <p>(๑๑) การจัดทำบัญชี การจัดทำและการเปิดเผยงบการเงิน การสอบบัญชี และการแต่งตั้งผู้สอบบัญชี</p> <p>(๑๒) การจัดเก็บและรายงานข้อมูล</p> <p>(๑๓) เรื่องอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานและการกำกับดูแล</p> <p>ในการออกกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือร่วมกับกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย</p> <p>มาตรา ๘๘/๓ ในกรณีที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นว่าการคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการของสหกรณ์หรือสหกรณ์หรือสหกรณ์เคยได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๘๘/๒ ให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งให้แก้ไขข้อบกพร่องหรือระงับการดำเนินการนั้นได้</p>	<p>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือร่วมกับกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยด้วย</p> <p>เพิ่มอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ในการสั่งแก้ไขข้อบกพร่องหรือระงับการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘๘/๒</p>

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒	<p>ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <p>ในกรณีที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นว่าการกระทำตามวรรคหนึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสหกรณ์หรือสมาชิก ให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการนั้นพ้นจากตำแหน่ง หรือสั่งให้เลิกสหกรณ์ดังกล่าวได้ แล้วแต่กรณี และให้นำมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๗๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม</p> <p>มาตรา ๘๘/๔ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลสหกรณ์ ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการที่ปรึกษาการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่งได้รับมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เป็นกรรมการ</p> <p>ให้อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์แต่งตั้งข้าราชการในสังกัด กรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ</p> <p>ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาการกำกับดูแลสหกรณ์ ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีอำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ เสนอมาตรการแก้ไขปัญหา และเสนอให้ปรับปรุงระเบียบหรือคำสั่งเกี่ยวกับกรกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียนแก่นายทะเบียนสหกรณ์</p> <p>ให้นำมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่การประชุมของ คณะกรรมการที่ปรึกษาการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยอนุโลม”</p>	<p>เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>เพิ่มอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ในการสั่งให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการของสหกรณ์พ้นจากตำแหน่ง หรือสั่งให้เลิกสหกรณ์ แล้วแต่กรณี</p> <p>กำหนดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำ เสนอมาตรการแก้ไขปัญหา หรือเสนอให้ปรับปรุงระเบียบหรือคำสั่งเกี่ยวกับการกำกับดูแลสหกรณ์ ดังกล่าวโดยเฉพาะ</p>
-------------------------------	--	--

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒	ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๑๐๕ วรรค ๑</p> <p>ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๓ หมวด ๔ หมวด ๕ และหมวด ๖ มาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์โดยอนุโลม</p>	<p>มาตรา ๒๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๐๕ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๓ หมวด ๔ หมวด ๕ และหมวด ๖ มาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์โดยอนุโลม”</p>	<p>กำหนดให้นำหมวด ๔/๑ มาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์ ออมทรัพย์และชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วย</p>
	<p>มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดที่กลุ่มเกษตรกรตั้งอยู่ และมีอำนาจหน้าที่ตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด”</p>	<p>แก้ไขเพิ่มเติมให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียน กลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่กำหนดให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัดรับผิดชอบงานกลุ่มเกษตรกรด้วย</p>
	<p>มาตรา ๒๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๙/๑ การพิจารณาอุทธรณ์ มาตรา ๑๒๘/๑ มาตรา ๑๒๘/๒ มาตรา ๑๒๘/๓ มาตรา ๑๒๘/๔ และมาตรา ๑๒๘/๕ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒</p> <p>“หมวด ๙/๑ การพิจารณาอุทธรณ์</p> <hr/> <p>มาตรา ๑๒๘/๑ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ประกอบด้วย รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่งปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมาย เป็นประธานกรรมการ ผู้แทน</p>	<p>ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ คำสั่งที่สามารถ</p>

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒	<p>ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <p>กระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมอบหมายเป็นกรรมการ</p> <p>ให้อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์แต่งตั้งข้าราชการในสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ มาตรา ๑๒๘/๒ ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ที่ออกตามมาตรา ๑๒๘/๔</p> <p>(๒) มีหนังสือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือสั่งให้บุคคลดังกล่าวส่งเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์</p> <p>มาตรา ๑๒๘/๓ให้นำมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์โดยอนุโลม มาตรา ๑๒๘/๔ คำสั่งตามมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๒ (๓) และ (๔) มาตรา ๓๑ และมาตรา ๘๘/๓ วรรคสอง รวมถึงคำสั่งเลิกกลุ่มเกษตรกรตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๑๑๕ วรรคสอง ให้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง</p> <p>คำสั่งไม่รับจดทะเบียนตามมาตรา ๓๘ และคำสั่งตามมาตรา ๔๔ ให้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง</p> <p>การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งและวรรคสองไม่เป็นเหตุให้การบังคับตามคำสั่ง เว้นแต่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์จะเห็นสมควรให้มีการดูแลการบังคับตามคำสั่งนี้ไว้ชั่วคราว</p>	<p>เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการอุทธรณ์และวิธีพิจารณาอุทธรณ์ไว้เป็นการเฉพาะในหมวด ๘/๑</p>
-------------------------------	---	---

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๑๒๙ ผู้ใดใช้คำว่า “สหกรณ์” หรือ “กลุ่มเกษตรกร” ประกอบกับชื่อหรือส่วนหนึ่งของชื่อในทางธุรกิจ โดยมีได้เป็นสหกรณ์ หรือกลุ่มเกษตรกรที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกตั้งแต่วันละห้าร้อยถึงหนึ่งพันบาทจนกว่าจะได้เลิกใช้</p> <p>มาตรา ๑๓๐ ผู้ใดไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารเกี่ยวกับการค้าเป็นงานหรือรายงานการประชุมของสหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ตามคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์</p>	<p>มาตรา ๑๒๘/๕ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การอุทธรณ์และวิธีพิจารณาอุทธรณ์ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์กำหนด</p> <p>ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ แล้วแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์พร้อมเหตุผลเป็นหนังสือไปยังผู้อุทธรณ์ โดยไม่ชักช้า</p> <p>คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ให้เป็นที่สุด”</p>	
<p>มาตรา ๑๒๙ ผู้ใดใช้คำว่า “สหกรณ์” หรือ “กลุ่มเกษตรกร” ประกอบกับชื่อหรือส่วนหนึ่งของชื่อในทางธุรกิจ โดยมีได้เป็นสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกตั้งแต่วันละห้าร้อยถึงหนึ่งพันบาทจนกว่าจะได้เลิกใช้</p> <p>มาตรา ๑๓๐ ผู้ใดไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารเกี่ยวกับการค้าเป็นงานหรือรายงานการประชุมของสหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ตามคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์</p>	<p>มาตรา ๒๖ ให้ยกเลิกความในหมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ มาตรา ๑๒๙ มาตรา ๑๓๐ มาตรา ๑๓๑ มาตรา ๑๓๒ และมาตรา ๑๓๓ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“หมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ</p> <hr/> <p>มาตรา ๑๒๙ ผู้ใดใช้คำว่า “สหกรณ์” หรือ “กลุ่มเกษตรกร” ประกอบกับชื่อหรือส่วนหนึ่งของชื่อในทางธุรกิจ โดยมีได้เป็นสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกตั้งแต่วันละห้าพันบาทจนกว่าจะได้เลิกใช้</p> <p>มาตรา ๑๓๐ ผู้ใดไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารเกี่ยวกับการค้าเป็นงานหรือรายงานการประชุมของสหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์ตามคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์</p>	<p>ปรับปรุงบทกำหนดโทษและอัตราโทษในมาตรา ๑๒๙ มาตรา ๑๓๐ และมาตรา ๑๓๑ ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น</p>

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือ พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายซึ่งสั่งการตามมาตรา ๑๗ หรือไม่มาซึ่งแจ้งข้อเท็จจริง หรือไม่ส่งเอกสารเกี่ยวกับการค้าเป็นงานหรือรายงานการประชุมของกลุ่มเกษตรกร ตามคำสั่งของนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมอบหมายตามมาตรา ๑๒๕ แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>มาตรา ๑๓๑ ผู้ใดขัดขวาง หรือไม่ให้คำชี้แจงแก่นายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายตามมาตรา ๑๘ หรือขัดขวางหรือไม่ให้คำชี้แจงแก่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมอบหมายตามมาตรา ๑๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>มาตรา ๑๓๓ ผู้ใดฝ่าฝืนไม่แก้ไขข้อบกพร่องตามที่ นายทะเบียนสหกรณ์สั่งการตามมาตรา ๒๒ (๑) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท</p>	<p>รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือ พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายซึ่งสั่งการตามมาตรา ๑๗ หรือไม่มาซึ่งแจ้งข้อเท็จจริง หรือไม่ส่งเอกสารเกี่ยวกับการค้าเป็นงานหรือรายงานการประชุมของกลุ่มเกษตรกร ตามคำสั่งของนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมอบหมายตามมาตรา ๑๒๕ แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>มาตรา ๑๓๑ ผู้ใดขัดขวาง หรือไม่ให้คำชี้แจงแก่นายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายตามมาตรา ๑๘ หรือขัดขวางหรือไม่ให้คำชี้แจงแก่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมอบหมายตามมาตรา ๑๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>มาตรา ๑๓๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามที่ นายทะเบียนสหกรณ์สั่งการตามมาตรา ๒๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>มาตรา ๑๓๓ กรรมการหรือผู้จัดการของสหกรณ์ผู้ใด ดำเนินกิจการของสหกรณ์นอกขอบเขตแห่งการค้าเป็นกิจการของสหกรณ์ที่จะพึงดำเนินการได้ตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๓๓/๑ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>	<p>เพิ่มเติมบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิด กรณีคณะกรรมการดำเนินการค้าเป็นการสหกรณ์ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ที่นายทะเบียนสหกรณ์ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ปฏิบัติตาม มาตรา ๒๒</p> <p>เพิ่มเติมบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิด กรณีกรรมการหรือผู้จัดการของสหกรณ์ดำเนินการของสหกรณ์ นอกขอบเขตแห่งการค้าเป็นกิจการของสหกรณ์ที่จะพึงดำเนินการได้ตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๓๓/๑ วรรคสอง</p>

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒	<p>มาตรา ๑๓๒ ผู้ใดฝ่าฝืนไม่จัดการรักษาทรัพย์สินของสหกรณ์ หรือไม่ส่งมอบทรัพย์สิน สมุดบัญชี เอกสาร และสิ่งอื่นของสหกรณ์ให้แก่ผู้ชำระบัญชีตามมาตรา ๗๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท</p>	<p>มาตรา ๑๓๓/๑ กรรมการหรือผู้จัดการของสหกรณ์ผู้ใดดำเนินการของสหกรณ์โดยผิดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ และการดำเนินงานหรือความมั่นคงของประชาชนหรือความสงบสุขของประชาชนหรือความสงบสุขของรัฐ หรือไม่หนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>มาตรา ๑๓๓/๒ ผู้ใดฝ่าฝืนไม่จัดการรักษาทรัพย์สินของสหกรณ์ หรือไม่ส่งมอบทรัพย์สิน สมุดบัญชี เอกสาร และสิ่งอื่นของสหกรณ์ให้แก่ผู้ชำระบัญชีตามมาตรา ๗๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท</p> <p>มาตรา ๑๓๓/๓ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๘๘/๒ (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๑๐) (๑๑) (๑๒) หรือ (๑๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท</p> <p>มาตรา ๑๓๓/๔ ผู้ใดฝ่าฝืนไม่แก้ไขข้อบกพร่องหรือระงับการดำเนินการตามที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งการตามมาตรา ๘๘/๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>มาตรา ๑๓๓/๕ ในกรณีที่สหกรณ์กระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ กรรมการหรือผู้จัดการของสหกรณ์ซึ่งเป็นผู้ลงมติให้สหกรณ์ดำเนินการดำเนินการดำเนินการหรือเป็นผู้ดำเนินการหรือรับผิดชอบในการดำเนินการนั้นได้กระทำความผิดหน้าที่ยของตนด้วยประการใด ๆ โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับไม่เกินห้าแสนบาท</p>	<p>เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>เพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีกรรมการหรือผู้จัดการของสหกรณ์ดำเนินการของสหกรณ์โดยผิดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ และการดำเนินการนั้นเป็นภัยอันตรายต่อความสงบสุขของประชาชนหรือความมั่นคงของรัฐ</p> <p>ปรับปรุงบทกำหนดโทษและอัตราโทษในมาตรา ๑๓๒ เดิม ให้ความเหมาะสมยิ่งขึ้น</p> <p>เพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๘๘/๒ (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๑๐) (๑๑) (๑๒) หรือ (๑๓)</p> <p>เพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการของสหกรณ์ไม่แก้ไขข้อบกพร่องหรือระงับการดำเนินการตามที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งการตามมาตรา ๘๘/๓</p> <p>เพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีสหกรณ์กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยกรรมการดำเนินการหรือผู้จัดการเป็นผู้ลงมติให้สหกรณ์ดำเนินการหรือเป็นผู้ดำเนินการหรือเป็นผู้ดำเนินการหรือรับผิดชอบในการดำเนินการนั้น ได้กระทำความผิดหน้าที่ยของตนด้วยประการใด ๆ โดยทุจริต</p>
-------------------------------	---	--	--

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒	ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มาตรา ๒๗ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ที่ปรากฏก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการแต่งตั้งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม กำหนดบทบาทเฉพาะกาลรองรับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
	มาตรา ๒๘ ในกรณีที่ยังบังคับของสหกรณ์ใดไม่เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๓๓/๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้สหกรณ์นั้นแก้ไขข้อบังคับของสหกรณ์ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงดังกล่าวภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ	กำหนดบทบาทเฉพาะกาลให้สหกรณ์แก้ไขข้อบังคับที่ไม่เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๓๓/๑ วรรคสอง โดยให้แก้ไขข้อบังคับให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ
	มาตรา ๒๙ ให้สหกรณ์แก้ไขข้อบังคับของสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกสมทบให้เป็นไปตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สมาชิกสมทบของสหกรณ์ประเภทสหกรณ์บริการและประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้เป็นสมาชิกสมทบต่อไปได้แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ	กำหนดบทบาทเฉพาะกาลให้สหกรณ์แก้ไขข้อบังคับเกี่ยวกับสมาชิกสมทบให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ โดยให้แก้ไขข้อบังคับให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ กำหนดบทบาทเฉพาะกาลให้สมาชิกสมทบของสหกรณ์ประเภทสหกรณ์บริการและประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียนก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้เป็นสมาชิกสมทบต่อไปได้แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒	ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. มาตรา ๓๐ บรรดาคำอุทธรณ์ที่ได้ยื่นและยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจพิจารณาต่อไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะแล้วเสร็จ	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับคำอุทธรณ์ที่ได้ยื่นและยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ โดยให้คณะกรรมการดังกล่าวพิจารณาต่อไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะแล้วเสร็จ
	มาตรา ๓๑ บรรดากฎหรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎหมายหรือคำสั่งที่ออกตามโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ	กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับกฎหมายหรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้
	มาตรา ๓๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้	

ส่วนที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

และ (นายมงคลรัตน์ พุกะนัดด์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
เป็นผู้เสนอ)

การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*

๑. สรุปความจำเป็นในการตรากฎหมาย

เนื่องจากพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้มีบทบัญญัติบางประการไม่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาและคุ้มครองระบบสหกรณ์สมควรปรับปรุงบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเพื่อการพัฒนา คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพแก่ระบบสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเพิ่มการกำหนดคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น กำหนดประเภท ลักษณะของสหกรณ์ วัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับสมาชิกสมทบของสหกรณ์ กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของสหกรณ์ แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ตรวจสอบกิจการ บทบัญญัติเกี่ยวกับงบการเงิน และบทบัญญัติเกี่ยวกับการสอบบัญชี เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนที่ดำเนินกิจการในทำนองเดียวกันกับสถาบันการเงินไว้เป็นการเฉพาะ และกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ เพื่อให้การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น รวมถึงกำหนดให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดเพื่อประสิทธิภาพในการกำกับดูแลกลุ่มเกษตรกร และปรับปรุงบทกำหนดโทษและอัตราโทษให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

๒. สรุปการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้ ดังนี้*

*เรียบเรียงโดย นางสาวจิตรگان เจียรตระกูล วิทยากรชำนาญการ กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

*สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ (ดูภาคผนวกหน้า (๕๑)-(๗๗))

รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ (ดูภาคผนวกหน้า (๑๑๕)-(๑๒๗))

รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่นายมงคลศักดิ์ พุกนันทน์ กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๖,๐๔๗ เป็นผู้เสนอ (ดูภาคผนวกหน้า (๑๔๙)-(๑๖๓))

๒.๑ วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้เปิดรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็น จำนวน ๒ ช่องทาง ดังนี้

๑. เว็บไซต์กรมส่งเสริมสหกรณ์ (www.cpd.go.th)

๒. การประชุมรับฟังความคิดเห็น ทั้งกรณีเชิญผู้แทนในขบวนการสหกรณ์ทุกประเภท และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วม รวมถึงกรณีการจัดการประชุมทางไกลผ่านระบบวิดีโอ (Video Conference) ไปยังสำนักงานสหกรณ์จังหวัดทุกจังหวัดทั่วประเทศ

๒.๒ จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ดังนี้

๑. เปิดรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์กรมส่งเสริมสหกรณ์ (www.cpd.go.th) จำนวน ๑ ครั้ง ระหว่างวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐ ถึง วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑ ระยะเวลา ๒๐ วัน

๒. การประชุมรับฟังความคิดเห็น ในวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ ชั้น ๓ สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์

๒.๓ พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

๑. กลุ่มเป้าหมายร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรรมการดำเนินการสหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์ และประชาชนทั่วไป

๒. กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมการประชุมรับฟังความคิดเห็น ประกอบด้วย ผู้แทนในขบวนการสหกรณ์ทุกประเภท และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๓๐๐ คน โดยผู้แทนสหกรณ์ทุกประเภท และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงกรณีการจัดการประชุมทางไกลผ่านระบบวิดีโอ (Video Conference) ไปยังสำนักงานสหกรณ์จังหวัดทุกจังหวัดทั่วประเทศ พร้อมทั้งให้หน่วยงานของกรมส่งเสริมสหกรณ์จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นผู้แทนสหกรณ์ กรรมการดำเนินการสหกรณ์ หรือสมาชิกสหกรณ์และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในจังหวัดหรือพื้นที่อีกจังหวัดละ ไม่น้อยกว่า ๓๐ คน มีผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น ๑,๔๙๖ ราย

๒.๔ ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

ประเด็นที่มีผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นมากเป็น ๓ อันดับแรก ได้แก่

ประเด็นแรก มาตรา ๔๑ เกี่ยวกับคุณสมบัติสมาชิกสมทบ เป็นการเปิดให้บุคคลธรรมดาที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเข้าเป็นสมาชิกสมทบในสหกรณ์ได้

ความเห็นของส่วนราชการ/ผู้เกี่ยวข้อง

- ผู้แทนจังหวัดลำปาง เสนอแก้ไขดังนี้ “อาจรับสมาชิกสมทบได้ สมาชิกสมทบต้องเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งบรรลุนิติภาวะ หรือยังไม่บรรลุนิติภาวะที่มีความสัมพันธ์กับสมาชิกสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

(๑) สามี ภรรยา บุตร บิดา มารดา

(๒) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน

(๓) พี่น้องร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน

(๔) ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา

(๕) ผู้อยู่ในอุปการะเลี้ยงดู

- ผู้แทนจังหวัดเพชรบูรณ์ แสดงความคิดเห็นว่า บุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะอาจมีวุฒิภาวะไม่พอในการดำเนินกิจกรรมในด้านต่าง ๆ

- ผู้แทนจังหวัดกาญจนบุรี ผู้แทนจังหวัดพะเยา แสดงความคิดเห็นว่า ควรเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชน เป็นสมาชิกสมทบของทุกประเภทสหกรณ์เพื่อความเป็นธรรม โดยไม่เลือกปฏิบัติ เพื่อปลูกฝังการออมและเรียนรู้ระบบสหกรณ์ไปด้วย

คำชี้แจงของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องสมาชิกสมทบให้มีความชัดเจน

๑. กำหนดเงื่อนไขให้สมาชิกสมทบต้องเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งบรรลุนิติภาวะและมีความสัมพันธ์กับสหกรณ์ตามหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด โดยไม่ให้รวมถึงนิติบุคคล อันเป็นการป้องกันมิให้นิติบุคคลเข้าเป็นสมาชิกสมทบเพื่อแสวงหาประโยชน์ตอบแทนจากสหกรณ์ โดยไม่เป็นไปตามอุดมการณ์ของสหกรณ์ในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิก

๒. ข้อยกเว้นให้สหกรณ์ร้านค้าหรือสหกรณ์ออมทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้นในสถานศึกษา อาจรับผู้ศึกษาในสถานศึกษานั้นที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะให้เป็นสมาชิกสมทบได้เพื่อเป็นการส่งเสริมการออม และเสริมสร้างการเรียนรู้ระบบสหกรณ์ของนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาและกำหนดข้อจำกัดสิทธิของสมาชิกสมทบในกรณีการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ด้วย

ประเด็นที่สอง หมวด ๔/๑ มาตรา ๘๘/๑ – มาตรา ๘๘/๔ การดำเนินงานและ
กำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ความเห็นของส่วนราชการ/ผู้เกี่ยวข้อง

สหกรณ์ออมทรัพย์วชิราวุฒิจำกัด แสดงความคิดเห็นว่า ควรกำหนดรายละเอียด
ของสหกรณ์ออมทรัพย์ให้ชัดเจน เพราะแตกต่างจากสหกรณ์เครดิตยูเนียน

คำชี้แจงของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เนื่องจากสหกรณ์การเงินมีลักษณะการดำเนินการ กิจการ หรือธุรกรรม ลักษณะ
คล้ายคลึงกับสถาบันการเงิน จึงจำเป็นต้องมีมาตรฐานกำกับดูแลไปในแนวทางเดียวกับสถาบัน
การเงินและเหมาะสมตามหลักการสหกรณ์

ประเด็นที่สาม มาตรา ๕๓ เกี่ยวกับผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ให้
นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด คุณสมบัติ วิธีการรับสมัคร และการขาดจากการเป็นผู้ตรวจสอบ
กิจการ รวมถึงสิทธิและหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ

ความเห็นของส่วนราชการ/ผู้เกี่ยวข้อง

- ผู้แทนจังหวัดนครนายก แสดงความคิดเห็นว่า ผู้ตรวจสอบต้องมีความเชี่ยวชาญ
และผ่านการอบรม จึงหาผู้ตรวจสอบกิจการยาก

- ผู้แทนจังหวัดพิจิตร แสดงความคิดเห็นว่า ให้พิจารณาการกำหนดคุณสมบัติ
ของผู้ตรวจสอบกิจการที่ต้องผ่านการอบรม

คำชี้แจงของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การกำหนดจำนวน คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วิธีการรับสมัคร การขาด
จากการเป็นผู้ตรวจสอบกิจการ รวมถึงอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ เป็นไปตามระเบียบที่
นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์อาจกำหนดให้แตกต่างกันตามขนาดและ
ประเภทของสหกรณ์ได้เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสหกรณ์แต่ละประเภท

หมายเหตุ ดูรายละเอียดได้จากสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่าง
พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ (ดูภาคผนวกหน้า (๕๑)-(๗๗))
รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่พลเรือเอก
ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ (ดูภาคผนวก
หน้า (๑๑๕)-(๑๒๗)) รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่นายมงคลรัตน์ พุกะนันต์ กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๖,๐๔๗ เป็นผู้เสนอ
(ดูภาคผนวกหน้า (๑๔๙)-(๑๖๓))

๓. สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตรากฎหมายอย่างรอบด้าน และเป็นระบบ

ผลกระทบในด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการตราร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีดังนี้^๒

ด้านเศรษฐกิจ

- **เชิงบวก**

เมื่อการแก้ไขปัญหามีเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ผู้มีหน้าที่ตามกฎหมายรวมถึงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถออกหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลสหกรณ์ได้อย่างครอบคลุม สหกรณ์มีระบบการดำเนินงานและตรวจสอบภายในที่ครบวงจร ย่อมทำให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง อันจะส่งผลดีต่อสหกรณ์และสมาชิก รวมถึงระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

นอกจากนี้ การกำหนดให้เยาวชนสามารถเป็นสมาชิกสมทบของสหกรณ์ได้ จะเป็นการแนะนำให้เยาวชนเรียนรู้เรื่องระบบสหกรณ์ รวมไปถึงการส่งเสริมการออมแก่เยาวชนด้วย

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน สหกรณ์และสมาชิกทั่วประเทศ และประชาชนทุกภาคส่วน

- **เชิงลบ**

-

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

-

ด้านสังคม

- **เชิงบวก**

-

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

-

- **เชิงลบ**

-

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

-

^๒ หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)

ด้านอื่น ๆ

- เชียงบวก

-

ผู้ได้รับผลกระทบเชียงบวก

-

- เชียงลบ

-

ผู้ได้รับผลกระทบเชียงลบ

-

**๔. การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
ต่อประชาชน**

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้จัดให้มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
ต่อพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ
กรมส่งเสริมสหกรณ์ (www.cpd.go.th)

๕. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสร็จแล้ว โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย
และสำนักงานศาลยุติธรรมได้ยืนยันให้ความเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัตินี้แล้ว
จึงให้นำผลการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและคำชี้แจงในการตรวจสอบความจำเป็นในการตรา
พระราชบัญญัตินั้น ให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดทำและส่งไปยังสำนัก
เลขาธิการคณะรัฐมนตรีโดยตรง

๖. ความเห็นต่อการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ แล้ว เห็นว่าได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗

จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นผู้เสนอ แล้ว เห็นว่าได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗

จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่นายมงคลรัตน์ พุกะนัตต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ แล้ว เห็นว่าได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗

หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) *

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กฎหมายใหม่

แก้ไข/ปรับปรุง

ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.....

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เพื่อปรับปรุงการกำกับดูแลและการดำเนินการของสหกรณ์เพื่อการพัฒนา คุ่มครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะเป็นการส่งเสริมระบบสหกรณ์ให้เป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศ

เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องใด

เนื่องจากพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานทำให้มีบทบัญญัติบางประการไม่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาและคุ้มครองระบบสหกรณ์ โดยสหกรณ์แต่ละประเภทยังไม่มีขอบเขตแห่งการดำเนินงานของสหกรณ์ที่ชัดเจน ปัญหาการรับสมาชิกสมทบของสหกรณ์ และยังไม่มีการแก้ไขกฎหมายให้เหมาะสมสำหรับสหกรณ์แต่ละประเภทโดยเฉพาะสหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ดำเนินงานในทำนองเดียวกันกับสถาบันการเงินยังไม่มีการกำกับดูแลที่เหมาะสมกับสภาพของสหกรณ์ดังกล่าวทำให้อาจก่อให้เกิดปัญหาต่อเสถียรภาพทางการเงินของสหกรณ์ และอาจส่งผลกระทบต่อสมาชิกสหกรณ์ได้ รวมทั้งแก้ไขปัญหาระบบพิจารณาอุทธรณ์ให้มีความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ต้องการส่งเสริมการออมและเสริมสร้างการเรียนรู้ระบบสหกรณ์ของนักเรียนหรือนักศึกษาในสถานศึกษา ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการส่งเสริมระบบสหกรณ์ในอนาคต

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

(๑) บทบัญญัติบางประการไม่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาและคุ้มครองระบบสหกรณ์ที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

(๒) เกิดปัญหาในการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ โดยเฉพาะสหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งเป็นสหกรณ์ที่ดำเนินงานในทำนองเดียวกันกับสถาบันการเงิน ตลอดจนเชื่อมโยงกับระบบการเงินของประเทศทั้งระบบ ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับเสถียรภาพของระบบสหกรณ์และส่งผลกระทบต่อสมาชิกของสหกรณ์และต่อประชาชนในวงกว้าง

(๓) บทบัญญัติเกี่ยวกับการรับสมาชิกสมทบไม่ชัดเจน ทำให้มีกลุ่มบุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์กับสหกรณ์ใช้ช่องว่างของกฎหมายเข้ามาเป็นสมาชิกสมทบและแสวงหาประโยชน์จากสหกรณ์

(๔) บทกำหนดโทษไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง

แก้ไขกฎหมาย เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์จะต้องกระทำผ่านทางกรแก้ไขบทบัญญัติของพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๖ ในสาระสำคัญเท่านั้น และมีความจำเป็นต้องตราบทบัญญัติขึ้นใหม่

* กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑.๔ มาตรการที่บรรล่วัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยปรับปรุงการกำกับดูแลและการดำเนินงานของสหกรณ์เพื่อการพัฒนา คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีมาตรการที่สำคัญ ดังนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์เกี่ยวกับการกำหนดระบบบัญชี และการแต่งตั้งผู้สอบบัญชี อำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์ในการร้องทุกข์หรือฟ้องคดีแทนสหกรณ์ รวมทั้งอำนาจสั่งการเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และเพิ่มอำนาจในการมอบหมายผู้มีอำนาจดำเนินการแทนคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และดำเนินกิจการแทนสหกรณ์

(๓) ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์ โดยกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์ให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ เพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

(๔) กำหนดประเภทของสหกรณ์ ลักษณะของสหกรณ์ วัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์แต่ละประเภท

(๕) ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับสมาชิกสมทบของสหกรณ์ และแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจกระทำการของสหกรณ์โดยกำหนดกรณีเรื่องการรับฝากเงินจากนิติบุคคล

(๖) กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการของสหกรณ์เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของสหกรณ์ และเพิ่มลักษณะต้องห้ามของกรรมการ หรือผู้จัดการ

(๗) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ตรวจสอบกิจการ งบการเงิน และการสอบบัญชี

(๘) กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน และกำหนดให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน มาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์โดยอนุโลม

(๙) ปรับปรุงบทกำหนดโทษและอัตราโทษให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

๑.๕ ภารกิจนั้นจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยการกำหนดขอบเขตในการดำเนินกิจการและกำหนดกลไกการกำกับดูแลที่เหมาะสมสำหรับสหกรณ์แต่ละประเภทที่ชัดเจน การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของสหกรณ์ที่เหมาะสม การมีระบบพิจารณาอุทธรณ์ที่รวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ให้เหมาะสม และสอดคล้องกับการดำเนินกิจการของสหกรณ์แต่ละประเภท และการกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินการและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนซึ่งมีการดำเนินการในลักษณะเดียวกับสถาบันการเงินไว้เป็นการเฉพาะ จะทำให้สหกรณ์มีกลไกการดำเนินกิจการ การกำกับดูแล และการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และเป็นไปตามอุดมการณ์ของสหกรณ์ในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันจะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ และประชาชนโดยรวม

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร

เมื่อมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ให้มีความเหมาะสม ชัดเจน และสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน จะช่วยส่งเสริมให้การดำเนินกิจการของสหกรณ์เป็นไปอย่างราบรื่น ลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นในสหกรณ์ อันจะส่งผลให้สหกรณ์มีความเข้มแข็งมากขึ้น

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร

๑. เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจระบบสหกรณ์ และเข้าใจอุดมการณ์สหกรณ์ ผ่านกระบวนการเรียนรู้โดยจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียน/สถานศึกษา ประเภทสหกรณ์ร้านค้า

๒. ประชาชนมีหลักประกันด้านสิทธิ และได้รับความเป็นธรรมจากการดำเนินการของเจ้าหน้าที่รัฐ

๓. สหกรณ์ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

๔. ข้อบกพร่องและปัญหาที่เกิดขึ้นในสหกรณ์ลดลง และเมื่อเกิดปัญหาก็สามารถแก้ไขได้อย่างทันท่วงที

๕. มีกลไกกำกับดูแลสหกรณ์ ประเภทออมทรัพย์ ประเภทเครดิตยูเนียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทย มีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด

การดำเนินการดังกล่าวจะเป็นผลดีหรือก่อให้เกิดภาระแก่ประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชน ทำภารกิจนี้

ภารกิจงานในการกำกับดูแลสหกรณ์ เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายซึ่งอาจกระทบต่อสิทธิ และเสรีภาพจึงสมควรให้หน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คือกรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เป็นผู้ดำเนินการ

ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชน หรือไม่ อย่างไร

การกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมายมีหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่หลัก คือ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แต่อย่างไรก็ดี ภาคเอกชน ดังเช่น ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต สามารถให้ความร่วมมือแก่ภาครัฐในการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายได้

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

ภารกิจงานในการกำกับดูแลสหกรณ์ เป็นภารกิจหนึ่งของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อย่างไรก็ดี เพื่อให้การวางนโยบายเกี่ยวกับการกำหนดกฎเกณฑ์เรื่องการกำกับดูแลสหกรณ์ทางการเงินเป็นไปโดยถูกต้องชัดเจน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความจำเป็นจะต้องปรึกษาร่วมกับหน่วยงานของรัฐอื่น ซึ่งได้แก่ กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำจะได้ประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่าหรือไม่

ไม่สามารถมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำได้ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้มีภารกิจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่อง

(๑) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

(๒) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายในการรับจดทะเบียน ส่งเสริม แนะนำ กำกับ และดูแลสหกรณ์ รวมทั้งตามอำนาจหน้าที่อื่นๆ ที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งการ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

(๓) ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา และคุ้มครองระบบสหกรณ์

(๔) ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัย เพื่อพัฒนาระบบสหกรณ์ การบริหารจัดการองค์กร และการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ให้มีประสิทธิภาพและเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม

(๕) เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐ

มาตรา ๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ วางหลักไว้ว่า รัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ

วาระแห่งชาติด้านการสหกรณ์ ยุทธศาสตร์ ที่ ๕ การปฏิรูปโครงสร้างหน่วยงานภาครัฐ ขบวนการสหกรณ์ และปรับปรุงกฎหมายสหกรณ์ให้เอื้อต่อการพัฒนา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประเด็นการพัฒนาหลักที่สำคัญในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒

การพัฒนาภาคการเงิน โดย ขยายการเข้าถึงบริการทางการเงิน โดยการสร้างเครือข่ายความเชื่อมโยงของระบบสถาบันการเงินทั้งระบบ ทั้งสถาบันการเงินเอกชน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และองค์กรการเงินฐานรากเพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินได้อย่างทั่วถึงในต้นทุนที่เหมาะสมทั้งด้านการออม การลงทุน สินเชื่อ ประกันภัย การชำระเงินและการโอนเงิน ทั้งนี้จะต้องสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มองค์กรการเงินชุมชน โดยให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจและสหกรณ์เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการ ตลอดจนมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลทางการเงินของผู้ใช้บริการเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน และยกระดับองค์กรการเงินชุมชนที่มีศักยภาพให้มีฐานะทางกฎหมายเพื่อให้องค์กรการเงินชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนการออมเงิน ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมให้คนในชุมชน ขณะเดียวกันภาครัฐต้องให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ทางการเงินและสร้างวินัยทางการเงิน เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้บริการทางการเงินได้อย่างชาญฉลาด รู้เท่าทัน และมีทักษะในการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคลได้ โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาการกู้เงินนอกระบบ ควรมีการจัดทำ ๘๗ แผน

แม่บทในการสร้างความรู้ทางการเงินให้กับประชาชนที่กำหนดแนวทางดำเนินการอย่างชัดเจนและเป็นระบบ และมีการบูรณาการดำเนินงานจากทุกภาคส่วนทั้งหน่วยงานภาครัฐทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น สถาบันการเงิน สถาบันการศึกษา และสื่อมวลชน นอกจากนี้ ควรกำหนดให้สถาบันการเงินทุกแห่งจัดทำแผนงานโครงการสร้างความรู้และวินัยทางการเงินให้กับประชาชนเพื่อเป็นการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมและผู้ให้บริการ...

พัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคเกษตรและสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ โดย ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรให้ทันสมัย เช่น กฎหมายด้านสารเคมี กฎหมายด้านสหกรณ์ กฎหมายด้านปฏิรูปที่ดิน กฎหมายด้านอาหาร และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานสินค้าเกษตร...

สนับสนุนเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้พึ่งตนเองได้ นำร่องในจังหวัดอำนาจเจริญ กาฬสินธุ์ และขอนแก่น โดยสนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร และพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน หรือสหกรณ์การเกษตรให้เข้มแข็ง ส่งเสริมการออมและการเข้าถึงแหล่งเงินทุน พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นมืออาชีพ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ และโครงการ ๑ ไร่ ๑ แสน ส่งเสริมการเรียนรู้จากกลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จให้เป็นต้นแบบ รวมทั้งส่งเสริมตลาดสินค้าเกษตรในท้องถิ่นและตลาดอิเล็กทรอนิกส์อย่างทั่วถึง

ผลักดันให้กลไกประชารัฐมีส่วนร่วมขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ อย่างเข้มแข็ง การแปลงแผนพัฒนาประเทศสู่การปฏิบัติจำเป็นต้องสร้างการทำงานร่วมกันระหว่างภาคส่วนต่างๆ ในรูปของเครือข่ายการพัฒนาทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา สมาคมวิชาชีพ รวมถึงองค์กรอิสระต่าง ๆ อาทิ สภาเกษตรกรแห่งชาติ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมัชชาปฏิรูป สหกรณ์ โดยผ่านกระบวนการเครือข่ายในระดับพื้นที่ เพื่อสร้างพันธมิตรในการกำหนดและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ร่วมกัน

ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เศรษฐกิจไทยขยายตัวต่ำกว่าศักยภาพอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาหลายปี ทั้งจากผลกระทบของเศรษฐกิจโลกซบเซาและข้อจำกัดภายในประเทศเองที่เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มผลิตภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งฐานเศรษฐกิจภายในประเทศขยายตัวช้า การพัฒนา ๕ ปีต่อจากนี้ไป จึงเน้นให้เศรษฐกิจเติบโตได้ตามศักยภาพและมีเสถียรภาพภาคส่งออกมีการพัฒนาจนสามารถขยายตัวและเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย ผลิตภาพการผลิตของประเทศเพิ่มขึ้น การลงทุนภาครัฐและเอกชนมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและมาจากความร่วมมือกันมากขึ้น ประชาชนและผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบภาษีมากขึ้น และประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจสูงขึ้น นอกจากนี้ ยังเน้นให้เศรษฐกิจรายสาขามีการเติบโตอย่างเข้มแข็ง ภาคการเกษตรเน้นเกษตรกรรายย่อยและให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมนิเวศการท่องเที่ยวสามารถทำรายได้และแข่งขันได้มากขึ้น วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจมากขึ้น ภาคการเงินมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นโดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ

ประกอบด้วย (๑) การบริหารจัดการเศรษฐกิจส่วนรวม ทั้งในด้านการคลัง อาทิ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดแผนงานโครงการ การจัดสรรงบประมาณ การบริหาร และการตรวจสอบกระบวนการงบประมาณ และด้านการเงิน อาทิ เพิ่มประสิทธิภาพของระบบการเงินและสถาบันการเงินทั้งในตลาดเงินและตลาดทุนให้สามารถสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และ (๒) การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ มุ่งเน้นการสร้างเชื่อมโยงของห่วงโซ่มูลค่าระหว่างภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการค้าการลงทุน เพื่อยกระดับศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ โดยยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐาน ต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันเพื่อยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง วางอนาคตรากฐานการพัฒนาอุตสาหกรรม เสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบเพื่อส่งเสริมการค้าที่เป็นธรรมและอำนวยความสะดวกด้านการค้าการลงทุน

แนวทางการปฏิรูปประเทศ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๘ ฉ.ด้านเศรษฐกิจ วางหลักไว้ว่า ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้...

(๔) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน

๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่

ไม่อาจใช้มาตรการทางบริหารแต่เพียงอย่างเดียวได้ เพราะในการควบคุมและกำกับดูแลสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ จำเป็นต้องกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติไว้ให้ชัดเจนในกฎหมาย

ถ้าใช้มาตรการทางบริหารจะมีอุปสรรคอย่างไร

มาตรการทางบริหารที่มีอยู่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ และการกำหนดมาตรการที่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลจำเป็นต้องมีกฎหมายกำหนดไว้ให้ชัดเจน

๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายในขณะนี้

เนื่องจากเกิดปัญหาขึ้นในสหกรณ์ ทั้งที่เกี่ยวกับการดำเนินงาน การกำกับดูแล และการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ทำให้สหกรณ์และสมาชิกได้รับความเสียหาย อีกทั้งกฎหมายสหกรณ์ในปัจจุบันยังไม่มีมาตรการในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นอย่างเร่งด่วนก่อนที่ปัญหาลุกลามไปมากกว่านี้และเกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ตามมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจาก การดำเนินการภายใต้
ร่างพระราชบัญญัตินี้ต้องกระทำพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศเพื่อเกิดความเท่าเทียม เสมอภาค
ในการใช้บังคับกฎหมาย และสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสหกรณ์และรักษาเสถียรภาพ
ให้แก่ระบบสหกรณ์

ทอยยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก

ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก

(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจาก

มีการทอระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเก้าสิบวัน เพื่อให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
มีระยะเวลาเตรียมการออกกฎหมายลำดับรองตามหมวด ๔/๑ การดำเนินงานและการกำกับดูแล
สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด.....

๓.๕ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นกฎในลักษณะอื่น เช่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น

เพราะเป็นกฎหมายที่จำเป็นต้องบังคับทั่วราชอาณาจักร อีกทั้งเป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิ
และเสรีภาพของประชาชนเป็นบางมาตรา จึงจำต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ

๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ

ควบคุม

กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘)

ส่งเสริม

ระบบผสม (ทั้งควบคุมและส่งเสริม)

เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว

เนื่องจากการดำเนินงานของสหกรณ์ แม้จะเป็นคณะบุคคล แต่ก็มีความจำเป็น
ต้องคุ้มครองประโยชน์ของสมาชิกของสหกรณ์และป้องกันผลกระทบจากการดำเนินงานผิดพลาด
ของสหกรณ์ต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม จึงจำเป็นต้องใช้ระบบผสมในการควบคุม กำกับติดตาม
ตลอดจนส่งเสริมการดำเนินงานของสหกรณ์ให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นไปตามอุดมการณ์
ของสหกรณ์ในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

๓.๗.๑ เพราะเหตุใดจึงกำหนดให้ใช้ระบบอนุญาต หรือใช้ระบบอื่นที่มีผลเป็นการ
ควบคุม

ไม่มีการแก้ไขเรื่องระบบอนุญาตในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์

พ.ศ. ๒๕๔๒ ในครั้งนี้

๓.๗.๒ มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการอนุญาตหรือไม่ ถ้ามี มีความจำเป็นอย่างไร
มีความคุ้มค่าต่อภาระที่เกิดแก่ประชาชนอย่างไร

๓.๗.๓ มีหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจในการอนุมัติอนุญาตหรือไม่ อย่างไร

๓.๗.๔ มีขั้นตอนและระยะเวลาที่แน่นอนในการอนุญาตหรือไม่

๓.๗.๕ มีการเปิดโอกาสให้อุทธรณ์การปฏิเสธคำขอ การให้ยื่นคำขอใหม่ หรือไม่ อย่างไร

๓.๗.๖ มีการต่ออายุการอนุญาตหรือไม่

๓.๗.๗ มีการตรวจสอบก่อนการต่ออายุใบอนุญาตหรือไม่

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

๓.๘.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่ มีความจำเป็นอย่างไร เพื่อให้การพิจารณาอุทธรณ์เป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว และเป็นธรรม จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ขึ้นใหม่ ทำหน้าที่พิจารณาอุทธรณ์ และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขการอุทธรณ์ และวิธีพิจารณาอุทธรณ์ โดยให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์กำหนด

๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีอำนาจซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือไม่ ปัจจุบันเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ หากมีความซ้ำซ้อน จะดำเนินการอย่างไรกับคณะกรรมการอื่นนั้น หากมีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์โดยเฉพาะ ก็จะไม่มีการอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติอีกต่อไป จึงไม่เป็นการยื่นอุทธรณ์ที่ซ้ำซ้อนแต่อย่างใด

๓.๘.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือนายกรัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่

ไม่มี เนื่องจากคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ประกอบด้วยรองปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ซึ่งปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมาย เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมอบหมาย เป็นกรรมการ

เหตุใดจึงต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ
เพราะ บุคคลดังกล่าวข้างต้นมีประสบการณ์ด้านการบริหารงานทั้งภาครัฐ และ
การบริหารงานเกี่ยวกับงานด้านสหกรณ์ และเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย เพื่อคำนึงถึงสิทธิ
เสรีภาพของประชาชน และการดำเนินงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดของประชาชนและสังคม

๓.๙ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. มีการกำหนดแนวทางการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่ง
ทางปกครอง โดยให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการ
ทางปกครอง กำหนดหลักเกณฑ์กลางในการออกกฎหมายลำดับรองและกำหนดระยะเวลาการปฏิบัติ
หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในขั้นตอนที่เกี่ยวข้องด้วย จึงเป็นการสร้างหลักประกันแก่ประชาชนได้ว่า
กรอบการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่จะต้องเป็นไปอย่างโปร่งใส ชัดเจน เป็นไปตามตามหลักเกณฑ์
ที่กำหนดไว้ และไม่สร้างภาระแก่ประชาชนจนเกินสมควร

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

โทษทางอาญา โทษทางปกครอง ระบบผสม

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด

เมื่อพิจารณาถึงบทกำหนดโทษเดิมของกฎหมาย ซึ่งอัตราโทษยังไม่เพียงพอและสอดคล้อง
กับสภาพสังคมไทยในปัจจุบันที่มีการกระทำผิดในขบวนการสหกรณ์มากขึ้น ดังนั้น การปรับปรุง
บทกำหนดโทษให้เหมาะสมยิ่งขึ้นในกรณีนี้ย่อมทำให้บุคคลที่กระทำความผิดคำนึงถึงผลร้ายที่จะ
เกิดจากการกระทำความผิดและโทษที่จะได้รับ

๓.๑๒ ความผิดที่กำหนดให้เป็นโทษทางอาญาเป็นความผิดที่มีความร้ายแรงอย่างไร

พระราชบัญญัตินี้ได้คำนึงถึงหลักการกำหนดโทษทางอาญา โดยได้เพิ่มบทกำหนดโทษ
ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดที่มีลักษณะร้ายแรง เช่น การเพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับกรณีกรรมการ
หรือผู้จัดการของสหกรณ์ดำเนินกิจการของสหกรณ์โดยผิดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ และ
การดำเนินกิจการนั้นเป็นภัยอันตรายต่อความสงบสุขของประชาชนหรือความมั่นคงของรัฐ

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกัน
หรือไม่

ไม่มี

๔.๒ กรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกัน
หรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

กรณีนี้เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง

๑. สมาชิกสหกรณ์

๒. คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์

๓. สหกรณ์ (นิติบุคคลเอกชน)

๔. เจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

ทั้งประเทศ

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจและสังคม

- เชียงบวก

เมื่อการแก้ไขปัญหามีเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ผู้มีหน้าที่ตามกฎหมายรวมถึงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถออกหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลสหกรณ์ได้อย่างครอบคลุม สหกรณ์มีระบบการดำเนินงานและตรวจสอบภายในที่ครบวงจร ย่อมทำให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง อันจะส่งผลดีต่อสหกรณ์และสมาชิก รวมถึงระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม นอกจากนี้ การกำหนดให้เยาวชนสามารถเป็นสมาชิกสมทบของสหกรณ์ได้ จะเป็นการแนะนำให้เยาวชนเรียนรู้เรื่องระบบสหกรณ์ รวมไปถึงการส่งเสริมการออมแก่เยาวชนด้วย

ผู้ได้รับผลกระทบเชียงบวก

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน สหกรณ์และสมาชิกทั่วประเทศ และประชาชน

ทุกภาคส่วน

- เชียงลบ

ผู้ได้รับผลกระทบเชียงลบ

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา ๔๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหกรณ์ สหภาพ องค์กร ชุมชน หรือหมู่คณะอื่น

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่ อย่างไร

การจำกัดเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการจำกัดเสรีภาพเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อสร้างกลไกในการดำเนินงานของสหกรณ์ให้เป็นระบบและกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลสหกรณ์ให้ชัดเจนและเหมาะสมกับการประกอบกิจการของสหกรณ์แต่ละประเภท

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นเพียงใด และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ได้แก้ไขเพิ่มเติมหลักการในเรื่องการเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์ การดำเนินงานและการกำกับดูแลภายในของสหกรณ์แต่ละประเภท รวมถึงการกำกับดูแลการใช้อำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์ อันจะทำให้ประชาชนที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์หรือประชาชนที่ต้องการเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์ได้รับการคุ้มครองผลประโยชน์ของสมาชิกสหกรณ์และผู้มีส่วนได้เสียในผลประโยชน์ของสหกรณ์ ในขณะเดียวกันได้กำหนดโทษของการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายไว้อย่างเหมาะสมด้วย

๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ โดยเฉพาะการเพิ่มหมวดเรื่องการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนจะช่วยแก้ไขปัญหาการทุจริตในระบบสหกรณ์และการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ อันจะทำให้ประชาชนที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์สามารถใช้ประโยชน์จากระบบสหกรณ์ได้อย่างเต็มที่ และจะก่อให้เกิดการเข้าถึงแหล่งเงิน การส่งเสริมการออม และการส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อการประกอบอาชีพ ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจและพัฒนาสังคมในระยะยาวต่อไป

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อยเพียงใด

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อย เพียงใด

และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา มากน้อยเพียงใด

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ได้ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อันจะทำให้การกำกับดูแลสหกรณ์แต่ละประเภทเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ปรับปรุงอำนาจในการตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์ โดยกำหนดให้เป็นอำนาจของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ซึ่งเป็นการกำหนดให้ตรงตามภารกิจและความเชี่ยวชาญของหน่วยงาน รวมถึงกำหนดให้มีการใช้ผู้สอบบัญชีเอกชนรับอนุญาตเข้ามาตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์ทางการเงิน เพื่อให้การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล

สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด

๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ ได้แก่

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่...) พ.ศ. ได้มีการปรับปรุงบทบัญญัติของพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ในสาระสำคัญ เช่น บทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดประเภทของสหกรณ์ การรับสมาชิกสมทบ อำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์ รวมถึงมีการกำหนดให้ออกกฎหมายลำดับรองตามมาหมวด ๔/๑ การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นนั้นอาจมาจากการที่สหกรณ์แต่ละประเภทต้องแก้ไขข้อบังคับและตรวจสอบคุณสมบัติของสมาชิกสมทบเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย ดังนั้น จึงควรมีการประชาสัมพันธ์การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับสหกรณ์ในครั้งนี้อย่างทั่วถึงเพื่อลดปัญหาดังกล่าวที่อาจเกิดขึ้นได้

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ได้ปรับปรุงมาตรการของรัฐในการกำกับดูแลสหกรณ์ทั้งระบบให้เข้มงวดยิ่งขึ้น และแม้ว่าการปรับปรุงมาตรการดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อสหกรณ์ในการปฏิบัติตามกฎหมายในบางกรณีและอาจส่งผลให้หน่วยงานของรัฐมีภาระหน้าที่ในการกำกับดูแลสหกรณ์เพิ่มขึ้นก็ตาม แต่มาตรการต่าง ๆ ดังกล่าวจะส่งผลดีต่อระบบสหกรณ์ในระยะยาว เนื่องจากเป็นการป้องปรามมิให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นในอนาคต

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าจะต้องใช้

บุคลากรของกรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่มีในปัจจุบัน

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

เป็นไปตามกรอบที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กำหนด

(ค) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในระยะห้าปีแรกของการบังคับใช้กฎหมาย โดยแยกเป็น

งบดำเนินงานและงบลงทุน

๖.๒ ในกรณีที่เป็นการร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณ หรือไม่ อย่างไร

๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย

การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

ไม่มี

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. มีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย เนื่องจากมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๐ กำหนดให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์หารือร่วมกับกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยในการออกกฎกระทรวงตามหมวด ๔/๑ การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน มาตรา ๘๘/๒ เพื่อให้เกิดความรอบคอบในการออกกฎกระทรวงดังกล่าว

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

๗.๔ ผู้รักษาการตามกฎหมายได้แก่

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้รักษาการตามร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

การกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายเนื่องจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบการดำเนินการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมนี้

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น

มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์

ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ

มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง แต่ละขั้นตอนใช้เวลาในการดำเนินการเท่าใด
ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่รัฐไว้ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมวันใช้บังคับ โดยกำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เพื่อให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบมีระยะเวลาเตรียมการออกกฎหมายลำดับรองตามมาตรา ๔/๑ การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน

(๒) ให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ โดยกำหนดให้อุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้ภายในสามสิบวันหรือภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง แล้วแต่กรณี และกำหนดให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรม อย่างไร

การใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้และในกฎหมายลำดับรอง ดังนั้น การใช้ดุลพินิจจึงสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรม

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจงานของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่กำหนดให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัดรับผิดชอบงานกลุ่มเกษตรกรด้วย

๘.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร

มีการมอบอำนาจนายทะเบียนสหกรณ์ไปยังรองนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อให้ใช้อำนาจนายทะเบียนสหกรณ์ภายในเขตพื้นที่ ที่ตนดูแล และมีระบบการรายงานการใช้อำนาจมายังนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อติดตาม

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

มีการตั้งหน่วยงานรับเรื่องร้องเรียนจากบุคคลภายนอก มีการตรวจสอบเรื่องร้องเรียน การส่งแก้ไขเรื่องร้องเรียน รวมถึงตอบข้อร้องเรียนไปยังบุคคลภายนอก

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

๙.๑ ได้จัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา ตลอดจน
กรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองนั้นหรือไม่
ได้ยกร่างกฎหมายลำดับรองในเรื่องใดบ้าง

มาตราที่ให้อำนาจ	ชื่อกฎหมาย ลำดับรอง	สาระสำคัญ	กรอบระยะเวลา ดำเนินการ
มาตรา ๓๗/๑ วรรคสอง ลักษณะของสหกรณ์ที่ จะรับจดทะเบียน วัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการ ดำเนินกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์แต่ละ ประเภทตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง	กฎกระทรวง กำหนด วัตถุประสงค์ และขอบเขต แห่งการดำเนินกิจการของ สหกรณ์	ลักษณะของสหกรณ์ที่ จะรับจดทะเบียน วัตถุประสงค์ และ ขอบเขตแห่งการดำเนิน กิจการของสหกรณ์	ภายใน ๙๐ วัน นับแต่ วันที่กฎหมายมีผลใช้ บังคับ
มาตรา ๔๑ วรรคสาม สมาชิกสมทบต้องมี ความสัมพันธ์กับสหกรณ์หรือสมาชิกสหกรณ์ตาม หลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์ประกาศกำหนด	ประกาศนายทะเบียน สหกรณ์ ว่าด้วย หลักเกณฑ์ความสัมพันธ์ ระหว่างสมาชิกสมทบกับ สหกรณ์ หรือสมาชิก สหกรณ์	หลักเกณฑ์ความสัมพันธ์ ระหว่างสมาชิกสมทบ กับสหกรณ์ หรือสมาชิก สหกรณ์	ภายใน ๙๐ วัน นับแต่ วันที่กฎหมายมีผลใช้ บังคับ
มาตรา ๕๒ (๗) เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตาม ระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด	ระเบียบนายทะเบียน สหกรณ์ ว่าด้วยบุคคล ที่มีลักษณะต้องห้ามเป็น กรรมการและผู้จัดการ ของสหกรณ์	บุคคลที่มีลักษณะ ต้องห้ามเป็นกรรมการ และผู้จัดการของ สหกรณ์	ภายใน ๙๐ วัน นับแต่ วันที่กฎหมายมีผลใช้ บังคับ
มาตรา ๕๓ วรรคสอง จำนวน คุณสมบัติและ ลักษณะต้องห้าม วิธีการรับสมัคร และการขาดจาก การเป็นผู้ตรวจสอบกิจการ ตลอดจนอำนาจหน้าที่ ของผู้ตรวจสอบกิจการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม ระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด โดยอาจ กำหนดให้แตกต่างกันตามขนาดและประเภทของ สหกรณ์ก็ได้	ระเบียบนายทะเบียน สหกรณ์ ว่าด้วยคุณสมบัติ ของผู้ตรวจสอบกิจการ สหกรณ์	คุณสมบัติของ ผู้ตรวจสอบกิจการ สหกรณ์	ภายใน ๙๐ วัน นับแต่ วันที่กฎหมายมีผลใช้ บังคับ
มาตรา ๖๔ วรรคสอง การสอบบัญชีนั้น ให้ปฏิบัติ ตามมาตรฐานการสอบบัญชีและตามระเบียบที่อธิบดี กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด	ระเบียบกรมตรวจบัญชี สหกรณ์ ว่าด้วยมาตรฐาน การสอบบัญชี	มาตรฐานการสอบบัญชี	ภายใน ๙๐ วัน นับแต่ วันที่กฎหมายมีผลใช้ บังคับ

<p>มาตรา ๘๘/๒ วรรคสอง ในการออกกฎกระทรวง ตามวรรคหนึ่ง ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือ ร่วมกับกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย</p>	<p>กฎกระทรวง กำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไข ในการกำกับดูแล สหกรณ์ออมทรัพย์ และ สหกรณ์เครดิตยูเนียน</p>	<p>หลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไข ในการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน</p>	<p>ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ</p>
<p>มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง ให้สหกรณ์จังหวัดเป็น นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดที่ กลุ่มเกษตรกรตั้งอยู่ และมีอำนาจหน้าที่ตาม ระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด</p>	<p>ระเบียบที่นายทะเบียน สหกรณ์ว่าด้วยการ กำหนดอำนาจหน้าที่ นายทะเบียน กลุ่มเกษตรกร</p>	<p>อำนาจหน้าที่ นายทะเบียน กลุ่มเกษตรกร</p>	<p>ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่กฎหมายมีผลใช้ บังคับ</p>
<p>มาตรา ๑๒๔/๕ วรรคหนึ่ง หลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขการอุทธรณ์และวิธีพิจารณาอุทธรณ์ของ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นไปตาม ระเบียบที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์กำหนด...</p>	<p>คชระเบียบ คณะกรรมการพิจารณา อุทธรณ์ กำหนด หลักเกณฑ์เงื่อนไขและ วิธีพิจารณาอุทธรณ์</p>	<p>หลักเกณฑ์เงื่อนไขและ วิธีพิจารณาอุทธรณ์</p>	<p>ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่กฎหมายมีผลใช้ บังคับ</p>

๔.๒ มีกรอบในการตราอนุบัญญัติเพื่อป้องกันการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่ บุคคลเกินสมควรอย่างไร

๑. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ ในการสั่งการเกี่ยวกับการปฏิบัติ หน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ (มาตรา ๑๖ (๒) และ (๓) มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ และเพิ่มมาตรา ๒๗/๑)

๒. กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือ ผู้จัดการ และลักษณะต้องห้ามของกรรมการ หรือผู้จัดการ (เพิ่มมาตรา ๕๑/๑ มาตรา ๕๑/๒ มาตรา ๕๑/๓ และมาตรา ๕๒ (๕) (๖) และ (๗))

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

มีการรับฟังความคิดเห็น

ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

การรับฟังความคิดเห็นโดยการเปิดรับฟังความคิดเห็นในกรณีนี้ ผ่านเว็บไซต์ กรมส่งเสริม

สหกรณ์ <http://www.cpd.go.th>

๑๐.๑ ผู้ที่เกี่ยวข้องหรืออาจได้รับผลกระทบที่รับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานภาครัฐ

สำนักงบประมาณ สำนักงาน ก.พ.

สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกิจ ได้แก่
กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงาน
อื่นที่เกี่ยวข้อง

ภาคประชาชน/องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

- ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ
- ประชาชนทั่วไป
- องค์กรอื่น ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ ชุมชนสหกรณ์

๑๐.๒ มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนหรือไม่ อย่างไร

มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นโดยการเปิดรับฟังความคิดเห็นในกรณีนี้
ผ่านเว็บไซต์กรมส่งเสริมสหกรณ์ <http://www.cpd.go.th>

๑๐.๓ จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและเสนอมาประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

- จัดทำ
- ไม่มีการจัดทำ

ในกรณีจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น มีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้หรือไม่

- วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น
- จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง
- พื้นที่ในการรับฟังความคิดเห็น
- ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น
- ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
- คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นและการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

รายละเอียดของการรับฟังความคิดเห็นปรากฏตามสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นแนบท้าย
ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกา
ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรีฯ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่อง
ต่อคณะรัฐมนตรีแล้ว

ลงชื่อ.....

(นายพิเชษฐ์ วิริยะพาหะ)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

วัน.....๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๑.....

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กรมส่งเสริมสหกรณ์

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นายฉัตรชัย ศิริรัตน์

หมายเลขติดต่อ โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๖๘๗๕

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๖๘๗๕

E-mail: cpd_rlo@cpd.go.th

หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กฎหมายใหม่

แก้ไข/ปรับปรุง

ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ .. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ.....

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อให้กฎหมายมีความทันสมัยและทันต่อสถานการณ์ของสภาพสังคมในปัจจุบัน เพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์และคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ และการเชื่อมโยงระบบสหกรณ์ในประเภทต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพ อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องใด

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานและมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน สหกรณ์ขาดการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ และการกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกสมทบที่ไม่เหมาะสม อีกทั้งนายทะเบียนสหกรณ์ไม่มีอำนาจหน้าที่มากพอที่จะแก้ไขปัญหาของสหกรณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วทั้งที่ รวมไปถึงการดำเนินการกับบุคคลภายนอกที่มากกระทำ ให้เกิดความเสียหายกับสหกรณ์ โดยการเปลี่ยนแปลงนายทะเบียนและแก้ไขอำนาจหน้าที่ให้แก่ นายทะเบียนสหกรณ์และคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติให้สามารถดำเนินกิจกรรมและกำหนดกรอบภารกิจของสหกรณ์ภายใต้อำนาจของกฎหมายได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

(๑) บทบัญญัติบางประการไม่ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน

(๒) สหกรณ์ขาดการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ และการกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกสมทบที่ไม่เหมาะสม

(๓) นายทะเบียนสหกรณ์ไม่มีอำนาจหน้าที่มากพอที่จะแก้ไขปัญหาของสหกรณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วทั้งที่

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง

แก้ไขกฎหมาย เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะความทันต่อสถานการณ์ การเชื่อมโยงสหกรณ์อย่างเป็นระบบ และการให้อำนาจนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับสหกรณ์ได้อย่างทันทั่วทั้งที่ จึงมีความจำเป็นต้องตราบทบัญญัติขึ้นใหม่

๑.๔ มาตรการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมโครงสร้างและอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งหรือข้อกำหนดตามหน้าที่และอำนาจ เพื่อความสะดวกและความคล่องตัวในการกำกับดูแลสหกรณ์หรือเรื่องอื่น ๆ และเพื่อการพัฒนาสหกรณ์ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

(๒) แก้ไขกรอบระยะเวลาการจัดประชุมของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เพื่อให้มีการประชุมที่ชัดเจนและสามารถดำเนินการพิจารณาอนุมัติและอนุญาตในเรื่องที่สำคัญ และ

(๓) กำหนดให้มีคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ของสหกรณ์ เพื่อให้การพิจารณาดำเนินการเกิดความรวดเร็วและชัดเจน และกำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติยังสามารถแต่งตั้งคณะอนุกรรมการอื่น ๆ ได้ตามความจำเป็น

(๔) ให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่ในการฟื้นฟูสหกรณ์ที่ประสบปัญหา โดยมีต้องนำเรื่องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เพื่อให้การแก้ไขปัญหารวดเร็วและทันห่วงที่ตลอดจนมีอำนาจในการที่จะเรียกบุคคลใด ๆ รวมถึงบุคคลภายนอกที่กระทำให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์มาให้ข้อมูลข้อเท็จจริง และมีอำนาจในการฟ้องร้องบุคคลภายนอกที่ทำให้สหกรณ์เกิดความเสียหาย

๑.๕ การกึ่งนั้นจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ จำทำให้กฎหมายมีความทันสมัยและทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน สหกรณ์เกิดการเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ และการกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกสมทบจะมีความเหมาะสม อีกทั้งเป็นการเพิ่มหน้าที่และอำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อจะแก้ไขปัญหาของสหกรณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างทันห่วงที่

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของการกึ่งคืออะไร

เมื่อมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ให้มีความเหมาะสม ชัดเจน และสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน จะช่วยส่งเสริมให้การดำเนินกิจการของสหกรณ์เป็นไปอย่างราบรื่นลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นในสหกรณ์ อันจะส่งผลให้สหกรณ์มีความเข้มแข็งมากขึ้น

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร

๑. เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจระบบสหกรณ์ และเข้าใจอุดมการณ์สหกรณ์ผ่านกระบวนการเรียนรู้โดยจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียน/สถานศึกษา ประเภทสหกรณ์ร้านค้า

๒. ประชาชนมีหลักประกันด้านสิทธิ และได้รับความเป็นธรรมจากการดำเนินการของเจ้าหน้าที่รัฐ

๓. สหกรณ์ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

๔. ข้อบกพร่องและปัญหาที่เกิดขึ้นในสหกรณ์ลดลง และเมื่อเกิดปัญหาก็กสามารถแก้ไขได้อย่างทันห่วงที่

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทย

- มีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด

การดำเนินการดังกล่าวจะเป็นผลดีหรือก่อให้เกิดภาระแก่ประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้

ภารกิจงานในการกำกับดูแลสหกรณ์ เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายซึ่งอาจกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพจึงสมควรให้หน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คือกรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เป็นผู้ดำเนินการ

ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชน หรือไม่ อย่างไร

การกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมายมีหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่หลัก คือ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แต่อย่างไรก็ดี ภาคเอกชน ดังเช่น ผู้สอบบัญชีที่ได้รับอนุญาตสามารถให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายได้

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

ภารกิจนี้เป็นภารกิจหลักของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แต่อย่างไรก็ดี เนื่องจากสหกรณ์เป็นการรวมตัวกันของคนหลายกลุ่มหลายอาชีพ เพื่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกันอย่างเป็นระบบให้สหกรณ์ดำเนินการได้อย่างราบรื่น อาจมีการร่วมกับหน่วยงานของภาครัฐในการกำกับและส่งเสริมแก่สหกรณ์ได้

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำจะได้ประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่าหรือไม่

ไม่สามารถมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำได้ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิได้มีการทำหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนี้มีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่อง

(๑) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

(๒) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการตามนโยบายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายในการรับจดทะเบียน ส่งเสริม แนะนำ กำกับ และดูแลสหกรณ์ รวมทั้งตามอำนาจหน้าที่อื่นๆ ที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งการ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

(๓) ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา และคุ้มครองระบบสหกรณ์

(๔) ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัย เพื่อพัฒนาระบบสหกรณ์ การบริหารจัดการองค์กร และการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ให้มีประสิทธิภาพและเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม

(๕) เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐ

มาตรา ๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ วางหลักไว้ว่า รัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ

วาระแห่งชาติด้านการสหกรณ์ ยุทธศาสตร์ ที่ ๕ การปฏิรูปโครงสร้างหน่วยงานภาครัฐ ขบวนการสหกรณ์ และปรับปรุงกฎหมายสหกรณ์ให้เอื้อต่อการพัฒนา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประเด็นการพัฒนาหลักที่สำคัญในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒

การพัฒนาภาคการเงิน

แนวทางการปฏิรูปประเทศ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๘ ฉ.ด้านเศรษฐกิจ วางหลักไว้ว่า ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้...

(๔) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน

๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่ ถ้าใช้มาตรการทางบริหารจะมีอุปสรรคอย่างไร

ไม่อาจใช้มาตรการทางบริหารแต่เพียงอย่างเดียวได้ ต้องดำเนินการโดยการแก้ไขกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันด้วย

๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายในขณะนี้

เนื่องจากเกิดปัญหาขึ้นในระบบสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์และสมาชิกได้รับความเสียหาย จำเป็นต้องแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเร่งด่วน จึงจำเป็นต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจาก สหกรณ์ที่มีอยู่ในประเทศไทยมีการจัดตั้งอยู่ทุกท้องที่ทั่วประเทศ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการบังคับใช้พร้อมกัน

หยอยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก

ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก

(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจาก

มีการทอระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาถัดจากวันที่ได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติดังกล่าว

ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด.....

๓.๕ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นกฎในลักษณะอื่น เช่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น

เพราะเป็นกฎหมายที่จำเป็นต้องบังคับทั่วราชอาณาจักร อีกทั้งเป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นบางมาตรา จึงจำต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ

๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ

ควบคุม กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘) ส่งเสริม

ระบบผสม (ทั้งควบคุมและส่งเสริม)

เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว

เนื่องจากการดำเนินงานของสหกรณ์ แม้จะเป็นคณะบุคคล แต่ก็มีความจำเป็นต้องคุ้มครองประโยชน์ของสมาชิกของสหกรณ์และป้องกันผลกระทบจากการดำเนินงานผิดพลาดของสหกรณ์ต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม จึงจำเป็นต้องใช้ระบบผสมในการควบคุม กำกับติดตาม

ตลอดจนส่งเสริมการดำเนินงานของสหกรณ์ให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นไปตามอุดมการณ์ของสหกรณ์ในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

๓.๗.๑ เพราะเหตุใดจึงกำหนดให้ใช้ระบบอนุญาต หรือใช้ระบบอื่นที่มีผลเป็นการควบคุม

๓.๗.๒ มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการอนุญาตหรือไม่ ถ้ามี มีความจำเป็นอย่างไร มีความคุ้มค่าต่อภาระที่เกิดแก่ประชาชนอย่างไร

๓.๗.๓ มีหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจในการอนุมัติอนุญาตหรือไม่ อย่างไร

๓.๗.๔ มีขั้นตอนและระยะเวลาที่แน่นอนในการอนุญาตหรือไม่

๓.๗.๕ มีการเปิดโอกาสให้อุทธรณ์การปฏิเสธคำขอ การให้ยื่นคำขอใหม่ หรือไม่ อย่างไร

๓.๗.๖ มีการต่ออายุการอนุญาตหรือไม่

๓.๗.๗ มีการตรวจสอบก่อนการต่ออายุใบอนุญาตหรือไม่

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

๓.๘.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่ มีความจำเป็นอย่างไร

๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีอำนาจซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือไม่ หากมีความซ้ำซ้อน จะดำเนินการอย่างไรกับคณะกรรมการอื่นนั้น

๓.๘.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือนายกรัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่

เหตุใดจึงต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ

๓.๙ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

โทษทางอาญา โทษทางปกครอง ระบบผสม

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด

๓.๑๒ ความผิดที่กำหนดให้เป็นโทษทางอาญาเป็นความผิดที่มีความร้ายแรงอย่างไร

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่

๔.๒ กรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง

๑. สมาชิกสหกรณ์

๒. คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์

๓. สหกรณ์ (นิติบุคคลเอกชน)

๔. เจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย
ทั้งประเทศ

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจและสังคม

- เชิงบวก

เมื่อการแก้ไขปัญหามีเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ผู้มีหน้าที่ตามกฎหมายรวมถึงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถออกหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลสหกรณ์ได้อย่างครอบคลุม สหกรณ์มีระบบการดำเนินงานและตรวจสอบภายในที่ครบวงจร ย่อมทำให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง อันจะส่งผลดีต่อสหกรณ์และสมาชิก รวมถึงระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

นอกจากนี้ การกำหนดให้เยาวชนสามารถเป็นสมาชิกสมทบของสหกรณ์ได้ จะเป็นการแนะนำให้เยาวชนเรียนรู้เรื่องระบบสหกรณ์ รวมไปถึงการส่งเสริมการออมแก่เยาวชนด้วย

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน สหกรณ์และสมาชิกทั่วประเทศ และประชาชนทุกภาคส่วน

- เชิงลบ ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา ๔๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหกรณ์ สหภาพ องค์กร ชุมชน หรือหมู่คณะอื่น

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่ อย่างไร

การจำกัดเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการจำกัดเสรีภาพเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อสร้างกลไกในการดำเนินงานของสหกรณ์ให้เป็นระบบและกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลสหกรณ์ให้ชัดเจนและเหมาะสมกับการประกอบกิจการของสหกรณ์แต่ละประเภท

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นเพียงใด และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้แก้ไขเพิ่มเติมเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์ คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ และการเชื่อมโยงระบบสหกรณ์ในประเภทต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพ รวมถึงการใช้อำนาจของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติประเภทของสหกรณ์และคุณสมบัติของบุคคลที่สามารถรับสมาชิกสมทบได้

๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ทำให้กฎหมายมีความทันสมัยและทันต่อสถานการณ์ของสภาพสังคมในปัจจุบัน และการเชื่อมโยงระบบสหกรณ์ในประเภทต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมและเกิด ประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้ประชาชนที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์สามารถใช้ประโยชน์จากระบบสหกรณ์ได้อย่างเต็มที่ และจะก่อให้เกิดการเข้าถึงแหล่งเงิน การส่งเสริมการออม และการส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อการประกอบอาชีพ ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ และพัฒนาสังคมในระยะยาวต่อไป

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการ ได้มากน้อยเพียงใด

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อย เพียงใด

และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา มากน้อยเพียงใด

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้ปรับปรุงหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติและนายทะเบียนสหกรณ์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อันจะทำให้การ กำกับดูแลสหกรณ์แต่ละประเภทเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด

๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ ได้แก่

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้ปรับปรุงมาตรการของรัฐในการกำกับดูแลสหกรณ์ทั้งระบบให้เข้มงวดยิ่งขึ้น และแม้ว่าการปรับปรุงมาตรการดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อสหกรณ์ในการปฏิบัติตามกฎหมายในบางกรณีและอาจส่งผลให้หน่วยงานของรัฐมีภาระหน้าที่ในการกำกับดูแลสหกรณ์เพิ่มขึ้นก็ตาม แต่มาตรการต่าง ๆ ดังกล่าวจะส่งผลดีต่อระบบสหกรณ์ในระยะยาว เนื่องจากเป็นการป้องปรามมิให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นในอนาคต

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าจะต้องใช้

บุคลากรของกรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่มีในปัจจุบัน

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

เป็นไปตามกรอบที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กำหนด.....

(ค) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในระยะห้าปี โดยแยกเป็นงบดำเนินงานและงบลงทุน

๖.๒ ในกรณีที่ร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณ หรือไม่ อย่างไร

๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย

การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

๗.๔ ผู้รักษาการตามกฎหมายได้แก่

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้รักษาการตามร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์

(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

การกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายเนื่องจาก
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบการดำเนินการ
ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมนี้

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

- เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ในเรื่องใดบ้าง แต่ละขั้นตอนใช้เวลาในการดำเนินการเท่าใด

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการ
ของเจ้าหน้าที่รัฐไว้ โดยให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ และแต่งตั้ง
ข้าราชการที่เกี่ยวข้องเป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ไม่เกินสองคน

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและ
หลักนิติธรรม อย่างไร

การใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น การใช้ดุลพินิจจึงสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรม

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจเพื่อให้
ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้สหกรณ์จังหวัด
เป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดที่กลุ่มเกษตรกรตั้งอยู่ และกรุงเทพมหานครให้
ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ ๑ และผู้อำนวยการสำนักงาน
ส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ ๒ เป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรกรุงเทพมหานคร

๘.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร

มีการตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ ซึ่งเลือกตั้งจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอก
เพื่อดำเนินการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์แล้วทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมใหญ่

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

๙.๑ ได้จัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา ตลอดจน
กรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองนั้นหรือไม่ ได้ยกร่างกฎหมายลำดับรอง
ในเรื่องใดบ้าง

๙.๒ มีกรอบในการตรานโยบายนิติเพื่อป้องกันการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่
บุคคลเกินสมควรอย่างไร

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

มีการรับฟังความคิดเห็น ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

๑๐.๑ ผู้ที่เกี่ยวข้องหรืออาจได้รับผลกระทบที่รับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานภาครัฐ

สำนักงานประมาณ สำนักงาน ก.พ.

สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกิจ ได้แก่

กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงาน

อื่นที่เกี่ยวข้อง

ภาคประชาชน/องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ

ประชาชนทั่วไป

องค์กรอื่น ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ ชุมชนสหกรณ์

๑๐.๒ มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนหรือไม่ อย่างไร

๑๐.๓ จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและเสนอมาประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

จัดทำ ไม่มีการจัดทำ

ในกรณีจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น มีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้หรือไม่

วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง

พื้นที่ในการรับฟังความคิดเห็น

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น

คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นและการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการ
พิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)

ร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กฎหมายใหม่

แก้ไข/ปรับปรุง

ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ

นายมงคลศักดิ์ พุกะนัตต์ กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๖,๐๔๗ คน

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายสหกรณ์ให้เอื้อต่อการบริหารงานและการพัฒนาสหกรณ์ โดยปรับเปลี่ยนตัวผู้รับผิดชอบกำกับดูแลสหกรณ์เพื่อให้การพัฒนาและส่งเสริมสหกรณ์เป็นไปอย่างบูรณาการ, ผ่อนปรนเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งกรรมการดำเนินการสหกรณ์เพื่อแก้ไขปัญหาคาราคาซังและคลอนบุคลการและการบริหารงานที่ไม่ต่อเนื่อง และเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อส่งเสริมการจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวเพื่อส่งเสริมสหกรณ์ให้มีบทบาทที่สมบูรณ์ในฐานะที่เป็นองค์กรทางเศรษฐกิจและองค์กรทางสังคมตลอดจนสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เช่น ทุนการศึกษา เงินช่วยเหลือเมื่อทุพพลภาพการจัดสวัสดิการเพื่อจ่ายชดเชยหนี้เงินกู้คงเหลือให้แก่สหกรณ์แทนทายาทของสมาชิกที่เสียชีวิตและสมาชิกผู้ค้าประกัน และการจัดสวัสดิการเพื่อจ่ายเงินสมทบให้แก่สมาชิกรายบุคคลของสหกรณ์ที่เสียชีวิตตามจำนวนเงินค่าหุ้นและเงินฝาก เป็นต้น

เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องใด

เนื่องจากพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เอื้อต่อการบริหารงานและการพัฒนาสหกรณ์ ตลอดจนไม่เอื้อต่อการจัดสวัสดิการของสหกรณ์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกและครอบครัวอันเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐ ตำแหน่งปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ถือเป็นตำแหน่งสูงสุดของกระทรวงในฝ่ายข้าราชการประจำเอื้อต่อการประสานงานหรือมอบหมายงานแก่ทุกหน่วยงานที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกอบกับกิจการของสหกรณ์ก็จะเกี่ยวกับทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนั้น การกำหนดให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์จึงเอื้อต่อการพัฒนาสหกรณ์อย่างบูรณาการมากกว่าอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ซึ่งมีระดับเท่ากับกับหัวหน้าหน่วยงานอื่นในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อีกทั้งการกำหนดให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์สามารถดำรงตำแหน่งได้ไม่เกินสองวาระติดต่อกันก็เป็นปัญหาเกี่ยวกับสหกรณ์ที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรบุคคลโดยเฉพาะสหกรณ์ภาคการเกษตรซึ่งมีมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนสหกรณ์ทั้งหมด ทำให้ขาดแคลนบุคลากรที่มีประสิทธิภาพมาบริหารงานในช่วงเวลาที่ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่กรรมการดำเนินการสหกรณ์ (เว้นวรรคตามกฎหมาย) และการบริหารงานขาดความต่อเนื่อง นอกจากนี้ ปัจจุบัน สหกรณ์ยังทำหน้าที่ในฐานะองค์กรทางสังคมได้ไม่สมบูรณ์โดยเฉพาะการจัดสวัสดิการเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตเพราะข้อจำกัดทางกฎหมายสหกรณ์และกฎหมายอื่น ๆ ทั้งที่ผู้รับประโยชน์คือสมาชิกของสหกรณ์ซึ่งเป็นประชาชนในระดับฐานราก

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

(๑) พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เอื้อต่อการบริหารงานและการพัฒนาสหกรณ์

(๒) การกำหนดให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์สามารถดำรงตำแหน่งได้ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานสหกรณ์เพราะมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรบุคคลโดยเฉพาะสหกรณ์ภาคการเกษตรซึ่งมีมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนสหกรณ์ทั้งหมด ในช่วงเวลาที่ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่กรรมการดำเนินการสหกรณ์ (เว้นวรรคตามกฎหมาย) และการบริหารงานขาดความต่อเนื่อง

(๓) พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังไม่เอื้อต่อการที่สหกรณ์จะทำหน้าที่ในฐานะองค์กรทางสังคมได้อย่างสมบูรณ์โดยเฉพาะการจัดสวัสดิการเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตเพราะข้อจำกัดทางกฎหมายสหกรณ์ และกฎหมายอื่น ๆ ทั้งที่ผู้รับประโยชน์คือสมาชิกของสหกรณ์ซึ่งเป็นประชาชนในระดับฐานราก

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลประการใด

กฎหมายสหกรณ์ก็จะยังคงมีบทบัญญัติบางประการที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานและการพัฒนาสหกรณ์

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง

ไม่มีทางเลือกอื่น นอกจากการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ เท่านั้น เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และมีความจำเป็นที่จะต้องตราบทบัญญัติขึ้นใหม่

๑.๔ มาตรการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกันหรือตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด

(๓) เพิ่มเติมอำนาจกระทำการของชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศโดยให้มีอำนาจร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด เพื่อส่งเสริมระบบสวัสดิการและคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัว

๑.๕ ภารกิจนั้นจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยกำหนดให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ และคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติสามารถผ่อนปรนให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ซึ่งพ้นจากตำแหน่งสามารถดำรงตำแหน่งได้เกินสองวาระติดต่อกันได้ ตลอดจนเพิ่มเติมอำนาจกระทำการของชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศโดยให้มีอำนาจร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัว จะทำให้เกิดการพัฒนาและส่งเสริมสหกรณ์อย่างบูรณาการมากขึ้น ลดอุปสรรคในการบริหารงานสหกรณ์ การบริหารงานสหกรณ์มีความต่อเนื่องและไม่ขาดแคลนทรัพยากรบุคคล ตลอดจนสหกรณ์มีบทบาทที่สมบูรณ์ในฐานะที่เป็นองค์กรทางเศรษฐกิจและองค์กรทางสังคมด้วยบทบาทด้านสวัสดิการเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกและครอบครัว สหกรณ์สามารถเป็นองค์กรที่พึ่งหลักให้แก่สมาชิกในชุมชนได้ตามหลักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันอันเป็นอุดมการณ์ของสหกรณ์ และลดการพึ่งพาจากภาครัฐ

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร

อุปสรรคทางกฎหมายต่อการบริหารงานสหกรณ์หมดไป สหกรณ์สามารถบริหารงานเป็นองค์กรที่พึ่งหลักให้แก่สมาชิกในชุมชนได้ทั้งการประกอบอาชีพและสวัสดิการตามหลักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันอันเป็นอุดมการณ์ของสหกรณ์ ตลอดจนสมาชิกสหกรณ์มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ลดการพึ่งพาจากภาครัฐ

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร

- (๑) สหกรณ์ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมจากหน่วยงานรัฐอย่างบูรณาการ
- (๒) สหกรณ์เป็นองค์กรหลักของชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของสมาชิก
- (๓) การบริหารงานของสหกรณ์ถูกขับเคลื่อนโดยบุคลากรที่มีศักยภาพ
- (๔) สมาชิกสหกรณ์และครอบครัวได้รับสวัสดิการที่หลากหลายจากสหกรณ์อันเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิต
- (๕) สหกรณ์มีบทบาทที่สมบูรณ์ในฐานะองค์กรทางสังคม (นอกจากองค์กรทางเศรษฐกิจ)

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยมีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด

การดำเนินการดังกล่าวจะเป็นผลดีหรือก่อให้เกิดภาระแก่ประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้ ภารกิจในการกำกับดูแลสหกรณ์ เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย ซึ่งอาจกระทบต่อสิทธิเสรีภาพ จึงสมควรให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เป็นผู้ดำเนินการ ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชนหรือไม่ อย่างไร

การจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกและครอบครัว เป็นภารกิจที่ชุมชนสหกรณ์ระดับประเทศและสหกรณ์ในฐานะเอกชนจะดำเนินการอยู่แล้วเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และแบ่งเบาภาระของรัฐบาล

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

ภารกิจงานในการกำกับดูแลสหกรณ์เป็นภารกิจหนึ่งของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อย่างไรก็ดี เพื่อให้การกำกับดูแลและการกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตเป็นไปโดยถูกต้องและรัดกุม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีความจำเป็นต้องปรึกษาหารือร่วมกับหน่วยงานอื่นของรัฐ เช่น สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำ จะได้ประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่าหรือไม่

ไม่สามารถมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำได้ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิได้มีการดำเนินงานที่ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่อง

(๑) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

(๒) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายในการรับจดทะเบียน ส่งเสริม แนะนำ กำกับ และดูแลสหกรณ์ รวมทั้งตามอำนาจหน้าที่อื่น ๆ ที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

(๓) ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา และคุ้มครองสหกรณ์

(๔) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาระบบสหกรณ์ การบริหารจัดการองค์กร และการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ให้มีประสิทธิภาพและเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม

หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐ ในเรื่อง

มาตรา ๗๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ วางหลักไว้ว่ารัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาสให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

มาตรา ๗๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ วางหลักไว้ว่ารัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถในการทำงานอย่างเหมาะสมกับศักยภาพและวัยและให้มีงานทำ และพึงคุ้มครองผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความปลอดภัยและมีสุขอนามัยที่ดีในการทำงาน ได้รับรายได้ สวัสดิการ การประกันสังคม และสิทธิประโยชน์อื่นที่เหมาะสมแก่การดำรงชีพ และพึงจัดให้มีหรือส่งเสริมการออมเพื่อการดำรงชีพเมื่อพ้นวัยทำงาน

มาตรา ๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ วางหลักไว้ว่ารัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขจัดการผูกขาดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ และรัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ

ยุทธศาสตร์ชาติในเรื่อง

วาระแห่งชาติด้านการสหกรณ์ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การปฏิรูปโครงสร้างหน่วยงานภาครัฐ ขบวนการสหกรณ์ และปรับปรุงกฎหมายสหกรณ์ให้เอื้อต่อการพัฒนา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในเรื่อง

ส่วนที่ ๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมโดยให้ความสำคัญกับการจัดบริการของรัฐที่มีคุณภาพทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข ให้กับผู้ที่ด้อยโอกาสและผู้ที่ยากไร้ในพื้นที่ห่างไกล การจัดสรรที่ดินทำกิน สนับสนุนในเรื่องการสร้างอาชีพ รายได้ และสนับสนุนการเพิ่มผลิตภาพ ผู้ด้อยโอกาส สตรี และผู้สูงอายุ รวมทั้งกระจายการจัดบริการภาครัฐให้มีความครอบคลุมและทั่วถึงทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เป็นพลังร่วมทางสังคมเพื่อสนับสนุนการพัฒนาและพร้อมรับผลประโยชน์จากการพัฒนา โดยส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการระดับชุมชน การสนับสนุน ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนจัดสวัสดิการและบริการในชุมชน และผลักดันกลไกการกระจายที่ดินทำกินและการบริหารจัดการที่ดินของชุมชน

แนวทางการปฏิรูปประเทศ ในเรื่อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๗ การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้ (๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมาตรา ๒๕๘ ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้ (๔) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม

๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่

ไม่อาจใช้มาตรการทางบริหารแต่เพียงอย่างเดียวได้เนื่องจากพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ นี้ ใช้บังคับมานานแล้วและพยายามใช้มาตรการทางบริหารมาแก้ไข แต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จ อีกทั้งยังเป็นการแก้ไขบทบัญญัติที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานและการพัฒนาสหกรณ์และการจัดสวัสดิการ จึงจำเป็นต้องแก้ไขบทบัญญัติในกฎหมายให้ชัดเจน

ถ้าใช้มาตรการทางบริหารจะมีอุปสรรคอย่างไร

มาตรการทางบริหารที่มีอยู่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ และเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติทางกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานและพัฒนาสหกรณ์ ตลอดจนเพิ่มอำนาจกระทำการของสหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ในการจัดสวัสดิการให้ชัดเจน จึงจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายเพื่อให้เกิดการผ่อนปรนและชัดเจน

๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายในขณะนี้

ปัญหาที่เกิดขึ้นในสหกรณ์ส่วนหนึ่งเกิดจากบทบัญญัติของกฎหมายทั้งเกี่ยวกับการกำกับดูแล การพัฒนา และการดำเนินงานของสหกรณ์ ทำให้ความเจริญก้าวหน้าของสหกรณ์ไม่มีความต่อเนื่อง อีกทั้งการจัดสวัสดิการเพื่อสมาชิกและครอบครัวตลอดจนชุมชนเพื่อมุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตมีอุปสรรคทางกฎหมายมาขวางกั้นทั้งที่สหกรณ์มีศักยภาพเพียงพอที่จะดำเนินการได้และพร้อมที่จะแบ่งเบาภาระจากรัฐบาลตามหลักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันอันเป็นอุดมการณ์สหกรณ์ ประกอบกับขณะนี้รัฐบาลกำลังดำเนินการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่ยังไม่ครบถ้วนตามความต้องการของสหกรณ์ หากปล่อยไว้เช่นนี้จะไม่เป็นผลดีต่อกิจการสหกรณ์และการยกระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกและครอบครัวจึงจำเป็นต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่....) พ.ศ. ตามมาตรา ๑๓๓ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๖

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจาก

การดำเนินการภายใต้ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพเพื่อประโยชน์ของสหกรณ์และสมาชิกพร้อมครอบครัว ต้องกระทำพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เพื่อให้เกิดความเท่าเทียม เสมอภาค ในการใช้บังคับกฎหมาย และสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์สามารถเป็นองค์กรหลักของชุมชนในทางสังคมและเศรษฐกิจ

ททยอยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก

ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก

(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจาก

มีการทอระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด
มีผลบังคับใช้ในวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาคตามหลักปฏิบัติทั่วไป

ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดได้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด

๓.๕ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นกฎในลักษณะอื่น เช่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น

เป็นกฎหมายที่จำเป็นต้องบังคับทั่วราชอาณาจักรและเป็นการแก้ไขบทบัญญัติเดิมของกฎหมาย
จึงจำเป็นต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ

๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ

ควบคุม

กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘)

ส่งเสริม

ระบบผสม

เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว

พระราชบัญญัตินี้มุ่งที่จะแก้ไขอุปสรรคที่เกิดจากกฎหมายและมุ่งส่งเสริมระบบสวัสดิการเพื่อยกระดับ
คุณภาพชีวิตของสมาชิกและครอบครัว แต่เนื่องจากการดำเนินงานของสหกรณ์ แม้จะเป็นคณะบุคคล ก็มีความ
จำเป็นต้องคุ้มครองประโยชน์ของสมาชิกสหกรณ์และป้องกันผลกระทบจากการดำเนินงานผิดพลาดของสหกรณ์
ต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม จึงจำเป็นต้องใช้ระบบผสมในการควบคุม กำกับติดตาม ตลอดจนส่งเสริม
การดำเนินงานของสหกรณ์ให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นไปตามอุดมการณ์ของสหกรณ์ในการช่วยเหลือตนเอง
และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

๓.๗.๑ เพราะเหตุใดจึงกำหนดให้ใช้ระบบอนุญาต หรือใช้ระบบอื่นที่มีผลเป็นการควบคุม
ไม่มีการแก้ไขระบบอนุญาตในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ ในครั้งนี้

๓.๗.๒ มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการอนุญาตหรือไม่ ถ้ามี มีความจำเป็นอย่างไร คำนึงต่อภาระ
ที่เกิดแก่ประชาชนอย่างไร

๓.๗.๓ มีหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจในการอนุญาตหรือไม่ อย่างไร

๓.๗.๔ มีขั้นตอนและระยะเวลาที่แน่นอนในการอนุญาตหรือไม่

๓.๗.๕ มีการเปิดโอกาสให้อุทธรณ์การปฏิเสธคำขอ การให้ยื่นคำขอใหม่ หรือไม่ อย่างไร

๓.๗.๖ มีการต่ออายุการอนุญาตหรือไม่

มีการตรวจสอบก่อนการต่อใบอนุญาตหรือไม่

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

๓.๘.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่ มีความจำเป็นอย่างไร

๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีอำนาจเข้าซ้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือไม่

หากมีความเข้าซ้อน จะดำเนินการอย่างไรกับคณะกรรมการอื่นนั้น

๓.๘.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือนายกรัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่

เหตุใดจึงต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ

๓.๙ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

โทษทางอาญา โทษทางปกครอง ระบบผสม

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด

๓.๑๒ ความผิดที่กำหนดให้เป็นโทษทางอาญาเป็นความผิดที่มีความร้ายแรงอย่างไร

๔. ความเข้าซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่
ไม่มี

๔.๒ ในกรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

กรณีนี้เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง

(๑) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(๒) กรมส่งเสริมสหกรณ์

(๓) สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)

(๔) คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทุกประเภท ประกอบด้วย

(๔.๑) สหกรณ์การเกษตร

(๔.๒) สหกรณ์นิคม

(๔.๓) สหกรณ์ประมง

(๔.๔) สหกรณ์ออมทรัพย์

(๔.๕) สหกรณ์บริการ

(๔.๖) สหกรณ์ร้านค้า

(๔.๗) สหกรณ์เครดิตยูเนียน

(๕) ชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศ ประกอบด้วย

(๕.๑) ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

(๕.๒) ชุมนุมสหกรณ์นิคมแห่งประเทศไทย จำกัด

(๕.๓) ชุมนุมสหกรณ์ประมงแห่งประเทศไทย จำกัด

(๕.๔) ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

(๕.๕) ชุมนุมสหกรณ์บริการเดินรถแห่งประเทศไทย จำกัด

(๕.๖) ชุมนุมร้านค้าสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด

(๕.๗) ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด

(๖) สหกรณ์สมาชิกของชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศตาม (๕)

(๗) สมาชิกของสหกรณ์

ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย
ทั้งประเทศ

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจ

-เชิงบวก

เมื่อปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ จะทำให้เกิดการพัฒนาและส่งเสริมสหกรณ์อย่างบูรณาการจากทุกหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เนื่องจากกิจการของสหกรณ์มีความหลากหลายและเกี่ยวข้องกับทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไม่ใช่เฉพาะแต่กรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เท่านั้น ประกอบกับตำแหน่งปลัดกระทรวงเป็นตำแหน่งที่เอื้อต่อการประสานงานกับทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนั้น เมื่อเกิดการพัฒนาและส่งเสริมสหกรณ์อย่างบูรณาการแล้ว จะทำให้สหกรณ์เกิดการพัฒนาย่างเข้มแข็งและยั่งยืน สามารถเป็นองค์กรหลักต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของสมาชิกและชุมชนได้

สหกรณ์เป็นองค์กรทางเศรษฐกิจและสังคม เมื่อปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องกำกับดูแลและส่งเสริมสหกรณ์ จะทำให้สหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีแนวปฏิบัติในการดำเนินงานทางด้านเศรษฐกิจเป็นแนวทางเดียวกันภายใต้วัตถุประสงค์และอำนาจกระทำการของสหกรณ์ สอดคล้องกับนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตามนโยบายแห่งรัฐด้วย

นอกจากนี้ การกำหนดให้ชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศมีอำนาจร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด จะทำให้เกิดระบบสวัสดิการภายในชุมชนหรือองค์กร และยกระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวซึ่งเป็นประชาชนระดับฐานรากให้มีความกินดีอยู่ดี แบ่งเบาภาระความช่วยเหลือจากภาครัฐ ส่งเสริมการออม แก้ไขปัญหาหนี้สิน การช่วยเหลือเมื่อทุพพลภาพ ตลอดจนเป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการลดความเสี่ยงของสหกรณ์ในหนี้สูญหรือหนี้เสีย เพราะสหกรณ์จัดตั้งขึ้นมาโดยประชาชนในระดับฐานรากเพื่อช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจ และให้ความสำคัญกับระบบสวัสดิการและ

ความมั่นคงในชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัว ตลอดจนการสงเคราะห์สมาชิกในยามยากซึ่งเป็นการแบ่งเบาภาระจากรัฐบาล เช่น ทุนการศึกษา เงินช่วยเหลือเมื่อทุพพลภาพ การจัดสวัสดิการเพื่อจ่ายชดเชยหนี้เงินกู้ยืมช่วยเหลือให้แก่สหกรณ์แทนทายาทของสมาชิกที่เสียชีวิตและสมาชิกผู้ค้าประกัน และการจัดสวัสดิการเพื่อจ่ายเงินสมทบให้แก่สมาชิกรายบุคคลของสหกรณ์ที่เสียชีวิตตามจำนวนเงินค่าหุ้นและเงินฝาก เป็นต้น

-ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ชุมนุมสหกรณ์ สหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์

-เชิงลบ

การกำหนดให้ชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศมีอำนาจร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด จะต้องเพิ่มความเข้มงวดในการกำกับดูแล เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับสหกรณ์และภาพลักษณ์ของสหกรณ์

-ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ชุมนุมสหกรณ์ สหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์

ด้านสังคม

-เชิงบวก

เมื่อชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด สมาชิกสหกรณ์และครอบครัวซึ่งเป็นประชาชนระดับฐานรากมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น มีระบบสวัสดิการที่ส่งเสริมการออม ก่อเกิดระบบสวัสดิการภายในชุมชนหรือองค์กร ลดการพึ่งพาความช่วยเหลือจากภาครัฐ

การจัดสวัสดิการเป็นการตอบสนองหลักการบริการสมาชิกและหลักความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการดำเนินงานของสหกรณ์ จะช่วยลดภาระที่สมาชิกและครอบครัวแบกรับอยู่ในปัจจุบันให้น้อยลงไป ทำให้สมาชิกและครอบครัวพอจะสร้างสมความสามารถและความเข้มแข็งที่จะพัฒนาชีวิตให้ดียิ่งขึ้นในขณะเดียวกัน ก็จะเป็นการเพิ่มสิ่งที่มีสมาชิกต้องการให้แก่สมาชิกมากกว่าที่จะแสวงหาด้วยตนเอง นอกจากนี้ ยังเป็นการสร้างหลักประกันที่มั่นคงแก่สมาชิก ครอบครัว และสังคม โดยรวม กล่าวคือ การจัดสวัสดิการจะเป็นตัวค้ำประกันว่าสมาชิกและครอบครัวจะได้รับความช่วยเหลือเมื่อมีความเดือดร้อน ไม่ถูกปล่อยให้โดดเดี่ยว (จากสหกรณ์ที่เขาเป็นเจ้าของ) โดยการนี้ ครอบครัวของสมาชิกก็จะพลอยได้รับการค้ำประกันไปด้วยและสังคมก็จะมั่นใจได้ว่าปัญหาของสมาชิกสหกรณ์จะไม่ถูกผลักให้เป็นปัญหาสังคม

-ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก ชุมนุมสหกรณ์ สหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์

-เชิงลบ

การจัดสวัสดิการดังกล่าว ต้องเพิ่มความเข้มงวดในการกำกับดูแลของภาครัฐ เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับสหกรณ์และภาพลักษณ์ของสหกรณ์

-ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ ชุมนุมสหกรณ์ สหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์

ด้านอื่น ๆ

(๑) ด้านการบริหารงานสหกรณ์

-เชิงบวก

การกำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติสามารถกำหนดผ่อนปรนให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้เกินกว่าสองวาระติดต่อกัน (กฎหมายปัจจุบันกำหนดไว้ว่าต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน) จะส่งผลให้สหกรณ์โดยเฉพาะสหกรณ์ภาคการเกษตร (ซึ่งมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรบุคคล) ไม่ขาดแคลนทรัพยากรบุคคลที่มีศักยภาพมาบริหารงานสหกรณ์ และไม่ต้องใช้บุคลากรที่มีศักยภาพลำดับรองมาบริหารงาน ทำให้การบริหารงานของสหกรณ์มีความต่อเนื่อง ความเจริญในกิจการไม่หยุดชะงัก

นอกจากนี้ การกำหนดให้ชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศมีอำนาจร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด อันเป็นการส่งเสริมระบบสวัสดิการและคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์นั้น จะทำให้บทบาทของสหกรณ์มีความสมบูรณ์ขึ้นตามหลักการสหกรณ์เพราะสหกรณ์นั้นมีใช้องค์กรทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว แต่เป็นองค์กรทางสังคมที่มุ่งส่งเสริมสวัสดิการของสมาชิกและครอบครัวด้วย

-ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก ชุมนุมสหกรณ์ สหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์

-เชิงลบ

การกำหนดให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน และคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติสามารถผ่อนปรนหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้นั้น หากคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนดผ่อนปรนจนนานเกินไป ก็อาจส่งผลให้เกิดการผูกขาดอำนาจการบริหารงาน

-ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ ชุมนุมสหกรณ์ สหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์

(๒) ด้านการกำกับดูแลของหน่วยงานภาครัฐ

-เชิงบวก

การกำหนดให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์และให้มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการที่เกี่ยวข้องเป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ไม่เกินสองคนนั้น มุ่งหมายให้นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์และอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งมีความเหมาะสมกว่าการที่อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์จะเป็นนายทะเบียนสหกรณ์และแต่งตั้งอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ ส่วนสหกรณ์จังหวัดก็ยังคงได้รับมอบอำนาจในการกำกับดูแลสหกรณ์จากนายทะเบียนสหกรณ์ตามเดิม

การกำหนดให้ชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศมีอำนาจร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ทำให้หน่วยงานภาครัฐ (นายทะเบียนสหกรณ์) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสวัสดิการของภาคสหกรณ์ เพื่อให้สามารถส่งเสริมและกำกับดูแลการจัดสวัสดิการในรูปแบบหรือแนวทางเดียวกัน ตลอดจนสามารถที่จะตรวจสอบและกำกับดูแลเพื่อมิให้เกิดผลกระทบในทางลบเป็นวงกว้าง

-ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

-เชิงลบ

การกำหนดให้ชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศมีอำนาจร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดนั้น ทำให้นายทะเบียนสหกรณ์จะต้องเพิ่มความเข้มงวดในการกำกับดูแล เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่รัดกุมและโปร่งใส

-ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

(๓) ด้านคุณภาพชีวิตสมาชิกสหกรณ์

-เชิงบวก

การกำหนดให้ชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศมีอำนาจร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด จะทำให้เกิดการยกระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวซึ่งเป็นประชาชนระดับฐานรากให้มีความกินดีอยู่ดี มีระบบสวัสดิการที่ส่งเสริมการออม แก้ไขปัญหาหนี้สินที่ตกทอดมายังทายาทและสมาชิกผู้ค้าประกันก่อให้เกิดระบบสวัสดิการภายในชุมชนหรือองค์กรตามหลักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันอันเป็นอุดมการณ์สหกรณ์ และแบ่งเบาภาระความช่วยเหลือจากภาครัฐ

การจัดสวัสดิการเป็นการตอบสนองหลักการบริการสมาชิกและหลักความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการดำเนินงานของสหกรณ์ จะช่วยลดภาระที่สมาชิกและครอบครัวแบกรับอยู่ในปัจจุบันให้น้อยลงไป ทำให้สมาชิกและครอบครัวพอจะสร้างสมความสามารถและความเข้มแข็งที่จะพัฒนาชีวิตให้ดียิ่งขึ้นในขณะเดียวกันก็จะเป็นการเพิ่มสิ่งที่มีสมาชิกต้องการให้แก่สมาชิกมากกว่าที่จะแสวงหาด้วยตนเอง นอกจากนี้ ยังเป็นการสร้างหลักประกันที่มั่นคงแก่สมาชิก ครอบครัว และสังคม โดยรวม กล่าวคือ การจัดสวัสดิการจะเป็นตัวค้ำประกันว่าสมาชิกและครอบครัวจะได้รับความช่วยเหลือเมื่อมีความเดือดร้อน ไม่ถูกปล่อยให้โดดเดี่ยว (จากสหกรณ์ที่เขาเป็นเจ้าของ) โดยการนี้ ครอบครัวของสมาชิกก็จะพลอยได้รับการค้ำประกันไปด้วยและสังคมก็จะมั่นใจได้ว่าปัญหาของสมาชิกสหกรณ์จะไม่ถูกผลักให้เป็นปัญหาสังคม

-ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก ชุมนุมสหกรณ์ สหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์

-เชิงลบ

-ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ นี้ ส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของบุคคล การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่ อย่างไร

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นในเรื่องใด อย่างไร และเพียงใด หรือเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. แก้ไขเพิ่มเติมหลักการในเรื่องการกำหนดให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ การผ่อนปรนให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์สามารถ

ดำรงตำแหน่งได้เกินกว่าสองวาระติดต่อกันตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด และการเพิ่มอำนาจของชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศที่จะร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัว ทำให้เกิดการพัฒนาและส่งเสริมสหกรณ์อย่างบูรณาการ การบริหารงานของสหกรณ์มีความต่อเนื่องจากบุคลากรที่มีศักยภาพ สหกรณ์เกิดความเข้มแข็งเป็นองค์กรหลักของชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้แก่สมาชิกและครอบครัวได้ และสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวมีโอกาสทางสวัสดิการและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากสวัสดิการที่ชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศร่วมกับสหกรณ์สมาชิกเป็นผู้จัดขึ้น เช่น ทุนการศึกษา เงินช่วยเหลือเมื่อทุพพลภาพ การจัดสวัสดิการเพื่อจ่ายชดเชยหนี้เงินกู้ยืมให้แก่สหกรณ์แทนทายาทของสมาชิกที่เสียชีวิตและสมาชิกผู้ค้าประกัน และการจัดสวัสดิการเพื่อจ่ายเงินสมทบให้แก่สมาชิกรายบุคคลของสหกรณ์ที่เสียชีวิตตามจำนวนเงินค่าหุ้นและเงินฝาก เป็นต้น อันเป็นการลดภาระหนี้ครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์ด้วย

๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แก้ไขเพิ่มเติมหลักการในเรื่องการกำหนดให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ การผ่อนปรนให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์สามารถดำรงตำแหน่งได้เกินกว่าสองวาระติดต่อกันตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้สหกรณ์ (ซึ่งสมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของ) เกิดความเข้มแข็งและเป็นองค์กรหลักของชุมชนที่จะส่งเสริมการประกอบอาชีพและเศรษฐกิจให้แก่สมาชิกได้ตามหลักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันอันเป็นอุดมการณ์สหกรณ์ ตลอดจนเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐอีกทางหนึ่ง

นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ยังแก้ไขเพิ่มเติมหลักการในเรื่องการเพิ่มอำนาจของชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศที่จะร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัว ซึ่งจะทำให้สมาชิกสหกรณ์และครอบครัวได้รับสวัสดิการและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เช่น ทุนการศึกษา เงินช่วยเหลือเมื่อเจ็บป่วยหรือยากไร้หรือเสียชีวิต เงินชดเชยหนี้สินเมื่อเสียชีวิต เป็นต้น ซึ่งสมาชิกและครอบครัวสามารถที่จะดำรงชีพอยู่ได้อย่างเหมาะสมภายใต้คุณค่าของความเป็นมนุษย์ ตลอดจนก่อเกิดระบบสวัสดิการภายในชุมชนหรือองค์กรและลดการพึ่งพาความช่วยเหลือจากภาครัฐเมื่อสหกรณ์และคนในภาคสหกรณ์เข้มแข็ง ประชาชนในสังคมและระบบเศรษฐกิจโดยรวมก็เข้มแข็งไปด้วย

-การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อยเพียงใด

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อยเพียงใด และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา มากน้อยเพียงใด

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แก้ไขเพิ่มเติมหลักการในเรื่องการกำหนดให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ จะทำให้เกิดการพัฒนาและส่งเสริมสหกรณ์อย่างบูรณาการจากทุกหน่วยงาน เนื่องจากกิจการของสหกรณ์มีความหลากหลายและเกี่ยวข้องกับทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานอื่น ไม่ใช่เฉพาะแต่กรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เท่านั้น ประกอบกับตำแหน่งปลัดกระทรวงเป็นตำแหน่งที่เอื้อต่อการประสานงานกับทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานอื่น ดังนั้น เมื่อเกิดการพัฒนาและส่งเสริมสหกรณ์อย่างบูรณาการแล้ว จะทำให้สหกรณ์เกิดการพัฒนาอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน สามารถเป็นองค์กรหลักต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกและชุมชนได้

สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด

๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคม จะได้รับ
ได้แก่

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไม่ก่อให้เกิดความยุ่งยากที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นการเอื้ออำนวยแก่การบริหารงานด้านสหกรณ์ที่ก่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และสร้างความมั่นคงในชีวิตของสมาชิกและครอบครัว

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชน และการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไม่ก่อให้เกิดภาระด้านงบประมาณแก่รัฐ และไม่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน อีกทั้งการจัดสวัสดิการก็เป็นเงินจากภาคสหกรณ์เท่านั้น ซึ่งประชาชนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์และลดการพึ่งพาจากภาครัฐ

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าจะต้องใช้

บุคลากรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

เป็นไปตามกรอบที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

(ค) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในระยะห้าปีแรกของการบังคับใช้กฎหมาย

โดยเป็นงบดำเนินงานจำนวน - และงบลงทุนจำนวน -

๖.๒ กรณีที่เป็นร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณหรือไม่ อย่างไร

๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย

การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบและผู้รักษาการตามกฎหมาย

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

ไม่มี

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อ**การปฏิบัติงาน**ของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีความเกี่ยวข้องกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) เนื่องจากสวัสดิการบางอย่างที่ชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศและสหกรณ์สมาชิกจะจัดขึ้นอยู่เดิมก่อนนี้ มีการวินิจฉัยว่าเข้าลักษณะสัญญาประกันภัยและประกันชีวิต

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๗.๔ ผู้รักษาการตามกฎหมาย ได้แก่

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้รักษาการตามร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

การกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายเนื่องจาก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบการดำเนินการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

- เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง แต่ละขั้นตอนใช้เวลาดำเนินการเท่าใด

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรมอย่างไร

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริหารที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพอย่างไร

๘.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร

มีการมอบอำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์ไปยังรองนายทะเบียนสหกรณ์และเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อใช้อำนาจนายทะเบียนสหกรณ์ในเขตพื้นที่ที่ตนดูแล และมีระบบการรายงานการใช้อำนาจมายังนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อติดตาม

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

มีการตั้งหน่วยงานรับเรื่องร้องเรียนจากบุคคลภายนอก มีการตรวจสอบเรื่องร้องเรียน การสั่งแก้ไข
เรื่องที่ร้องเรียน รวมถึงตอบข้อร้องเรียนไปยังบุคคลภายนอก

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

๙.๑ ได้จัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา ตลอดจนกรอบสาระสำคัญของ
กฎหมายลำดับรองนั้น หรือไม่

เป็นภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ

ได้ยกร่างกฎหมายลำดับรองในเรื่องใดบ้าง

เป็นภารกิจภาครัฐ

๙.๒ มีกรอบในการตราอนุบัญญัติเพื่อป้องกันการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่บุคคลเกิน
สมควรอย่างไร

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

มีการรับฟังความคิดเห็น ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

จัดสัมมนารับฟังความคิดเห็นตามภูมิภาคต่าง ๆ จำนวน ๑๐ ครั้ง และรับฟังความคิดเห็นจาก
การตอบแบบสอบถามความคิดเห็นอีกจำนวน ๒ ครั้ง

๑๐.๑ ผู้ที่เกี่ยวข้องหรืออาจได้รับผลกระทบที่รับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานภาครัฐ

สำนักงานประมาณ

สำนักงาน ก.พ.

สำนักงาน ก.พ.ร.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ ได้แก่

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และหน่วยงานอื่น

ที่เกี่ยวข้อง

ภาคประชาชน/องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ

ประชาชนทั่วไป

องค์กรอื่น ได้แก่ ชุมชนสหกรณ์ และสหกรณ์

๑๐.๒ มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนหรือไม่ อย่างไร

มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นทางเว็บไซต์ของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมชน
สหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑๐.๓ จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและเสนอมาประกอบการพิจารณาของสภานิติบัญญัติ
แห่งชาติ

จัดทำ

ไม่มีการจัดทำ

ในกรณีจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น มีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้หรือไม่

วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง

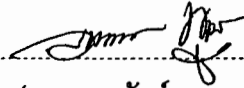
- พื้นที่ในการรับฟังความคิดเห็น
- ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น
- ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
- คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นและการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณา

จัดทำร่างกฎหมาย

รายละเอียดปรากฏตามสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นแนบท้าย

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๖

ลงชื่อ.....

(นายมงคลศักดิ์ พุกะนัดดี)

ประธานกรรมการดำเนินการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

ผู้ริเริ่มและผู้แทนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย

วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๑

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นายธีรุตม์ ชูช่วย

หมายเลขติดต่อ ๐๘๕๐๘๕๔๗๘๗

เรื่องเสร็จที่ ๑๔๐/๒๕๖๑

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกอบร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๒๓๗๗ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๐ ลงมติ

๑. อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ ยกเว้นในส่วนของการจัดตั้งกองทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์และการแก้ไขวัตถุประสงค์ของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้ความเห็นของกระทรวงการคลัง สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานงบประมาณ และธนาคารแห่งประเทศไทยไปประกอบการพิจารณาด้วย แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

๒. รับทราบแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรองและกรอบระยะเวลาของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ

๓. มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย และฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

๔. มอบหมายให้กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับไปดำเนินการยกร่างกฎหมาย รวมทั้งกำหนดกลไกและแนวทางในการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนในลักษณะเดียวกันกับการกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) เพื่อให้สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส และมีมาตรฐานในลักษณะเดียวกันกับสถาบันการเงินประเภทอื่น ๆ รวมทั้งพิจารณาความจำเป็นในการจัดตั้งกองทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์และการแก้ไขวัตถุประสงค์ของกองทุนพัฒนาสหกรณ์

ต่อมาสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๘๒๗๐ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๐ ลงมติ

๑. เห็นชอบแนวทางการปฏิรูประบบการบริหารจัดการและกำกับดูแลกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน และมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวต่อไป ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ ทั้งนี้ ให้กระทรวงการคลัง และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับความเห็นของกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงานงบประมาณไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

๒. เพื่อให้การปฏิรูประบบการบริหารจัดการและกำกับดูแลกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้และเป็นไปตามนโยบายมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๐ (เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.) จึงให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ ให้กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และธนาคารแห่งประเทศไทย เร่งพิจารณากำหนดแผนการดำเนินงานที่คำนึงถึงการให้โอกาสสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนในการปรับตัวในช่วงการเปลี่ยนผ่านไปสู่การปฏิรูประบบการบริหารจัดการและกำกับดูแลกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน รวมทั้งจัดฝึกอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน เพื่อให้สามารถนำแนวทางปฏิรูประบบการบริหารจัดการและกำกับดูแลกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนดังกล่าวไปขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๒ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการับหลักเกณฑ์ตามแนวทางการปฏิรูประบบการบริหารจัดการและกำกับดูแลกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ในส่วนที่ต้องอาศัยการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ ไปพิจารณาประกอบการดำเนินการในขั้นตอนของการตรวจร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อไป

จากนั้นสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๘๕๕๖ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๐ ลงมติ

๑. อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาโดยให้นำไปร่วมกับร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่อยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และให้รับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๐ [เรื่อง แนวทางการปฏิรูประบบการบริหารจัดการและกำกับดูแลกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน] รวมทั้งความเห็นของกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และธนาคารแห่งประเทศไทย ไปประกอบการพิจารณาด้วย แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

๒. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับความเห็นของกระทรวงการคลังไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณา โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง) ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวง กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และกรมส่งเสริมสหกรณ์) ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม และผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นควรจัดทำบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. หลักการของร่างพระราชบัญญัติ

๑.๑ หลักการของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑.๑.๑ กำหนดให้มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจากภาคเอกชนเข้าเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ และมีการออกระเบียบเพื่อให้มีการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ วรรคสาม)

๑.๑.๒ แก้ไขอำนาจในการกำกับดูแลของนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อให้ให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจออกระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ มีอำนาจในการดำเนินคดีต่อบุคคลที่กระทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย และมีอำนาจสั่งการให้สหกรณ์ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสหกรณ์ รวมถึงเปลี่ยนแปลงนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดเพื่อความสะดวกในการกำกับดูแลกลุ่มเกษตรกร เนื่องจากปัจจุบันมีสหกรณ์ที่มีได้กระทำการให้เป็นไปตามหลักการ อุดมการณ์ และวิธีการสหกรณ์ หรือออกระเบียบที่ไปกระทำการนอกขอบวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖ (๘) มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๑๒๑ วรรคสองและวรรคสาม)

๑.๑.๓ กำหนดเกี่ยวกับการยื่นอุทธรณ์ของผู้มีส่วนได้เสียจากการออกคำสั่งทางปกครองตามกฎหมาย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖ มาตรา ๓๘ มาตรา ๗๒ และเพิ่มมาตรา ๒๖/๑ มาตรา ๒๖/๒ มาตรา ๒๖/๓ และมาตรา ๒๖/๔)

๑.๑.๔ กำหนดให้มีการจัดสรรกำไรสุทธิเป็นทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์ และให้มีกองทุนพัฒนาสหกรณ์สามารถให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุนดำเนินธุรกิจกับกลุ่มเกษตรกร ทำให้กลุ่มเกษตรกรสามารถขอรับการสนับสนุนจากเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗)

๑.๑.๕ กำหนดให้นายทะเบียนสหกรณ์ประกาศกำหนดประเภทของสหกรณ์ที่สามารถรับบุคคลธรรมดาเข้าเป็นสมาชิกสมทบได้ เพื่อให้สามารถรับเด็กและเยาวชนเข้าเป็นสมาชิกสมทบได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง)

๑.๑.๖ กำหนดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ให้สามารถดำรงตำแหน่งต่อเนื่องกันได้ (ยกเลิกมาตรา ๕๐ วรรคสาม)

๑.๑.๗ กำหนดความรับผิดชอบของกรรมการและผู้จัดการสหกรณ์เมื่อกระทำให้สหกรณ์เกิดความเสียหาย (เพิ่มมาตรา ๕๑ วรรคสองและวรรคสาม)

๑.๑.๘ กำหนดคุณสมบัติของกรรมการสหกรณ์ที่เข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารสหกรณ์ให้เหมาะสมกับประเภทสหกรณ์ ธุรกิจ และขนาดของสหกรณ์ (เพิ่มมาตรา ๕๒ วรรคสอง)

๑.๑.๙ กำหนดคุณสมบัติสมาชิกหรือบุคคลภายนอกที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการตรวจสอบกิจการสหกรณ์ไว้อย่างชัดเจน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๓)

๑.๑.๑๐ กำหนดให้มีการจัดสรรกำไรสุทธิเป็นทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์ และให้มีกองทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์ เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่บรรดาสหกรณ์ที่ขาดสภาพคล่อง ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ประกอบด้วยรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมายเป็นประธานกรรมการ และผู้อำนวยการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยเป็นกรรมการและเลขานุการ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๐ และเพิ่มส่วนที่ ๗/๑ กองทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์ มาตรา ๖๘/๑ ถึงมาตรา ๖๘/๖)

๑.๑.๑๑ กำหนดการบัญชี จัดระบบบัญชี รวมถึงกำหนดข้อบัญชีใหม่ให้สอดคล้องกับระบบบัญชีสากล (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ มาตรา ๖๙ มาตรา ๗๑ (๒) และมาตรา ๘๐)

๑.๑.๑๒ กำหนดให้มีการควมรวบรวมสหกรณ์เพื่อสร้างความเข้มแข็ง โดยคำนึงถึงขนาดของสหกรณ์ ความเสี่ยงของสหกรณ์ เงินทุนหมุนเวียนและหนี้สิน และการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ (เพิ่มมาตรา ๕๐ วรรคสาม)

๑.๑.๑๓ ปรับปรุงแก้ไขบทกำหนดโทษให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น เนื่องจากบทกำหนดโทษเดิมไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน ที่มีการกระทำความผิดในขบวนการสหกรณ์มากขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ)

๑.๒ หลักการของแนวทางการปฏิรูประบบการบริหารจัดการและกำกับดูแลกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ที่กระทรวงการคลังเสนอ มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังต่อไปนี้

๑.๒.๑ หลักการในการกำกับดูแลกิจการทางการเงินของสหกรณ์ฯ เห็นควรให้มีการกำกับดูแลทางการเงินในแนวทางเดียวกับสถาบันการเงินและสถาบันการเงินเฉพาะกิจ โดยกำหนดเกณฑ์ที่ครอบคลุมความเสี่ยงสำคัญใน ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านธรรมาภิบาล ๒) ความเสี่ยงด้านเครดิต ๓) ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง และ ๔) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ โดยนำหลักการการกำกับดูแลสถาบันการเงินของ Basel Committee on Banking Supervision I (Basel I) มาปรับใช้ให้เหมาะสม ทั้งนี้ หลักเกณฑ์การกำกับดูแลความมั่นคงดังกล่าวจะแบ่งเป็น ๒ ระดับ (Tiered Supervision) ตามขนาดสินทรัพย์ของสหกรณ์ฯ ได้แก่ ๑) สหกรณ์ฯ ขนาดใหญ่ที่มีสินทรัพย์มากกว่า ๕,๐๐๐ ล้านบาท และ ๒) สหกรณ์ฯ ขนาดเล็กที่มีขนาดสินทรัพย์น้อยกว่า ๕,๐๐๐ ล้านบาท โดยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความมั่นคงทางการเงินสำหรับสหกรณ์ฯ ขนาดใหญ่จะมีความเข้มงวดกว่าสหกรณ์ฯ ขนาดเล็ก

๑.๒.๒ ร่างระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการกำกับดูแลกิจการทางการเงินของสหกรณ์ฯ พ.ศ. ประกอบด้วย ๔ หมวด ดังนี้

(๑) ด้านธรรมาภิบาล แบ่งออกเป็นเกณฑ์ด้านธรรมาภิบาลสำหรับสหกรณ์ฯ ทุกขนาด และเกณฑ์ด้านธรรมาภิบาลเพิ่มเติมสำหรับสหกรณ์ฯ ขนาดใหญ่

(๒) ความเสี่ยงด้านเครดิต แบ่งออกเป็นเกณฑ์สำหรับสหกรณ์ฯ ทุกขนาด และเกณฑ์ความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มเติมสำหรับสหกรณ์ฯ ขนาดใหญ่

(๓) ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง แบ่งออกเป็นเกณฑ์สำหรับสหกรณ์ฯ ทุกขนาด และเกณฑ์ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเพิ่มเติมสำหรับสหกรณ์ฯ ขนาดใหญ่

(๔) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ โดยกำหนดกรอบหลักเกณฑ์ในภาพรวมของการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการสำหรับสหกรณ์ฯ ทุกขนาด ส่วนสหกรณ์ขนาดใหญ่เห็นควรให้มีการสร้างและพัฒนา Operation Risk Management Environment โดยกำหนดให้คณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงมีหน้าที่ในการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ รวมถึงกำหนดให้มีหน่วยงานตรวจสอบภายในเป็นการเฉพาะ

๑.๒.๓ ปรับปรุงโครงสร้างระบบการกำกับดูแลสหกรณ์ฯ ให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว เห็นควรให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาดำเนินการเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) แยกโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการสหกรณ์ฯ ออกจากการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ฯ เพื่อให้เกิดความเป็นอิสระในการกำกับดูแลกิจการทางการเงินของสหกรณ์ฯ โดยจัดตั้งคณะกรรมการกำกับและตรวจสอบการประกอบกิจการทางการเงินของสหกรณ์ฯ เพื่อทำหน้าที่พัฒนา

หลักเกณฑ์การกำกับและตรวจสอบการประกอบกิจการทางการเงินของสหกรณ์ฯ เป็นการเฉพาะ โดยให้แยกออกจากคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติที่ทำหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนาระบบสหกรณ์เป็นหลัก

(๒) องค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ควรมีผู้แทนจากองค์กรกำกับดูแลทางการเงิน เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงาน ก.ล.ต. เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินการธนาคาร โดยต้องไม่เป็นผู้บริหารสหกรณ์ฯ และผู้นำขบวนการสหกรณ์ฯ เพื่อป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interests) ที่อาจเกิดขึ้นกับการออกเกณฑ์กำกับดูแลและตรวจสอบกิจการทางการเงินของสหกรณ์ฯ

(๓) เห็นควรให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นเลขานุการคณะกรรมการฯ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการสนับสนุนการดำเนินงานกำกับและตรวจสอบกิจการทางการเงินของคณะกรรมการฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒.๔ พัฒนารฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศของสหกรณ์ฯ ให้มีความทันสมัย โดยในระยะเริ่มแรกควรกำหนดให้สหกรณ์ฯ ขนาดใหญ่นำส่งงบดุลและงบกำไรขาดทุนแบบละเอียด และข้อมูลตามแบบการรายงานข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย ส่วนสหกรณ์ฯ ขนาดเล็กอาจกำหนดให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเป็นผู้รวบรวมข้อมูลจากสหกรณ์ฯ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบนำส่งเข้าระบบฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ และในระยะยาวเห็นควรสร้างระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถรองรับข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์ฯ ทุกแห่ง

๑.๓ หลักการของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑.๓.๑ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข รวมทั้งกลไกการกำกับดูแลสหกรณ์ซึ่งประกอบธุรกิจเงินทุน โดยให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีหน้าที่เสนอแนะให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบกิจการของสหกรณ์ซึ่งประกอบธุรกิจเงินทุนขึ้นโดยเฉพาะ และกำหนดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลให้สหกรณ์ซึ่งประกอบธุรกิจเงินทุนปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา และหากพบว่ามี การดำเนินการไม่ถูกต้องให้มีอำนาจสั่งแก้ไขหรือระงับการดำเนินการ หรือกรณีที่มีการกระทำนั้นอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน อาจขอให้นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่งหรือสั่งเลิกสหกรณ์ได้ ทั้งนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวอาจมอบหมายให้ข้าราชการในกรมส่งเสริมสหกรณ์หรือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ดำเนินการเกี่ยวกับการกำกับดูแลสหกรณ์ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ในฐานะเป็นพนักงานของธนาคารแห่งประเทศไทยก็ได้ (เพิ่มมาตรา ๘/๑)

๑.๓.๒ แก้ไขเพิ่มเติมให้การกำหนดระบบบัญชีและมาตรฐานการสอบบัญชี ตลอดจนสมุดบัญชี และแบบรายงานต่าง ๆ ที่สหกรณ์ต้องยื่นต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ให้นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดตามคำแนะนำของอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖ (๒) และเพิ่มมาตรา ๑๖ (๒/๑))

๑.๓.๓ แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการร้องทุกข์และการฟ้องคดีแทนสหกรณ์ โดยกำหนดให้สมาชิกมีสิทธิร้องขอให้นายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ดำเนินการร้องทุกข์หรือฟ้องคดีแทนสหกรณ์ได้ และกำหนดระยะเวลาเร่งรัดให้ดำเนินการพิจารณาเรื่องภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ (เพิ่มมาตรา ๒๑ วรรคสอง)

๑.๓.๔ แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการกำหนดประเภทของสหกรณ์ โดยให้กำหนดประเภทและลักษณะ รวมถึงขอบเขตการดำเนินกิจการที่พึงดำเนินการได้ของสหกรณ์แต่ละประเภทในกฎกระทรวง รวมทั้งกำหนดให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งการได้ตามที่เห็นสมควรในกรณีที่สหกรณ์ดำเนินการนอกขอบเขตที่จะพึงดำเนินการได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๓ วรรคสอง และเพิ่มมาตรา ๓๓ วรรคสาม)

๑.๓.๕ กำหนดลักษณะต้องห้ามของกรรมการดำเนินการสหกรณ์โดยเพิ่มเติมกรณีเคยถูกให้พ้นจากตำแหน่งหรือเคยเป็นกรรมการในสหกรณ์ที่ถูกสั่งเลิกสหกรณ์ตามคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๘/๑ (เพิ่มมาตรา ๕๒ (๕))

๑.๓.๖ กำหนดให้กรรมการ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ต้องรับผิดชอบร่วมกันต่อสมาชิกสหกรณ์ ในกรณีที่เกิดความเสียหายใด ๆ อันเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์หรือธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อเป็นการเยียวยาความเสียหายให้แก่สมาชิกสหกรณ์ (เพิ่มมาตรา ๕๒/๑)

๑.๓.๗ กำหนดเงื่อนไขการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ โดยห้ามสหกรณ์จัดสรรกำไรสุทธิประจำปีจนกว่าจะได้ดำเนินการจัดทำบัญชีตามแบบและรายการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์หรือผู้สอบบัญชีแจ้งให้ทราบ (เพิ่มมาตรา ๖๐ วรรคสาม)

๑.๓.๘ แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษ ดังนี้

(๑) กรณีสหกรณ์ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๘/๑ (เพิ่มมาตรา ๑๒๘/๑)

(๒) กรณีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ ผู้จัดการสหกรณ์ หรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์ผู้ใดมีมติหรือดำเนินการฝ่าฝืนข้อห้ามเรื่องการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีตามมาตรา ๖๐ วรรคสาม (เพิ่มมาตรา ๑๓๑/๑)

(๓) กรณีสหกรณ์กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยกรรมการดำเนินการสหกรณ์หรือผู้จัดการสหกรณ์ซึ่งเป็นผู้ลงมติให้สหกรณ์ดำเนินการหรืองดเว้นการดำเนินการ หรือเป็นผู้ดำเนินการ หรือรับผิดชอบในการดำเนินการนั้น ได้กระทำความผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใด ๆ โดยทุจริต (เพิ่มมาตรา ๑๓๓/๑)

๒. ข้อสังเกตและความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ

๒.๑.๑ กระทรวงการคลัง ไม่ขัดข้องในหลักการของข้อเสนอของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในเรื่องของสหกรณ์ในภาคการเกษตร และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับส่วนที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ดังนี้

(๑) ควรปรับปรุงโครงสร้างการกำกับดูแลสหกรณ์ให้มีความอิสระและคล่องตัวมากยิ่งขึ้น โดยแยกอำนาจการกำกับดูแลกิจการทางการเงินของสหกรณ์ออกจาก การส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ ด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการกำกับและตรวจสอบการประกอบกิจการทางการเงินของสหกรณ์ (คณะกรรมการฯ) ขึ้นเป็นการเฉพาะ เพื่อทำหน้าที่ออกหลักเกณฑ์การกำกับและตรวจสอบการประกอบกิจการทางการเงินของสหกรณ์ โดยคณะกรรมการฯ ควรประกอบไปด้วยผู้แทนจากองค์กรกำกับดูแลทางการเงิน เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทยและสำนักงานคณะกรรมการกำกับ

หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการเงินการธนาคาร ทั้งนี้ เพื่อป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น กับการออกเกณฑ์กำกับดูแลและตรวจสอบกิจการทางการเงินของสหกรณ์ กรรมการจะต้องไม่เป็น ผู้บริหารสหกรณ์ และผู้นำขบวนการสหกรณ์ นอกจากนี้ ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการฯ ต้องมี ความเชี่ยวชาญด้านการเงิน การธนาคารและด้านการบัญชีเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ โดยอาจมอบหมายให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นเลขานุการคณะกรรมการฯ

(๒) เพื่อให้นายทะเบียนสหกรณ์มีฐานอำนาจในการกำกับดูแลที่ชัดเจน ควรกำหนดอำนาจนายทะเบียนสหกรณ์ในการออกเกณฑ์ความมั่นคงทางการเงิน โดยกำหนดให้ นายทะเบียนมีอำนาจในการออกระเบียบหรือคำสั่งทางการเงิน

(๓) เพื่อป้องกันการผูกขาดอำนาจของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ควรคงบทบัญญัติของพระราชบัญญัติสหกรณ์ในปัจจุบัน ที่กำหนดให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ สามารถดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน ๒ วาระติดต่อกัน

(๔) ควรปรับปรุงโครงสร้างของกองทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์ โดยให้จัดตั้งกองทุนอยู่ภายใต้สังกัดหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสหกรณ์และมีความเชี่ยวชาญ ด้านการเงินการธนาคาร และให้ค่านวณเงินนำส่งจากสหกรณ์จากฐานเงินฝากและหุ้นของสหกรณ์

๒.๑.๒ สำนักงานศาลยุติธรรม เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ สหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. และมีข้อสังเกตบางประการ ดังนี้

(๑) ร่างมาตรา ๒๖/๑ วรรคสาม เห็นควรแก้ไขถ้อยคำในวรรคสาม เป็น “คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด” เพื่อให้สอดคล้องกับวรรคหนึ่ง

(๒) ร่างมาตรา ๔๑ กำหนดให้นายทะเบียนสหกรณ์ประกาศกำหนดประเภท ของสหกรณ์ที่สามารถรับบุคคลธรรมดาเข้าเป็นสมาชิกสมทบได้ โดยไม่อยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๓๓ (๒) ก็ได้ กรณีตามร่างมาตรา ๔๑ มีความเกี่ยวข้องกับอำนาจการเข้าทำนิติกรรมของผู้เยาว์ ซึ่งการที่ผู้เยาว์จะทำ นิติกรรมใด ๆ จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมตามมาตรา ๒๑ แห่งประมวลกฎหมาย แห่งแพ่งและพาณิชย์ การเข้าเป็นสมาชิกสมทบถือเป็นการทำนิติกรรมประการหนึ่งเนื่องจากการก่อให้เกิด สิทธิตามมาตรา ๑๔๙ ดังนั้น การเข้าเป็นสมาชิกสมทบของผู้เยาว์จึงตกอยู่ในบังคับแห่งประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเรื่องความสามารถ จึงเห็นควรเพิ่มเติมถ้อยคำว่า “ภายใต้บทบัญญัติ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์” ในตอนต้นของข้อความในร่างมาตรา ๔๑

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากหลักการและเหตุผลตามร่างมาตรา ๔๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เยาว์เข้าเป็นสมาชิกสมทบในสหกรณ์บางประเภท แต่ความ ตามร่างมาตราดังกล่าวอาจทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการกำหนดประเภทสหกรณ์ในการรับผู้เยาว์เป็นสมาชิก ประเภทสมทบโดยมิได้รวมถึงสมาชิกสมทบกรณีทั่วไป จึงเห็นควรปรับแก้ถ้อยคำโดยให้แยกกรณี การรับสมาชิกสมทบที่เป็นผู้เยาว์ ดังนี้

“มาตรา ๔๑ ให้นายทะเบียนสหกรณ์ประกาศกำหนดประเภทของสหกรณ์ ที่สามารถรับสมาชิกสมทบได้

ภายใต้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้นายทะเบียน สหกรณ์ประกาศกำหนดประเภทของสหกรณ์ที่สามารถรับผู้เยาว์เป็นสมาชิกสมทบได้”

(๓) ร่างมาตรา ๖๘/๖ กำหนดให้มีสำนักงานเลขาธิการกองทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์ขึ้น แต่ไม่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการกองทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์ไว้ จึงเห็นควรกำหนดเรื่องดังกล่าวให้มีความชัดเจน เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในทางปฏิบัติ

๒.๑.๓ สำนักงบประมาณ พิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ แต่มีข้อสังเกตว่ากรณีร่างมาตรา ๙ ที่ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และบัญญัติความขึ้นใหม่โดยกำหนดให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาสหกรณ์ขึ้นในกรมส่งเสริมสหกรณ์ นั้น มีผลเป็นการยกเลิกกองทุนเดิมและให้จัดตั้งกองทุนใหม่ จึงเห็นสมควรกำหนดให้ทุน ทรัพย์สิน หนี้สิน และงบประมาณของกองทุนพัฒนาสหกรณ์เดิมมาเป็นของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย และกรณีร่างมาตรา ๖๘ ส่วนที่ ๓/๑ ที่ให้จัดตั้งกองทุนรักษาเสถียรภาพสหกรณ์ขึ้นใหม่ นั้น สำนักงบประมาณมีข้อสังเกตว่ากองทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์อาจมีการทำงานที่ซ้ำซ้อนกับกองทุนพัฒนาสหกรณ์ได้ จึงเห็นสมควรที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะพิจารณาภารกิจและอำนาจหน้าที่ของทั้งสองกองทุนให้เหมาะสมและชัดเจนด้วย

๒.๑.๔ ธนาคารแห่งประเทศไทย เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาของสหกรณ์ที่มีอยู่ในปัจจุบันได้อย่างเบ็ดเสร็จ เนื่องจากในช่วงที่ผ่านมาสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีปริมาณสินทรัพย์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว โดยมีปริมาณสินเชื่อคิดเป็นร้อยละ ๑๕ ของสินเชื่อครัวเรือนทั้งหมด และมีการทำธุรกรรมทางการเงินที่มีความซับซ้อนและมีความเสี่ยงเพิ่มมากขึ้นจนอาจก่อให้เกิดปัญหาต่อเสถียรภาพทางการเงินได้ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อสมาชิกสหกรณ์เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ กฎหมายที่บังคับใช้กับสหกรณ์ยังมีลักษณะส่งเสริมมากกว่ากำกับดูแล จึงพบว่าสหกรณ์มีการดำเนินธุรกิจที่นอกเหนือจากปรัชญาของสหกรณ์ และเป็นแหล่งสะสมความเปราะบางของระบบการเงิน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งปฏิรูประบบการบริหารจัดการและการกำกับดูแลสหกรณ์ โดยเฉพาะสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน โดยการปรับปรุงกรอบกฎหมายตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดประสิทธิภาพ โดยเห็นว่าควรให้มีองค์กรที่กำกับดูแลสหกรณ์และแยกออกมาไว้ในกฎหมายเฉพาะและปรับปรุงกฎเกณฑ์เรื่องการเงินและธรรมาภิบาล นอกจากนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เคยเสนอแนวทางปฏิรูปสหกรณ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว ดังนี้

(๑) ควรแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการให้อำนาจแก่องค์กรที่ดูแล และตรวจสอบสหกรณ์ เพื่อให้สามารถกำกับดูแล ติดตาม และตรวจสอบ ตลอดจนสั่งการ แก้ไข และลงโทษสหกรณ์ที่กระทำผิดได้อย่างทันการณ์

(๒) ด้วยสหกรณ์ออมทรัพย์มีจำนวนและขนาดที่แตกต่างกันมาก การออกหลักเกณฑ์กำกับดูแลด้านธรรมาภิบาลและความมั่นคงเพิ่มเติม จึงควรกำกับดูแลโดยแบ่งตามลำดับชั้น (Tiered regulation) และตามขนาดสินทรัพย์ เพื่อไม่ให้เป็นการกระทบกับสหกรณ์ขนาดเล็กจนเกินไป และอาจพิจารณาทยอยบังคับใช้แบบ Phasing เพื่อไม่ให้กระทบการดำเนินงานของสหกรณ์ในช่วงเปลี่ยนผ่านการกำกับดูแล

(๓) ควรเร่งปฏิรูปโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรกำกับดูแล ทั้งด้านระบบการติดตาม การรายงานข้อมูล ระบบบัญชี และบุคลากรของผู้กำกับดูแล โดยการวางระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อช่วยในการวางแผน วิเคราะห์ และติดตามฐานะการดำเนินงานและความเสี่ยงของสหกรณ์

(๔) ควรจัดตั้งศูนย์กลางการบริหารสภาพคล่องของระบบสหกรณ์ให้มีลักษณะ Closed loop เพื่อเป็นแหล่งบริหารสภาพคล่องให้กับระบบสหกรณ์ และเพื่อไม่ให้กระทบต่อเสถียรภาพระบบการเงินโดยรวม

๒.๑.๕ ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ พิจารณาแล้ว เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เนื่องจาก การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายที่จะปรับปรุงกลไกของกฎหมายที่ใช้ในการบริหารจัดการและการกำกับดูแลสหกรณ์ให้อึดหยุ่นต่อการพัฒนาและคุ้มครองระบบสหกรณ์มากขึ้น แต่มีข้อสังเกตว่า ปัญหาของขบวนการสหกรณ์ในปัจจุบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งสหกรณ์การเงิน นอกจาก จะต้องมีการกำกับดูแลที่รวดเร็วทันต่อเวลาและสถานการณ์แล้ว การกำหนดให้มีทุนรักษาเสถียรภาพ ระบบสหกรณ์ที่ให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่บรรดาสหกรณ์ที่ขาดสภาพคล่อง แม้โดยหลักการ จะเป็นสิ่งที่ดี แต่การดำเนินการจะมีหลักปฏิบัติที่แตกต่างจากการกำกับดูแลสหกรณ์ทั่วไป จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมในส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอและเหมาะสม จึงจะสามารถบรรลุเจตนารมณ์ ที่วางเอาไว้

๒.๑.๖ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาแล้ว เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่กระทรวง เกษตรและสหกรณ์เสนอ สำหรับการกำหนดให้มีทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์ เพื่อให้ ให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่สหกรณ์ที่ขาดสภาพคล่อง โดยจะมีการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนด อัตราการจัดเก็บเงินเข้าในกองทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์ต่อไป นั้น เห็นว่า เป็นมาตรการ ในเชิงรับเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น ซึ่งกรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ควรต้องดำเนินมาตรการเชิงรุก เพื่อป้องกันและแจ้งเตือนปัญหาให้สหกรณ์ได้ดำเนินการปรับปรุง และแก้ไขควบคุมไปด้วย โดยเฉพาะการติดตามผลการดำเนินงานของสหกรณ์อย่างใกล้ชิดและทั่วถึง และการตรวจสอบรับรองระบบบัญชีและการเงินของสหกรณ์ทุกแห่งอย่างรวดเร็วและโปร่งใส ตามมาตรฐานทางการบัญชี รวมทั้งการวางระบบ กลไก และเครือข่ายที่จำเป็นในการกำกับดูแลสหกรณ์ ทุกประเภทให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงจากการบริหารงานผิดพลาด ของสหกรณ์ดังเช่นที่ผ่านมา

๒.๑.๗ สำนักงานอัยการสูงสุด กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นชอบ ในหลักการของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยไม่มีความคิดเห็นเพิ่มเติม

๒.๒ ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการปฏิรูประบบการบริหารจัดการ และกำกับดูแลกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ที่กระทรวงการคลังเสนอ

๒.๒.๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เห็นด้วยในหลักการตามแนวทางการปฏิรูประบบการบริหารจัดการและกำกับดูแลกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนตามที่ กระทรวงการคลังเสนอ และมีความเห็นเพิ่มเติมในแต่ละประเด็น ดังนี้

(๑) หลักการในการกำกับดูแลกิจการทางการเงินของสหกรณ์ฯ เห็นด้วยกับ การนำหลักการตาม Basel I มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสหกรณ์ในการกำกับความเสี่ยง ทั้ง ๔ ด้าน (ด้านธรรมาภิบาล ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง และความเสี่ยง ด้านปฏิบัติการ) และการออกเกณฑ์กำกับดูแลตามขนาดสินทรัพย์ของสหกรณ์ฯ เนื่องจากได้มีการหารือ ร่วมกับกระทรวงการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทยเกี่ยวกับเรื่องหลักเกณฑ์ดังกล่าวอยู่เป็นระยะ

(๒) ร่างระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการกำกับดูแลกิจการทางการเงินของสหกรณ์ฯ พ.ศ. เห็นด้วยกับหลักการในการกำหนดหลักเกณฑ์ แต่มีรายละเอียดบางประการที่ไม่สามารถดำเนินการได้ภายใต้สถานการณ์ปัจจุบัน หากต้องการให้มีสภาพบังคับ เห็นสมควรกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยจะต้องไปเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ในมาตรา ๑๖ (๘) ดังนี้

“(๘) ออกระเบียบหรือคำสั่ง เพื่อให้มีการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ระเบียบใดที่กำกับดูแลเกี่ยวกับการเงินของสหกรณ์ ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับและตรวจสอบการประกอบกิจการทางการเงินของสหกรณ์ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง”

(๓) ปรับปรุงโครงสร้างระบบการกำกับดูแลสหกรณ์ฯ โดยให้ตั้งคณะกรรมการกำกับและตรวจสอบการประกอบกิจการทางการเงินของสหกรณ์ ประกอบด้วย อาทิ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เป็นโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเงินการธนาคาร เห็นด้วยกับการตั้งคณะกรรมการกำกับและตรวจสอบการประกอบกิจการทางการเงินของสหกรณ์ฯ โดยต้องมีการแก้ไขพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อกำหนดให้มีคณะกรรมการดังกล่าว

ขณะนี้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการให้แก้ไขพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาดำเนินการแล้ว หากจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว เห็นสมควรให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการับไปพิจารณาในชั้นตรวจร่างพระราชบัญญัติตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการ

(๔) พัฒนารฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศสหกรณ์ฯ ให้มีความทันสมัย เห็นด้วยกับการพัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อนำมาประกอบการกำกับและตรวจสอบกิจการ โดยกำหนดระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ให้สหกรณ์ฯ ขนาดใหญ่จัดส่งข้อมูลด้านการเงินตามแบบที่กำหนดอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๗ ประกอบกับมาตรา ๑๖ (๘) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ และในระยะยาวกรมส่งเสริมสหกรณ์อยู่ระหว่างการจัดจ้างพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อรองรับการรายงานข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์

ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะพิจารณาออกหลักเกณฑ์ตามกรอบแนวทางปฏิรูปฯ ที่กระทรวงการคลังเสนอต่อไป

๒.๒.๒ กระทรวงสาธารณสุข เห็นชอบในหลักการแนวทางการปฏิรูปฯ โดยมีข้อสังเกตในข้อ ๔.๔.๓ ปรับปรุงโครงสร้างระบบการกำกับดูแลสหกรณ์ฯ ข้อ (๒) องค์ประกอบคณะกรรมการฯ ขอให้คำนึงถึงหลักสหกรณ์สากล ในหลักการปกครองตนเองและความเป็นอิสระ

๒.๒.๓ สำนักงบประมาณ เห็นชอบในหลักการแนวทางการปฏิรูปฯ อย่างไรก็ตามก็ตีหลักเกณฑ์และโครงสร้างเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการกำกับดูแลกิจการ และร่างระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการกำกับดูแลกิจการทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน นั้น เห็นสมควรที่กระทรวงการคลังและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะพิจารณาร่วมกันและดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วน เพื่อมิให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติและเป็นประโยชน์อย่างแท้จริงต่อสมาชิกสหกรณ์ฯ ในภาพรวม

๒.๒.๔ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เห็นชอบในหลักการของการปฏิรูปฯ อย่างไรก็ตาม สำหรับร่างระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการกำกับดูแลกิจการทางการเงินของสหกรณ์ฯ พ.ศ. ที่เป็นการกำหนดข้อบังคับให้สหกรณ์ต้องปฏิบัติตามนั้น เห็นว่า ถึงแม้สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะเป็นสถาบันการเงิน แต่หลักการพื้นฐานของสหกรณ์ทั้งสองประเภทมีความแตกต่างกับสถาบันการเงินทั่วไป คือสหกรณ์จะดำเนินการอยู่บนพื้นฐานของการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในขณะที่สถาบันการเงิน เช่น ธนาคารพาณิชย์ จะมุ่งแสวงหากำไร ดังนั้น การกำหนดข้อบังคับเพิ่มเติมใด ๆ จึงควรคำนึงถึงหลักการข้างต้นประกอบด้วย

๒.๒.๕ ธนาคารแห่งประเทศไทย เห็นด้วยกับแนวทางการปฏิรูปฯ สำหรับเกณฑ์กำกับดูแลธรรมาภิบาล ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง และความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ที่ปรากฏในร่างระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการกำกับดูแลกิจการทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ. ตามที่กระทรวงการคลังจัดทำร่างมา นั้น ธปท. เห็นว่าการนำหลักเกณฑ์ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีไปใช้กำกับดูแลสหกรณ์จะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้ระบบสหกรณ์ดำเนินการได้ตามปรัชญาที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ การนำเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นบังคับใช้ อาจพิจารณาให้สหกรณ์มีระยะเวลาการปรับตัวและจัดทำระบบจึงอาจใช้วิธีทยอยดำเนินการในแต่ละเกณฑ์ที่กำหนดได้ เพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นและเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้องได้ปรับตัว และควรมีการลงโทษสหกรณ์ที่ฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรมด้วย

๒.๒.๖ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นว่า แนวทางการปฏิรูปฯ เป็นการวางระบบการบริหารจัดการและกำกับดูแลกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) อย่างไรก็ตาม การวางระเบียบการกำกับดูแลสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่มีอยู่จำนวนมากอาจมีข้อจำกัดเกี่ยวกับบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานหรือมีคุณสมบัติที่เหมาะสม และการบริหารจัดการในบางกรณี จึงเห็นว่า ควรมอบหมายให้กระทรวงการคลังและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับไปหารือร่วมกันเพื่อวางแนวทางในการกำกับดูแลสหกรณ์ที่เหมาะสมและพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๐ และร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่คณะกรรมการพัฒนาการกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอด้วย

๒.๒.๗ กระทรวงพลังงานและกระทรวงมหาดไทย เห็นชอบกับแนวทางการปฏิรูปฯ โดยไม่มีความเห็นเพิ่มเติม

๒.๓ ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ

๒.๓.๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เห็นด้วยกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) เจตนารมณ์ของการยกร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ประสงคจะกำกับดูแลสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หรือดำเนินการในการรับฝากเงินหรือให้กู้ยืมเงิน และมีสมาชิกที่มีได้อยู่ในหน่วยงานหรือองค์กรเดียวกันหรือมิได้ประกอบอาชีพเดียวกัน แต่ควรพิจารณานำไปใช้กำกับดูแลสหกรณ์อื่นที่มีลักษณะเช่นเดียวกับการประกอบธุรกิจเงินทุนด้วย เนื่องจากจะเป็นผลดีต่อการกำกับดูแลสหกรณ์

(๒) การกำหนดให้มีพระราชกฤษฎีกาให้อำนาจธนาคารแห่งประเทศไทยหรือมอบหมายให้ข้าราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์หรือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำกับดูแลสหกรณ์ที่มีลักษณะตามมาตรา ๘/๑ โดยที่กฎหมายฉบับยกร่างก็มีได้ยกเลิกหรือยกเว้นอำนาจนายทะเบียนสหกรณ์ในพระราชบัญญัติสหกรณ์มาตราอื่น เช่น มาตรา ๒๒ เช่นนี้ นายทะเบียนสหกรณ์ยังสามารถใช้อำนาจสั่งการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ได้ จึงอาจเกิดความสับสนในการใช้อำนาจของธนาคารแห่งประเทศไทยหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายกับนายทะเบียนสหกรณ์ ดังนั้น ควรกำหนดให้มีผู้มีอำนาจชัดเจนเพียงฝ่ายเดียว

(๓) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ยกร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา และคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการแล้วเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๐ จึงเห็นควรนำร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่คณะรัฐมนตรีมีมติแล้วดังกล่าว

๒.๓.๒ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เห็นว่า ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาของสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันได้อย่างเบ็ดเสร็จ เนื่องจากสหกรณ์บางแห่งมีการดำเนินธุรกิจที่นอกเหนือจากปรัชญาของสหกรณ์และเป็นแหล่งสะสมความเปราะบางของระบบการเงิน จึงควรปรับปรุงกรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลความมั่นคง การกำกับดูแลความเสี่ยง กระบวนการกำกับและตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพรัดกุมและทันต่อเหตุการณ์ ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดประสิทธิผล โดยเฉพาะสหกรณ์ที่ทำธุรกิจทางการเงิน เพื่อให้การประกอบธุรกิจสอดคล้องกับปรัชญาสหกรณ์ และเป็นที่ยังทางการเงินให้กับสมาชิกได้อย่างแท้จริง โดยมีข้อสังเกตดังนี้

(๑) การแก้ไขกฎหมายต้องกำหนดให้มีองค์กรที่มีหน้าที่และอำนาจเป็นการเฉพาะในการกำกับดูแลและตรวจสอบสหกรณ์ โดยองค์กรดังกล่าวควรมีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสหกรณ์ทั้งกระบวนการอย่างสมบูรณ์ เพื่อให้สามารถติดตามฐานะการดำเนินงานของสหกรณ์และความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง ดูแลสมาชิกผู้ใช้บริการทางการเงิน ตลอดจนบังคับใช้กฎหมายให้สามารถลงโทษสหกรณ์และผู้บริหารสหกรณ์ที่กระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) การกำหนดให้ ธปท. เป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลสหกรณ์ซึ่งประกอบธุรกิจเงินทุนตามร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว อาจมีความไม่เหมาะสมเนื่องจากในปัจจุบันสหกรณ์มีจำนวนมากและกระจายอยู่ทั่วประเทศ ซึ่ง ธปท. ไม่สามารถทำหน้าที่กำกับดูแลสหกรณ์ข้างต้นได้อย่างทั่วถึงและเกิดประสิทธิภาพได้ นอกจากนี้ อาจมีผลกระทบต่อการทำหน้าที่หลักของ ธปท. ในการรักษาเสถียรภาพราคาและการกำกับดูแลสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ ซึ่งมีขนาดสินทรัพย์ที่มีความสำคัญต่อความเสี่ยงเชิงระบบมาก ดังนั้น การกำหนดให้จัดตั้งองค์กรที่มีหน้าที่เฉพาะในการกำกับดูแลสหกรณ์ เช่นเดียวกับที่กระทรวงการคลังทำหน้าที่กำกับดูแลผู้ประกอบการเงินขนาดเล็กหรือเฉพาะกลุ่มและสถาบันการเงินภาคประชาชน น่าจะมีความเหมาะสมมากกว่า นอกจากนี้ ธปท. ได้ให้การช่วยเหลือกรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในด้านองค์ความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับ ตรวจสอบสถาบันการเงิน ตลอดจนการพัฒนาระบบฐานข้อมูล ซึ่ง ธปท. ยินดีให้ความร่วมมือและสนับสนุนด้านวิชาการและการฝึกอบรมบุคลากรตามที่ได้รับร้องขอด้วย

๒.๓.๓ กระทรวงการคลังพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้ว ไม่ขัดข้องกับหลักการที่ สคก. เสนอที่จะกำหนดมาตรการการกำกับดูแลสหกรณ์เพิ่มเติม และมีความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนี้

(๑) ควรให้มีการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นมาตรฐานเดียวกันเนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์สามารถรับสมาชิกสมทบได้ จึงทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์สามารถให้บริการทางการเงินโดยเฉพาะการรับฝากเงินจากบุคคลที่มีได้ประกอบอาชีพหรืออยู่ภายใต้สังกัดองค์กรที่สหกรณ์ออมทรัพย์ตั้งอยู่เช่นเดียวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียน

(๒) สำหรับหน่วยงานที่จะทำหน้าที่กำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน นั้น เห็นว่า ในระยะแรกควรเป็นหน่วยงานที่สามารถนำแนวทางการปฏิรูประบบการบริหารจัดการและกำกับดูแลกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ตามที่กระทรวงการคลังเสนอในหนังสือ ส่วนที่ ๓ ที่ กค ๑๐๐๖/๒๓๖๑ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมาพิจารณาปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในระยะยาวเห็นควรให้จัดตั้งองค์การอิสระเป็นหน่วยงานกำกับดูแลและตรวจสอบการประกอบธุรกิจการเงินภาคประชาชนในระดับฐานราก โดยมีหน้าที่กำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนียน และองค์การการเงินชุมชนรวมทั้ง อาจขยายขอบเขตองค์กรดังกล่าวให้สามารถกำกับดูแลธุรกิจอื่น ๆ ที่ปัจจุบันยังไม่มีผู้กำกับดูแลเป็นการเฉพาะ เช่น ธุรกิจเช่าซื้อและสินเชื่อ ธุรกิจแพคคอตริง เป็นต้น

(๓) ควรมีการบูรณาการการแก้ไขพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ เนื่องจากมีหลายหน่วยงานได้เสนอแก้ไขพระราชบัญญัติดังกล่าวในประเด็นที่เกี่ยวข้องกัน

๒.๓.๔ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้พิจารณาแล้ว เห็นควรให้ความเห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาสามารถนำข้อเสนอดังกล่าวไปบูรณาการร่วมกับข้อเสนอของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๐ กับข้อเสนอแนวทางการปฏิรูประบบการบริหารจัดการและกำกับดูแลกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ของกระทรวงการคลัง เนื่องจากมีสาระสำคัญบางส่วนที่แตกต่างกัน เช่น อำนาจในการกำกับดูแลของนายทะเบียนสหกรณ์ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์ บทกำหนดโทษ เป็นต้น โดยในการปรับปรุงกฎหมายสหกรณ์ควรต้องคำนึงถึงหลักการและอุดมการณ์ของสหกรณ์ประกอบด้วย

๒.๓.๕ ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ สำนักงานศาลยุติธรรม และสำนักงบประมาณพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอโดยไม่มีข้อสังเกตเพิ่มเติม

๒.๓.๖ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยและชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด (ปรากฏตาม (๑) สำเนาหนังสือสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ที่ สสท. ๐๑๐๓/๒๘๑ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๐ ถึงอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ (๒) สำเนาหนังสือชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด ที่ ช.ส.ค. ๐๕๙๒/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ ถึงอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ (๓) สำเนาหนังสือชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด ที่ ช.ส.ค. ๐๕๙๗/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ถึงรองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ คนที่ ๑ (นายอลงกรณ์ พลบุตร) (๔) สำเนาหนังสือสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ที่ สสท. ๐๑๐๓/๓๐๓ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และ (๕) สำเนาหนังสือสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ที่ สสท. ๐๑๐๓/๓๗๗ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) มีความเห็นสรุปได้ว่า

(๑) ไม่เห็นด้วยกับร่างมาตรา ๘/๑ และมาตราอื่นที่เกี่ยวข้องในร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ เนื่องจากเป็นการบัญญัติกฎหมายที่เกินกว่าความจำเป็นอันเป็นการขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ วรรคแรก ประกอบกับเป็นการร่างกฎหมายขึ้นเพื่อให้มีผลใช้บังคับกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพียงประเภทเดียว อันเป็นการเลือกปฏิบัติและไม่มีความเสมอภาคทางกฎหมาย ทั้งที่สหกรณ์อีกหกประเภทก็มีการดำเนินงานเกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงิน การรับฝากเงิน และการให้กู้ยืมแก่สมาชิกสหกรณ์เช่นกัน แต่กลับไม่อยู่ในความหมายของสหกรณ์ที่จะต้องถูกกำกับดูแลตามร่างมาตรา ๘/๑

(๒) การเป็นสมาชิกสมทบตามมาตรา ๔๑ ควรเปิดโอกาสให้บุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเป็นสมาชิกสมทบของสหกรณ์ได้โดยไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นบุคคลในครอบครัว

(๓) วาระการดำรงตำแหน่งกรรมการดำเนินการสหกรณ์ตามมาตรา ๕๐ วรรคสาม ไม่ควรเป็นดุลพินิจของสหกรณ์ที่จะกำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์เพื่อความเหมาะสมและความคล่องตัวในการดำเนินงานของสหกรณ์ เนื่องจากแต่ละสหกรณ์ย่อมมีข้อจำกัดด้านบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและบริบทที่ต่างกัน ตลอดจนเพื่อให้การบริหารของสหกรณ์มีความต่อเนื่อง

(๔) ควรมีกองทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์ เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือสหกรณ์ที่ประสบปัญหาการดำเนินงานจนขาดสภาพคล่องอันจะส่งผลเสียต่อสมาชิกและประชาชน โดยเงินกองทุนดังกล่าวมาจากการนำส่งของสหกรณ์เป็นหลัก และมีผู้บริหารกองทุนจากผู้แทนหน่วยงานราชการและผู้แทนขบวนการสหกรณ์

(๕) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีความเห็นเรื่องการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการและสงเคราะห์แก่สมาชิกชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด (เรื่องเสร็จที่ ๖๑๘/๒๕๖๐) สรุปความได้ว่า การที่ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด ได้ออกระเบียบจัดตั้งกองทุนสวัสดิการและการสงเคราะห์แก่สมาชิก มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือและบรรเทาภาระหนี้เงินกู้แก่ทายาทของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่เสียชีวิตและสมาชิกที่ค้าประกันหนี้เงินกู้ โดยกำหนดให้สหกรณ์เครดิตยูเนียนนำส่งเงินแก่กองทุนสวัสดิการดังกล่าว เมื่อสมาชิกซึ่งเป็นผู้กู้ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนได้เสียชีวิตหรือทุพพลภาพโดยมีหนี้เงินกู้คงเหลือ กองทุนสวัสดิการจะชดเชยหนี้เงินกู้คงเหลือแก่สหกรณ์เครดิตยูเนียน นั้น ไม่อาจกระทำได้นี้เนื่องจากเข้าลักษณะเป็นการประกันภัยและไม่ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยหรือธุรกิจประกันชีวิต ตลอดจนไม่มีกฎหมายเฉพาะอนุญาตให้สหกรณ์หรือชุมนุมสหกรณ์กระทำได้ ชุมชนสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด จึงเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

๒.๓.๗ จากนั้นธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้มีหนังสือ ที่ ธปท. ฝต๓.(๐๓) ๑๐๓๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อเสนอความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สรุปความได้ว่า

(๑) ธปท. ทำหน้าที่ธนาคารกลางของประเทศ ซึ่งการทำหน้าที่ดังกล่าว ความเป็นอิสระและความน่าเชื่อถือ (Credibility and trust) เป็นเรื่องสำคัญและต้องรักษาไว้ โดยต่อเนื่อง จึงควรหลีกเลี่ยงการทำพันธกิจอื่นที่นอกเหนือจากพันธกิจหลักของธนาคารกลาง

(๒) สหกรณ์ที่ประกอบธุรกิจเงินทุนมีจำนวนมาก ขนาดสินทรัพย์แตกต่างกัน และกระจายตัวอยู่ในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ นอกจากนี้การดำเนินการของสหกรณ์ไม่ได้มีธุรกรรมซับซ้อนเช่นเดียวกับสถาบันการเงิน และไม่ได้เชื่อมโยงกับระบบการชำระเงินของประเทศ หากให้ ธปท. เป็นผู้กำกับดูแลสหกรณ์แล้ว ในกรณีที่สหกรณ์เกิดปัญหาอาจกระทบต่อความน่าเชื่อถือในการทำหน้าที่หลักของ ธปท.

(๓) สหกรณ์ที่ประกอบธุรกิจเงินทุนควรถูกกำกับดูแลโดยหน่วยงานเดียว
อย่างครบวงจร การจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะขึ้นมาดูแลเรื่องดังกล่าวจึงมีความจำเป็น

อนึ่ง ที่ผ่านมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชี
สหกรณ์ กระทรวงการคลัง และ ธพท. ได้ร่วมมือกันกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับตรวจสอบสหกรณ์
โดยอาศัยความชำนาญเฉพาะด้านของแต่ละหน่วยงาน และร่วมกันพิจารณาเกณฑ์ที่จะเหมาะสมกับ
ธุรกิจของสหกรณ์ที่มีลักษณะเฉพาะเพื่อให้การกำกับดูแลสหกรณ์มีความเหมาะสม ตลอดจนร่วมกัน
วางระบบเพื่อพัฒนาฐานข้อมูลสหกรณ์ในการติดตามรายงานข้อมูลที่สำคัญ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อ
การวางรากฐานการกำกับตรวจสอบและการติดตามฐานะการดำเนินงานของสหกรณ์

๓. สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. แล้ว โดยยกเว้นการพิจารณาในส่วนของการจัดตั้งกองทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์
และการแก้ไขวัตถุประสงค์ของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม
๒๕๖๐ สรุปผลการพิจารณาได้ ดังนี้

๓.๑ เพิ่มบทบัญญัติจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๒ เสรีภาพ
ในการรวมกันเป็นสมาคม สหกรณ์ สหภาพ องค์กร ชุมชน หรือหมู่คณะอื่น เนื่องจากได้มีการแก้ไข
มาตรา ๔๑ โดยกำหนดประเภทสหกรณ์ที่อาจมีสมาชิกสมทบได้โดยยกเว้นสหกรณ์บริการ สหกรณ์
เครดิตยูเนียน และสหกรณ์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ไม่สามารถรับสมาชิกสมทบได้ เพื่อป้องกัน
มิให้สมาชิกสหกรณ์ขยายวงกว้างไปเกินความจำเป็น มีสมาชิกที่ไม่มีความเกี่ยวข้องหรือมีความสัมพันธ์กัน
และไม่เป็นไปตามหลักการของสหกรณ์

๓.๒ วันใช้บังคับ

แก้ไขเพิ่มเติมวันใช้บังคับ โดยกำหนดให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ตามที่ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริม
สหกรณ์) ชี้แจง เพื่อให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบมีระยะเวลาเตรียมการ
ออกกฎหมายลำดับรองตามหมวด ๔/๑ การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์
และสหกรณ์เครดิตยูเนียน (ร่างมาตรา ๒)

๓.๓ คุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

การแก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์
แห่งชาติ โดยกำหนดให้กรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งคัดเลือก
ผู้ทรงคุณวุฒิจากผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการเงิน การตลาด การเกษตร กฎหมาย หรือดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ
และสังคม ทั้งนี้ ตามร่างมาตรา ๓ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔ วรรคสาม) ของร่างที่กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์เสนอ และได้ตัดความในตอนท้าย “ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ คุณสมบัติ และวิธีการในการคัดเลือก
ผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี” ออก และแก้ไข
เป็นกำหนดให้เสนอรัฐมนตรีแต่งตั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง
(ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔ วรรคสาม)

๓.๔ อำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์เกี่ยวกับการกำหนดระบบบัญชี การตั้งผู้สอบบัญชี
การร้องทุกข์หรือฟ้องคดีแทนสหกรณ์ รวมถึงอำนาจสั่งการในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์

๓.๔.๑ แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์เกี่ยวกับการกำหนดระบบบัญชี และการตั้งผู้สอบบัญชี โดยนำความในร่างมาตรา ๔ เดิม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖ (๒)) และร่างมาตรา ๕ เดิม (เพิ่มมาตรา ๑๖ (๒/๑)) ของร่างที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ มากำหนดรวมเป็น (๒) และตัดเรื่องมาตรฐานการสอบบัญชี และการกำหนดให้นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดตามคำแนะนำของอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ออก เนื่องจากได้แก้ไขให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ในร่างมาตรา ๖๔ ด้วยแล้ว นอกจากนี้ ได้ตัดร่างมาตรา ๔ เดิม เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์เกี่ยวกับการออกระเบียบหรือคำสั่ง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖ (๘)) ของร่างที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ ออก เนื่องจากได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ในการออกระเบียบหรือคำสั่งเพื่อให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายไว้ในการแก้ไขเพิ่มเติมมาตราอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖ (๒) และ (๓))

๓.๔.๒ แก้ไขอำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ ในการร้องทุกข์หรือฟ้องคดีแทนสหกรณ์ให้ครอบคลุมกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ทำให้สหกรณ์เสียหาย แต่ไม่รวมถึงกรณีที่บุคคลภายนอกทำให้สหกรณ์เสียหาย เนื่องจากจะทำให้เป็นการขยายขอบเขตที่กว้างเกินไป ทั้งนี้ โดยปรับปรุงถ้อยคำจากร่างมาตรา ๕ เดิม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๑) ของร่างที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เสนอ และตัดร่างมาตรา ๖ เดิม (เพิ่มมาตรา ๒๑ วรรคสอง) ของร่างที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ ออก เนื่องจากในทางปฏิบัติสมาชิกสหกรณ์สามารถร้องขอให้นายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ดำเนินการได้ และไม่สมควรกำหนดให้เป็นการขยายอายุความการฟ้องคดีไว้ โดยเห็นควรให้นับอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือประมวลกฎหมายอาญา (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๑)

๓.๔.๓ แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์ จากเดิมที่ให้นายทะเบียนสหกรณ์ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติการกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่จนทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก โดยการให้นายทะเบียนสหกรณ์ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ปฏิบัติการในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่อันอาจทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก และการแก้ไขปัญหาค่าได้ทันที่อันจะทำให้การเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิกลดน้อยลงไป (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒)

นอกจากนี้ ได้แก้ไขร่างฯ เดิมที่กำหนดให้นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งผู้แทนสหกรณ์ดำเนินการแทนคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เพื่อแก้ไขความเสียหาย ข้อบกพร่องหรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก เป็นให้อำนาจนายทะเบียนสหกรณ์ในการสั่งผู้ตรวจการสหกรณ์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายดำเนินการแทนคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และให้ถือว่าผู้ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการแทนคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอกจนกว่าจะแก้ไขข้อบกพร่องให้แล้วเสร็จ ทั้งนี้ โดยปรับปรุงจากร่างมาตรา ๖ เดิม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒) ของร่างที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ (ร่างมาตรา ๖ เพิ่มมาตรา ๒๓/๑)

๓.๕ การพิจารณาอุทธรณ์

ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ คำสั่งที่สามารถอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอุทธรณ์และวิธีพิจารณาอุทธรณ์ไว้

เป็นการเฉพาะในหมวด ๙/๑ โดยแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างมาตรา ๘ เดิม (เพิ่มมาตรา ๒๖/๑ มาตรา ๒๖/๒ มาตรา ๒๖/๓ และมาตรา ๒๖/๔) ของร่างที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ และแก้ไขร่างมาตรา ๗ เดิม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖) ร่างมาตรา ๑๐ เดิม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๘) ร่างมาตรา ๒๓ เดิม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๒) ของร่างที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ รวมถึงเพิ่มการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๕ การชำระบัญชีสหกรณ์กรณีคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมีคำสั่งยกอุทธรณ์ เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดบทบัญญัติเรื่องการพิจารณาอุทธรณ์ไว้เป็นหมวดเฉพาะ (ร่างมาตรา ๗ ยกเลิกมาตรา ๒๖ ร่างมาตรา ๑๐ ยกเลิกมาตรา ๓๘ วรรคสองและวรรคสาม ร่างมาตรา ๑๙ ยกเลิกมาตรา ๗๒ ร่างมาตรา ๒๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง และร่างมาตรา ๒๕ เพิ่มหมวด ๙/๑ การพิจารณาอุทธรณ์ มาตรา ๑๒๘/๑ มาตรา ๑๒๘/๒ มาตรา ๑๒๘/๓ มาตรา ๑๒๘/๔ และมาตรา ๑๒๘/๕)

๓.๖ ประเภทของสหกรณ์ ลักษณะของสหกรณ์ วัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการดำเนินงาน
กิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์แต่ละประเภท

กำหนดประเภทของสหกรณ์ ลักษณะของสหกรณ์ที่จะจดทะเบียน วัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการดำเนินงานกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์แต่ละประเภทไว้ในบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อให้เกิดความชัดเจน และเพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลกิจการสหกรณ์ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยตัดร่างมาตรา ๗ เดิม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๓ วรรคสอง) ของร่างที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ ออก และนำมากำหนดรวมไว้เป็นร่างมาตรา ๓๓/๑ (ร่างมาตรา ๘ ยกเลิกมาตรา ๓๓ วรรคสอง และร่างมาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๓๓/๑)

๓.๗ คุณสมบัติของสมาชิกสหภาพ

ปรับปรุงคุณสมบัติของสมาชิกสหภาพ โดยแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างมาตรา ๑๑ เดิม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง) ของร่างที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ เพื่อกำหนดให้สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์ร้านค้า หรือสหกรณ์ออมทรัพย์มีสมาชิกสหภาพได้เท่านั้น และกำหนดเงื่อนไขให้สมาชิกสหภาพต้องเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งบรรลุนิติภาวะและมีความสัมพันธ์กับสหกรณ์ตามหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด โดยไม่ให้รวมถึงนิติบุคคล อันเป็นการป้องกันมิให้นิติบุคคลเข้าเป็นสมาชิกสหภาพเพื่อแสวงหาประโยชน์ตอบแทนจากสหกรณ์ โดยไม่เป็นไปตามอุดมการณ์ของสหกรณ์ในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิก กำหนดข้อยกเว้นให้สหกรณ์ร้านค้าหรือสหกรณ์ออมทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้นในสถานศึกษาอาจรับผู้ศึกษาในสถานศึกษานั้น ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะให้เป็นสมาชิกสหภาพได้เพื่อเป็นการส่งเสริมการออม และเสริมสร้างการเรียนรู้ระบบสหกรณ์ของนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษา และกำหนดข้อจำกัดสิทธิของสมาชิกสหภาพในกรณีการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ด้วย นอกจากนี้ ได้เพิ่มการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๖ (๕) โดยกำหนดให้สหกรณ์สามารถรับฝากเงินจากนิติบุคคลซึ่งมีบุคลากรหรือลูกจ้างไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นเป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้รับฝากเงิน เพื่อให้สหกรณ์สามารถรับฝากเงินจากนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสมาชิกสหกรณ์ได้ (ร่างมาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๑ และร่างมาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๖ (๕))

สำหรับข้อสังเกตของสำนักงานศาลยุติธรรมเกี่ยวกับร่างมาตรา ๔๑ กรณีที่ผู้เยาว์เป็นสมาชิกสหภาพ โดยเสนอให้เพิ่มถ้อยคำว่า “ภายใต้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์” ในตอนต้นของร่างมาตรา ๔๑ ของร่างที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นว่า ร่างมาตรา ๔๑ ที่ผ่านการพิจารณา มิได้กำหนดเรื่องการทำนิติกรรมของผู้เยาว์ไว้แตกต่างจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และในการทำนิติกรรมของผู้เยาว์

จะต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ด้วย จึงไม่จำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ

๓.๘ วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการดำเนินการสหกรณ์

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้ว เห็นว่าไม่ควรยกเลิกบทบัญญัติเรื่องวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ติดต่อกันเกินสองวาระ ตามร่างมาตรา ๑๒ เดิม (ยกเลิกมาตรา ๕๐ วรรคสาม) ของร่างที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ เนื่องจากเห็นว่าการตัดเรื่องการดำรงตำแหน่งไม่เกินสองวาระติดต่อกันทำให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์มีวาระการดำรงตำแหน่งที่ไม่จำกัดอาจก่อให้เกิดปัญหาการทุจริตได้ในระยะยาวและเป็นการผูกขาดการดำรงตำแหน่ง

๓.๙ หน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการของสหกรณ์ในความเสียหายต่อสหกรณ์

กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันในความเสียหายต่อสหกรณ์ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการของสหกรณ์เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของสหกรณ์เพื่อให้เกิดความชัดเจน โดยเทียบเคียงจากมาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๙๑ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ และนำร่างมาตรา ๑๐ เดิม (เพิ่มมาตรา ๕๒/๑) ของร่างที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ และร่างมาตรา ๑๓ เดิม (เพิ่มมาตรา ๕๑ วรรคสองและวรรคสาม) ของร่างที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ มากำหนดไว้เป็น (๑) (๒) และ (๓) ของร่างมาตรา ๕๑/๒ โดยตัดกรณีเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น และต้องรับผิดชอบร่วมกันในความเสียหายต่อผู้ได้รับความเสียหาย ออกเนื่องจากกรณีดังกล่าวเป็นไปตามหลักความรับผิดชอบของผู้แทนนิติบุคคลและนิติบุคคลตามมาตรา ๗๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ และกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ซึ่งมีส่วนร่วมในการกระทำอันก่อให้เกิดความเสียหายต้องรับผิดชอบร่วมกันกับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการ นอกจากนี้ ได้เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการไว้ในร่างมาตรา ๕๑/๓ โดยเทียบเคียงจากมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัดฯ (ร่างมาตรา ๑๓ เพิ่มมาตรา ๕๑/๑ มาตรา ๕๑/๒ และมาตรา ๕๑/๓)

๓.๑๐ ลักษณะต้องห้ามของกรรมการหรือผู้จัดการของสหกรณ์

เพิ่มการกำหนดลักษณะต้องห้ามของกรรมการหรือผู้จัดการของสหกรณ์ โดยแก้ไขเพิ่มเติมจากร่างมาตรา ๙ เดิม (เพิ่มมาตรา ๕๒ (๕)) ของร่างที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ และร่างมาตรา ๑๔ เดิม (เพิ่มมาตรา ๕๒ วรรคสอง) ของร่างที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ และเพิ่มลักษณะต้องห้ามกรณีเป็นกรรมการหรือผู้จัดการในสหกรณ์ออมทรัพย์หรือสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ถูกสั่งเลิกตามร่างมาตรา ๘๙/๓ วรรคสอง เพื่อให้สอดคล้องกับการสั่งเลิกสหกรณ์ดังกล่าวตามหมวด ๔/๑ (ร่างมาตรา ๑๔ เพิ่มมาตรา ๕๒ (๕) (๖) และ (๗))

๓.๑๑ ผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์

ได้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ตรวจสอบกิจการ โดยกำหนดให้จำนวนคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วิธีการรับสมัคร การขาดจากการเป็นผู้ตรวจสอบกิจการ รวมถึงอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ เป็นไปตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์อาจกำหนดให้แตกต่างกันตามขนาดและประเภทของสหกรณ์ได้ โดยปรับปรุงจากร่างมาตรา ๑๕ เดิม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๓) ของร่างที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ (ร่างมาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๓ วรรคสอง)

๓.๑๒ การจัดหางบการเงิน

การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับงบดุล โดยกำหนดให้เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับงบการเงินเนื่องจากงบดุลเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน และสอดคล้องกับนิยามคำว่า “งบการเงิน” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ ทั้งนี้ ตามร่างมาตรา ๑๗ เดิม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๖) ร่างมาตรา ๑๘ เดิม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๗) ร่างมาตรา ๑๙ เดิม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๘) ร่างมาตรา ๒๒ เดิม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๑ (๒)) และร่างมาตรา ๒๔ เดิม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๐) ของร่างที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ และแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำเล็กน้อยเพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น (ร่างมาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ และมาตรา ๖๘ ร่างมาตรา ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๑ (๒) และร่างมาตรา ๒๑ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๐)

๓.๑๓ ผู้สอบบัญชีของสหกรณ์

แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ในมาตรา ๖๙ จากเดิมที่กำหนดให้นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งผู้สอบบัญชี โดยการสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด เป็นการกำหนดให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์หรืออาจแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ได้ โดยการสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชี และระเบียบที่อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจหน้าที่ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ (ร่างมาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๙)

๓.๑๔ การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน

เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนไว้เป็นการเฉพาะในหมวด ๔/๑ ซึ่งปรับปรุงจากร่างมาตรา ๓ เดิม (เพิ่มมาตรา ๘/๑) ของร่างที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ โดยกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการ และการกำกับดูแลสหกรณ์ดังกล่าวเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง โดยอาจกำหนดให้แตกต่างกันตามขนาดของสหกรณ์ก็ได้ เพื่อให้เหมาะสมกับขนาดของสหกรณ์ เนื่องจากสหกรณ์ขนาดใหญ่จะมีการกำกับดูแลที่เข้มข้นมากกว่าสหกรณ์ขนาดเล็ก และให้หน่วยงานที่กำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนยังคงเป็นอำนาจของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เนื่องจากคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นว่า การกำหนดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนอาจไม่เหมาะสมกับภารกิจหลักของธนาคารแห่งประเทศไทยในการทำหน้าที่เป็นธนาคารกลางดูแลรักษาเสถียรภาพด้านการเงินและกำกับดูแลสถาบันการเงินและสถาบันการเงินเฉพาะกิจของประเทศ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดความรอบคอบในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๘๙/๒ จึงกำหนดให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์หารือร่วมกับกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยด้วย นอกจากนี้ ได้เพิ่มอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ในการสั่งแก้ไขข้อบกพร่อง หรือระงับการดำเนินการ การสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง หรือสั่งให้เลิกสหกรณ์ แล้วแต่กรณี และกำหนดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำ การเสนอมาตรการแก้ไขปัญหา หรือเสนอให้ปรับปรุงระเบียบหรือคำสั่งเกี่ยวกับการกำกับดูแลสหกรณ์ดังกล่าวโดยเฉพาะ รวมถึงกำหนดให้นำหมวด ๔/๑ มาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์และชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วย (ร่างมาตรา ๒๒ เพิ่มหมวด ๔/๑ การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน

มาตรา ๘๘/๑ มาตรา ๘๘/๒ มาตรา ๘๘/๓ และมาตรา ๘๘/๔ และร่างมาตรา ๒๓ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๐๕ วรรคสาม)

๓.๑๕ การควบคุมสหกรณ์

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้ว เห็นว่าไม่จำเป็นต้องกำหนดให้เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์ประกาศกำหนด ตามร่างมาตรา ๒๕ เดิม (เพิ่มมาตรา ๘๐ วรรคสาม) ของร่างที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ เนื่องจากการควบคุมเป็นสหกรณ์เดียว กระทำได้โดยมติที่ประชุมใหญ่ของแต่ละสหกรณ์และต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ด้วย

๓.๑๖ นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด และนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร กรุงเทพมหานคร

การแก้ไขให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด เป็นการแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจงานของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่กำหนดให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัดรับผิดชอบงานกลุ่มเกษตรกรด้วย ทั้งนี้ โดยปรับปรุงจากร่างมาตรา ๒๖ เดิม (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง และวรรคสาม) ของร่างที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ (ร่างมาตรา ๒๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๑ วรรคสอง)

๓.๑๗ บทกำหนดโทษ

๓.๑๗.๑ ปรับปรุงบทกำหนดโทษและอัตราโทษเดิมให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยปรับปรุงจากร่างมาตรา ๒๗ เดิม (แก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ) ของร่างที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ (ร่างมาตรา ๒๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๘ มาตรา ๑๓๐ มาตรา ๑๓๑ และเพิ่มมาตรา ๑๓๓/๒)

๓.๑๗.๒ เพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิด ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามที่นายทะเบียนสหกรณ์ออกคำสั่ง เป็นหนังสือให้ปฏิบัติการตามมาตรา ๒๒ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓๒)

(๒) กรรมการหรือผู้จัดการของสหกรณ์ดำเนินกิจการของสหกรณ์ นอกขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการของสหกรณ์ที่จะพึงดำเนินการได้ตามกฎกระทรวงที่ออกตามความใน มาตรา ๓๓/๑ วรรคสอง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓๓)

(๓) กรรมการหรือผู้จัดการของสหกรณ์ดำเนินกิจการของสหกรณ์ โดยผิดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ และการดำเนินกิจการนั้นเป็นภัยอันตรายต่อความสงบสุขของประชาชน หรือความมั่นคงของรัฐ (เพิ่มมาตรา ๑๓๓/๑)

(๔) ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามความ ในมาตรา ๘๘/๒ (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๑๐) (๑๑) (๑๒) หรือ (๑๓) ซึ่งปรับปรุงจากร่างมาตรา ๑๒ เดิม (เพิ่มมาตรา ๑๒๘/๑) ของร่างที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ (เพิ่มมาตรา ๑๓๓/๓)

(๕) ผู้ใดไม่แก้ไขข้อบกพร่องหรือระงับการดำเนินการตามที่นายทะเบียน สหกรณ์สั่งการตามมาตรา ๘๘/๓ (เพิ่มมาตรา ๑๓๓/๔)

(๖) สหกรณ์กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์หรือผู้จัดการซึ่งเป็นผู้ลงมติให้สหกรณ์ดำเนินการหรืองดเว้นการดำเนินการหรือเป็นผู้ดำเนินการ หรือรับผิดชอบในการดำเนินการนั้น ได้กระทำความผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใด ๆ โดยทุจริต ซึ่งปรับปรุงจากร่างมาตรา ๑๔ เดิม (เพิ่มมาตรา ๑๓๓/๑) ของร่างที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ (เพิ่มมาตรา ๑๓๓/๕)

๓.๑๗.๓ ตัดร่างมาตรา ๑๑ (เพิ่มวรรคสามของมาตรา ๖๐) และร่างมาตรา ๑๓ เดิม (เพิ่มมาตรา ๑๓๑/๑) ของร่างที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ ซึ่งกำหนดเรื่องการห้ามมิให้จัดสรรกำไรสุทธิประจำปีกรณีสหกรณ์ยังไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามมาตรา ๖๕ เรื่องการจัดทำบัญชีและบทกำหนดโทษสำหรับความผิดดังกล่าว ออก เนื่องจากการจัดทำบัญชีให้ถูกต้องไม่ได้เป็นความรับผิดชอบของสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด จึงไม่ควรใช้มาตรการการห้ามมิให้จัดสรรกำไรสุทธิประจำปีในกรณีมีความบกพร่องในการจัดทำบัญชี จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดความผิดกรณีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ หรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์ที่มีมติหรือดำเนินการให้สหกรณ์จัดสรรกำไรสุทธิประจำปีอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๐ วรรคสาม ไว้

๓.๑๘ บทเฉพาะกาล

ได้ปรับปรุงบทเฉพาะกาลตามร่างของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างฯ

๓.๑๘.๑ แก้ไขบทเฉพาะกาลรองรับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามร่างเดิม โดยกำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการแต่งตั้งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒๗)

๓.๑๘.๒ กำหนดบทเฉพาะกาลให้สหกรณ์แก้ไขข้อบังคับที่ไม่เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๓๓๖/๑ วรรคสอง โดยให้แก้ไขข้อบังคับให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ และกำหนดให้สหกรณ์แก้ไขข้อบังคับเกี่ยวกับสมาชิกสมทบให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ โดยให้แก้ไขข้อบังคับให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้สมาชิกสมทบของสหกรณ์ประเภทสหกรณ์บริการและประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียน ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้เป็นสมาชิกสมทบต่อไปได้แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒๘ และร่างมาตรา ๒๙)

๓.๑๘.๓ กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับคำอุทธรณ์ที่ได้ยื่นและยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ โดยให้คณะกรรมการดังกล่าวพิจารณาต่อไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะแล้วเสร็จ (ร่างมาตรา ๓๐)

๓.๑๘.๔ กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับกฎหรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎหรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๓๑)

นอกจากนี้ ได้แก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำและวรรคตอนในบันทึกหลักการและเหตุผลให้ชัดเจน และเหมาะสมยิ่งขึ้น

๔. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ การกำหนดประเภทของสหกรณ์ ลักษณะของสหกรณ์ วัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์แต่ละประเภท การปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับสมาชิกสมทบของสหกรณ์ การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์เกี่ยวกับ

การดำเนินกิจการของสหกรณ์ การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ตรวจสอบกิจการ และบทบัญญัติเกี่ยวกับการสอบบัญชี ตลอดจนการกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนซึ่งมีการดำเนินกิจการในทำนองเดียวกันกับสถาบันการเงินไว้เป็นการเฉพาะ การกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ จะทำให้สหกรณ์มีกลไกการดำเนินกิจการ การกำกับดูแล และการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และเป็นไปตามอุดมการณ์ของสหกรณ์ในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันจะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและประชาชนโดยรวม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มกราคม ๒๕๖๑

บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. *

การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ การกำหนดประเภทของสหกรณ์ ลักษณะของสหกรณ์ วัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์แต่ละประเภท การปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับสมาชิกสมทบของสหกรณ์ การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของสหกรณ์ การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ตรวจสอบกิจการ และบทบัญญัติเกี่ยวกับการสอบบัญชี ตลอดจนการกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งมีการดำเนินกิจการในทำนองเดียวกันกับสถาบันการเงินไว้เป็นการเฉพาะ การกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ จะทำให้สหกรณ์มีกลไกการดำเนินกิจการ การกำกับดูแล และการตรวจสอบกิจการที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และเป็นไปตามอุดมการณ์ของสหกรณ์ ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สามารถสรุปข้อดี ได้ดังนี้

ระดับประเทศ

๑. ด้านนโยบายของรัฐ

กฎหมายมีความสอดคล้องกับหน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่อง การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ การส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา และคุ้มครองระบบสหกรณ์ หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ วางหลักไว้ว่า รัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ วาระแห่งชาติด้านการสหกรณ์ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การปฏิรูปโครงสร้างหน่วยงานภาครัฐ ขบวนการสหกรณ์ และปรับปรุงกฎหมายสหกรณ์ให้เอื้อต่อการพัฒนา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประเด็นที่สำคัญ คือ การพัฒนาภาคการเงิน โดยให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจและสหกรณ์ เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการ การพัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคเกษตรและสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ การสนับสนุนเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้พึ่งตนเองได้ การผลักดันให้กลไกประชารัฐมีส่วนร่วมขับเคลื่อน

* เรียบเรียงโดย นางสาวจิตกราน เจียรตระกูล วิทยากรชำนาญการ สำนักกฎหมาย กลุ่มงานกฎหมาย ๒ จากหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ (ดูภาคผนวกหน้า (๕๑)-(๗๗))

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ อย่างเข้มแข็ง การแปลงแผนพัฒนาประเทศสู่การปฏิบัติ จำเป็นต้องสร้างการทำงานร่วมกันระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในรูปของเครือข่ายการพัฒนา ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ยุทธศาสตร์การสร้าง ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน แนวทางการปฏิรูปประเทศ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สอดคล้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ประเด็นการสร้างกลไก เพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน

๒. ด้านกฎหมาย

การบังคับใช้กฎหมาย โดยมีการปรับปรุงบทกำหนดโทษให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ย่อมทำให้บุคคลที่กระทำความผิดคำนึงถึงผลร้ายที่จะเกิดจากการกระทำความผิดและโทษที่จะได้รับ รวมตลอดถึงการปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งที่สามารถอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอุทธรณ์และวิธีพิจารณาอุทธรณ์ไว้เป็นการเฉพาะ ส่งผลให้เกิดความเป็นธรรมในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

๓. ด้านเศรษฐกิจ

สหกรณ์มีระบบการดำเนินงาน การกำกับดูแล และการตรวจสอบกิจการภายในที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น ช่วยแก้ไขปัญหาการทุจริตในระบบสหกรณ์และการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ ย่อมทำให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง ส่งผลให้ประชาชนที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์สามารถใช้ประโยชน์จากระบบสหกรณ์ได้อย่างเต็มที่ สามารถเข้าถึงแหล่งเงิน และรวมกลุ่มเพื่อการประกอบอาชีพ ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจและพัฒนาสังคมในระยะยาวต่อไป

๔. ด้านสังคม

ระบบสหกรณ์ทำให้สมาชิกช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิก ก่อเกิดเป็นเครือข่ายการรวมกลุ่มทางสังคม โดยมีการกำหนดประเภทของสหกรณ์ที่อาจรับสมาชิกสมทบได้ และกำหนดเงื่อนไขให้สมาชิกสมทบต้องเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งบรรลุนิติภาวะและมีความสัมพันธ์กับสหกรณ์ตามหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดโดยไม่ให้รวมถึงนิติบุคคล อันเป็นการป้องกันมิให้นิติบุคคลเข้าเป็นสมาชิกสมทบเพื่อแสวงหาประโยชน์ตอบแทนจากสหกรณ์ โดยไม่เป็นไปตามอุดมการณ์ของสหกรณ์ แต่กำหนดข้อยกเว้นให้สหกรณ์ร้านค้าหรือสหกรณ์ออมทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้นในสถานศึกษา อาจรับผู้ศึกษาในสถานศึกษานั้นที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเป็นสมาชิกสมทบได้ เป็นการแนะนำให้เยาวชนเรียนรู้เรื่องระบบสหกรณ์ รวมไปถึงการส่งเสริมการออมแก่เยาวชน

๕. ด้านองค์การ

การส่งเสริมสหกรณ์เกิดการบูรณาการจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความจำเป็นจะต้องปรึกษารัฐบาลหรือร่วมกับหน่วยงานของรัฐอื่น ซึ่งได้แก่ กระทรวงการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อให้การวางนโยบายเกี่ยวกับการกำหนดกฎเกณฑ์เรื่องการกำกับดูแลสหกรณ์ทางการเงินเป็นไปโดยถูกต้องชัดเจน ร่วมแก้ไขข้อบกพร่องและปัญหาที่เกิดขึ้นในสหกรณ์ให้ลดลง และเมื่อเกิดปัญหาก็สามารถแก้ไขได้อย่างทันที่

ตลอดจนประเด็นที่สหกรณ์กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ และผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการของสหกรณ์ได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้ระบบสหกรณ์มีเสถียรภาพมากยิ่งขึ้น

๖. ด้านสมาชิกสหกรณ์

การกำหนดให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจของสำนักงานสหกรณ์จังหวัด ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำให้กลุ่มเกษตรกรสามารถประสานงานระหว่างกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้อย่างเป็นระบบและเกิดความสะดวกรวดเร็ว

สรุปได้ว่า สหกรณ์เป็นองค์กรทางเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นการจัดสวัสดิการเป็นการตอบสนองหลักการบริการสมาชิกและหลักความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการดำเนินงานของสหกรณ์ ทำให้สมาชิกและครอบครัวมีความเข้มแข็งที่จะพัฒนาชีวิตให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นการสร้างหลักประกันที่มั่นคงแก่สมาชิก ครอบครัว และสังคม โดยรวม การจัดสวัสดิการจะเป็นตัวค้ำประกันว่าสมาชิกและครอบครัวจะได้รับความช่วยเหลือเมื่อมีความเดือดร้อน และสังคมก็จะมั่นใจได้ว่าปัญหาของสมาชิกสหกรณ์จะไม่ถูกผลักให้เป็นปัญหาสังคม แต่ทั้งนี้การจัดสวัสดิการ ต้องเพิ่มความเข้มงวดในการกำกับดูแลของภาครัฐ เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับภาพลักษณ์ของสหกรณ์ ดังนั้นการพัฒนา คุ่มครอง และสร้างเสถียรภาพแก่ระบบสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรมาจากการศึกษาเปรียบเทียบผสมผสาน เพื่อนำเอาความคิดเห็นจากหลายภาคส่วนมาจัดทำเป็นบทบัญญัติที่ดี และเหมาะสมที่สุดสำหรับสหกรณ์ในประเทศไทย โดยคำนึงถึงประโยชน์ของสหกรณ์และสมาชิก รวมถึงระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นสำคัญ

บทความเรื่องระบบสหกรณ์ ทางเลือกที่ดีกว่าทั้งทุนนิยม และสังคมนิยมแบบวางแผนจากส่วนกลาง*

สหกรณ์ หมายถึง “สมาคมที่เป็นอิสระของกลุ่มคนที่สมัครใจเข้ามาเป็นสมาชิก เพื่อสนองความต้องการและเป้าหมายทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของพวกเขา โดยการเป็นเจ้าของร่วมกัน และดำเนินการบริการแบบประชาธิปไตย” คำว่า สหกรณ์จึงมีความหมายกว้างกว่า สหกรณ์เกษตร สหกรณ์ออมทรัพย์ ฯลฯ ที่จดทะเบียนภายใต้การดูแลของกระทรวง คือ ยังหมายรวมถึง กลุ่มต่าง ๆ อย่าง กลุ่มเหมืองปาย กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ เครดิตยูเนียน ธนาคารข้าว ธนาคารควาย และชื่อของกลุ่มองค์กรทางเศรษฐกิจของประชาชนอื่น ๆ ที่ไม่ได้ใช้คำว่า สหกรณ์นำหน้า

ระบบสหกรณ์ดีกว่าทุนนิยม ในแง่ที่ว่าสมาชิกเป็นทั้งเจ้าของและผู้ให้บริการ จึงลดการเอาเปรียบหากำไรเกินควรของนายทุนพ่อค้าคนกลางไปได้ และเป็นระบบบริหารที่เป็นประชาธิปไตยมากกว่าระบบการถือหุ้นในบริษัทภายใต้ระบบทุนนิยม เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์แต่ละคนมีเสียงในที่ประชุมใหญ่เท่ากัน ไม่ว่าใครจะถือหุ้นมากหรือน้อย การปันผลกำไรของสหกรณ์ก็ได้จ่ายตามสัดส่วนการถือหุ้นเท่านั้น แต่จ่ายตามกิจกรรมที่สมาชิกดำเนินการกับสหกรณ์ รวมทั้งสหกรณ์หลายแห่งยังจ่ายเงินปันผลกำไรส่วนหนึ่งให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนด้วย

ระบบสหกรณ์ดีกว่าสังคมนิยมแบบวางแผนจากส่วนกลาง คือ เป็นองค์กรขนาดกะทัดรัดที่มีระบบบริหารแบบประชาธิปไตย มีความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ สมาชิกตรวจสอบดูแลความโปร่งใสในการบริหารของคณะกรรมการที่มาจาก การเลือกตั้งได้ง่ายกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับระบบสังคมนิยมแบบวางแผนจากส่วนกลาง ซึ่งเป็นระบบข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่มีขนาดใหญ่ มีลักษณะสายบังคับบัญชา ขณะที่ระบบสหกรณ์ การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจ เป็นประชาธิปไตยแบบสมาชิกมีส่วนร่วม ที่สมาชิกมีความรู้สึกมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียโดยตรง

อย่างไรก็ตาม สหกรณ์จะพัฒนาได้มากน้อยแค่ไหนก็อยู่บนเงื่อนไขที่ว่า สหกรณ์จะต้องมีสมาชิก และคณะกรรมการที่เข้าใจอุดมการณ์สหกรณ์ และมีการจัดระบบบริหารที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ

* ที่มา : บทความจากชมรมศึกษาผลงานของรองศาสตราจารย์วิทยากร เชียงกูล
สืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ <https://witayakornclub.wordpress.com>
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

สหกรณ์ในประเทศไทยพัฒนาได้จำกัดเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศพัฒนาอุตสาหกรรมและประเทศละตินอเมริกาบางประเทศ เกิดจากหลายปัจจัย เช่น

๑. สหกรณ์ของประเทศไทยอยู่ภายใต้ระบบราชการ ไม่ได้เป็นอิสระอย่างแท้จริง และรัฐบาลไม่ได้มีนโยบายส่งเสริมให้สหกรณ์เติบโตไปมากกว่าที่เป็นอยู่ เพราะแนวคิดชนชั้นนำในประเทศไทยเป็นแนวคิดแบบเจ้าขุนมูลนายที่ติดจารีตประเพณีเดิม

๒. กฎหมายที่เป็นข้อจำกัด ทำให้สหกรณ์ทำกิจกรรมหลายอย่างไม่ได้ เช่น ตั้งเป็นธนาคารไม่ได้ ให้อื่นนอกจากสมาชิก ผากเงิน กู้เงินไม่ได้ ฯลฯ สหกรณ์ในประเทศไทยได้รับสิทธิพิเศษน้อย และแข่งขันกับระบบพ่อค่านายทุนได้ยาก

๓. การพัฒนาการบริหารจัดการองค์กรสหกรณ์เองก็ยังมีข้อจำกัด เช่น สมาชิกไม่ได้มีอุดมการณ์และร่วมมือกันดูแลพัฒนาสหกรณ์อย่างจริงจัง มีการทุจริตโดยผู้บริหารเกิดขึ้นบ้าง หรือบริหารไม่เก่ง การถ่วงท้วงความคิดทางสังคมของประชาชนผ่านระบบการศึกษา สื่อมวลชนและการเมือง มักเน้นแต่แนวคิดแบบยกย่องเจ้าขุนมูลนาย และระบบทุนนิยมที่เน้นการแข่งขันหากำไรส่วนตัวมากกว่า การทำกิจกรรมรวมกลุ่มเพื่อหาประโยชน์ร่วมกัน ทำให้อุดมการณ์สหกรณ์ไม่ได้พัฒนาอย่างเข้มแข็ง

๔. กลุ่มนักคิด นักกิจกรรม สังคมนิยม รวมทั้งนักวิชาการหัวก้าวหน้าของไทย ไม่ได้สนใจเรื่องของสหกรณ์ เพราะมองว่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบราชการหรือระบบทุนนิยม ทั้ง ๆ ที่สหกรณ์ในประเทศอื่น ๆ เป็นอิสระและเป็นทางเลือกที่ต่างไปจากทุนนิยม ทำให้ผู้มีการศึกษา ปัญญาชนไม่เข้ามาช่วยพัฒนาขบวนการสหกรณ์มากเหมือนในประเทศอื่น

สหกรณ์ในต่างประเทศที่เขาเติบโตได้เพราะภาคประชาชนเข้มแข็งและสหกรณ์เป็นอิสระจากรัฐบาล โดยที่รัฐบาลอาจให้ความช่วยเหลือในด้านกรออกกฎหมาย การส่งเสริมช่วยเหลือให้สหกรณ์มีต้นทุนต่ำพอที่จะแข่งขันกับพ่อค่านายทุนได้ ช่วยเหลือด้านการให้การศึกษาเรื่องสหกรณ์และการบริหารจัดการ และมีกองทุนหมุนเวียนให้สหกรณ์ตั้งใหม่กู้ยืมไปดำเนินการโดยคิดดอกเบี้ยต่ำ แต่รัฐบาลจะไม่เข้ามาควบคุมสหกรณ์แบบเข้มงวดเหมือนเป็นส่วนหนึ่งราชการแบบของไทย ทำให้สหกรณ์ไทยเติบโตได้ช้ากว่าประเทศอื่น สมาชิกและผู้บริหารสหกรณ์ของไทยบางส่วนก็หวังพึ่งแต่รัฐบาล ทำให้ชาวสหกรณ์ของประเทศไทยไม่เรียนรู้ที่จะเติบโตด้วยลำแข้งของตัวเองเหมือนชาวสหกรณ์ในประเทศพัฒนาอุตสาหกรรม และในละตินอเมริกา สหกรณ์ในประเทศที่เคยเป็นสังคมนิยม เช่น โขเวียตรูสเซีย ยุโรปตะวันออก ก็มีปัญหาติดในระบบข้าราชการคล้ายกับประเทศไทย เมื่อประเทศสังคมนิยมเปลี่ยนมาเป็นทุนนิยม และคิดจะแปรรูปรัฐวิสาหกิจและสหกรณ์ให้เป็นบริษัทเอกชน ได้มีชาวสหกรณ์บางส่วนไม่เห็นด้วยและเสนอให้แปรรูปเป็นสหกรณ์ที่ยังเป็นของสมาชิกอยู่ แต่เป็นอิสระจากรัฐบาลกลาง ปรากฏว่าสหกรณ์รูปแบบใหม่ที่เป็นอิสระในประเทศเหล่านี้บริหารได้ดีกว่าสหกรณ์ภายใต้รัฐบาลสังคมนิยมแบบเก่า และสหกรณ์แบบใหม่สามารถทำประโยชน์ให้สมาชิกและชุมชนได้ดีกว่าการแปรรูปเป็นบริษัทเอกชน

สหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จในประเทศไทยมักจะเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์การเกษตรบางแห่ง ซึ่งกิจกรรมราวครึ่งหนึ่งของสหกรณ์การเกษตรของประเทศไทยก็เป็นธุรกิจออมทรัพย์และให้เงินกู้ เพราะเป็นรูปแบบที่เข้าใจง่ายและบริหารได้ง่าย สมาชิกได้ประโยชน์สูงกว่าการไปกู้เงิน ชื้อหุ้น หรือฝากเงินที่ธนาคารพาณิชย์ เพราะระบบสหกรณ์เท่ากับเป็นการตัดคนกลางออกไป สหกรณ์มีกำไรก็ยังไม่ปันผลให้แก่สมาชิก

สหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศอื่น ๆ เติบโตกว่าของประเทศไทยมาก ในยุโรป สหกรณ์การเกษตรและสหกรณ์ออมทรัพย์มีการพัฒนาเป็นธนาคารสหกรณ์ขนาดใหญ่ เช่น ธนาคาร RABO BANK ในเนเธอร์แลนด์ ธนาคาร CREDIT AGRICOLE ในฝรั่งเศส ธนาคาร DG ในเยอรมัน นอกจากนี้ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ผู้บริโภค สหกรณ์คนงาน สหกรณ์ประกันภัย สหกรณ์อเนกประสงค์ เติบโตมากทั้งในญี่ปุ่น สวีเดน สเปน อิตาลีและประเทศอื่น ๆ ชุมชนสหกรณ์ขนาดใหญ่ที่มีเครือข่ายสหกรณ์หลายร้อยหรือหลายพันแห่งในญี่ปุ่นและยุโรป มีพนักงานและสมาชิกที่เป็นเจ้าของสหกรณ์ เครือข่ายละ ๗-๘ หมื่นคน และมียอดรวมธุรกิจปีละหลายหมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ

ระบบสหกรณ์เป็นองค์กรธุรกิจสมัยใหม่ที่สามารถเข้าไปแทนที่องค์กรธุรกิจเอกชนแบบทุนนิยม และแบบรัฐวิสาหกิจได้ในหลายสาขามาก ประเทศที่พัฒนาทุนนิยมสูงมักมีทั้งสหกรณ์การผลิต สหกรณ์การบริโภค สหกรณ์ที่มีคนงานเป็นเจ้าของ สหกรณ์ผู้ให้บริการ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์การประมง สหกรณ์ทำไวน์ สหกรณ์ให้บริการการรักษาพยาบาล การซ่อมแซมดูแลบ้าน การจัดงานศพ รถโดยสาร รถแท็กซี่ การท่องเที่ยว เทคโนโลยีสารสนเทศ ฯลฯ เติบโตควบคู่ไปกับภาคธุรกิจเอกชน

สหกรณ์มีตั้งแต่ขนาดเล็ก ๕-๑๐ คน จนถึงขนาดใหญ่มีสมาชิกเป็นแสนเป็นล้าน และมีพนักงาน (ที่เป็นสมาชิก/ เจ้าของด้วย) หลายพันหลายหมื่นคน คนสวีเดน ๓ ใน ๕ คนเป็นสมาชิกสหกรณ์ และสหกรณ์มีส่วนเป็นสินค้าของผู้บริโภค ๑๔%

ในสหรัฐฯ ยุโรป ญี่ปุ่น ฯลฯ สหกรณ์การเกษตรเข้มแข็งมาก การผลิตนมในสวีเดนอยู่ในระบบสหกรณ์ ๙๙% ในประเทศยุโรปอื่นอีก ๘ ประเทศ และสหรัฐฯ การผลิตนมในระบบสหกรณ์มีส่วนการตลาดมากกว่า ๗๐% ในแต่ละประเทศ การเก็บเกี่ยวข้าว ๙๕% ในญี่ปุ่นอยู่ในระบบสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตรในต่างประเทศ ทำกิจกรรมได้หลากหลาย เช่น ขายปัจจัยการผลิตให้สมาชิก เพราะการรวมกันซื้อทำให้มีอำนาจต่อรองการซื้อมากกว่าต่างคนต่างซื้อ ให้บริการการผลิต การคลังสินค้า การขนส่ง การประกัน การแปรรูปอาหาร การขายสินค้าเกษตรที่อยู่ในระบบสหกรณ์ เป็นสัดส่วนสูง มีทั้งข้าว เบ็ด ไก่ ผัก ผลไม้ ถั่วเหลือง ฝ้าย กาแฟ การประมง ทั้งในประเทศพัฒนา อุตสาหกรรมและประเทศพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ เช่น เกาหลีใต้ บราซิล สหกรณ์การเกษตรในประเทศพัฒนาอุตสาหกรรมมีกระทั่งธนาคารของตัวเองซึ่งให้บริการอื่น ๆ เช่น การประกันภัย การรับส่งเงิน ไปต่างเมืองหรือต่างประเทศด้วย

สหกรณ์ผู้บริโภคน สหกรณ์ค้าส่ง ค้าปลีก ก็มีสัดส่วนที่สำคัญ ในยุโรป ญี่ปุ่น และประเทศอื่น ๆ เช่น ในญี่ปุ่น คริวเรือนชาวญี่ปุ่น ๑ ใน ๕ เป็นสมาชิกสหกรณ์ค้าปลีกในท้องถิ่น นอกจากสหกรณ์ จะช่วยลดพ่อค้าคนกลางแล้ว สหกรณ์ยังสามารถดูแลเรื่องคุณภาพ ความปลอดภัย การไม่ทำลาย สภาพแวดล้อม ไม่เอาเปรียบผู้ผลิต ได้ดีกว่าธุรกิจเอกชนในระบบทุนนิยมด้วย เพราะสหกรณ์เป็น เจ้าของโดยสมาชิกในชุมชน จึงสนใจผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่และชุมชนมากกว่านายทุนเอกชน ซึ่งสนใจแต่ผลกำไรส่วนตัว และเป็นคนที่อยู่นอกชุมชน หรือแม้แต่เป็นนายทุนต่างชาติ

สหกรณ์เพื่อที่อยู่อาศัย มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้คนจนในเมืองในหลายประเทศมีที่อยู่อาศัย จะเป็นแบบผ่อนซื้อหรือเช่าก็แล้วแต่ ระบบสหกรณ์สามารถทำให้ประชาชนมีทางเลือกที่ดีกว่าระบบ นายทุนเอกชน เพราะไม่ต้องไปแบ่งปันผลกำไรให้บริษัทเอกชน ทำให้ราคาต่ำลง และประชาชนสามารถ ผ่อนส่งระยะยาวได้ ในสหรัฐฯ และแคนาดามีสหกรณ์หอพักนักศึกษา ช่วยให้นักศึกษามีที่พักที่เหมาะสม และได้เรียนรู้ประสบการณ์การทำงานเป็นกลุ่ม

แม้แต่สาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ก็มีการบริหารจัดการในรูปสหกรณ์ สาธารณูปโภค ทั้งในสหรัฐฯ ยุโรป ละตินอเมริกาและที่อื่น ๆ ระบบสหกรณ์สามารถให้บริการ สาธารณูปโภคได้ดีกว่าระบบรัฐวิสาหกิจและบริษัทเอกชน เพราะรัฐวิสาหกิจมักมีปัญหาด้านการขาด ประสิทธิภาพและฉ้อฉล ขณะที่บริษัทเอกชนมุ่งหากำไรของเจ้าของที่เป็นเอกชนมากไป

ประเทศไทยได้แต่ถกเถียงกันว่า จะแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นเอกชนดีหรือไม่ดี น่าจะพิจารณาถึง ทางเลือกที่ ๓ คือ แปรรูปรัฐวิสาหกิจให้เป็นสหกรณ์ โดยให้พนักงานผู้บริการและผู้ใช้บริการเข้ามา ถือหุ้นร่วมกัน เลือกตั้งคณะผู้บริหารนโยบาย และให้คณะผู้บริหารนโยบายไปจ้างผู้บริหารมืออาชีพ มาดำเนินการ ในประเทศอื่น ๆ สหกรณ์สาธารณูปโภคเป็นทางเลือกที่มีประสิทธิภาพกว่า และเป็นธรรม กับประชาชนมากกว่ารัฐวิสาหกิจและเอกชน

ในเวเนซุเอลา บราซิล อาร์เจนตินา โบลิเวีย เปรู ที่พรรคการเมืองฝ่ายก้าวหน้าได้รับเลือกเป็น รัฐบาล มีการพัฒนาระบบสหกรณ์อย่างคึกคักมาก เช่น รัฐบาลเวเนซุเอลาสนับสนุนในแง่การออก กฎหมายช่วยสหกรณ์ การจัดตั้งกองทุนให้กู้ยืม การจัดการศึกษาอบรมวิชาการ บริหารจัดการสหกรณ์ ให้บัณฑิตใหม่และประชาชนที่ต้องการจัดตั้งสหกรณ์ รัฐบาลส่งเสริมให้ประชาชนร่วมกันขอจัดตั้ง สหกรณ์ได้ง่าย สมาชิกสหกรณ์เลือกผู้บริหารและควบคุมดูแลกันเอง มีการแปรรูปโรงงานของธุรกิจ เอกชนที่เผชิญปัญหาหนี้เสีย หยุดดำเนินการ หรือทำท่าจะไม่รอดให้เป็นระบบสหกรณ์ โดยคนงาน เข้าไปถือหุ้นและบริหารเอง รัฐบาลให้กู้ยืมดอกเบี้ยต่ำและปลอดดอกเบี้ยในปีแรก ๆ เพื่อฟื้นฟู กิจการใหม่ ปรากฏว่าระบบสหกรณ์ที่คนงานเป็นเจ้าของสามารถฟื้นฟูกิจการและดำเนินได้ดีกว่า บริษัทเอกชน เพราะคนงานเมื่อเป็นเจ้าของเอง รู้สึกว่าเป็นของเขา ถ้าเขาตั้งใจทำงานให้ดี สหกรณ์มี กำไร เขาก็จะได้รับปันผลมากขึ้น ทำให้พวกเขาตั้งใจทำงาน การทุจริตรั่วไหลลดน้อยลง

ระบบสหกรณ์จึงมีข้อได้เปรียบระบบธุรกิจเอกชน ถ้าสมาชิกมุ่งมั่นจริง จุดมุ่งหมายหลักของโรงงานแบบสหกรณ์ คือ ช่วยให้คนงานมีงานทำ ซึ่งเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวม เป็นแนวคิดที่ต่างไปจากระบบทุนนิยมที่สนใจแต่การหากำไรของเจ้าของทุน

สหกรณ์เป็นรูปแบบการบริหารแบบกระจายอำนาจและทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพกว่าระบบสังคมนิยมแบบวางแผนจากส่วนกลาง ดังนั้น จึงมีโอกาที่สหกรณ์แต่ละแห่งจะต่างคนต่างพัฒนาโดยจะไม่ล้มครืนทั้งระบบเหมือนระบบสังคมนิยมแบบวางแผนจากส่วนกลางที่ขึ้นอยู่กับรัฐบาลกลางและพรรคการเมืองมากเกินไป

การให้คนงานเป็นเจ้าของและบริหารโรงงานเอง ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในประเทศที่มีรัฐบาลก้าวหน้าแนวสังคมนิยมเท่านั้น ในยุโรปเองก็มีสหกรณ์ผู้ผลิตหรือสหกรณ์ที่คนงานเป็นเจ้าของขนาดใหญ่อยู่หลายแห่ง ชุมชนหรือสหพันธ์สหกรณ์ไม่ได้มีแนวคิดทางการเมืองฝ่ายซ้ายเสมอไป หลายแห่งก็อิงกับแนวคิดทางศาสนาหรือท้องถิ่นนิยม ที่เมืองมอนดราگون (MONDRAGON) แคว้นบาสก์ ประเทศสเปน ผู้สำเร็จอาชีวศึกษา ๕ คน ได้จัดตั้งสหกรณ์ผู้ผลิตเตาจากน้ำมันก๊าดขึ้นเมื่อ ๕๐ กว่าปีที่แล้ว ปัจจุบันสหกรณ์แห่งนี้ได้เติบโตเป็นสหพันธ์สหกรณ์ที่มีเครือข่ายมากกว่า ๑๕๐ กว่าแห่ง เป็นสหกรณ์การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมและให้บริการ ฯลฯ ในหลายสาขา รวมทั้งธนาคารและมหาวิทยาลัยของตนเอง มีพนักงานที่เป็นสมาชิก คือ เจ้าของสหกรณ์ด้วยรวมทั้งหมด ๗๐,๐๐๐ คน เป็นองค์กรธุรกิจที่ใหญ่ที่สุดในแคว้นบาสก์ และมีเครือข่ายร้านค้าปลีกที่ใหญ่เป็นอันดับต้น ๆ ของประเทศสเปน เป็นสหพันธ์สหกรณ์ที่มียอดขายสูงราวอันดับ ๑๐ ของสหพันธ์สหกรณ์ทั่วโลก (ปีละกว่า ๑๔,๐๐๐ ล้านดอลลาร์)

การจะทำให้ระบบสหกรณ์ประสบความสำเร็จได้ ต้องมีการปลูกฝังแนวคิดอุดมการณ์ให้ประชาชนเห็นว่า แนวทางการพัฒนาธุรกิจแบบสหกรณ์เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของสมาชิกดีกว่าระบบทุนนิยมอย่างไร และต้องมีการฝึกอบรมด้านการเป็นผู้บริหารจัดการและการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในหลายประเทศมีโรงเรียน มีวิทยาลัยที่ส่งเสริมด้านสหกรณ์นี้โดยเฉพาะ สหกรณ์ขนาดใหญ่บางแห่งเป็นผู้ลงทุนดูแลเรื่องนี้เอง ที่สำคัญคือ สมาชิกสหกรณ์ต้องสนใจดูแล เลือกลง และตรวจสอบผู้บริหาร ปัจจุบันสหกรณ์ยังมีบทบาทช่วยเหลือกันและกันสูง เช่น ในอิตาลี รัฐบาลออกกฎหมายให้สหกรณ์ต้องแบ่งปันผลกำไร ๓% เข้ากองทุนเพื่อช่วยจัดตั้งสหกรณ์ใหม่ ๆ ในเขตที่ยากจน

ในระดับระหว่างประเทศ มีสหพันธ์สหกรณ์ในประเทศพัฒนาอุตสาหกรรม องค์กรพัฒนาการสหกรณ์ระหว่างประเทศ (ICA) องค์กรแรงงานสากล (ILO) สหประชาชาติ (UN) ที่สนใจให้ความช่วยเหลือพัฒนาสหกรณ์ในประเทศกำลังพัฒนาเพิ่มขึ้น เพราะนักวิชาการ นักวิชาชีพที่เป็นนักประชาธิปไตยเริ่มเห็นว่าสหกรณ์เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาความยากจน ความเหลื่อมล้ำต่ำสูง ความไม่เสมอภาคระหว่างเพศและปัญหาเศรษฐกิจ สังคมอื่น ๆ ได้ดีกว่าการพัฒนาแนวทุนนิยมอุตสาหกรรมหรือแนวเสรีนิยมใหม่

ในประเทศไทย พรรคการเมืองและนักวิชาการส่วนใหญ่ยังคิดอยู่ในกรอบการพัฒนาแบบทุนนิยมอุตสาหกรรม แม้แต่พวกที่เคยศึกษาสนใจเรื่องสังคมนิยมก็เคยคิดว่า หลังจากที่ประเทศสังคมนิยมหลายประเทศล้มเหลวก็ไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากทุนนิยมหรือตลาดเสรี มีนักวิชาการ นักพัฒนาเอกชนหัวก้าวหน้าคัดค้านทุนนิยมอยู่บ้าง แต่ยังไม่ได้คิดหาทางเลือกใหม่ที่ชัดเจน รวมทั้งไม่ได้สนใจการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ เช่น การจัดตั้งสหกรณ์อย่างจริงจัง เพราะคุ้นกับการรับเงินสนับสนุนจากองค์กรภายนอกมากกว่า แต่กลุ่มออมทรัพย์สหกรณ์ที่เข้มแข็งในประเทศไทยก็มีอยู่ แต่เป็นองค์กรเล็ก ๆ ที่มองไม่เห็นภาพใหญ่ หรือขยายตัวไม่ออกเพราะติดกรอบใหญ่ คือ ระบบทุนนิยมผูกขาดที่เป็นบริวารทุนต่างชาติ ไม่กล้าคิดพึ่งตนเอง ไม่กล้าพัฒนานอกกรอบที่ขวางทางอยู่

นักวิชาการ นักสหภาพแรงงาน นักพัฒนาองค์กรเอกชน นักกิจกรรมสังคม ฯลฯ ควรสนใจศึกษา และเข้ามามีส่วนร่วม ส่วนพัฒนาขบวนการสหกรณ์ในประเทศมากขึ้น เราต้องช่วยกันศึกษาว่าจะฟื้นฟูวัฒนธรรมดั้งเดิมในชนบทที่ประชาชนเคยตั้งกลุ่มช่วยเหลือกัน เช่น กลุ่มเหมืองฝาย กลุ่มต่าง ๆ ให้มีการจัดตั้งกลุ่มสมัยใหม่แบบสหกรณ์ได้อย่างไร จะช่วยให้ประชาชนไทยส่วนใหญ่ได้เรียนรู้จากกลุ่มออมทรัพย์สหกรณ์ และกลุ่มประชาชนแบบใหม่ที่เข้มแข็ง และจะหาทางขยายบทบาทของพวกเขาอย่างไร และจะช่วยกันผลักดันปฏิรูปขบวนการสหกรณ์ให้เป็นอิสระและมีโอกาสเติบโต พ้นจากระบบราชการและแข่งขันกับพ่อค่านายทุนได้ จนระบบสหกรณ์เป็นองค์กรธุรกิจที่มีสัดส่วนที่สำคัญในระบบเศรษฐกิจสมัยใหม่เหมือนในประเทศอื่น ๆ ได้อย่างไร นี่คือนโยบายทางเลือกใหม่ที่จะทำให้เราสามารถพัฒนาระบบเศรษฐกิจใหม่ที่มีทั้งประสิทธิภาพ เป็นธรรมและยั่งยืน ได้อย่างแท้จริง

องค์ประกอบของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.)*

ตามมาตรา ๙ ของพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๓ กำหนดให้มี
คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมีองค์ประกอบดังนี้ คือ

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	เป็นประธานกรรมการ
- ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	เป็นรองประธานกรรมการ
- ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	เป็นกรรมการ
- ปลัดกระทรวงพาณิชย์	เป็นกรรมการ
- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	เป็นกรรมการ
- ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	เป็นกรรมการ
- เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	เป็นกรรมการ
- อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	เป็นกรรมการ
- ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ	เป็นกรรมการ
- ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	เป็นกรรมการ
- ผู้จัดการใหญ่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	เป็นกรรมการ
- ประธานกรรมการธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย	เป็นกรรมการ
- ผู้แทนสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยซึ่งเป็นกรรมการดำเนินการ	เป็นกรรมการ
- ประธานกรรมการดำเนินการชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศ	เป็นกรรมการ
ประเภทละหนึ่งคน	
- ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรระดับประเทศหนึ่งคน	เป็นกรรมการ
- ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินห้าคน	เป็นกรรมการ
- อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์	เป็นกรรมการและ
เลขานุการ
- ผู้อำนวยการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย	เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

* ที่มา : กองพัฒนาระบบสนับสนุนการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

อำนาจและหน้าที่อื่นของ คพช. ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายสหกรณ์

คพช. มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในเรื่องนโยบายและแนวทางในการพัฒนาการสหกรณ์ให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
 ๒. กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการสหกรณ์ให้สอดคล้องกับระยะเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 ๓. กำหนดแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายธุรกิจและกิจการของสหกรณ์รวมทั้งการร่วมมือกับภาคเอกชน ให้มีส่วนในการพัฒนาสหกรณ์
 ๔. กำหนดแนวทางในการประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือภาคเอกชน เพื่อให้การส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสหกรณ์
 ๕. พิจารณาแก้ไขปัญหาและอุปสรรคตลอดจนข้อขัดข้องที่ทำให้นโยบายและแผนการพัฒนาสหกรณ์ไม่อาจบรรลุเป้าหมาย
 ๖. พิจารณาเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวกับสหกรณ์ตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย
 ๗. มีอำนาจและหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้
-

**สรุปผลงานวิจัยเรื่องปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการได้มา
และการใช้อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ***

จากการศึกษาพบว่า เกิดปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ในหลายประเด็น อีกทั้งการได้มาซึ่งคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมาจากการกำหนดให้ได้มา โดยการดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงอาจทำให้เกิดปัญหาด้านความรู้ ความเชี่ยวชาญในการบริหารงานของสหกรณ์ ความล่าช้าในการปฏิบัติงานเพราะด้วยความที่เป็นการรวมตัวของคณะทำงานของกลุ่มบุคคลที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งกว่าจะดำเนินการประชุมแก้ไข ปัญหาของสหกรณ์ การรับอุทธรณ์ การวินิจฉัยอุทธรณ์ หรือการดำเนินการต่าง ๆ ตามหน้าที่ของ คณะกรรมการนั้นเป็นไปได้อย่างล่าช้าไม่ทันแก่เหตุการณ์

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการได้มาของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

๑. **ปัญหาการได้มาจากผู้แทนภาครัฐ** จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการที่ได้มานั้น จำนวน มากเกินสมควร ซึ่งเป็นการได้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติจากการกำหนดให้ได้มา โดยการดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ อาจทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงานของสหกรณ์ ความล่าช้าในการปฏิบัติงาน ทำให้การดำเนินการ ประชุมแก้ไขปัญหาของสหกรณ์ การรับอุทธรณ์ การวินิจฉัยอุทธรณ์ หรือการดำเนินการต่าง ๆ ตามหน้าที่ ของคณะกรรมการนั้นเป็นไปได้อย่างล่าช้า การได้มาโดยการดำรงตำแหน่งอาจมีปัญหาในความสัมพันธ์ ในการบริหารงานเพราะเหตุมาจากการที่คณะกรรมการบางส่วนเป็นข้าราชการประจำจากหน่วยงานอื่น ซึ่งเป็นข้าราชการประจำระดับสูง โดยในแต่ละตำแหน่งนั้นต่างมีหน้าที่ประจำแต่ละบุคคลซึ่งเป็น หน้าที่เฉพาะ ทำให้เกิดปัญหาความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน ขาดการบูรณาการ ขาดแนวความคิด ที่เป็นอิสระ อาจเกิดปัญหาจากความเชื่อมั่นในคณะกรรมการจากบรรดาสมาชิกของสหกรณ์ เพราะ คณะกรรมการที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งสมาชิกสหกรณ์นั้น ไม่ได้มีส่วนร่วมในการเลือกคณะกรรมการ ดังกล่าวเข้ามาบริหารงานสหกรณ์ ทำให้สมาชิกขาดความเชื่อมั่นว่าคณะกรรมการที่เข้ามานั้น มีความรู้ความ เชี่ยวชาญในด้านการบริหารงานสหกรณ์หรือไม่

* กิตติธัช ยุธะทัย, “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการได้มาและการใช้อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาการ สหกรณ์แห่งชาติ,” บทความวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, ฉบับที่ ๓๙, ปีที่ ๑๒, น.๖๖-๗๗ (มกราคม-มีนาคม ๒๕๖๐).

๒. ปัญหาการปราศจากการมีส่วนร่วมภาคประชาชน ต้องมีเงื่อนไขสำคัญดังนี้ คือ

ประชาชนต้องมีอิสรภาพในการที่จะมีส่วนร่วม (Freedom to Participate) หมายถึง ประชาชนมีอิสระที่จะเข้าร่วมหรือไม่ก็ได้ การเข้าร่วมต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ การถูกบังคับให้เข้าร่วมไม่ว่าจะในรูปแบบใดไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วม

ประชาชนต้องสามารถที่จะมีส่วนร่วม (Ability to Participate) ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายจะต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ หมายความว่า ในบางกิจกรรมแม้จะกำหนดว่าผู้เข้าร่วมมีเสรีภาพและเสมอภาค แต่กิจกรรมที่กำหนดไว้มีความซับซ้อนเกินความสามารถของกลุ่มเป้าหมาย การมีส่วนร่วมย่อมเกิดขึ้นไม่ได้

ประชาชนต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม (Willingness to Participate) ประชาชนที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมใด ต้องเกิดจากความสนใจที่สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมนั้น จากการศึกษาพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๒ ได้มีการกำหนดถึงการได้มาของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ซึ่งมีที่มาจาก การดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยในระบบสหกรณ์นั้น เป็นระบบที่มีขึ้นเพื่อให้ประชาชนสามารถที่จะรวมกลุ่มกันในการที่จะช่วยเหลือตนเองได้ ดังนั้น การที่รัฐจะเข้ามาแทรกแซงในการบริหารงานสหกรณ์ โดยที่ให้คณะบุคคลที่กำหนดไว้เข้ามาบริหารงาน โดยปราศจากผู้แทนภาคประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหาร และกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาสหกรณ์นั้น ย่อมเป็นการไม่สมควร ทั้งนี้ก็ไม่ได้หมายความว่าไม่ให้รัฐเข้ามาส่วนในการบริหารงานสหกรณ์เลย เพราะในประเทศไทยนั้น สหกรณ์ยังมีความจำเป็นที่จะต้องให้รัฐเข้ามาช่วยเหลือ กำกับดูแลและมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายบริหารงานสหกรณ์ แต่การที่สมาชิกสหกรณ์นั้นไม่ได้มีส่วนร่วมในการคัดเลือกคณะกรรมการ และในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ไม่ได้มีตัวแทนจากภาคประชาชนซึ่งเป็นสมาชิกจากสหกรณ์นั้น ๆ เข้าไปร่วมกำหนดนโยบายบริหารงานสหกรณ์ อีกทั้งคณะกรรมการดังกล่าวนี้ ยังมีหน้าที่สำคัญในการพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทภายในสหกรณ์ ทำให้เกิดปัญหาถึงความเชื่อมั่นต่อคณะกรรมการในเรื่องความเป็นธรรมอันเกิดจากการได้มานี้ ซึ่งสมาชิกไม่ได้มีส่วนร่วมในการคัดเลือก

การควบคุมการใช้อำนาจของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

ปัญหาการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ซึ่งอำนาจหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ เช่น

๑) ให้ความเห็นชอบระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด เกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ การจัดการ และการจำหน่ายทรัพย์สินของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ตามมาตรา ๒๙

๒) ให้ความเห็นชอบระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์เกี่ยวกับการช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์ตามมาตรา ๓๓ กำหนดหลักเกณฑ์การเลือกผู้แทนของสหกรณ์และผู้แทนกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้รัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการบริหารกองทุนสหกรณ์ตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม

๓) กำหนดเรื่องการลงทุนอย่างอื่นของสหกรณ์ ตามมาตรา ๗๒ (๗) วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ตามที่ได้รับการร้องขอ ตามมาตรา ๑๑๗/๑

๔) การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ กรณีนายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนสหกรณ์ตามมาตรา ๓๘ การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของสหกรณ์ที่ถูกนายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิกตามมาตรา ๗๑ ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา ๗๒ การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้มีส่วนได้เสีย กรณีนายทะเบียนหรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ใช้อำนาจยับยั้งหรือเพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่ หรือมติของที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบสหกรณ์ ระเบียบหรือคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ ตามมาตรา ๒๐ ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา ๒๖ การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในกรณีนายทะเบียนใช้อำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือ ให้คณะกรรมการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง ระงับการปฏิบัติงานบางส่วนที่ทำให้เกิดข้อบกพร่อง หรือให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการตามมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ ซึ่งได้กำหนดไว้ในมาตรา ๒๖ และให้มีอำนาจจัดตั้งอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติการตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ทั้งนี้ในการใช้อำนาจของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติซึ่งเป็นฝ่ายปกครองนั้น จะต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ของการใช้อำนาจในการปฏิบัติการ รวมถึงการควบคุมการใช้ดุลพินิจในการพิจารณาในการออกคำสั่งใด ๆ จากฝ่ายปกครอง การใช้อำนาจดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง อำนาจดุลพินิจของเจ้าหน้าที่จะมีได้ก็ต่อเมื่อฝ่ายนิติบัญญัติได้มอบหมายไว้อย่างชัดเจน โดยทั่วไปแล้วก็จะกำหนดไว้ในกฎหมายเฉพาะเรื่อง แต่ในบทบัญญัติในส่วนทฤษฎีทั่วไปก็ได้ให้อำนาจดุลพินิจแก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองด้วย เช่น ดุลพินิจในการกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ประกอบคำสั่งทางปกครอง (มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง) ดุลพินิจในการเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง และการกำหนดของผลในการเพิกถอนใช้บังคับตั้งแต่วิธีใด (มาตรา ๕๐) เป็นต้น และยังมีบางมาตราที่กำหนดถึงเรื่องดุลพินิจ เช่น การให้เหตุผลประกอบคำสั่งทางปกครองว่าจะต้องประกอบด้วยข้อพิจารณา (พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙) และข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ (มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง (๓)) การพิจารณาอุทธรณ์ เจ้าหน้าที่ผู้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์อาจใช้ดุลพินิจแทนในเรื่องความเหมาะสมของการทำคำสั่งทางปกครองได้ (มาตรา ๔๖) แต่ไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติกำหนดขอบเขตการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองไว้ ซึ่งจะต้องอาศัยหลักกฎหมายทั่วไปมาอธิบายว่า “ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองได้รับมอบอำนาจจากฝ่ายนิติบัญญัติที่จะกระทำได้ตามดุลพินิจเจ้าหน้าที่

ฝ่ายปกครองจะต้องใช้ดุลพินิจให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการมอบอำนาจนั้น และอยู่ภายในขอบเขตแห่งกฎหมายของการใช้ดุลพินิจ”

ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ การที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ซึ่งเป็นคณะบุคคลที่ได้มาโดยการดำรงตำแหน่งตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๒) กฎหมายสหกรณ์ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการโดยตำแหน่ง ซึ่งก็คือคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ซึ่งกฎหมายได้กำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ไว้ ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๒ เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของสหกรณ์

จากการศึกษาพบว่า การที่กฎหมายสหกรณ์ได้กำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ มีอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย แต่กฎหมายนั้นไม่ได้มีการบัญญัติหลักเกณฑ์การใช้อำนาจในการกระทำของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติไว้อย่างชัดเจน ทำให้เกิดปัญหาในการกำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการออกคำสั่ง หรือการปฏิบัติหน้าที่ของของคณะทำงานของสหกรณ์ ซึ่งจะเห็นได้ว่าในกฎหมายเพียงแต่ให้อำนาจในการที่จะกำหนดหลักเกณฑ์โดยคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติเอง แต่ไม่ได้มีการกำหนดขอบเขตการใช้อำนาจ หรือหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจใด ๆ ไว้ ทำให้เกิดปัญหาในการใช้บังคับและการตีความในการใช้อำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์และกำหนดขอบเขตการใช้อำนาจ เมื่อไม่ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์หรือข้อกำหนดใด ๆ ไว้ ทำให้การตรวจสอบในการใช้อำนาจในการกำหนดนโยบาย หรือการทำคำสั่งที่ออกจากคณะกรรมการนั้นไม่สามารถทำได้

ปัญหาการควบคุมบริหารงานของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

จากการศึกษาปัญหาในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ตลอดจนการได้มาของคณะบุคคลในการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติตามมาตรา ๙ และอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ พบว่าการที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาตินั้น เป็นหน่วยงานที่สำคัญในการกำกับดูแล และบริหารงานสหกรณ์ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาสหกรณ์ ซึ่งกรรมการนี้เป็นตัวแทนของสหกรณ์ ในกิจการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจทั้งปวง รวมทั้งการตกลงทำธุรกรรมใด ๆ กับบุคคลที่สาม และให้มีอำนาจในการวินิจฉัยข้อพิพาทภายในสหกรณ์ ซึ่งในการทั่วไปนั้น คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมีหน้าที่ในการดำเนินการ บริหาร และกำกับดูแลในส่วนของกิจการของสหกรณ์ ซึ่งในการบริหารงานของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาตินั้น เมื่อได้นำมาเปรียบเทียบกับกฎหมายชุมนุมสหกรณ์ของประเทศมาเลเซียจะพบว่า ในการบริหารงานของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์ของประเทศมาเลเซียนั้น ในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละคนของคณะกรรมการบริหารจะต้องใช้ความระมัดระวังและความเอาใจใส่อย่างเช่นวิญญูชนผู้ประกอบกิจการค้าทั่วไป และจะต้องร่วมกันรับผิดชอบ

หากเกิดความเสียหายอย่างใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากการบริหารงานที่ผิดพลาดนั้น ซึ่งเกิดจากการไม่ใช้ความระมัดระวังและเอาใจใส่ หรือเกิดจากการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ของที่ประชุมใหญ่ หากคณะกรรมการได้กระทำการด้วยความสุจริต ไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ของสหกรณ์แล้ว ห้ามมิให้มีการฟ้องร้องคณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ผู้ใดของสหกรณ์ในการกระทำนั้น ๆ ทั้งนี้ แม้ว่าคณะกรรมการจะได้ตั้งบุคคลใดให้เข้ามาบริหารจัดการงานของสหกรณ์ แต่การแต่งตั้งดังกล่าว นั้น ย่อมไม่สามารถทำให้พ้นจากความรับผิดของการดำเนินการบริหารสหกรณ์ที่ผิดพลาด

จากการศึกษาปัญหาดังกล่าวพบว่า ในกฎหมายสหกรณ์ของประเทศไทยนั้น ได้กำหนดให้ คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ มีอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย แต่กฎหมายนั้นมิได้กำหนด ในการทำหน้าที่ของสมาชิกคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ตลอดจนในการทำหน้าที่ของสมาชิก คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ นั้นเอง ซึ่งจะต้องใช้ความระมัดระวังและความเอาใจใส่ต่อ ผู้ประกอบกิจการค้าทั่วไป และสมาชิกจะต้องร่วมกันรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นจากความไม่เอาใจใส่ ในการทำหน้าที่ของสมาชิกคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ตลอดจนความเสียหายที่เกิดจาก การกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือแนวทางของที่ประชุมใหญ่ทำให้ พบว่า การที่พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้มีสมาชิกของคณะกรรมการพัฒนาการ สหกรณ์แห่งชาติ รวมไปถึงกฎหมายได้กำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ไว้ ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่กลับมิได้กำหนดขอบเขตหรือความรับผิดของสมาชิก คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ส่งผลทำให้เกิดปัญหา ทางกฎหมายเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของสมาชิกของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

ข้อเสนอแนะ

เมื่อกฎหมายสหกรณ์นั้นถือเป็นกฎหมายที่สำคัญต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจในประเทศ การควบคุมตรวจสอบภายในองค์กร จึงมีความจำเป็น เพราะสหกรณ์นั้นถือว่าเป็นองค์กรทางปกครอง แห่งหนึ่ง ย่อมต้องมีการควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของการออกคำสั่งใด ๆ ของคณะกรรมการ ภายในสหกรณ์ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องตรวจสอบและชำระบรรดา กฎ ระเบียบที่ไม่เป็นไป ตามหลักของกฎหมาย หรือขัดต่อเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญ และสมควรที่จะให้มีการแก้ไขปรับปรุง กฎหมายสหกรณ์ รวมถึงกฎหมายลำดับรองอยู่ตลอด เพื่อให้กฎหมายดังกล่าวที่ให้อำนาจแก่ฝ่ายปกครอง ได้กำกับดูแลสหกรณ์อย่างเหมาะสม และเพื่อให้ได้มาตรฐานความเป็นธรรมอย่างทั่วถึง เป็นไปตาม หลักสากล จึงควรมีหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ให้ชัดเจนในกฎหมายสหกรณ์เพื่อการเป็นไปในการบริหารงานของ สหกรณ์ การแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติให้เป็นไปได้อย่างทั่วถึง ควรมีการปรับลดขนาดของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ โดยกำหนดให้มี

การจัดการภายในสหกรณ์ในการคัดเลือกคณะกรรมการขึ้นมาจากภายในองค์การสหกรณ์ โดยให้สมาชิกสหกรณ์นั้น มีส่วนร่วมในการคัดเลือกคณะกรรมการ เพื่อให้ได้ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านสหกรณ์มาดำเนินการต่าง ๆ ภายในสหกรณ์ และสมาชิกจะได้มีความเชื่อมั่นต่อชุดคณะกรรมการที่จะเข้ามาบริหารงานสหกรณ์ โดยกำหนดวาระของคณะกรรมการเป็นเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการบริหาร และป้องกันการผูกขาดอำนาจของในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการนั้น

สรุปผลงานวิจัยเรื่องการกำกับ ดูแล และตรวจสอบบุคคลภายนอกของนายทะเบียน

หรือรองนายทะเบียน ตามกฎหมายสหกรณ์*

บทความนี้มุ่งศึกษาถึง ๑) ปัญหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากการกำกับ ดูแล และตรวจสอบบุคคลภายนอก ของนายทะเบียนหรือรองนายทะเบียน ตามกฎหมายสหกรณ์ ๒) เพื่อศึกษาถึงวิวัฒนาการแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรการกฎหมายและการกำกับ ดูแล ตรวจสอบบุคคลภายนอกของนายทะเบียนหรือรองนายทะเบียน ตามกฎหมายสหกรณ์ในประเทศไทย และในต่างประเทศ และ ๓) การวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมาย และแนวทางแก้ไข ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับ ดูแล และตรวจสอบบุคคลภายนอกของนายทะเบียนหรือรองนายทะเบียน ตามกฎหมายสหกรณ์

ผลการศึกษาพบว่าแนวความคิดสหกรณ์เกิดขึ้นครั้งแรกในทวีปยุโรปในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ และประเทศไทย ได้รับการจดทะเบียนตั้งขึ้นเป็นสหกรณ์แห่งแรกโดยทางราชการ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๕๙ ปัจจุบันมาตรการกฎหมายในการกำกับ ดูแล และตรวจสอบบุคคลภายนอกของนายทะเบียนหรือรองนายทะเบียน ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๑ บัญญัติไม่สมบูรณ์ครบถ้วน จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้อำนาจนายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์สามารถดำเนินการร้องทุกข์หรือฟ้องคดีกับบุคคลภายนอกที่ทำให้สหกรณ์เสียหาย จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๑ ดังข้อความต่อไปนี้ “มาตรา ๒๑ ในกรณีที่กรรมการ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ หรือบุคคลภายนอก ทำให้สหกรณ์เสียหาย ถ้าสหกรณ์ไม่ร้องทุกข์หรือฟ้องคดี ให้นายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ ร้องทุกข์หรือฟ้องคดีแทนสหกรณ์ได้ และให้พนักงานอัยการรับว่าต่างให้สหกรณ์ โดยให้สหกรณ์เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการร้องทุกข์ ฟ้องคดีหรือการว่าต่างแก่นายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ หรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี”

สรุปผลการวิจัย

จากศึกษาถึงปัญหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากการกำกับ ดูแล และตรวจสอบบุคคลภายนอกของนายทะเบียนหรือรองนายทะเบียนตามกฎหมายสหกรณ์ เพื่อศึกษาถึงวิวัฒนาการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรการกฎหมายและการกำกับดูแล ตรวจสอบบุคคลภายนอกของนายทะเบียนหรือรองนายทะเบียน ตามกฎหมายสหกรณ์ในประเทศไทย และในต่างประเทศ โดยการวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมาย และแนวทางแก้ไข ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับ ดูแล และตรวจสอบบุคคลภายนอก

* ธงชัย ผลรุ่ง และยศศักดิ์ โกไสยกานนท์, “การกำกับ ดูแล และตรวจสอบบุคคลภายนอกของนายทะเบียนหรือรองนายทะเบียน ตามกฎหมายสหกรณ์,” บทความย่อ, วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, ฉบับที่ ๒, ปีที่ ๓, น. ๒๗-๕๖ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๕๙).

ของนายทะเบียนหรือรองนายทะเบียน ตามกฎหมายสหกรณ์ เนื่องจากปัจจุบันกฎหมายสหกรณ์ ยังไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมายสหกรณ์ที่มีอยู่ ในปัจจุบัน และการศึกษาวิจัยนี้ เป็นการศึกษาข้อมูลโดยวิจัยเอกสาร (Documentary Research) กล่าวคือ เป็นการใช่วิธีการศึกษาจากเอกสารที่เป็นตัวบทกฎหมาย ตำราทางวิชาการ งานวิจัย งานวิทยานิพนธ์ บทความที่เกี่ยวข้อง ความเห็นของนักนิติศาสตร์ เอกสารการประชุมสัมมนา ความเห็นของสำนักงาน กฤษฎีกา คำพิพากษาของศาล ตลอดจนคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญไทย และต่างประเทศ ข้อมูลจาก เว็บไซต์ต่าง ๆ ทางอินเทอร์เน็ตทั้งที่เป็นภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ สามารถสรุปได้ ดังต่อไปนี้

๑. วิวัฒนาการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ และกฎหมายสหกรณ์

จากการศึกษาพบว่า สหกรณ์แห่งแรกของไทย ได้รับการจดทะเบียนตั้งขึ้นเป็นสหกรณ์ โดยทางราชการ (กรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ กรมพระคลังมหาสมบัติ) เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๕๙ จึงถือว่าสหกรณ์แรกของไทยถือกำเนิดจากการริเริ่มและการช่วยเหลือของรัฐตั้งแต่แรกตั้ง หรือเรียกว่าเป็นการเกิดขึ้น “จากบนลงล่าง” (Top-Down) แตกต่างจากสหกรณ์ที่ถือกำเนิดในอังกฤษ และสหกรณ์ของประเทศอื่น ๆ ในยุโรปและอเมริกา ที่การเกิดขึ้นของสหกรณ์มาจากความริเริ่มและการต่อสู้ ดิ้นรนเพื่อการช่วยเหลือตนเองโดยการร่วมมือกันหรือการช่วยเหลือซึ่งกันและกันของราษฎรอย่างแท้จริง ในลักษณะ “จากล่างขึ้นบน” (Bottom-Up)

บทบาทของรัฐจึงมีส่วนสำคัญอย่างมากในการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ นับตั้งแต่แรกเริ่มที่มีการจัดตั้งสหกรณ์ในปี พ.ศ. ๒๔๕๙ จนถึงปัจจุบัน โดยรัฐถือว่าการสหกรณ์เป็นนโยบายสำคัญในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของชาติ แม้ว่ากฎหมายสหกรณ์จะให้อำนาจฝ่ายปกครองมีอำนาจบางประการที่จะก้าวล่วง ความเป็นอิสระของสหกรณ์ ซึ่งถือว่าเป็นปัจเจกชน ตลอดจนการกระทำดังกล่าวไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของ กฎหมาย การกระทำของฝ่ายปกครองจึงจำเป็นต้องมีการตรวจสอบ หรือมีความจำเป็นในการควบคุมของ ฝ่ายปกครอง เพื่อให้การใช้อำนาจของฝ่ายปกครองบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำภาระหน้าที่ของ ฝ่ายปกครองที่มุ่งมั่นเพื่อตอบสนองต่อประโยชน์สาธารณะโดยรวมนั่นเอง

การใช้มาตรการกฎหมายในการส่งเสริมและการกำกับดูแลและตรวจสอบสหกรณ์ให้เป็นไป โดยถูกต้องและเหมาะสมย่อมก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมาก เนื่องจากปัจจุบันการสหกรณ์เริ่ม เป็นที่แพร่หลาย และยังคงเป็นเครื่องมือหรือวิถีทางช่วยเหลือค้ำจุนทางด้านเศรษฐกิจให้แก่ประชาชน ในระดับรากหญ้าของประเทศได้อย่างแท้จริง

๒. มาตรการกฎหมายกับการกำกับ ดูแล และตรวจสอบบุคคลภายนอกของนายทะเบียนหรือรองนายทะเบียน ตามกฎหมายสหกรณ์ในประเทศไทย และในต่างประเทศ

๒.๑ สรุปมาตรการกฎหมายในการกำกับ ดูแล และส่งเสริมสหกรณ์ในประเทศไทย

จากการศึกษาจึงเห็นได้ว่ามาตรการกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และการกำกับดูแล ส่งเสริมสหกรณ์ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๓๑ นั้น เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ชำระบัญชีที่ได้รับการแต่งตั้งจากนายทะเบียนสหกรณ์ และมีอำนาจต่าง ๆ ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น แต่ในส่วนของ การฟ้องหรือแก้ฟ้องบุคคลภายนอก และผู้ที่ทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหายทั้งในคดีแพ่งและอาญา และทำประนีประนอมในเรื่องใด ๆ สามารถดำเนินการได้ในนามของสหกรณ์ได้ทุก ๆ กรณี

ส่วนมาตรการกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และการกำกับดูแล ส่งเสริมสหกรณ์ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๑๑ และตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น เป็นอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ที่สามารถมีอำนาจต่าง ๆ ตามที่ได้อธิบายข้างต้น แต่ในส่วนของ การร้องทุกข์หรือฟ้องคดีนายทะเบียนสหกรณ์นั้น มีอำนาจในการร้องทุกข์หรือฟ้องคดีเพียงคณะกรรมการผู้จัดการหรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์เท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงบุคคลภายนอกหรือบุคคลอื่น ๆ นอกจากสมาชิกสหกรณ์ที่ทำให้สหกรณ์มีผลกระทบและมีความเสียหายต่อการดำเนินกิจการของสหกรณ์ และเมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาภายหลัง และทำให้สหกรณ์ได้เกิดความเสียหาย จึงไม่สามารถทำให้หน่วยงานของรัฐโดยนายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ มีอำนาจในการร้องทุกข์หรือฟ้องคดีต่อบุคคลภายนอกได้

๒.๒ สรุปมาตรการกฎหมายในการกำกับ ดูแล และส่งเสริมสหกรณ์ในต่างประเทศ

๒.๒.๑ สรุปมาตรการกฎหมายในการกำกับ ดูแล และส่งเสริมสหกรณ์ในประเทศมาเลเซีย เมื่อพิจารณากฎหมายของประเทศมาเลเซียแล้ว จะเห็นได้ว่ามีข้อที่น่าสังเกต ซึ่งเป็นจุดเด่นที่สามารถนำมาเป็นข้อควรพิจารณาในการปรับใช้กับการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

๒.๒.๑.๑ ในเชิงโครงสร้างการกำกับ ดูแล โดยรัฐนั้น ได้มีการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะขึ้นมาทำหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการสหกรณ์ในประเทศ คือ นายทะเบียนสหกรณ์ (Registrar General) ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีอีกทอดหนึ่ง โดยนายทะเบียนมีอำนาจกำกับ ดูแลกิจการของสหกรณ์อย่างเต็มที่ ทั้งในการรับจดทะเบียนจัดตั้ง การตรวจสอบการดำเนินกิจการของสหกรณ์ การวินิจฉัยชี้ขาดปัญหากฎหมายที่เกิดในสหกรณ์ ซึ่งประเด็นนี้คล้ายกับของกฎหมายสหกรณ์ไทย

๒.๒.๑.๒ ข้อพิพาทเกี่ยวกับกิจการสหกรณ์ของมาเลเซีย นั้น จะถูกวินิจฉัยชี้ขาดโดยกรรมการชี้ขาดข้อพิพาท ซึ่งมีลักษณะเป็นหน่วยงานที่ตั้งโดยฝ่ายปกครอง แต่สามารถใช้อำนาจตุลาการชี้ขาดข้อพิพาทได้โดยตรง และศาลมีหน้าที่ในการบังคับตามคำชี้ขาดของกรรมการชุดนี้เท่านั้น ในประเด็นนี้ ถือว่าเป็นความแตกต่างอย่างมากกับกฎหมายสหกรณ์ไทย เนื่องจากในกรณีที่มีข้อพิพาทเกิดขึ้น ศาลไทย

ในฐานะองค์กรตุลาการย่อมมีอำนาจในการตัดสินวินิจฉัยคดีโดยอิสระ ไม่ผูกพันที่ต้องบังคับตามคณะกรรมการชี้ขาดข้อพิพาท แต่อย่างไรก็ตามก็มีประเด็นที่น่าคิดถึงการทำให้คณะกรรมการชี้ขาดข้อพิพาทตามกฎหมายสหกรณ์ไทยได้รับความน่าเชื่อถือมากขึ้นในความเป็นกลางและอิสระในการวินิจฉัย

๒.๒.๑.๓ ในเชิงเนื้อหาของกฎหมายนั้น บทบัญญัติส่วนใหญ่จะเป็นการกล่าวถึงรายละเอียดของวิธีการบริหารจัดการสหกรณ์เป็นสำคัญ โดยเฉพาะการควบคุมการทำงานของสหกรณ์ให้อยู่ในลักษณะที่น่าเชื่อถือ และสามารถตรวจสอบความถูกต้องของการดำเนินการได้ รวมทั้งการจำกัดการใช้ทรัพย์สินของสหกรณ์ให้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของสมาชิกเป็นสำคัญ กฎหมายของประเทศมาเลเซียนี้ยังมีแนวโน้มของการส่งเสริมหลักการพึ่งตนเองของสหกรณ์ ให้สามารถแข่งขันกับองค์กรธุรกิจรูปแบบอื่นได้ด้วยตนเอง เห็นได้จากการที่กฎหมายไม่ได้ให้สิทธิพิเศษที่สำคัญใด ๆ ไว้กับกิจการสหกรณ์เลย ทั้งยังมีความเชื่อมโยงกิจการสหกรณ์เข้ากับองค์กรธุรกิจรูปแบบอื่น โดยเฉพาะบริษัทตามกฎหมาย Companies Act ที่ได้มีบัญญัติไว้หลายส่วนดังที่ได้แสดงไว้ข้างต้น

๒.๒.๑.๔ ในส่วนของนายทะเบียนนั้น กำหนดให้เป็นอำนาจของสมเด็จพระราชาธิบดี (Yang di-Pertuan Agong) มีอำนาจแต่งตั้งบุคคลขึ้นเป็นนายทะเบียนสหกรณ์ (Registrar General) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญในสำนักงานนั้น ให้มีสถานะเป็นนิติบุคคลภายใต้ชื่อของ “Registrar General of Co-operative Societies, Malasia” เรียกโดยย่อว่า สำนักงาน ซึ่งมีการทำหน้าที่อย่างต่อเนื่อง มีตราประจำนิติบุคคล และอาจเข้าเป็นคู่สัญญา ฟ้องคดี หรือถูกฟ้องคดีภายใต้ชื่อดังกล่าวที่มาก่อให้สหกรณ์เกิดความเสียหายทั้งบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่คณะกรรมการ และในส่วนของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ซึ่งแตกต่างจากประเทศไทย นายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่ในการร้องทุกข์ หรือฟ้องคดีได้เพียงแต่กรรมการ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ที่ก่อให้เกิดสหกรณ์เกิดความเสียหายเท่านั้น

๒.๒.๒ กฎหมายสหกรณ์ของประเทศฟิลิปปินส์ ด้วยความเป็นมาของประเทศฟิลิปปินส์ โดยเฉพาะในส่วนพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ มีความใกล้ชิดอย่างยิ่งกับพัฒนาการของระบบสหกรณ์ภายในประเทศ ทำให้กิจการสหกรณ์ของประเทศฟิลิปปินส์มีความหลากหลาย และด้วยบทกฎหมายก็ได้มีการปรับเปลี่ยนมาตามยุคสมัย โดยเฉพาะการปรับเปลี่ยนที่สำคัญยิ่ง คือ การรวบรวมกฎหมายเกี่ยวกับการสหกรณ์ที่ได้มีการบัญญัติไว้ แยกเป็นรายฉบับมารวมกันไว้เป็นที่เดียวในลักษณะของประมวลกฎหมายสหกรณ์นั่นเอง โดยสรุปแล้ว คุณลักษณะที่โดดเด่นในการพัฒนากิจการสหกรณ์ในประเทศฟิลิปปินส์มีอยู่ ๒ ประการ คือ

๒.๒.๒.๑ การมีกฎหมายที่ใช้บังคับกับกิจการสหกรณ์ซึ่งครบถ้วนในที่เดียว คือประมวลกฎหมายสหกรณ์ปี ค.ศ. ๒๐๐๘

๒.๒.๒.๒ แผนพัฒนากิจการสหกรณ์ในระยะกลาง (The co-operative Mid Term Development Plan) โดยประมวลกฎหมายสหกรณ์นั้น ได้มีการประกาศนโยบายของรัฐที่สนับสนุน

พัฒนาการและความก้าวหน้าของสหกรณ์ ด้วยเล็งเห็นว่ากิจการของสหกรณ์นั้นเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะส่งเสริมให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองและมีอำนาจตัดสินใจ อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของเศรษฐกิจและสร้างความเป็นธรรมในสังคม บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการแสดงให้เห็นถึงพันธะสัญญาอันแจ่มชัดที่รัฐผูกพันตนเองว่าจะมีบทบาทในการพัฒนากิจการสหกรณ์ของประเทศ

กฎหมายสหกรณ์ของฟิลิปปินส์ เป็นหนึ่งในไม่กี่ประเทศที่ได้ผนวกเอาหลักการสำคัญของกิจการสหกรณ์ที่กำหนดโดยองค์การสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศเข้าไว้ในตัวกฎหมาย และเมื่อพิจารณามาตรา ๒๓ ของประมวลกฎหมายดังกล่าวซึ่งได้กำหนดหมวดหมู่ของสหกรณ์ไว้ ๓ แบบ คือ สหกรณ์ชั้นที่หนึ่ง ชั้นที่สอง และชั้นที่สาม ทั้งยังกำหนดประเภทของกิจการสหกรณ์เฉพาะเรื่องไว้เกือบ ๒๐ ประเภท ซึ่งมีกฎเกณฑ์บังคับใช้เป็นเฉพาะ ก็ถือได้ว่าเป็นลักษณะพิเศษที่สำคัญอีกประการหนึ่งของประมวลกฎหมายสหกรณ์ฉบับนี้เช่นกัน นอกจากนี้ในส่วนที่ว่าด้วยการตรวจสอบทางด้านสังคม (Social Audit) ซึ่งเป็นการประเมินผลกระทบทางสังคมและมาตรฐานในทางจริยธรรมอันเกิดจากดำเนินกิจการของสหกรณ์นั้น ก็ถือได้ว่าเป็นลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งของประมวลกฎหมายสหกรณ์ฉบับนี้เช่นกัน

ประมวลกฎหมายสหกรณ์ของฟิลิปปินส์ จึงถือเป็นกฎหมายสหกรณ์ที่มีความครบถ้วนและทันสมัย และได้สะท้อนให้เห็นถึงนโยบายที่ชัดเจนของรัฐต่อกิจการสหกรณ์ ซึ่งหากพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่ากิจการของสหกรณ์นั้น เป็นกิจการที่รัฐบาลของฟิลิปปินส์ให้การสนับสนุนอย่างมาก เมื่อพิจารณาในแง่สิทธิประโยชน์ที่สหกรณ์ได้รับเอง ก็กล่าวได้ว่ามีสิทธิประโยชน์หลายประการที่รัฐได้มอบไว้ให้กับสหกรณ์ไว้เป็นพิเศษ

แม้การให้ประโยชน์พิเศษกับสหกรณ์ที่มากจนเกินไป อาจจะพิจารณาได้ว่าขัดกับหลักการแข่งขันอย่างเสรี และอาจทำให้สหกรณ์เอง ไม่มีศักยภาพในการแข่งขันในการระดับสูงได้ แต่ก็ต้องถือว่าเป็นความชัดเจนของรัฐบาลที่จะผลักดันให้กิจการในประเทศได้ดำเนินการ โดยวิสาหกิจในลักษณะของสหกรณ์ ดังนั้นสหกรณ์ที่ได้จดทะเบียนตามกฎหมายแล้วจึงมีอำนาจ สิทธิในการร้องทุกข์หรือการฟ้องคดีได้เอง เพราะไม่มีการกำกับโดยนายทะเบียนสหกรณ์เหมือนกับประเทศไทย

๓. ปัญหาทางกฎหมาย และแนวทางแก้ไข ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับ ดูแล และตรวจสอบบุคคลภายนอกของนายทะเบียนหรือรองนายทะเบียน ตามกฎหมายสหกรณ์

สหกรณ์เป็นกิจการหรือธุรกิจที่ได้จดทะเบียนตามกฎหมายสหกรณ์ จึงมีสภาพเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสังคมของสมาชิก โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การดำเนินกิจการหรือธุรกิจของสหกรณ์ต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายสหกรณ์ ข้อบังคับ และระเบียบ โดยเฉพาะด้านการเงินการบัญชี สหกรณ์ต้องถือปฏิบัติตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ โดยยึดหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานเพื่อรักษาผลประโยชน์โดยรวมของสหกรณ์ จากข้อเท็จจริงในปัจจุบันมีสหกรณ์จำนวนไม่น้อย ที่เกิดการทุจริต ไม่โปร่งใสในการบริหารจัดการ ก่อให้สหกรณ์เกิด

ความเสียหายอันเป็นสาเหตุสำคัญที่มีผลกระทบต่อ การส่งเสริมและพัฒนา สหกรณ์ ทำให้สมาชิกเกิดวิกฤติ ศรัทธาต่อสหกรณ์ เพราะความล้มเหลวในการบริหารจัดการ

สาเหตุดังกล่าว จึงส่งผลให้การส่งเสริมและพัฒนา สหกรณ์ วกวนอยู่ที่เดิม เพราะเมื่อมีการทุจริต ไม่โปร่งใสในการบริหารจัดการก็ต้องกลับมาเริ่มต้นพัฒนาใหม่ จึงทำให้สหกรณ์บางแห่งนั้นมีการเจริญเติบโต และพัฒนาที่ล่าช้า และในการทุจริตไม่โปร่งใสในการบริหารจัดการในระบบสหกรณ์เกิดขึ้นจาก “คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์” ประกอบไปด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีกไม่เกิน สิบสี่คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก ตามพระบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๐ และเกิด จาก “ฝ่ายปฏิบัติการ” อันประกอบด้วยผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ซึ่งจะเป็นผู้ปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้เป็นไปตามนโยบายที่คณะกรรมการกำหนด แต่ด้วยเหตุที่สหกรณ์มีหลักการและอุดมการณ์ในการจัดตั้ง ที่แตกต่างจากการจัดตั้งกลุ่มบุคคล องค์กร หรือกองทุนอื่น ที่ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คณะกรรมการ ดำเนินการ จึงมีความจำเป็นที่ต้องลงไปเป็นฝ่ายปฏิบัติในบางเรื่อง และอาจจะมีการร่วมกันในการทุจริต หรือดำเนินกิจการโดยไม่โปร่งใสในการบริหารจัดการในระบบสหกรณ์เกิดขึ้นกับฝ่ายปฏิบัติการได้

ในปัจจุบันการทุจริตในระบบสหกรณ์ที่ก่อให้เกิดสหกรณ์เกิดความเสียหาย โดยเกิดขึ้นจาก บุคคลภายนอก และนายทะเบียนสหกรณ์ไม่มีอำนาจในการร้องทุกข์ และฟ้องดำเนินคดีทั้งทางแพ่ง และทางอาญา ส่งผลให้การดำเนินการล่าช้า ทำให้คดีขาดอายุความร้องทุกข์ และฟ้องร้องดำเนินคดี นานมาก จึงเป็นช่องว่างให้บุคคลภายนอกที่ไม่ประสงค์ดี หาประโยชน์จากสหกรณ์ อันก่อให้เกิด ความเสียหายเกิดขึ้นต่อสหกรณ์ เพื่อเป็นองค์ความรู้และแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการร้องทุกข์ และการดำเนินคดีกรณีการทุจริตหรือเมื่อสหกรณ์เกิดความเสียหาย ปกติกการแจ้งความร้องทุกข์ ต้องเป็นหน้าที่ของสหกรณ์ เพราะสหกรณ์มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย โดยมีกรรมการดำเนินการ สหกรณ์แต่ละคน

การเป็นกรรมการดำเนินการสหกรณ์เปรียบเสมือนเป็นคณะรัฐมนตรีผู้มีหน้าที่ในการบริหารงาน และกิจการสหกรณ์ หากสหกรณ์โดยกรรมการดำเนินการสหกรณ์แต่ละคนไม่ร้องทุกข์ นายทะเบียนสหกรณ์ ย่อมร้องทุกข์หรือฟ้องคดีแทนสหกรณ์ได้ กล่าวคือ มาตรา ๒๑ ในกรณีที่กรรมการ ผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ ของสหกรณ์ทำให้สหกรณ์เสียหาย ถ้าสหกรณ์ไม่ร้องทุกข์หรือฟ้องคดี ให้นายทะเบียนสหกรณ์ หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ร้องทุกข์หรือฟ้องคดีแทนสหกรณ์ได้ และให้พนักงานอัยการรับว่าต่างให้ สหกรณ์ โดยให้สหกรณ์เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการร้องทุกข์ ฟ้องคดี หรือการว่าต่างแก่นายทะเบียน สหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ หรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี การร้องทุกข์นั้น กระทำเพื่อจะนำ ตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ

รัฐต้องมีหน้าที่กำกับ ดูแล ไม่ให้เอกชนคนหนึ่งคนใดไปละเมิดสิทธิ โดยก่อกำหนดให้เอกชนคนอื่น ๆ ได้รับความเสียหาย หรือทำลายเจตจำนงร่วมกันของทุกคนในสังคม เพื่อคุ้มครองความผาสุกของสังคมและ

ก่อให้เกิดความเสมอภาคเท่าเทียมกันของคนในสังคม ไม่ให้ผู้อ่อนแอกว่าถูกเอารัดเอาเปรียบได้ และกฎหมายสหกรณ์ที่บังคับใช้ในปัจจุบัน จำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงโดยเฉพาะอำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์และรองนายทะเบียนสหกรณ์เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการกำกับ ดูแลงานสหกรณ์ในประเทศไทย และเป็นผู้ที่ใช้อำนาจของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสหกรณ์ในฐานะที่เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ ที่มีอำนาจในการกำกับ ดูแล ส่งเสริม และตรวจสอบสหกรณ์ ตามกฎหมายสหกรณ์

อำนาจนายทะเบียนปัจจุบันนี้ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาในระบบสหกรณ์ได้ นับว่าเป็นปัญหาในระบบสหกรณ์อย่างยิ่ง ที่นายทะเบียนสหกรณ์และรองนายทะเบียนสหกรณ์ไม่มีอำนาจในการร้องทุกข์หรือฟ้องคดีกับบุคคลภายนอกที่ทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย เนื่องจากอำนาจนายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๑ ได้บัญญัติไว้ไม่ครอบคลุมถึงบุคคลภายนอกที่ก่อให้เกิดสหกรณ์ได้รับความเสียหาย นายทะเบียนสหกรณ์และรองนายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจในการร้องทุกข์ หรือฟ้องคดี เพียงคณะกรรมการ ผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์เท่านั้น

ปัจจุบันนี้การดำเนินการของสหกรณ์มีหลายรูปแบบเพื่อแสวงหาผลกำไรหลายช่องทาง จึงมีการติดต่อหรือร่วมกิจการกับบุคคลภายนอกหรือบุคคลที่ไม่ใช่สมาชิกสหกรณ์ เมื่อสหกรณ์ได้รับความเสียหายต่าง ๆ จากบุคคลภายนอกต่อการดำเนินกิจการของสหกรณ์ หน่วยงานของรัฐโดยนายทะเบียนสหกรณ์ หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ ควรมีอำนาจในการร้องทุกข์ หรือฟ้องคดีต่อบุคคลภายนอกได้

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยการกำกับ ดูแล และตรวจสอบบุคคลภายนอก ของนายทะเบียนหรือรองนายทะเบียนตามกฎหมายสหกรณ์ ทำให้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป ดังต่อไปนี้

๑. ควรจะทำการศึกษากำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการดำเนินการ เพราะเป็นการป้องกันการผูกขาดอำนาจของคณะกรรมการที่จะครอบงำสหกรณ์ไปสู่การทุจริต เพราะมาตรา ๕๐ เดิมกำหนดระยะเวลาการทำงานของคณะกรรมการสั้นเกินไป ดังนั้นเพื่อให้มีการปรับระยะเวลาการทำงานของคณะกรรมการให้นานขึ้น จึงเห็นควรให้มีการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการใหม่

๒. ควรศึกษาการกำหนดคุณสมบัติ วิธีการรับสมัคร และการขาดจากการเป็นผู้ตรวจสอบกิจการตลอดจนสิทธิและหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการตามมาตรา ๕๓ ไว้ให้ชัดเจน

สรุปผลงานวิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการสหกรณ์เครดิตยูเนียน
เพื่อความยั่งยืนของเศรษฐกิจชุมชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน*

ผลการวิจัยพบว่า

๑. นโยบายสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีวัตถุประสงค์การพัฒนาศักยภาพของชุมชนอย่างชัดเจน และมีขั้นตอนการพัฒนาที่เป็นระบบ โดยเริ่มตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับครอบครัว และระดับชุมชน พร้อมทั้งมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกันกับนโยบายด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของรัฐบาลทุกประการ

๒. ศักยภาพการบริหารจัดการสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยภาพรวม ดังนี้

จุดเด่น ได้แก่ การบริหารงานบุคคลที่เป็นระบบ มวลสมาชิกสามารถบริหารจัดการด้วยตนเอง

จุดด้อย ได้แก่ มวลสมาชิกยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการสหกรณ์เครดิตยูเนียนอย่างถ่องแท้และมีความเข้าใจอย่างคลาดเคลื่อนกับอุดมการณ์สหกรณ์เครดิตยูเนียน

โอกาส ได้แก่ หน่วยงานทางการศึกษา หน่วยงานราชการ และสถาบันการเงิน เริ่มให้ความสนใจต่อแนวทางการบริหารจัดการสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพิ่มมากขึ้น

วิกฤติ ได้แก่ มวลสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนยังไม่ตระหนักถึงอุดมการณ์สหกรณ์เครดิตยูเนียนอย่างแท้จริงกระบวนการปลูกฝังของสหกรณ์ยังทำไม่ได้อย่างเต็มที่ เป็นแต่เพียงการดำเนินการตามขั้นตอนเท่านั้น

๓. ผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อความยั่งยืนของเศรษฐกิจชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สรุปได้ดังนี้ คือ มีวัตถุประสงค์ชัดเจน มีเงินทุนหมุนเวียน สมาชิกพึ่งตนเองได้ และสามารถชำระหนี้ได้ ภาระหนี้สินลดลง สมาชิกมีความสามัคคีกันมากขึ้น ระดับคุณธรรมจริยธรรมสูงขึ้น ภาครัฐให้การสนับสนุน มีทรัพยากรการบริหารเพียงพอ มีทัศนคติที่ดีในการทำงาน และการมีส่วนร่วมของสมาชิก

*พิชัย ขวัญทอง, จำนง อติวัฒน์สิทธิ์, สุรพล สุยะพรหม และสุพจน์ ทรายแก้ว, “ผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อความยั่งยืนของเศรษฐกิจชุมชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน,” บทความย่อ, วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ฉบับที่ ๑, ปีที่ ๘, น.๘๗-๑๐๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๕๗).

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ได้แก่ ผู้บริหารสหกรณ์เครดิตยูเนียน ควรจะปรับปรุงสาระสำคัญที่เป็นวัตถุประสงค์สำคัญขององค์การให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลทุกยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป คือ รัฐบาลมุ่งเน้นการพัฒนาอะไรเป็นสำคัญ ก็ควรจะกำหนดแนวนโยบายขององค์การให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลเสมอ และควรจะกำหนดนโยบายที่มีลักษณะเจาะจงต่อการแก้ไขปัญหาการพัฒนาด้านสังคมดีกว่า และได้ผลดีมากกว่า รวมถึงง่ายต่อการนำไปสู่การปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรมรวดเร็วมากกว่าที่จะกำหนดเป็นแนวทางกว้าง ๆ เฉกเช่นเดียวกันกับนโยบายของรัฐบาล นอกจากนี้ ควรจะวิเคราะห์และกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้เกิดความชัดเจนมากกว่าที่เป็นอยู่ โดยเฉพาะประเด็นด้านเป้าหมายของการกักเงิน และการมีเป้าหมายของการฝึกอาชีพ พัฒนาอาชีพ และปลูกฝังอุดมการณ์สหกรณ์ให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนมากกว่านี้ เพื่อที่ว่าประชาชนจะได้เล็งเห็นเป้าหมาย มีเป้าหมาย และเกิดความมั่นใจต่อการยืมเงินไปลงทุนประกอบอาชีพ

๒. ข้อเสนอแนะเชิงบริหาร ได้แก่ สหกรณ์เครดิตยูเนียน ควรจะเข้มงวดในด้านการปลูกฝังองค์ความรู้ ปลูกฝังอุดมการณ์ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนสากล รวมถึงการให้ความรู้ด้านการบริหารงานสหกรณ์โดยทั่วไป หรือถ้าจะให้เกิดประสิทธิผลในด้านการปลูกฝังองค์ความรู้ได้ดีที่สุด ควรจะจัดฝึกอบรม คัดกรองบุคคล หรือทดลองความเป็นสมาชิกภาพเสียก่อน โดยในระหว่างนั้นควรจะมีเพิ่มเติมเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ด้านองค์ความรู้แก่มวลสมาชิกให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ควรจะส่งบุคลากรไปศึกษาเพิ่มเติมในมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชนที่ทำการเรียนการสอนเกี่ยวกับการบัญชีสหกรณ์โดยตรง บุคลากรที่ถูกส่งไปฝึกอบรมก็จะได้รับความรู้ด้านการบัญชีสหกรณ์โดยตรง

๓. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ ได้แก่ ควรจะทำการวิจัยด้านการบริหารจัดการสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้มากขึ้นกว่าเดิม และควรจะให้บริการทางวิชาการแก่ประชาชนทั่วไปที่สนใจ นอกจากนี้ ควรจะเผยแพร่งานวิจัยและผลการศึกษาด้านสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้ไปสู่วงวิชาการสากลในต่างประเทศ เพื่อให้ต่างประเทศได้รู้จักถึงผลของการวิจัย ซึ่งอาจจะพอเป็นตัวอย่างของการพัฒนาหรือการแลกเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาระหว่างกัน ควรจะผลิตตำราแบบเรียนเรื่องการบริหารสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยตรง และควรจะมีการตีพิมพ์วารสาร เอกสาร และบทความที่เกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียน รวมถึงการพัฒนาเว็บไซต์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์สมัยใหม่เพื่อรองรับความต้องการข้อมูลข่าวสารจากผู้สนใจทั่ว ๆ ไป

ข้อเปรียบเทียบระหว่างสหกรณ์กับองค์กรธุรกิจรูปอื่น^๑

สหกรณ์กับองค์กรธุรกิจรูปอื่น มีลักษณะคล้ายกันในข้อที่มีการรวมทุนและมีการประกอบธุรกิจซื้อ-ขาย แต่มีหลักการที่แตกต่างกันหลายประการ ดังต่อไปนี้

๑. สหกรณ์กับห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด

๑.๑ **วัตถุประสงค์** การรวมกันเป็นสหกรณ์มีความมุ่งหมายเพื่อต้องการให้บริการแก่สมาชิกเป็นส่วนใหญ่ ส่วนบริษัทจำกัดและห้างหุ้นส่วนรวบรวมนำผู้ถือหุ้นจัดตั้งขึ้น เพื่อทำการค้ากับบุคคลภายนอก

๑.๒ **ลักษณะการรวม** สหกรณ์เป็นองค์กรของผู้มีกำลังทรัพย์น้อย ไม่อาจถือเอาทุนเป็นหลักในการรวมได้ สหกรณ์ถือว่าการรวมคนเป็นหลักสำคัญ และเพื่อให้กลุ่มคนที่รวมกันมีกำลังเข้มแข็ง สหกรณ์จึงต้องมีการกำหนดและคัดเลือกลักษณะ ตลอดจนคุณสมบัติของสมาชิกที่จะเข้าร่วมในสหกรณ์ ส่วนในบริษัทจำกัดและห้างหุ้นส่วนนั้นถือหลักการรวมทุนเป็นสำคัญ บุคคลที่มีเงินสามารถเข้าถือหุ้นของบริษัทได้ ไม่เลือกว่าบุคคลนั้นจะมีลักษณะนิสัยอย่างไรหรืออยู่ใกล้ไกลเพียงใด การรวมกันในสหกรณ์เป็นการรวมของผู้ที่อ่อนแอในทางทรัพย์ให้มีกำลังเข้มแข็งขึ้น เพื่อให้ถูกเอารัดเอาเปรียบ ส่วนการรวมกันของบริษัทจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนเป็นการรวมผู้ที่มีกำลังทรัพย์อยู่แล้ว ให้มีกำลังเข้มแข็งยิ่งขึ้น เพื่อทำการค้าหากำไร

๑.๓ **หุ้นและมูลค่าหุ้น** หุ้นของสหกรณ์ไม่มีกฎหมายบังคับว่าจะต้องกำหนดจำนวนหุ้นเรือนหุ้นไว้ก่อนที่จะจดทะเบียนเป็นสหกรณ์ ดังนั้น สหกรณ์จึงมีหุ้นที่จะจำหน่ายให้แก่สมาชิกใหม่อยู่เสมอ ราคาหุ้นของสหกรณ์จะคงที่ มูลค่าหุ้นของสหกรณ์ มักกำหนดไว้ค่อนข้างต่ำเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีกำลังทรัพย์น้อยเข้าเป็นสมาชิกได้ สำหรับหุ้นของบริษัทจำกัด กฎหมายบังคับให้ต้องกำหนดจำนวนหุ้นเรือนหุ้น และต้องมีผู้จองหุ้นไว้ครบจำนวนก่อนจดทะเบียนตั้งขึ้นเป็นบริษัท ด้วยเหตุนี้ถ้ากิจกรรมของบริษัทสามารถจ่ายเงินปันผลได้สูงก็มีผู้ต้องการซื้อหุ้นของบริษัท จึงอาจขึ้นลงได้เหมือนสินค้าอย่างหนึ่ง นอกจากนี้มูลค่าหุ้นของบริษัทมักกำหนดไว้สูงเพื่อให้เงินทุนตามจำนวนที่ต้องการโดยคนถือหุ้นจะมีจำนวนมากหรือน้อยไม่ถือเป็นข้อสำคัญ

๑.๔ **การควบคุมและการออกเสียง** สหกรณ์ถือหลักการรวมคน จึงให้ความเคารพต่อสิทธิของบุคคลเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้สมาชิกของสหกรณ์ทุกคนไม่ว่าจะถือหุ้นมากหรือน้อยย่อมมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนให้สหกรณ์ได้คนละหนึ่งเสียงเหมือนกันหมด ยกเว้นผู้แทนสหกรณ์ในระดับชุมนุมสหกรณ์อาจให้มีเสียงเพิ่มขึ้นตามระบบสัดส่วน ตามที่กำหนดในข้อบังคับของชุมนุมสหกรณ์นั้นก็ได้ (มาตรา ๑๐๖) และ

^๑กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สมาชิกต้องมาใช้สิทธิออกเสียงด้วยตนเอง จะมอบให้บุคคลอื่นมาออกเสียงแทนไม่ได้ ดังนั้นอำนาจในสหกรณ์จึงตกอยู่กับเสียงข้างมากของสมาชิก ส่วนบริษัทจำกัด และห้างหุ้นส่วน ซึ่งถือหลักการรวมทุน จึงให้ความเคารพในเงินทุนค่าหุ้นเป็นสำคัญ โดยการให้สิทธิออกเสียงตามจำนวนหุ้นที่ถือ และยังสามารถมอบให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาออกเสียงแทนได้ อำนาจในบริษัทจึงตกอยู่กับผู้ถือหุ้นมาก กล่าวคือทุนมีบทบาทในการประชุมด้วยนั่นเอง

๑.๕ การแบ่งกำไร จากการทำธุรกิจซื้อขายกับสหกรณ์ จึงทำให้เกิดกำไรหรือเงินส่วนเกินขึ้น ดังนั้นการแบ่งกำไรของสหกรณ์จึงเท่ากับการจ่าย คือ ส่วนที่สหกรณ์รับเกินให้สมาชิกในรูปการจ่ายเงินเฉลี่ยคืน ตามส่วนแห่งปริมาณธุรกิจที่สมาชิกทำกับสหกรณ์และจำนวนหุ้นที่ถือ สำหรับบริษัทจำกัดจะทำการติดต่อซื้อขายกับบุคคลภายนอก สมาชิกบริษัทลงทุนถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด จึงถือหลักการแบ่งเงินปันผลตามหุ้นที่ถือ ไม่ได้คำนึงถึงว่าผู้ถือหุ้นจะมีการติดต่อซื้อขายกับบริษัทหรือไม่

ลักษณะ	สหกรณ์	ห้างหุ้นส่วน/ บริษัทจำกัด
๑. วัตถุประสงค์	ดำเนินธุรกิจและบริการ เพื่อช่วยเหลือสมาชิก ในการแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ	ดำเนินธุรกิจเพื่อการค้า ทำธุรกิจกับบุคคลภายนอก เพื่อแสวงหากำไรให้มากที่สุด
๒. ลักษณะการรวมกัน	มุ่งด้านการรวบรวมคน มากกว่าทุน	มุ่งด้านการรวบรวมทุน ต้องการทุนในการดำเนินงาน มาก
๓. หุ้นและมูลค่าหุ้น	ราคาหุ้นคงที่และมีอัตราต่ำ เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถือหุ้นได้ หุ้นมีจำนวนไม่จำกัด	ราคาหุ้นเปลี่ยนแปลง ตามฐานะของกิจการ จำนวนหุ้นมีจำกัด
๔. การควบคุม และการออกเสียง	ควบคุมตามแบบประชาธิปไตย สมาชิกออกเสียงได้คนละหนึ่งเสียง (ยกเว้นระดับชุมนุมสหกรณ์) และออกเสียงแทนกันไม่ได้	ออกเสียงได้ตามจำนวนหุ้น ที่ถือและออกเสียงแทนกันได้

ลักษณะ	สหกรณ์	ห้างหุ้นส่วน/ บริษัทจำกัด
๕. การแบ่งกำไร	การแบ่งกำไรจะแบ่งตาม ความมากน้อยของการทำธุรกิจกับ สหกรณ์ และจำนวนหุ้นที่ถือ	การแบ่งกำไร แบ่งตาม จำนวนหุ้นที่ถือ ถือหุ้นมาก ได้เงินปันผลคืนมาก

**เปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างระหว่างสหกรณ์กับรัฐวิสาหกิจ องค์กรการกุศล
สหภาพแรงงาน ได้ดังนี้**

สหกรณ์กับรัฐวิสาหกิจ

การดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ จะดำเนินการโดยรัฐบาลหรือในนามของรัฐบาลไม่ใช่กิจกรรม
ของเอกชน งานของรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับเรื่องสาธารณูปโภค เช่น การรถไฟ การสื่อสารไปรษณีย์
โทรเลข โทรศัพท์ เป็นต้น กิจการเหล่านี้มุ่งในด้านให้สวัสดิการแก่ประชาชน ส่วนสหกรณ์นั้นเป็นของสมาชิก
ดำเนินธุรกิจ เพื่อต้องการจะช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแก่สมาชิก

สหกรณ์กับองค์กรการกุศล

องค์กรการกุศลมีจุดมุ่งหมายเพื่อสงเคราะห์ผู้ยากจนหรือทุพพลภาพให้พ้นจาก
ความยากลำบาก เป็นการช่วยเหลือจากภายนอก ไม่ใช่เป็นการส่งเสริมให้ช่วยตนเอง จึงอาจจะทำให้ผู้ได้รับ
การสงเคราะห์มีลักษณะนิสัยอ่อนแอลงไปอีก ส่วนสหกรณ์นั้นส่งเสริมให้สมาชิกมีลักษณะนิสัยเข้มแข็ง
นอกจากนี้ประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์ย่อมถาวรกว่าการช่วยเหลือขององค์กรการกุศล

สหกรณ์กับสหภาพแรงงาน

ในสหภาพแรงงานบรรดาลูกจ้างจะรวมกันโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้เกิดกำลังเป็นปีกแผ่น
เพื่อต่อรองกับนายจ้างในเรื่องผลประโยชน์ของการทำงานหรือสวัสดิการของลูกจ้าง บางครั้งอาจใช้วิธีการ
รุนแรงเพื่อบังคับให้นายจ้างปฏิบัติตามที่ลูกจ้างเรียกร้อง สำหรับการร่วมมือกันแบบสหกรณ์นั้นสมาชิกจะ
ร่วมมือกันจัดการประกอบการขึ้น แล้วสมาชิกก็อาศัยบริการนั้นให้เป็นประโยชน์แก่อาชีพหรือการครองชีพ
ของสมาชิกร่วมกัน การทำงานของสหกรณ์เป็นวิธีการที่ไม่ก่อความเดือดร้อนหรือเรียกร้องให้ใครช่วย
แต่จะติดต่อกับบุคคลภายนอกเกี่ยวกับธุรกิจซื้อขายตามปกติ

การส่งสินค้าสหกรณ์สู่ลูกค้าทั่วประเทศ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ จับมือบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เอาใจผู้บริโภคทั่วประเทศ*

กรมส่งเสริมสหกรณ์ จับมือ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ขนส่งสินค้าสหกรณ์ส่งถึงมือลูกค้าทั่วประเทศ เร่งสำรวจปริมาณสินค้าของสหกรณ์ เพื่อวางแผนการจำหน่ายโดยการขนส่งของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ให้ทันต่อความต้องการและถึงมือผู้บริโภคโดยตรง ด้านบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ยืนยันระบบขนส่งมีความรวดเร็วทั้งขนส่งทางบกและทางอากาศ ส่งสินค้าถึงผู้บริโภคได้ภายในวันเดียว ยืนยันลูกค้าได้รับของมีคุณภาพ การันตีความสะอาดไร้สิ่งปนเปื้อนตลอดช่วงเวลาของการขนส่ง

นายพิเชษฐ วิริยะพาหะ อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์เปิดเผยว่า กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ร่วมหารือกับทาง บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด โดยมีความสนใจที่จะช่วยวางระบบการขนส่งและกระจายสินค้าของสหกรณ์ไปสู่ผู้บริโภคทั่วประเทศ ซึ่งในปัจจุบันสหกรณ์การเกษตรหลายแห่งทำหน้าที่ในการผลิตสินค้าที่สำคัญและมีคุณภาพ เช่น ข้าวสาร ผัก ผลไม้ เนื้อโคขุน และสินค้าประมงแปรรูป หากบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เข้ามาช่วยบริการขนส่งสินค้าของสหกรณ์ จะทำให้สหกรณ์กระจายสินค้าได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และยังช่วยขยายช่องทางการจำหน่ายสินค้าของสหกรณ์ให้เข้าถึงผู้บริโภคได้โดยตรงในราคายุติธรรม

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ กล่าวว่า กรมส่งเสริมสหกรณ์ มีแนวคิดที่จะเชื่อมโยงสินค้าการเกษตรคุณภาพระดับพรีเมียม ได้มาตรฐาน และมีความปลอดภัย ส่งจำหน่ายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคทั่วประเทศ ซึ่งสหกรณ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีศักยภาพในการผลิตข้าวหอมมะลิจากพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ สหกรณ์ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกและภาคใต้ แหล่งผลิตและรวบรวมผลไม้ตามฤดูกาล สหกรณ์การเกษตรหนองสูง จำกัด จังหวัดมุกดาหาร ผลิตเนื้อโคขุนคุณภาพดี และมีการเชื่อมโยงการผลิตเนื้อโคขุนกับสหกรณ์ในจังหวัดกำแพงเพชรและนครปฐม และสหกรณ์ในจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์และสหกรณ์ในพื้นที่ภาคใต้ เป็นแหล่งผลิตอาหารทะเลแปรรูป ซึ่งหากได้มีการขนส่งสินค้าของสหกรณ์แต่ละภาคส่งจำหน่ายเชื่อมโยงกัน หรือส่งสินค้าที่พร้อมสำหรับการบริโภคให้กับลูกค้าถึงบ้านได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ก็จะทำให้สินค้าของสหกรณ์สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในจังหวัดต่าง ๆ ได้เพิ่มมากขึ้น

“เบื้องต้น กรมส่งเสริมสหกรณ์ จะสำรวจสินค้าของสหกรณ์การเกษตรทั่วประเทศว่าจังหวัดไหนมีผลผลิตอะไรและปริมาณเท่าไร และประเมินว่าตลาดปลายทางที่ต้องการสินค้าเหล่านี้อยู่ที่ไหนบ้าง จากนั้นจะเชิญสหกรณ์ผู้ผลิตสินค้าเหล่านั้น มาพูดคุยเพื่อเจรจาและวางระบบการขนส่งสินค้ากับ

* “การส่งสินค้าสหกรณ์สู่ลูกค้าทั่วประเทศ กรมส่งเสริมสหกรณ์ จับมือบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เอาใจผู้บริโภคทั่วประเทศ,” สยามรัฐออนไลน์, ๑ มิถุนายน ๒๕๖๑, ภายใต้ “สหกรณ์,” สืบค้นเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๑, จาก <https://siamrath.co.th/n/36733>

ทางบริษัท ไพรชณีย์ไทย จำกัด อีกครั้ง ขณะเดียวกัน ทางบริษัท ไพรชณีย์ไทย จำกัด จะทำรายละเอียดวิธีการขนส่งสินค้าในแต่ละรูปแบบมาเสนอ เพื่อให้เหมาะสมกับการขนส่งสินค้าการเกษตรแต่ละชนิด เช่น รถห้องเย็นใช้สำหรับส่งผักผลไม้ที่ต้องใช้อุณหภูมิควบคุมความสดใหม่ หรือรถบรรทุกทั่วไปจะสามารถขนข้าวสารแต่ละเที่ยวได้ปริมาณเท่าไรต่อวัน เพื่อจะได้มีการวางแผนในการกระจายสินค้าร่วมกัน ซึ่งที่ผ่านมาสหกรณ์หลายแห่งขนส่งสินค้ามาขายในกรุงเทพฯ แต่ต้องตีรถเปล่ากลับไป ทำให้มีต้นทุนที่แพง แต่ถ้ามีระบบการขนส่งที่ดี ก็จะช่วยลดต้นทุนของเกษตรกรลงและกระจายสินค้าได้เร็วขึ้น และทำให้สหกรณ์ผลิตสินค้าป้อนสู่ตลาดได้อย่างเต็มที่ ซึ่งในเร็ว ๆ นี้ กรมส่งเสริมสหกรณ์ จะจัดงานมหกรรมสินค้าสหกรณ์ คัดเลือกสินค้าเกรดพรีเมียมของสหกรณ์มาจัดแสดงภายในงาน และจะเชิญผู้ประกอบการมาเลือกชมและเจรจาธุรกิจสั่งซื้อสินค้ากับสหกรณ์โดยตรง ซึ่งคาดหวังว่าการจัดงานดังกล่าวจะทำให้สหกรณ์มีช่องทางในการจำหน่ายสินค้าได้เพิ่มมากขึ้นในอนาคต” นายพิเชษฐ์ วิริยะพาหะ อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ กล่าว

ด้าน นายวีรภัทร พวงญาติ ผู้จัดการฝ่ายจัดระบบบริการและบริหารคุณภาพ บริษัท ไพรชณีย์ไทย ดิสทริบิวชั่น จำกัด กล่าวว่า บริษัท ไพรชณีย์ไทย จำกัด มีความพร้อมในการขนส่งสินค้าของสหกรณ์ เนื่องจากมีรถบรรทุกตู้คอนเทนเนอร์ ขนาด ๖ ล้อ และ ๑๐ ล้อ มีทั้งรถห้องเย็น ที่สามารถควบคุมอุณหภูมิได้ตั้งแต่ ๐-๒๕ องศา และรถปกติ ที่ใช้ขนส่งสินค้าทั่วไป รวมถึงยังมีบริการขนส่งทางเครื่องบินด้วย ขึ้นอยู่กับลักษณะสินค้าแต่ละประเภท แต่เน้นให้เป็นสินค้าที่มีการบรรจุในถุงหรือกล่องที่เรียบร้อย พร้อมสำหรับการจัดส่งให้ถึงมือผู้บริโภคได้ในทันที ซึ่งตลอดระยะเวลาของการขนส่งสินค้า ทางบริษัทจะควบคุมเรื่องความสะอาด และเข้มงวดไม่ให้สินค้ามีการปนเปื้อนใด ๆ นอกจากนี้ยังสามารถกำหนดให้ขนส่งสินค้าในตอนเช้า ถึงมือผู้บริโภคตอนเย็นได้ เพื่อให้ได้บริโภคสินค้าที่สดใหม่ และมีค่าใช้จ่ายที่ถูกกว่าขนส่งทั่วไป ซึ่งเป็นการช่วยสหกรณ์ลดต้นทุนในการขนส่งสินค้า และสร้างโอกาสให้สหกรณ์สามารถจำหน่ายสินค้าได้ในราคายุติธรรมอีกด้วย

สหกรณ์นักเรียน สู้ชีวิตที่พอเพียง* บทคัดย่อ

โครงการสหกรณ์นักเรียนสู้ชีวิตที่พอเพียงตามโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อฝึกให้นักเรียนอยู่ร่วมกันแบบสังคมประชาธิปไตย ฝึกการบริหารจัดการ การบันทึกบัญชี ส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เอื้ออาทรต่อกัน มีความขยัน มีความซื่อสัตย์ รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยเน้นกิจกรรมสหกรณ์ ๓ กิจกรรม ได้แก่ สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์การผลิต เป็นศูนย์การเรียนรู้

ผลจากการดำเนินกิจกรรม นักเรียนสามารถนำผลิตผลจากโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน มาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ แล้วมาวางขายในสหกรณ์โดยจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย ในชีวิตประจำวัน เห็นคุณค่าของการออม รู้จักทักษะอาชีพ นำไปสู่ระบบสหกรณ์อย่างแท้จริง

ความสำคัญ

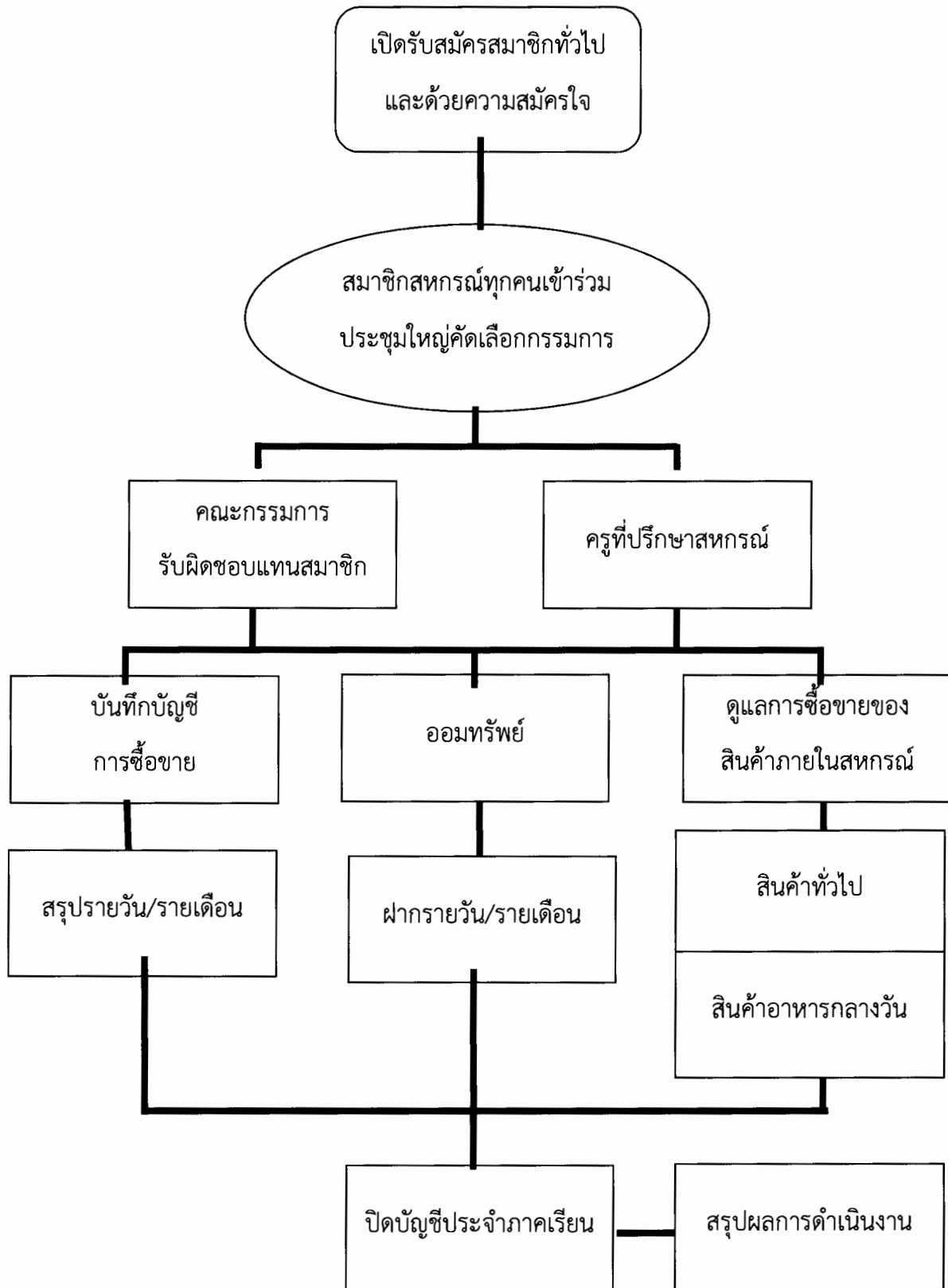
เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะการใช้ชีวิตแบบสังคมประชาธิปไตย การเห็นความสำคัญของเงินที่ได้มาน้อยมาก ทำให้นักเรียนขาดทักษะและวินัยในการใช้เงิน เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ได้น้อย ทางโรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า จึงเห็นความสำคัญของการสหกรณ์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการทำงานตามหลักการสหกรณ์ อุดมการณ์ วิธีการสหกรณ์ การค้าขายและบันทึกบัญชี โดยมีจุดมุ่งหมายสูงสุด เพื่อให้เด็กนำความรู้ทักษะที่ได้ไปใช้ในการดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข และมีความรู้ด้านการบริหารจัดการ การบันทึกบัญชี ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการประกอบอาชีพต่อไป

จุดประสงค์/เป้าหมาย ของการดำเนินงาน

๑. เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันตามกระบวนการสหกรณ์โดยการปฏิบัติจริง
๒. เพื่อให้นักเรียนนำความรู้ทักษะที่ได้ไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้
๓. เพื่อพัฒนาสหกรณ์เป็นศูนย์การเรียนรู้

* นางสาวอรรฉวี มะโชะ โรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่า, จังหวัดปัตตานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต ๓, “สหกรณ์นักเรียน สู้ชีวิตที่พอเพียง” สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๑, จาก http://psschool.obec.go.th/wp-content/uploads/2016/08/งานสหกรณ์_-1.docx.

กระบวนการ/ขั้นตอนการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานสหกรณ์นักเรียนสู่ชีวิตที่พอเพียง

๑. นักเรียน ร้อยละ ๑๐๐ สู้กระบวนการทำงานตามหลักสหกรณ์
๒. นักเรียน ร้อยละ ๑๐๐ สามารถนำกระบวนการสหกรณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ผลสัมฤทธิ์

การดำเนินกิจกรรม “สหกรณ์นักเรียน สู่ชีวิตที่พอเพียง” ส่งผลให้นักเรียนสามารถนำหลักการสหกรณ์ วิธีการสหกรณ์ อุดมการณ์ การค้าขาย การทำบัญชี มาเป็นแนวทางในการใช้ชีวิตจนประสบผลสำเร็จต่อตัวนักเรียน และสามารถเป็นนักเรียนแกนนำให้ผู้ที่มาศึกษาดูงานได้ทุกกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นการทำบัญชี การทำงานอย่างเป็นระบบ โดยใช้กระบวนการสหกรณ์ ส่งผลให้สหกรณ์โรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่าได้รับรางวัล ปี ๒๕๕๖ ชนะเลิศการบันทึกบัญชี (จังหวัด) และชนะเลิศการบันทึกประชุม ปี ๒๕๕๗ ชนะเลิศการบันทึกบัญชี (จังหวัด) และรองชนะเลิศการบันทึกประชุม ปี ๒๕๕๘ รองชนะเลิศการบันทึกบัญชี ปี ๒๕๕๙ ได้รับคัดเลือกเป็นสหกรณ์ต้นแบบระดับเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต ๓

ปัจจัยความสำเร็จ

๑. โรงเรียนมีนโยบายชัดเจนในการใช้ระบบสหกรณ์ในโรงเรียน มีความพร้อมในด้านอาคารสถานที่
๒. ผู้บริหารให้การสนับสนุนด้านงบประมาณเป็นอย่างดี
๓. ครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน สนับสนุนในการทำงานโดยใช้กระบวนการสหกรณ์

การเผยแพร่/การได้รับความยอมรับ/ความภูมิใจ ได้รับเชิญจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้จัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้ เช่น นิทรรศการในระดับเขตพื้นที่ ความภาคภูมิใจของทางโรงเรียน และชุมชนบ้านบางเก่า คือ การได้รับพระมหากรุณาธิคุณถวายการรับเสด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ ๑๕ เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๔๐ และทรงพระราชทานโรงอาหาร โดยใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ เพื่อแก้ปัญหาโรงอาหารมีสภาพทรุดโทรมและได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้รับเงินอุดหนุนจากสหกรณ์จังหวัดปัตตานี องค์การบริหารส่วนตำบล ปศุสัตว์ และการเกษตรทุกปีการศึกษา ได้รับคัดเลือกให้เป็นสหกรณ์ต้นแบบจากเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต ๓

ปัญหาและอุปสรรค โรงเรียนชุมชนบ้านบางเก่าจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มควบคู่กับหลักสูตรสถานศึกษาที่ยึดและบูรณาการจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ และยังมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเพิ่มพูนทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น แปร่งฟัน ละหมาดวันละ ๒ เวลา เป็นต้น กิจกรรมดังกล่าวทำให้นักเรียนไม่มีเวลาในการทำกิจกรรม

สหกรณ์ได้เต็มที่ หากงานต้องส่งด่วนนักเรียนต้องขาดเรียน เพื่อมาทำงานกิจกรรมสหกรณ์ให้เสร็จทันตามกำหนด นอกจากนี้กำลังไฟฟ้าของโรงเรียนมีปริมาณไม่เพียงพอทำให้วัสดุ อุปกรณ์ของสหกรณ์ เช่น ตู้แช่เกิดความเสียหาย

แนวทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

โรงเรียนดำเนินการให้มีการจัดความรู้ทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน ดังนี้

- สอดแทรกเนื้อหาวิชาการสหกรณ์ให้มีอยู่ในชั่วโมงเรียนของทุกชั้นเรียน เพื่อให้ นักเรียนทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจกับงานสหกรณ์

- จัดวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับงานสหกรณ์ให้กับครูทุกคน เพื่อจัดการเรียนการสอนวิชาสหกรณ์ในห้องเรียน

- นำองค์ความรู้ที่ได้ไปพัฒนาองค์กรในโรงเรียนและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ

ข้อมูลทางทะเบียนสหกรณ์*
จำนวนสหกรณ์ ๘,๑๖๔ สหกรณ์

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์
การเกษตร	๔,๔๐๙
ประมง	๑๐๘
นิคม	๙๒
ออมทรัพย์	๑,๔๗๘
ร้านค้า	๒๐๔
บริการ	๑,๒๗๒
เครดิตยูเนียน	๖๐๑

* กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑

ผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย*

๑. ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง

๑. สมาชิกสหกรณ์

๒. คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์

๓. สหกรณ์ (นิติบุคคลเอกชน)

๔. เจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย
ทั้งประเทศ

๒. ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจและสังคม

- เชียงบวก

เมื่อการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ผู้มีหน้าที่ตามกฎหมายรวมถึงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถออกหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลสหกรณ์ได้อย่างครอบคลุม สหกรณ์มีระบบการดำเนินงานและตรวจสอบภายในที่ครบวงจร ย่อมทำให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง อันจะส่งผลดีต่อสหกรณ์และสมาชิก รวมถึงระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

นอกจากนี้ การกำหนดให้เยาวชนสามารถเป็นสมาชิกสมทบของสหกรณ์ได้ จะเป็นการแนะนำให้เยาวชนเรียนรู้เรื่องระบบสหกรณ์ รวมไปถึงการส่งเสริมการออมแก่เยาวชนด้วย

ผู้ได้รับผลกระทบเชียงบวก

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน สหกรณ์และสมาชิกทั่วประเทศ และประชาชนทุกภาคส่วน

- เชียงลบ ผู้ได้รับผลกระทบเชียงลบ

๓. สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด และการจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่ อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา ๔๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหกรณ์ สหภาพ องค์กร ชุมชน หรือหมู่คณะอื่น ซึ่งการจำกัดเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการจำกัดเสรีภาพเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อสร้างกลไกในการดำเนินงานของสหกรณ์ให้เป็นระบบและกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลสหกรณ์ให้ชัดเจนและเหมาะสมกับการประกอบกิจการของสหกรณ์แต่ละประเภท

๔. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นเพียงใด และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ได้แก้ไขเพิ่มเติมเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของ นายทะเบียนสหกรณ์ คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ และการเชื่อมโยงระบบสหกรณ์ใน ประเภทต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพ รวมถึงการใช้อำนาจของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติประเภทของสหกรณ์และคุณสมบัติของบุคคล ที่สามารถรับสมาชิกสมทบได้

๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ทำให้กฎหมายมีความทันสมัยและทันต่อสถานการณ์ของสภาพสังคมในปัจจุบัน และการเชื่อมโยงระบบสหกรณ์ในประเภทต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้ประชาชนที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์สามารถใช้ประโยชน์จากระบบสหกรณ์ได้อย่างเต็มที่ และจะก่อให้เกิดการเข้าถึงแหล่งเงินการส่งเสริมการออม และการส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อการประกอบอาชีพ ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจและพัฒนาสังคมในระยะยาวต่อไป

๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้ปรับปรุงหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติและนายทะเบียนสหกรณ์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อันจะทำให้การกำกับดูแลสหกรณ์แต่ละประเภทเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๕. ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้ปรับปรุงมาตรการของรัฐในการกำกับดูแลสหกรณ์ทั้งระบบให้เข้มงวดยิ่งขึ้น และแม้ว่าการปรับปรุงมาตรการดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อสหกรณ์ในการปฏิบัติตามกฎหมายในบางกรณีและอาจส่งผลให้หน่วยงานของรัฐมีภาระหน้าที่ในการกำกับดูแลสหกรณ์เพิ่มขึ้นก็ตาม แต่มาตรการต่าง ๆ ดังกล่าวจะส่งผลดีต่อระบบสหกรณ์ในระยะยาว เนื่องจากการป้องปรามมิให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นในอนาคต

สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบ
การเสนอร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่...) พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่...) พ.ศ. ตามที่เสนอ มีผลกระทบโดยเป็นประโยชน์ต่อภาคสหกรณ์ใน ประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ผลกระทบต่อการที่ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ และให้นายทะเบียน สหกรณ์แต่งตั้งข้าราชการที่เกี่ยวข้องเป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ไม่เกินสองคน มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย ดังนี้

๑.๑ เป็นการบริหารจัดการในระบบสหกรณ์ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันแบบบูรณาการ เพื่อ ความเข้มแข็งของขบวนการสหกรณ์ในประเทศไทย

๑.๒ เป็นเอกภาพในส่วนภาคราชการในฐานะนายทะเบียนสหกรณ์ ทำให้การส่งเสริมสหกรณ์และ การตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นแนวทางและมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ

๒. ผลกระทบต่อการที่กรรมการดำเนินการสหกรณ์ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้แต่ต้องไม่เกิน สองวาระติดต่อกันหรือตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด ดังนี้

๒.๑ เป็นการให้อำนาจที่จะใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ในการกำหนด ข้อยกเว้นวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์บางประเภท

๒.๒ เป็นการช่วยเหลือสหกรณ์ที่ยังไม่เข้มแข็ง หรือสหกรณ์ขนาดเล็ก เพื่อเป็นการดำเนินการกิจการ ต่อเนื่องและเกิดประโยชน์กับสมาชิกโดยรวม

๓. ผลกระทบต่อการส่งเสริมระบบสวัสดิการและคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ ชุมชนสหกรณ์ ระดับประเทศมีอำนาจร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และ ครอบครัวตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ดังนี้

๓.๑ เป็นการสร้างระบบสวัสดิการให้กับสมาชิกสหกรณ์ ที่เป็นประชาชนฐานรากของประเทศ โดยชุมชน สหกรณ์ระดับประเทศ ทั้งนี้เพื่อสร้างความมั่นคงในระบบสหกรณ์ และความมั่นคงในชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัว ตลอดจนการสงเคราะห์สมาชิกในยามยาก และเป็นการแบ่งเบาภาระจากภาครัฐได้อีกหนทางหนึ่ง

๓.๒ เป็นการกำกับระบบสวัสดิการโดยนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการพัฒนาาระบบราชการ ด้านจัดสวัสดิการให้กับประชาชน ทั้งนี้โดยประชาชนซึ่งเป็นสมาชิกสหกรณ์เป็นศูนย์กลางในการดำเนินการจัด สวัสดิการด้วย

๓.๓ เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในขบวนการสหกรณ์ ให้มีหลักประกันในชีวิตและ ครอบครัว ภายใต้หลักสหกรณ์ ซึ่งเป็นกลุ่มทุนภาคชนบทและชุมชน ให้สามารถแข่งขันและส่งเสริมด้านเศรษฐกิจ ให้กับท้องถิ่น หรือภาครัฐได้ โดยลดภาระเงินสนับสนุนจากรัฐบาล

๓.๔ เป็นการแก้ไขปัญหาด้านขาดที่ดินทำกินและความยากจน ตลอดจนแก้ไขความเดือดร้อนกรณี เกิดภัยพิบัติต่างๆ ของประชาชน โดยมีระบบสวัสดิการของสหกรณ์ที่มีวัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือ ทั้งนี้ตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ผลกระทบและความคุ้มค่าในร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑. ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง

๑. สมาชิกสหกรณ์
๒. คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์
๓. สหกรณ์ (นิติบุคคลเอกชน)
๔. เจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย
ทั้งประเทศ

๒. ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจและสังคม

- เชียงบวก

เมื่อการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ผู้มีหน้าที่ตามกฎหมายรวมถึงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถออกหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลสหกรณ์ได้อย่างครอบคลุม สหกรณ์มีระบบการดำเนินงานและตรวจสอบภายในที่ครบวงจร ย่อมทำให้สหกรณ์มีความเข้มแข็ง อันจะส่งผลดีต่อสหกรณ์และสมาชิก รวมถึงระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม นอกจากนี้ การกำหนดให้เยาวชนสามารถเป็นสมาชิกสมทบของสหกรณ์ได้ จะเป็นการแนะนำให้เยาวชนเรียนรู้เรื่องระบบสหกรณ์ รวมไปถึงการส่งเสริมการออมแก่เยาวชนด้วย

ผู้ได้รับผลกระทบเชียงบวก

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงาน สหกรณ์และสมาชิกทั่วประเทศ และประชาชนทุกภาคส่วน

- เชียงลบ

ผู้ได้รับผลกระทบเชียงลบ

๓. สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา ๔๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหกรณ์ สหภาพ องค์กร ชุมชน หรือหมู่คณะอื่น

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่ อย่างไร

การจำกัดเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการจำกัดเสรีภาพเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อสร้างกลไกในการดำเนินงานของสหกรณ์ให้เป็นระบบและกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลสหกรณ์ให้ชัดเจนและเหมาะสมกับการประกอบกิจการของสหกรณ์แต่ละประเภท

๔. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นในเรื่องใดและเพียงใด หรือเป็นการอำนวยความสะดวก สะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้แก้ไขเพิ่มเติมหลักการในเรื่องการเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์ การดำเนินงานและการกำกับดูแลภายในของสหกรณ์แต่ละประเภท รวมถึงการกำกับดูแลการใช้อำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์ อันจะทำให้ประชาชนที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์หรือประชาชนที่ต้องการเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์ได้รับการคุ้มครองผลประโยชน์ของสมาชิกสหกรณ์และผู้มีส่วนได้เสียในผลประโยชน์ของสหกรณ์ ในขณะเดียวกันได้กำหนดโทษของการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายไว้อย่างเหมาะสมด้วย

๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ โดยเฉพาะการเพิ่มหมวดเรื่องการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะช่วยแก้ไขปัญหาการทุจริตในระบบสหกรณ์และการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ อันจะทำให้ประชาชนที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์สามารถใช้ประโยชน์จากระบบสหกรณ์ได้อย่างเต็มที่ และจะก่อให้เกิดการเข้าถึงแหล่งเงิน การส่งเสริมการออมและการส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อการประกอบอาชีพ ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจและพัฒนาสังคมในระยะยาวต่อไป

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการ ได้มากน้อยเพียงใด

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อย เพียงใด

และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา มากน้อยเพียงใด

๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อันจะทำให้การกำกับดูแลสหกรณ์แต่ละประเภทเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ปรับปรุงอำนาจในการตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์ โดยกำหนดให้เป็นอำนาจของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ซึ่งเป็นการกำหนดให้ตรงตามภารกิจและความเชี่ยวชาญของหน่วยงาน รวมถึงกำหนดให้มีการใช้ผู้สอบบัญชีเอกชนรับอนุญาตเข้ามาตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์ทางการเงินเพื่อให้การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล

สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด

๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ ได้แก่

๕. ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้มีการปรับปรุงบทบัญญัติของพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ในสาระสำคัญ เช่น บทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดประเภทของสหกรณ์การรับสมาชิกสมทบ อำนาจของ นายทะเบียนสหกรณ์ รวมถึงมีการกำหนดให้ออกกฎหมายลำดับรองตามมาตรา ๔/๑ การดำเนินงานและการกำกับดูแล สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นนั้นอาจมาจากการที่สหกรณ์แต่ละ ประเภทต้องแก้ไขข้อบังคับและตรวจสอบคุณสมบัติของสมาชิกสมทบเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย ดังนั้น จึงควรมีการประชาสัมพันธ์การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับสหกรณ์ในครั้งนี้ให้ประชาชนรับทราบอย่างทั่วถึง เพื่อลดปัญหาดังกล่าวที่อาจเกิดขึ้นได้

๖. ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและ การที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้ปรับปรุงมาตรการของรัฐในการกำกับดูแล สหกรณ์ทั้งระบบให้เข้มงวดยิ่งขึ้น และแม้ว่าการปรับปรุงมาตรการดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อ สหกรณ์ในการปฏิบัติตามกฎหมายในบางกรณีและอาจส่งผลให้หน่วยงานของรัฐมีภาระหน้าที่ ในการกำกับดูแลสหกรณ์เพิ่มขึ้นก็ตาม แต่มาตรการต่าง ๆ ดังกล่าวจะส่งผลดีต่อระบบสหกรณ์ ในระยะยาว เนื่องจากเป็นการป้องปรามมิให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นในอนาคต

บทวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย
ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
นายมงคลศักดิ์ พุกะนัคด์ กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๖,๐๔๗ คน เป็นผู้เสนอ

๑. สภาพปัญหาและสาเหตุแห่งปัญหา

เนื่องจากพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เอื้อต่อการบริหารงานและการพัฒนาสหกรณ์ โดยที่ทุกหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีภารกิจที่เกี่ยวกับสหกรณ์เพราะสหกรณ์มีกิจการที่หลากหลาย แต่ยังคงขาดการบูรณาการร่วมกันในการพัฒนาสหกรณ์อันเนื่องมาจากตำแหน่งอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ซึ่งทำหน้าที่นายทะเบียนสหกรณ์ตามกฎหมายปัจจุบัน เป็นตำแหน่งที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาสหกรณ์อย่างบูรณาการซึ่งแตกต่างจากตำแหน่งปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในฐานะผู้บังคับบัญชาสูงสุดของฝ่ายข้าราชการประจำในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่งเป็นตำแหน่งที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างบูรณาการมากกว่าทั้งจากหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานภายนอก อีกทั้งการกำหนดให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์สามารถดำรงตำแหน่งได้ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน ก็เป็นปัญหากับสหกรณ์ที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรบุคคลโดยเฉพาะสหกรณ์ภาคการเกษตรซึ่งมีมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนสหกรณ์ทั้งหมด ทำให้ขาดแคลนบุคลากรที่มีประสิทธิภาพมาบริหารงานในช่วงเวลาที่ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่กรรมการดำเนินการสหกรณ์ (เว้นวรรคตามกฎหมาย) และการบริหารงานขาดความต่อเนื่อง นอกจากนี้ สหกรณ์ยังทำหน้าที่ในฐานะองค์กรทางสังคมได้ไม่สมบูรณ์โดยเฉพาะการจัดสวัสดิการเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต เช่น ทุนการศึกษา เงินช่วยเหลือเมื่อทุพพลภาพ การจัดสวัสดิการเพื่อจ่ายชดเชยหนี้เงินกู้คงเหลือให้แก่สหกรณ์แทนทายาทของสมาชิกที่เสียชีวิตและสมาชิกผู้ค้าประกันและสวัสดิการเพื่อจ่ายเงินสมทบให้แก่สมาชิกรายบุคคลของสหกรณ์ที่เสียชีวิตตามจำนวนเงินค่าหุ้นและเงินฝาก เป็นต้น เพราะข้อจำกัดทางกฎหมายสหกรณ์และกฎหมายอื่น ๆ ทั้งที่ผู้รับประโยชน์คือสมาชิกของสหกรณ์ซึ่งเป็นประชาชนในระดับฐานรากสหกรณ์จึงยังไม่เข้มแข็งเพียงพอและยังไม่อาจเป็นองค์กรที่พึ่งหลักทางเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ประชาชนในระดับฐานรากได้

๒. ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมาย

(๑) พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติบางประการที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานและการพัฒนาสหกรณ์ ซึ่งไม่มีทางเลือกอื่น นอกจากการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ เท่านั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น และมีความจำเป็นที่จะต้องตราบทบัญญัติขึ้นใหม่

(๒) การกำหนดให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์สามารถดำรงตำแหน่งได้ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานสหกรณ์เพราะมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรบุคคลโดยเฉพาะสหกรณ์ภาคการเกษตรซึ่งมีมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนสหกรณ์ทั้งหมด ในช่วงเวลาที่ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่กรรมการดำเนินการสหกรณ์ (เว้นวรรคตามกฎหมาย) และการบริหารงานขาดความต่อเนื่อง

(๓) พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังไม่เอื้อต่อการที่สหกรณ์จะทำหน้าที่ในฐานะองค์กรทางสังคมได้อย่างสมบูรณ์โดยเฉพาะการจัดสวัสดิการเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตเพราะข้อจำกัดทางกฎหมายสหกรณ์และกฎหมายอื่น ๆ ทั้งที่ผู้รับประโยชน์คือสมาชิกของสหกรณ์ซึ่งเป็นประชาชนในระดับฐานราก

๓. ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

- ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง

- (๑) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- (๒) กรมส่งเสริมสหกรณ์
- (๓) สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)
- (๔) คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทุกประเภท ประกอบด้วย

- (๔.๑) สหกรณ์การเกษตร
- (๔.๒) สหกรณ์นิคม
- (๔.๓) สหกรณ์ประมง
- (๔.๔) สหกรณ์ออมทรัพย์
- (๔.๕) สหกรณ์บริการ
- (๔.๖) สหกรณ์ร้านค้า
- (๔.๗) สหกรณ์เครดิตยูเนียน

(๕) ชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศ ประกอบด้วย

- (๕.๑) ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- (๕.๒) ชุมนุมสหกรณ์นิคมแห่งประเทศไทย จำกัด
- (๕.๓) ชุมนุมสหกรณ์ประมงแห่งประเทศไทย จำกัด
- (๕.๔) ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด
- (๕.๕) ชุมนุมสหกรณ์บริการเดินรถแห่งประเทศไทย จำกัด
- (๕.๖) ชุมนุมร้านค้าสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด
- (๕.๗) ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด

(๖) สหกรณ์สมาชิกของชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศ ตาม (๕)

(๗) สมาชิกของสหกรณ์

ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

- ทั้งประเทศ

๔. ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

๔.๑ ด้านเศรษฐกิจ

เชิงบวก

เมื่อปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ จะทำให้เกิดการพัฒนาและส่งเสริมสหกรณ์อย่างบูรณาการจากทุกหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เนื่องจากกิจการของสหกรณ์มีความหลากหลายและเกี่ยวข้องกับทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไม่ใช่เฉพาะแต่

กรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เท่านั้น ประกอบกับตำแหน่งปลัดกระทรวงเป็นตำแหน่งที่เอื้อต่อการประสานงานกับทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนั้น เมื่อเกิดการพัฒนาและส่งเสริมสหกรณ์อย่างบูรณาการแล้ว จะทำให้สหกรณ์เกิดการพัฒนาย่างเข้มแข็งและยั่งยืน สามารถเป็นองค์กรหลักต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของสมาชิกและชุมชนได้

สหกรณ์เป็นองค์กรทางเศรษฐกิจและสังคม เมื่อปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องกำกับดูแลและส่งเสริมสหกรณ์ จะทำให้สหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีแนวปฏิบัติในการดำเนินงานทางด้านเศรษฐกิจเป็นแนวทางเดียวกันภายใต้วัตถุประสงค์และอำนาจกระทำการของสหกรณ์ สอดคล้องกับนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตามนโยบายแห่งรัฐด้วย

นอกจากนี้ การกำหนดให้ชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศมีอำนาจร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด จะทำให้เกิดระบบสวัสดิการภายในชุมชนหรือองค์กร และยกระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวซึ่งเป็นประชาชนระดับฐานรากให้มีความกินดีอยู่ดี แบ่งเบาภาระความช่วยเหลือจากภาครัฐ ส่งเสริมการออม แก้ไขปัญหาหนี้สิน การช่วยเหลือเมื่อทุพพลภาพ ตลอดจนเป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการเฉลี่ยความเสี่ยงของสหกรณ์ในหนี้สูญหรือหนี้เสีย เพราะสหกรณ์จัดตั้งขึ้นมาโดยประชาชนในระดับฐานรากเพื่อช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจ และให้ความสำคัญกับระบบสวัสดิการและความมั่นคงในชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัว ตลอดจนการสงเคราะห์สมาชิกในยามยากซึ่งเป็นการแบ่งเบาภาระจากรัฐบาล เช่น ทุนการศึกษา เงินช่วยเหลือเมื่อทุพพลภาพ การจัดสวัสดิการเพื่อจ่ายชดเชยหนี้เงินกู้คงเหลือให้แก่สหกรณ์แทนทายาทของสมาชิกที่เสียชีวิตและสมาชิกผู้ค้าประกัน และการจัดสวัสดิการเพื่อจ่ายเงินสมทบให้แก่สมาชิกรายบุคคลของสหกรณ์ที่เสียชีวิตตามจำนวนเงินค่าหุ้นและเงินฝาก เป็นต้น

- ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ชุมชนสหกรณ์ สหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์

-เชิงลบ

การกำหนดให้ชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศมีอำนาจร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด จะต้องเพิ่มความเข้มงวดในการกำกับดูแล เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับสหกรณ์และภาพลักษณ์ของสหกรณ์

- ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ชุมชนสหกรณ์ สหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์

๔.๒ ด้านสังคม

เชิงบวก

เมื่อชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด สมาชิกสหกรณ์และครอบครัวซึ่งเป็นประชาชนระดับฐานรากมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น มีระบบสวัสดิการที่ส่งเสริมการออม ก่อเกิดระบบสวัสดิการภายในชุมชนหรือองค์กร ลดการพึ่งพาความช่วยเหลือจากภาครัฐ

การจัดสวัสดิการเป็นการตอบสนองหลักการบริการสมาชิกและหลักความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการดำเนินงานของสหกรณ์ จะช่วยลดภาระที่สมาชิกและครอบครัวแบกรับอยู่ในปัจจุบันให้น้อยลงไป ทำให้สมาชิกและครอบครัวพอจะสร้างสมความสามารถและความเข้มแข็งที่จะพัฒนาชีวิตให้ดียิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็จะเป็นการเพิ่มสิ่งที่สมาชิกต้องการให้แก่สมาชิกมากกว่าที่จะแสวงหาด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างหลักประกันที่มั่นคงแก่สมาชิก ครอบครัว และสังคม โดยรวม กล่าวคือ การจัดสวัสดิการจะเป็นตัวค้ำประกันว่า สมาชิกและครอบครัวจะได้รับความช่วยเหลือเมื่อมีความเดือดร้อน ไม่ถูกปล่อยให้โดดเดี่ยว (จากสหกรณ์ที่เขาเป็นเจ้าของ) โดยการนี้ ครอบครัวของสมาชิกก็จะพลอยได้รับการค้ำประกันไปด้วย และสังคมก็จะมั่นใจได้ว่าปัญหาของสมาชิกสหกรณ์จะไม่ถูกผลักให้เป็นปัญหาสังคม

- ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก ชุมชนสหกรณ์ สหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์
เชิงลบ

การจัดสวัสดิการดังกล่าว ต้องเพิ่มความเข้มงวดในการกำกับดูแลของภาครัฐ เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับสหกรณ์และภาพลักษณ์ของสหกรณ์

- ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ ชุมชนสหกรณ์ สหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์

๔.๓ ด้านการบริหารงานสหกรณ์

เชิงบวก

การกำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติสามารถกำหนดผ่อนปรนให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้เกินกว่าสองวาระติดต่อกัน (กฎหมายปัจจุบันกำหนดไว้ว่าต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน) จะส่งผลให้สหกรณ์โดยเฉพาะสหกรณ์ภาคการเกษตร (ซึ่งมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรบุคคล) ไม่ขาดแคลนทรัพยากรบุคคลที่มีศักยภาพมาบริหารงานสหกรณ์ และไม่ต้องใช้บุคลากรที่มีศักยภาพลาตัวบรอมมาบริหารงาน ทำให้การบริหารงานของสหกรณ์มีความต่อเนื่อง ความเจริญในกิจการไม่หยุดชะงัก

นอกจากนี้ การกำหนดให้ชุมชนสหกรณ์ระดับประเทศมีอำนาจร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด อันเป็นการส่งเสริมระบบสวัสดิการและคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์นั้น จะทำให้บทบาทของสหกรณ์มีความสมบูรณ์ขึ้นตามหลักการสหกรณ์เพราะสหกรณ์นั้นมีช่องทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว แต่เป็นองค์กรทางสังคมที่มุ่งส่งเสริมสวัสดิการของสมาชิกและครอบครัวด้วย

- ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก ชุมชนสหกรณ์ สหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์
เชิงลบ

การกำหนดให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน และคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติสามารถผ่อนปรนหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้นั้น หากคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนดผ่อนปรนจนนานเกินไป ก็อาจส่งผลให้เกิดการผูกขาดอำนาจการบริหารงาน

- ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ ชุมชนสหกรณ์ สหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์

๔.๔ ด้านการกำกับดูแลของหน่วยงานภาครัฐ

เชิงบวก

การกำหนดให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์และให้มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการที่เกี่ยวข้องเป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ไม่เกินสองคนนั้น มุ่งหมายให้นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์และอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งมีความเหมาะสมกว่าการที่อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์จะเป็นนายทะเบียนสหกรณ์และแต่งตั้งอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ ส่วนสหกรณ์จังหวัดก็ยังคงได้รับมอบอำนาจในการกำกับดูแลสหกรณ์จากนายทะเบียนสหกรณ์ตามเดิม

การกำหนดให้ชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศมีอำนาจร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดทำให้หน่วยงานภาครัฐ (นายทะเบียนสหกรณ์) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสวัสดิการของภาคสหกรณ์ เพื่อให้สามารถส่งเสริมและกำกับดูแลการจัดสวัสดิการในรูปแบบหรือแนวทางเดียวกัน ตลอดจนสามารถที่จะตรวจสอบและกำกับดูแลเพื่อมิให้เกิดผลกระทบในทางลบเป็นวงกว้าง

- ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

เชิงลบ

การกำหนดให้ชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศมีอำนาจร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดนั้น ทำให้นายทะเบียนสหกรณ์จะต้องเพิ่มความเข้มงวดในการกำกับดูแล เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่รัดกุมและโปร่งใส

- ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

๔.๕ ด้านคุณภาพชีวิตสมาชิกสหกรณ์

เชิงบวก

การกำหนดให้ชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศมีอำนาจร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด จะทำให้เกิดการยกระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวซึ่งเป็นประชาชนระดับฐานรากให้มีความกินดีอยู่ดี มีระบบสวัสดิการที่ส่งเสริมการออม แก้ไขปัญหาหนี้สินที่ตกทอดมายังทายาทและสมาชิกผู้ค้าประกันก่อให้เกิดระบบสวัสดิการภายในชุมชนหรือองค์กรตามหลักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันอันเป็นอุดมการณ์สหกรณ์ และแบ่งเบาภาระความช่วยเหลือจากภาครัฐ

การจัดสวัสดิการเป็นการตอบสนองหลักการบริการสมาชิกและหลักความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการดำเนินงานของสหกรณ์ จะช่วยลดภาระที่สมาชิกและครอบครัวแบกรับอยู่ในปัจจุบันให้น้อยลงไป ทำให้สมาชิกและครอบครัวพอจะสร้างสมความสามารถและความเข้มแข็งที่จะพัฒนาชีวิตให้ดียิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็จะเป็นการเพิ่มสิ่งที่มีสมาชิกต้องการให้แก่สมาชิกมากกว่าที่จะแสวงหาด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างหลักประกันที่มั่นคงแก่สมาชิก ครอบครัว และสังคม โดยรวม กล่าวคือ การจัดสวัสดิการจะเป็นตัวค้าประกันว่า สมาชิกและครอบครัวจะได้รับความช่วยเหลือเมื่อมีความเดือดร้อน ไม่ถูกปล่อยให้

โดดเดี่ยว (จากสหกรณ์ที่เขาเป็นเจ้าของ) โดยการนี้ ครอบครัวของสมาชิกก็จะพลอยได้รับการค้าประกันไปด้วยและสังคมก็จะมั่นใจได้ว่าปัญหาของสมาชิกสหกรณ์จะไม่ถูกผลักให้เป็นปัญหาสังคม

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก ชุมชนสหกรณ์ สหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์

๕. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นในเรื่องใด อย่างไร และเพียงใด หรือเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่.....) พ.ศ. แก้ไขเพิ่มเติมหลักการในเรื่องการกำหนดให้ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ การผ่อนปรนให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์สามารถดำรงตำแหน่งได้เกินกว่าสองวาระติดต่อกันตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด และการเพิ่มอำนาจของชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศที่จะร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัว ทำให้เกิดการพัฒนาและส่งเสริมสหกรณ์อย่างบูรณาการ การบริหารงานของสหกรณ์มีความต่อเนื่องจากบุคลากรที่มีศักยภาพ สหกรณ์เกิดความเข้มแข็งเป็นองค์กรหลักของชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้แก่สมาชิกและครอบครัวได้ และสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวมีโอกาสทางสวัสดิการและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากสวัสดิการที่ชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศร่วมกับสหกรณ์สมาชิกเป็นผู้จัดขึ้นเช่นทุนการศึกษา เงินช่วยเหลือเมื่อทุพพลภาพ การจัดสวัสดิการเพื่อจ่ายชดเชยหนี้เงินกู้คงเหลือให้แก่สหกรณ์แทนทายาทของสมาชิกที่เสียชีวิตและสมาชิกผู้ค้าประกัน และการจัดสวัสดิการเพื่อจ่ายเงินสมทบให้แก่สมาชิกรายบุคคลของสหกรณ์ที่เสียชีวิตตามจำนวนเงินค่าหุ้นและเงินฝาก เป็นต้น อันเป็นการลดภาระหนี้ครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์ด้วย

๕.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แก้ไขเพิ่มเติมหลักการในเรื่องการกำหนดให้ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ การผ่อนปรนให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์สามารถดำรงตำแหน่งได้เกินกว่าสองวาระติดต่อกันตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้สหกรณ์ (ซึ่งสมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของ) เกิดความเข้มแข็งและเป็นองค์กรหลักของชุมชนที่จะส่งเสริมการประกอบอาชีพและเศรษฐกิจให้แก่สมาชิกได้ตามหลักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันอันเป็นอุดมการณ์สหกรณ์ ตลอดจนเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐอีกทางหนึ่ง

นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ยังแก้ไขเพิ่มเติมหลักการในเรื่องการเพิ่มอำนาจของชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศที่จะร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัว ซึ่งจะทำให้สมาชิกสหกรณ์และครอบครัวได้รับสวัสดิการและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เช่น ทุนการศึกษา เงินช่วยเหลือเมื่อเจ็บป่วยหรือยากไร้หรือเสียชีวิต เงินชดเชยหนี้สินเมื่อเสียชีวิต เป็นต้น ซึ่งสมาชิกและครอบครัวสามารถที่จะดำรงชีพอยู่ได้อย่างเหมาะสมภายใต้คุณค่าของความเป็นมนุษย์ ตลอดจนก่อให้เกิดระบบสวัสดิการภายในชุมชนหรือองค์กรและลดการพึ่งพาความช่วยเหลือจากภาครัฐเมื่อสหกรณ์และคนในภาคสหกรณ์เข้มแข็ง ประชาชนในสังคมและระบบเศรษฐกิจโดยรวมก็เข้มแข็งไปด้วย

๕.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่....) พ.ศ. แก้ไขเพิ่มเติมหลักการในเรื่องการกำหนดให้ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ จะทำให้เกิดการพัฒนาและส่งเสริมสหกรณ์อย่าง บูรณาการจากทุกหน่วยงาน เนื่องจากกิจการของสหกรณ์มีความหลากหลายและเกี่ยวข้องกับทุกหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานอื่น ไม่ใช่เฉพาะแต่กรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชี สหกรณ์เท่านั้น ประกอบกับตำแหน่งปลัดกระทรวงเป็นตำแหน่งที่เอื้อต่อการประสานงานกับทุกหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานอื่น ดังนั้น เมื่อเกิดการพัฒนาและส่งเสริมสหกรณ์อย่าง บูรณาการแล้ว จะทำให้สหกรณ์เกิดการพัฒนาอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน สามารถเป็นองค์กรหลักต่อการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกและชุมชนได้

๖. ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่....) พ.ศ. ไม่ก่อให้เกิดความยุ่งยากที่จะเกิดขึ้นจาก การปฏิบัติตามกฎหมายเป็นการเอื้ออำนวยแก่การบริหารงานด้านสหกรณ์ที่ก่อให้เกิดผลสำเร็จตาม วัตถุประสงค์และสร้างความมั่นคงในชีวิตของสมาชิกและครอบครัว

๗. ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชน และการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไม่ก่อให้เกิดภาระด้านงบประมาณแก่รัฐ และ ไม่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน อีกทั้งการจัดสวัสดิการก็เป็นเงินจากภาคสหกรณ์เท่านั้น ซึ่งประชาชนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์และลดการพึ่งพาจากภาครัฐ

.....

ข้อสังเกตและประเด็นของคณะกรรมการฯ

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ในการประชุมเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑

๑. ร่างพระราชบัญญัตินี้มีเหตุผลความจำเป็นและสาระสำคัญอย่างไร มีผลกระทบอย่างไร และได้มีการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมทั้งมีแผนดำเนินการตรากฎหมายลำดับรองอย่างไร

ข้อมูลหน่วยงาน เนื่องจากพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ใช้บังคับมาเป็นเวลา ๑๙ ปี ทำให้มีบทบัญญัติบางประการไม่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาและคุ้มครองระบบสหกรณ์ จึงสมควรปรับปรุงบทบัญญัติของพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ เพื่อสร้างเสถียรภาพแก่ระบบสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ การกำหนดประเภทลักษณะของสหกรณ์ กำหนดเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของสหกรณ์ แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ตรวจสอบกิจการบทบัญญัติเกี่ยวกับงบการเงิน เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน กำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เพื่อให้การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น และกำหนดให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด

ทั้งนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาตรวจร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการคลัง ธนาकारแห่งประเทศไทย และสำนักงานศาลยุติธรรม ได้ยืนยันความเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมด้วยแล้ว และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้แจ้งให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์) ได้มีการเปิดรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ รวมถึงสื่อออนไลน์ และได้มีการจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น จำนวน ๒ ครั้ง มีการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ส่งไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ซึ่งต่อมาได้มีการแจ้งให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมและได้มีการดำเนินการเรียบร้อยแล้ว โดยได้มีการส่งเอกสารหลักฐานต่างๆ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแล้ว

สำหรับการจัดทำกฎหมายลำดับรอง เช่น การออกกฎกระทรวง ได้มีการเตรียมการและกำหนดกรอบระยะเวลาดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

๒. ร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ มีหลักการและรายละเอียดที่แตกต่างจากร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง) เสนออย่างไร

ข้อมูลหน่วยงาน ร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว และร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอ มีรายละเอียดที่ต่างกันได้แก่

๑) ร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิก สนช. เสนอ มีการแก้ไขบทนิยามคำว่า “สหกรณ์” ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่าบทนิยามคำว่า “สหกรณ์” ตามที่แก้ไขในร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอนั้น ไม่ตรงตามเจตนาและวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๓ ของพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

๒) ร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิก สนช. เสนอ กำหนดให้มีการแก้ไขอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.) ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า คพช. ควรมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนาสหกรณ์เท่านั้น ไม่จำเป็นต้องมากำกับดูแล

๓) ร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิก สนช. เสนอ กำหนดให้ คพช. มีการตั้งคณะกรรมการอุทธรณ์ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า ตามกฎหมายปัจจุบัน คพช. มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการได้อยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องแก้ไขในประเด็นนี้

๔) ร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิก สนช. เสนอ แก้ไขเพิ่มเติมให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ และกำหนดให้มีการแต่งตั้งข้าราชการที่เกี่ยวข้องเป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ ไม่เกินสองคน ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่ควรต้องแก้ไข เนื่องจากนายทะเบียนมีอำนาจในการรับจดทะเบียนอยู่แล้ว และการกำหนดให้มีรองนายทะเบียนไม่เกินสองคน อาจทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน

๕) ร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิก สนช. เสนอ มีการแก้ไขให้นายทะเบียนสหกรณ์ มีอำนาจสั่งให้สหกรณ์จัดทำแผนฟื้นฟูสหกรณ์ที่ประสบปัญหา ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า การจัดทำแผนฟื้นฟูดังกล่าวยังไม่มีความชัดเจนว่าจะดำเนินการในรูปแบบใด

๖) ร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิก สนช. เสนอ มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้ คพช. มีอำนาจประกาศกำหนดประเภทของสหกรณ์และคุณสมบัติของบุคคลที่สามารถรับสมาชิกสมทบได้ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า จะขัดกับวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ และทำให้นิติบุคคลสามารถเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์ได้

๗) ร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิก สนช. เสนอ มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้ คพช. มีอำนาจในการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า เป็นการกำหนดให้ คพช. มีอำนาจที่กว้างเกินไป

๘) ร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิก สนช. เสนอ มีการแก้ไขให้ คพช. เป็นผู้กำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า การกำหนดคุณสมบัติดังกล่าว ควรให้เป็นอำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์

๙) ร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิก สนช. เสนอ มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้สหกรณ์ต่างประเทศสามารถรวมกันเป็นชุมนุมสหกรณ์ได้ คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า ไม่จำเป็นต้องแก้ไข เนื่องจากปัจจุบันสหกรณ์ประเภทเดียวกันหรือว่าประกอบธุรกิจเดียวกันสามารถที่จะรวมกลุ่มกันเป็นสหกรณ์ได้อยู่แล้ว

๓. จากการรับฟังความคิดเห็นได้มีกลุ่มเกษตรกรคัดค้าน โดยเห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้อาจขัดรัฐธรรมนูญ ได้มีการทำความเข้าใจกับผู้คัดค้านแล้วหรือไม่อย่างไร และมีประเด็นใดที่จะต้องนำไปพิจารณาแก้ไขในคณะกรรมการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือไม่

ข้อมูลหน่วยงาน ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ขัดรัฐธรรมนูญ และจากการรับฟังความคิดเห็นก็มีบางประเด็นที่ไม่เห็นด้วยในเรื่องที่เกี่ยวกับการควบคุม กำกับดูแล

๔. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความพร้อมในการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้หรือไม่และการกำหนดให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้สอบบัญชี กรมตรวจบัญชีสหกรณ์มีความพร้อมหรือไม่ รวมทั้งได้นำปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมาพิจารณาเพื่อแก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้อย่างไร

ข้อมูลหน่วยงาน ในกฎหมายปัจจุบันกำหนดให้นายทะเบียนสหกรณ์กำกับดูแลสหกรณ์ โดยผ่านผู้ตรวจการสหกรณ์ แต่เนื่องจากสหกรณ์มีการขยายขนาดของเศรษฐกิจและมีเงินเข้าสู่สหกรณ์มากขึ้น จึงทำให้เกิดปัญหา และการที่จะต้องแก้ไขพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ เนื่องจากปัญหาการทุจริตในสหกรณ์หลายแห่ง ไม่มีระบบการตรวจสอบที่เข้มงวดเพียงพอ จึงได้มีการพิจารณาร่วมกับกระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อแก้ไขโดยเพิ่มเป็นหมวด ๔/๑ การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ทั้งนี้ กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้เตรียมบุคลากร มีการตั้งโรงเรียนผู้ตรวจการสหกรณ์ โดยใช้แนวทางและหลักสูตรที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ใช้อบรมบุคลากร และได้เตรียมความพร้อมในเรื่องนี้ไว้แล้ว โดยมีนายทะเบียนสหกรณ์เป็นผู้กำกับดูแลโดยกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ให้คำปรึกษา

ในส่วนของกฎหมายสหกรณ์ในปัจจุบัน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้รับมอบอำนาจจากนายทะเบียนสหกรณ์ในการกำหนดระบบบัญชีสหกรณ์ และการตรวจสอบ โดยตามระเบียบของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จะกำหนดให้สหกรณ์ที่มีสินทรัพย์เกินกว่า ๔๐ ล้านบาท ขึ้นไป สามารถจ้างผู้สอบบัญชีเอกชน ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานเข้ามาตรวจบัญชีได้ เว้นแต่กรณีที่เป็นสหกรณ์ภาคการเกษตรและสหกรณ์ที่มีทุนดำเนินการไม่ถึง ๔๐ ล้านบาท ที่จะอยู่ภายใต้กรมตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ ซึ่งจากบุคลากรของกรมตรวจสอบบัญชีที่มีอยู่สามารถที่จะดูแลได้

๕. ร่างมาตรา ๙ เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๓/๑ โดยกำหนดประเภทของสหกรณ์ โดยลักษณะของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน วัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการดำเนินการกิจการของสหกรณ์แต่ละประเภทให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งการออกกฎกระทรวงดังกล่าว ได้มีการหารือกับกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย อย่างไรก็ตาม หากออกกฎกระทรวงไม่ได้ก็ไม่สามารถควบคุมดูแลได้ และถ้ามีการออกกฎกระทรวงแล้วจะมีผลกระทบต่ออย่างไรกับสหกรณ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งจะทำให้สหกรณ์มีลักษณะเป็นสถาบันการเงินหรือไม่

ข้อมูลหน่วยงาน ปัจจุบันสหกรณ์มีลักษณะคล้ายสถาบันการเงินมากขึ้น และมีการทำธุรกรรมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น การแก้ไขพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพื่อเป็นการควบคุมดูแลไม่ให้เกิดธุรกรรมที่มีความเสี่ยงมากเกินไป และจะมีการกำกับดูแลตามขนาดของทรัพย์สิน โดยเฉพาะสหกรณ์ที่มีขนาดใหญ่ ก็จะต้องมีการดูแลที่เข้มงวดมากขึ้น ทั้งนี้ การปรับเปลี่ยนการดำเนินการของสหกรณ์ดังกล่าว ต้องจะมีการใช้เวลาเพื่อปรับเปลี่ยนการดำเนินการ จะไม่ถึงขนาดให้มีผลบังคับทันที และต้องนำหลักเกณฑ์ที่ใช้บังคับกับสถาบันการเงินมาใช้บังคับกับสหกรณ์บ้าง แต่ในรายละเอียดของหลักเกณฑ์จะไม่เหมือนกันทั้งหมด

๖. มาตรา ๙ กำหนดให้ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ คัดเลือกจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเป็นที่ประจักษ์ ด้านการบริหารสหกรณ์ แต่ในร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ กำหนดให้ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว คัดเลือกผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการเงิน การตลาด การเกษตร กฎหมาย หรือดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เท่านั้น ทำให้ไม่สามารถตั้งผู้เชี่ยวชาญด้านอื่นๆ เข้าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิได้ มีเจตนารมณ์อย่างไร

ข้อมูลหน่วยงาน เจตนารมณ์ในการแก้ไขเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิสามารถให้คำปรึกษา คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ให้ตรงกับปัญหาที่เกิดขึ้น และเพื่อเป็นการพัฒนาสหกรณ์ โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น และตามกฎหมายเดิม จะกำหนดคุณสมบัติไว้กว้างๆ อาจทำให้ไม่สามารถได้ผู้เชี่ยวชาญตามที่ต้องการ

๗. มาตรา ๒๑ เดิมจะกำหนดให้เป็นกรณีที่ตัวบุคคลก่อให้เกิดความเสียหาย และในมาตรา ๒๒ จะกำหนดให้เป็นกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการก่อให้เกิดความเสียหาย เหตุใดจึงต้องมีการแก้ไข มาตรา ๒๑ ให้รวมถึงคณะกรรมการด้วย และในมาตรา ๒๒ (๓) ของพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ จะกำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องนั้น ให้แล้วเสร็จตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด เพื่อให้คณะกรรมการนั้น ดำเนินการแก้ไขก่อน แต่ในร่างมาตรา ๒๒ (๓) ที่แก้ไขใหม่จะกำหนดให้สหกรณ์หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว จนกว่าจะมีการแก้ไขข้อบกพร่องนั้นให้แล้วเสร็จ ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งให้ผู้ตรวจการสหกรณ์เข้าไปดำเนินการแก้ไข มีเหตุผลอย่างไรในการแก้ไขมาตรา ๒๒ (๓) อย่างไร

ข้อมูลหน่วยงาน กรณีที่นายทะเบียนสหกรณ์มีคำสั่งให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว ก็จะไม่มีการดำเนินการ จำเป็นต้องมีผู้ที่จะไปดำเนินการแทน จึงให้อำนาจนายทะเบียนสหกรณ์ มีคำสั่งตั้งผู้ตรวจการสหกรณ์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ มอบหมายเข้าไปดำเนินการแทนคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ โดยไปดำเนินการแก้ไขเฉพาะเรื่อง ที่นายทะเบียนกำหนดเท่านั้น เพื่อให้สหกรณ์สามารถดำเนินการต่อไปได้ ทั้งนี้ ที่ผ่านมามีคำสั่งให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ แก้ไขข้อบกพร่อง แต่จะมีปัญหาว่าคณะกรรมการไม่ยอมแก้ไขเนื่องจากคณะกรรมการมีส่วนที่ก่อให้เกิดข้อบกพร่อง จึงจำเป็นต้องกำหนดให้มีมาตรการดังกล่าว

๘. ร่างมาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๖ กำหนดให้สหกรณ์จัดทำงบการเงินประจำปี โดยต้องเป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด แบบงบการเงินดังกล่าว ถือเป็นแบบมาตรฐานกลาง ที่ใช้กับทุกสหกรณ์ใช่หรือไม่ ซึ่งในแผนการจัดทำกฎหมายลำดับรอง ไม่ได้กำหนดถึงระเบียบที่ออกตามร่าง มาตรา ๖๖

ข้อมูลหน่วยงาน ปัจจุบันงบของสหกรณ์จะแบ่งเป็นงบดุล งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด ซึ่งจะมีการแก้ไขให้เปลี่ยนเป็นงบการเงิน เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานของสมาคมสอบบัญชี โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้ดูแล

๙. ร่างมาตรา ๒๔ แก้ไขเพิ่มเติมวรรคสองของมาตรา ๑๒๑ ที่กำหนดให้สหกรณ์จังหวัด เป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด ซึ่งกลุ่มเกษตรกรดังกล่าวมีความหมายรวมถึงกลุ่มเกษตรกร ที่จดทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตรหรือไม่ และกลุ่มเกษตรกรดังกล่าว จะรวมถึงกลุ่มตามกฎหมาย กองทุนฟื้นฟูหรือไม่

ข้อมูลหน่วยงาน กลุ่มเกษตรกรเกิดขึ้นตามประกาศคณะปฏิวัติปี ๒๕๑๘ ซึ่งเดิมจะจดทะเบียนที่กรมส่งเสริมการเกษตร และเมื่อมีการยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าว จึงได้มีการนำเรื่อง กลุ่มเกษตรกร มากำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสหกรณ์ ต่อมาในปี ๒๕๔๕ มีการโอนภารกิจเรื่องการจดทะเบียนกลุ่มเกษตรกร มาให้กรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้ดำเนินการ โดยตามกฎหมายปัจจุบันการรับจดทะเบียนกลุ่มเกษตรกรเป็นอำนาจหน้าที่ของเกษตรและสหกรณ์จังหวัด แต่ว่าการส่งเสริมแนะนำการ ดำเนินงานดูแลกลุ่มเกษตรกร จะเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานสหกรณ์จังหวัด โดยมีสหกรณ์จังหวัดเป็น หัวหน้าสำนักงานนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร และมีเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เป็นนายทะเบียน ร่างพระราชบัญญัตินี้ จึงมีการแก้ไขให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียน เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจหน้าที่ ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ทั้งนี้ กลุ่มเกษตรกรที่มีการจดทะเบียนตามกฎหมายกองทุนฟื้นฟูจะเป็นอีก กฎหมายอีกฉบับหนึ่ง โดยกลุ่มเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ สามารถไปจดทะเบียน ตามกฎหมายกองทุนฟื้นฟูได้

๑๐. เหตุใดจึงกำหนดให้สหกรณ์สามารถรับฝากเงินจากนิติบุคคลได้

ข้อมูลหน่วยงาน เนื่องจากเดิมมีการกำหนดให้นิติบุคคล สามารถเป็นสมาชิกสมทบของ สหกรณ์ได้ ต่อมาได้มีการส่งเรื่องให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตีความว่า นิติบุคคลสามารถเป็น สมาชิกสมทบของสหกรณ์ได้หรือไม่ ซึ่งได้มีการตีความว่าสมาชิกสมทบต้องเป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคลไม่ สามารถเป็นสมาชิกสมทบได้ แต่จากการดำเนินการของสหกรณ์ ที่ผ่านมามีการรับฝากจากมหาวิทยาลัย องค์กรและหน่วยงานต่างๆ จึงได้มีข้อเสนอให้สามารถรับฝากเงินจากนิติบุคคลที่บุคลากรของนิติบุคคลนั้น สังกัดในสหกรณ์ได้ โดยจะมีการออกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อกำหนดรายละเอียดต่างๆ

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
ว่าด้วยการรับจดทะเบียนข้อบังคับเกี่ยวกับสมาชิกสมทบของสหกรณ์
พ.ศ. ๒๕๖๑

ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๗ ประกอบมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๔ บัญญัติให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจในการรับจดทะเบียนข้อบังคับ ประกาศกำหนดประเภทของสหกรณ์ ที่สามารถรับสมาชิกสมทบได้ สำหรับคุณสมบัติ วิธีรับสมัคร และการขาดสมาชิกภาพ ตลอดจนสิทธิหน้าที่ของ สมาชิกสมทบให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ เพื่อให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ที่ได้รับมอบอำนาจถือปฏิบัติ ในการรับจดทะเบียนข้อบังคับเกี่ยวกับสมาชิกสมทบของสหกรณ์เป็นมาตรฐานเดียวกันและเพื่อให้เป็นไปตามมติ คณะรัฐมนตรีในคราวการประชุมเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๐ จึงกำหนดหลักเกณฑ์การรับจดทะเบียนข้อบังคับ โดยจำกัดให้สหกรณ์รับสมาชิกสมทบได้เฉพาะบุคคลใกล้ชิดชิดของสมาชิกหรืออาศัยอยู่ในท้องถิ่นดำเนินงานของ สหกรณ์ และมีเกณฑ์การให้สินเชื่อแก่สมาชิกสมทบอย่างระมัดระวัง อันจะก่อให้เกิดความมั่นคงแก่สหกรณ์ และเป็นประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ที่จะส่งเสริมผลประโยชน์แก่บรรดาสมาชิกและระบบสหกรณ์

อาศัยอำนาจตามความมาตรา ๑๖ (๘) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบ คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ ๑๓๑/๒๕๕๕ สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๒ (๔) (๔.๗) และ (๔.๑๓) จึงกำหนดระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรับจดทะเบียนข้อบังคับ เกี่ยวกับสมาชิกสมทบของสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการรับจดทะเบียนข้อบังคับเกี่ยวกับ สมาชิกสมทบของสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๔ บรรดาระเบียบ คำสั่ง ประกาศ หรือคำแนะนำอื่นใด ในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้วขัด หรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๕ รายการเกี่ยวกับคุณสมบัติ วิธีการรับสมัคร การขาดจากสมาชิกภาพ และสิทธิและ หน้าที่ของสมาชิกสมทบสำหรับสหกรณ์แต่ละประเภทที่จะกำหนดในข้อบังคับ ให้ถือปฏิบัติดังนี้

๕.๑ คุณสมบัติของสมาชิกสมทบ จะต้องเป็นผู้บรรลุนิติภาวะและมีสัญชาติไทย และ ให้สหกรณ์แต่ละประเภทกำหนดข้อบังคับได้ไม่เกินหลักเกณฑ์ดังนี้

(๑) สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน

(๑.๑) บิดา มารดา สามีนีภรรยาหรือบุตรของสมาชิก หรือ

(๑.๒) บุคคลในองค์กรหรือหน่วยงานที่ขาดคุณสมบัติจะสมัครเข้าเป็น

สมาชิกตามข้อบังคับ

(๒) สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม และสหกรณ์ประมง จะต้องเป็นบุคคล ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นดำเนินงานหรือพื้นที่ในการรับสมาชิกของสหกรณ์ แต่ขาดคุณสมบัติเฉพาะด้านอาชีพ

(๓) สหกรณ์บริการและสหกรณ์ร้านค้า จะต้องเป็นบิดา มารดา สามีนุภรรยา หรือบุตรของสมาชิก

๕.๒ สิทธิของสมาชิกสมทบ ข้อบังคับของสหกรณ์จะต้องกำหนดสิทธิที่สมาชิกสมทบพึงได้รับจากสหกรณ์ไว้ในข้อบังคับอย่างชัดเจน หากสหกรณ์ไม่กำหนดสิทธิที่สมาชิกสมทบพึงได้รับไว้ ก็ให้ถือว่าสมาชิกสมทบไม่สามารถได้รับสิทธิใดๆ จากสหกรณ์ และการให้สิทธิในเรื่องต่อไปนี้ต้องไม่เกินหลักเกณฑ์ดังนี้

(๑) การถือหุ้น สมาชิกสมทบแต่ละรายจะต้องถือหุ้นในสหกรณ์อย่างน้อยหนึ่งหุ้น แต่ไม่เกินหนึ่งในห้าของหุ้นที่ชำระแล้วทั้งหมด และให้ได้รับเงินปันผลในอัตราเดียวกันกับสมาชิก

(๒) เงินเฉลี่ยคืน สมาชิกสมทบมีสิทธิได้รับเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจได้ในอัตราเดียวกันกับสมาชิก

(๓) การรับฝากเงิน สามารถกำหนดให้สมาชิกสมทบมีสิทธิฝากเงินกับสหกรณ์ได้ ทั้งเงินฝากประเภทออมทรัพย์และประเภทประจำ

(๔) การให้เงินกู้ สามารถกำหนดให้สมาชิกสมทบมีสิทธิกู้เงินจากสหกรณ์ได้ตามระเบียบของสหกรณ์ แต่ทั้งนี้ ต้องไม่มีสิทธิเกินกว่าสมาชิกและให้คำนึงถึงความเสี่ยงและความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสมทบแต่ละราย รวมทั้งต้องจัดให้มีหลักประกันที่เพียงพอ

๕.๓ การขาดจากสมาชิกภาพของสมาชิกสมทบ กรณีสมาชิกของสหกรณ์ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกสมทบตามข้อ ๕.๑ (๑) หรือ (๓) ต้องขาดจากสมาชิกภาพเพราะเหตุใดๆ ตามที่กำหนดในข้อบังคับ ให้แนะนำสหกรณ์กำหนดในข้อบังคับให้ชัดเจนว่าจะถือเป็นเหตุให้สมาชิกสมทบรายนั้นๆ ต้องขาดจากสมาชิกภาพหรือให้เป็นสมาชิกสมทบต่อไปได้

ข้อ ๖ นับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้สมาชิกสมทบตามข้อบังคับเดิมของสหกรณ์ที่มีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามข้อ ๕ แห่งระเบียบนี้ ยังคงเป็นสมาชิกสมทบต่อไปได้ โดยมีสิทธิและหน้าที่ตามที่กำหนดในข้อบังคับเดิมไปจนกว่าสหกรณ์จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ

เมื่อสหกรณ์แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับให้เป็นไปตามระเบียบนี้ จะต้องกำหนดในข้อบังคับให้ชัดเจนว่าจะให้สมาชิกสมทบตามวรรคหนึ่ง ต้องขาดจากสมาชิกภาพหรือให้เป็นสมาชิกสมทบต่อไปได้

ประกาศ ณ วันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายพิเชษฐ์ วิริยะพาหะ)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
นายทะเบียนสหกรณ์

"การตราพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ"

"พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่า ยี่สิบห้าคน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ วรคสอง แต่ร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวด้วยการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามวรรคสอง หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้จ่ายเงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ หรือเงินตรา

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปแห่งชาตินั้น คณะรัฐมนตรีอาจขอรับไปพิจารณา ก่อนสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะรับหลักการก็ได้

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำโดยวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา นี้ แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น"

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗, มาตรา ๑๔)